

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ ALEVİLİK ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ

ALEVİLİK-BEKTAŞİLİK ARAŞTIRMALARI ANABİLİM DALI

SİDKÎ BABA DÎVÂNÎ'NDA HZ. PEYGAMBER VE EHLİBEYT

Yüksek Lisans Tezi

Hüseyin SEZDİ

TEZ DANIŞMANI

Prof. Dr. Nazmi ÖZEROL

Haziran-2022

Malatya

SİDKÎ BABA DÎVÂNÎ'NDA HZ. PEYGAMBER VE EHLİBEYT

Hüseyin SEZDİ

**Alevilik Araştırmaları Enstitüsü
Alevilik-Bektaşilik Araştırmaları Anabilim Dalı**

Yüksek Lisans Tezi

**TEZ DANIŞMANI
Prof. Dr. Nazmi ÖZEROL**

Haziran-2022

Malatya

ÖZET

SEZDİ, Hüseyin. **Sıdkî Baba Dîvânı'nda Hz. Peygamber ve Ehlibeyt** (Yüksek Lisans Tezi), Malatya, 2022.

Alevi-Bektaşî inancının temelini; Hz. Peygamber, Ehlibeyt, Oniki İmam, cem, dedelik kurumu, ocak sistemi, musahiplik gibi birtakım değerler oluşturmaktadır. Bu değerlerin sonraki kuşaklara aktarılması konusunda sözlü ve yazılı kaynaklar önemli bir yere sahiptir. Bir eğitimden geçerek ya da süreç içerisinde kendisini yetiştiren ozanlar, Alevi-Bektaşî inancının anlatılmasında taşıyıcı roller üstlenmiştir. Ozanların dizelerinde yolun temel değerleri, bir kez daha anlam kazanarak gönülden gönüle aktarılmıştır.

Alevi-Bektaşî şairlerinden Sıdkî Baba, aldığı medrese eğitiminin derinliği ile yazdığı şiirlerinde Alevi-Bektaşî inancının temel değerlerini işlemiştir. Hz. Peygamber'i ve Ehlibeyt'i seven, onların yolundan gitmeyi inancının gereği olarak gören duygu ve düşünceler, Sıdkî Baba'nın şiirlerinin temasını oluşturmuştur. Sıdkî Baba, şiirlerinde Hz. Peygamber ve Ehlibeyt'i merhamet eden, zorda kalanların yardımcısı, hak dinin savunucusu olarak ele almıştır. Günahlarından kurtulmak için Hz. Peygamber ve Ehlibeyt'ten yardım istemiştir. Onları, kurtuluşa giden yolun vesilesi olarak görmüştür. Sıdkî Baba, Hz. Peygamber'e ve Ehlibeyt'e olan sevgisinin kendisini tüm dertlerden kurtardığını ve onlara biat etmenin en büyük amacı olduğunu söylemiştir. Hz. Peygamber ve Ehlibeyt yolundan gidenlere bağlılık göstermiştir. Yol önderi olarak gördüğü pirlerin ve evliyaların fikirlerini, bakış açılarını Anadolu coğrafyasında yaymıştır. Hz. Peygamber ve Ehlibeyt'e sevgi beslemeyenleri, onlara biat etmeyenleri dizelerinde eleştirmiştir. Özellikle Hz. Hüseyin'e yapılan zulümden dolayı Yezit'e ve onun atalarına lanet okumuştur. Sıdkî Baba Dîvânı incelendiğinde Hz. Peygamber ve Ehlibeyt'in geniş bir şekilde yer aldığı açık bir şekilde görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Alevilik-Bektaşilik, Sıdkî Baba Dîvânı, Hz. Peygamber, Ehlibeyt.

ABSTRACT

SEZDI Hüseyin, **Holiness Prophet and Ahl Al-Bayt on Sıdkî Baba Divan** (Master's Thesis), Malatya, 2022.

Some certain values such as Holiness Prophet, Ahl Al-Beyt, Twelve Imams, Cem (gathering), Dedelik (Gaffer) society, Ocak system, Musahiplik (companionship) constitute the basis of Alevi-Bektashi belief. Written and verbal sources have a very fundamental place in terms of transferring these values to next generations. Bards who had an education or improved himself during the time period, have important roles in terms of telling the Alevi-Bektashi belief. The main values of the process have been transferred from hearth to hearth with gaining meaning on the verses of bards.

Sıdkî Baba, one of Alevi-Bektashi poets, covered basic values of Alevi-Bektashi belief in his poems that he wrote with the profound of his madrasah education he got. Some feelings and considerations that loves Holiness Prophet and Alh Al-bayt, considering following them as the need of his belief has formed the theme of Sıdkî Baba's poems. In his poems Sıdkî Baba dealed Holiness Prophet and Alh Al-bayt as merciful, helper of the ones in trouble, defender of true religion. He asked for help from Holiness Prophet and Alh Al-bayt in order to get rid of sins. He considereed them as occasion of the way going to salvation. Sıdkî Baba told that his dearness to Holiness Prophet and Alh Al-bayt saves him from all troubles and obeying them is his most important target. He showed dependence to ones following Holiness Prophet and Alh Al-bayt. He disseminated ideas and perspectives of hakhams and mahatmas who he consider as leader in Anatolian geography. He criticised ones who does not love or obey Holiness Prophet and Alh Al-bayt in his verses. He especially damned Yezit and his ancestors because of the persecution done to Holiness Huseyin. When we analyze Sıdkî Baba divan, it is absolutely seen that Holiness Prophet and Alh Al-bayt have widely given place.

Key Words: Alevism-Bektashism, Sıdkî Baba Divan, Holiness Prophet, Alh Al-bayt.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
KISALTMALAR LİSTESİ	viii
ÖN SÖZ	ix
GİRİŞ.....	1
1. SİDKÎ BABA’NIN HAYATI, EDEBİ KİŞİLİĞİ VE ESERLERİ	1
1.1. Sıdkî Baba’nın Hayatı.....	1
1.2. Sıdkî Baba’nın Edebi Kişiliği	3
1.3. Sıdkî Baba’nın Eserleri	4
BİRİNCİ BÖLÜM.....	5
1. HZ. PEYGAMBER	5
1.1. Sıdkî Baba Dîvânı’nda Hz. Peygamber	6
İKİNCİ BÖLÜM	69
2. EHLİBEYT KAVRAMI	69
2.1. Sıdkî Baba Dîvânı’nda Ehlibeyt	70
2.2. Hz. Ali	104
2.3. Sıdkî Baba Dîvânı’nda Hz. Ali	106
2.4. Hz. Fatma/Fatıma	154
2.5. Sıdkî Baba Dîvânı’nda Hz. Fatma/Fatıma	156
2.6. Hz. Hasan	164
2.7. Sıdkî Baba Dîvânı’nda Hz. Hasan	165
2.8. Hz. Hüseyin	179
2.9. Sıdkî Baba Dîvânı’nda Hz. Hüseyin	181
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	247

KAYNAKÇA.....	249
ÖZ GEÇMİŞ	254

KISALTMALAR LİSTESİ

AÜİFD	: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
b.	: Bin
C.	: Cilt
Çev.	: Çeviren
C.Ü.	: Cumhuriyet Üniversitesi
DİB	: Diyanet İşleri Başkanlığı
Ed.	: Editör
EKEV	: Erzurum Kültür Eğitim Vakfı
G.	: Gazel
Hız.	: Hazreti
K.	: Koşma
Mrs.	: Mersiye
ss.	: Sayfa
S.	: Sayı
TDVİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi

ÖN SÖZ

19. yüzyıl Alevi-Bektaşî edebiyatının büyük isimlerinden olan Sıdkî Baba; yalın, sade ve duru anlatımıyla Alevi-Bektaşî inancının temel değerlerine olan bakış açısını dizelerinde dile getirmiştir. Sıdkî Baba, küçük yaştan itibaren yüreğinde duyduğu Hacı Bektaş Veli aşkı ile Hacı Bektaş Dergâhı'na gitmiştir. Orada kendisini yetiştirip Hz. Peygamber ve Ehlibeyt temalı duygularını dizelere dökmüştür. Bu kapsamda yer alan şiirlerini “*Sıdkî Baba Dîvânı’nda Hz. Peygamber ve Ehlibeyt*” adıyla tez konusu olarak belirlenmiştir.

Çalışmada yöntem olarak Sıdkî Baba Dîvânı’nda yer alan bütün şiirler okunup incelenmiştir. Divan’da Allah, Hz. Peygamber, Ehlibeyt, Oniki İmamlar ve Alevi-Bektaşî inancının yol önderleri üzerine yazılan şiirler bulunmaktadır. Tez konusu gereğince Hz. Peygamber ve Ehlibeyt’i konu edinen dizeler çalışmaya alınmıştır. Divan’da yer alan şiirler koşma, gazel ve mersiye türünde yazılmıştır. Teze konu olan şiirler; Hz. Peygamber ve Ehlibeyt başlıkları altında tasnif edilerek şiirin Divan’da kaçınıcı sayfada olduğu, hangi şiir olduğu ve şiirin hangi bölümünden alındığı belirtilmiştir. Hz. Peygamber ve Ehlibeyt kavramı hakkında kısaca bilgiler verilmiştir. Ehlibeyt’i oluşturan Hz. Ali, Hz. Fatma, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin hakkında ayrı ayrı açıklamalar yapılmıştır. Teze konu olan şiirler yorumlandıktan sonra şiir örnekleri yorumların altında verilmiştir. Sıdkî Baba Dîvânı’ndaki bazı yazım ve noktalama farklılıkları TDK’ye göre düzenlenmiştir.

Yapılan çalışmada Sıdkî Baba’nın Hz. Peygamber ve Ehlibeyt’e olan bakış açısını yansıtan şiirler üzerinde durulmuştur. Bu bakış açısını yansıtan şiirlerin tamamı teze alındığı gibi bazı şiirlerin içinde geçen Hz. Peygamber ve Ehlibeyt temalı bölümler de tez için değerlendirmeye alınmıştır. Ayrıca şiir sonlarında redif olarak tekrar edilen Hz. Peygamber ve Ehlibeyt konulu mısralar da dipnotla belirtilmiştir.

Çalışmada Baki Yaşa Altınok tarafından hazırlanan *Sıdkî Baba Dîvânı* esas alınmıştır. Bu çalışma, giriş ve iki bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde Sıdkî Baba’nın hayatı, edebi kişiliği ve eserleri hakkında bilgiler verilmiştir. Birinci bölümde Hz. Peygamber hakkında bilgi verilip daha sonra divanda Hz. Peygamber ile ilgili tespit edilen şiirler yorumlanmıştır. Divan içinde Hz. Peygamber’in sıfatlarına atıfta bulunan dizeler de teze dâhil edilmiştir. İkinci bölümde Ehlibeyt kavramı üzerinde durulmuş, “Ehlibeyt” olarak kabul edilen isimler hakkında bilgiler verilerek divanda Ehlibeyt ve Ehlibeyt’i oluşturan

isimler üzerine yazılan şiirler yorumlanmıştır. Sonuç ve değerlendirme kısmında ise yapılan çalışma ile elde edilen bilgilerin bir değerlendirmesi yapılmıştır.

Bu çalışmanın her aşamasında tecrübesini ve bilgisini benimle paylaşan tez danışmanım Prof. Dr. Nazmi ÖZEROL'a tüm katkılarından dolayı teşekkür ederim. Bu çalışmanın bilim dünyasına katkı sunmasını temenni ederim.

Hüseyin SEZDİ
Malatya

GİRİŞ

1. SİDKÎ BABA'NIN HAYATI, EDEBİ KİŞİLİĞİ VE ESERLERİ

1.1. Sıdkî Baba'nın Hayatı

Bir Alevi-Bektaşî şairi olan “Sıdkî Baba 1865 yılında dünyaya gelmiştir. Asıl adı Zeynel Abidin'dir. Sıdkî Baba'nın soyu Oğuz Türklerinin Bozok koluna bağlı Dede Kargın aşiretinden gelir” (Altınok, 2013: 1). “Ailesi Malatya'da Tohma Çayı kenarında Çerme adında bir köye yerleşen Dede Kargın aşiretinin bir koluna bağlıdır” (Demirel, 2016: 1749). Sıdkî Baba'nın ailesi yörede “Hacı Ahmetler olarak bilinir. Hacı Ahmetler, 1800'lü yıllardaki iç karışıklıklar nedeniyle Malatya'dan Silifke'ye göçer, daha sonra geri dönmek isteseler de vazgeçip Tarsus yakınlarındaki Yenice Köyüne yerleşirler” (Akbulut, 2020: 224). “Dede Kargın aşiretine mensup Malatyalı bir ailenin çocuğu olarak Tarsus Yenice'de doğan ve ömrünün bir kısmını Harız'da (Gümüştepe/Merzifon) geçiren ve orada medfun bulunan Sıtkı Baba (1865-1928), XIX. yüzyıl sonlarında XX. yüzyıl başlarında yaşamış bir Bektaşî şairidir” (Çiftlikçi, 2016: 13).

Zeynel Abidin yani Sıdkî Baba “okuma yazmayı köy mektebinde öğrenmiştir” (Aydoğan, 2011: 291). “Küçük yaşlarda saz çalmaya başlayan ve Pervâne mahlasıyla deyişler söyleyen Zeynel Abidin, babasının ölümünden sonra şöhretini duyduğu Hacı Bektaş Dergâhına gitmek istemişse de annesi küçüklüğünü ileri sürerek bu arzusuna bir müddet engel olmuştur. Fakat bu arzusundan vazgeçmeyen Zeynel Abidin, 12 yaşında ailesinin yanından kaçarak Hacı Bektaş Dergâhına ulaşmıştır” (Kurtoğlu, 2019:12). “Bektaşî şeyhi Feyzullah Efendi'nin dergahına girmiştir” (Aydoğan, 2011: 291). Sıdkî Baba bu durumu bir şiirinde şöyle anlatır:

“Pervâneyim yandım bir hüsn-i mâha
Düşüm leyl ü nehar âh ile vâha
Yaşım on ikide geldim dergâha
Elhamdülillâh cân câna kavuştı” (Koşık, 2015: 95).

“1879'da Şeyh Feyzullah Efendi ölmüş, yerine oğlu Cemaleddin Efendi şeyh olmuştur. Âşık Pervâne'ye “Sıdkî” mahlasını veren de Cemaleddin Efendi'dir.” (Aydoğan,

2011: 291). “Sıdkî Baba, şeyhi Feyzullah Efendi’ye gösterdiği hürmeti ve intisabı Cemâleddin Efendi’ye de göstermiştir. Cemâleddin Efendi, kendisine tevdi ettiği görevleri başarıyla tamamlayan Pervâne’nin mahlasını değiştirmiş, sadakatinden dolayı ona Sıdkî mahlasını vermiştir. Bu durum Cemâleddin Çelebi’nin dilinde şöyle ifade bulmuştur:

Sıtkı sadakatin unutmam Sıtkı

Yevmül kıyamatte unutmam Sıtkı” (Sevil, 2019: 11-15).

Sıdkî Baba, **Pervane** mahlasından sonra **Sıdkî** mahlasını alışını bir deyişinde şu şekilde dile getirmiştir:

“On dört yıl dolandım Pervanelikte

Sıdkî ismim buldum divanelikte

Sundular aşk meyin mestanelikte

Kırkların ceminde dar’a düş oldum” (Altınok, 2013: 5).

“Sıdkî Baba, Cemâleddin Efendi ile beraber 1915’te Birinci Dünya Savaşı’na katılmış, Doğu Cephesi’nde mücadele etmiştir. Cemâleddin Efendi’nin kurduğu Mücahidin Alayı’na katılan Sıdkî Baba, alayın Erzincan’daki şubesine yüzbaşı olmuştur. Cemâleddin Efendi ile beraber, Alevi-Bektaşilerin Kurtuluş Savaşı’nda Atatürk’ün yanında yer almasını sağlamışlardır” (Sevil, 2019: 18).

Sıdkî Baba’nın düşünce dünyasının oluşmasında Şeyh Cemâleddin Efendi önemli bir yere sahiptir. “Şeyh Cemâleddin Efendi’nin takdirini kazanan Sıdkî, şeyhinin verdiği icazet ile bütün Anadolu’yu dolaşmış, tarikatın adap ve erkânını yaymaya çalışmıştır. Söz konusu gezilerin birinde Merzifon’un Harız köyünü beğenerek orada kalmak istemiş ve şeyhinin izniyle oraya yerleşmiş ve daha sonra yine şeyhinin izniyle Çorum’un Alaca ilçesi İmad Hüyüğü köyünden Mehmet Dede evladından Ali Ağa’nın kızı ve Aziz Ağa’nın kız kardeşi olan Hatice ile evlenmiş, 34 yıl yani 1894 yılından 1928 yılına kadar köylülerin yardımıyla yaptırdığı iki katlı bu evde yaşamıştır” (Demirel, 2016: 1750). “Ömrünün son 34 yılını bu köyde geçirir. Ancak yılın önemli bir bölümünü, Dergâh temsilcisi olarak köy dışında geçirir. Anadolu’nun hemen her yerine, Irak ve Suriye bölgelerine gider. Bu gezilerde muhibbanın adak ve bağışlarını, devletçe tahsis edilen köylerin aşarlarını Dergâha ulaştırır. Muhibbanın tarikat işlerinin yanı sıra toplumsal işleri ve sorunlarıyla da ilgilenir. Bulunduğu

yerde çeşme, yol, köprü, medrese, ibadethane, misafirhane yapımı tekke ve türbelerin tamirleri gibi imar, eğitim, hukuk, inançsal işleri yapar ve bu işlere öncülük eder. Dergâh ve muhibban için hayvan yetiştiriciliği de yapar. Harız Köyü'nde eğitim vermiştir" (Akbulut, 2020: 226). "Sıdkî Baba'nın hayatı, 1928 yılında son bulmuştur. Mezarı Amasya'nın Merzifon ilçesinin Harız köyündedir" (Koşık, 2015: 97). Geleneksel olarak Harız köyünde Sıdkî Baba'yı anma etkinlikleri yapılmaktadır.

1.2. Sıdkî Baba'nın Edebi Kişiliği

Alevi-Bektaşî inancının yüzyıllardan beri kuşaktan kuşağa aktarılmasında sözlü ve yazılı kültür önemli rol oynamıştır. Özellikle halk ozanları bu kültür aktarımında öne çıkan değerlerdendir. Sıdkî Baba da kendisini yetiştirmiş ve Alevi-Bektaşî inancının nesilden nesile aktarılmasında öncü olmuş bir şairdir. "İlim ve irfanıyla zamanında büyük itibar görmüş olan Sıdkî Baba, tarikattaki hizmetleri dolayısıyla "Babalık" sıfatını almıştır. Anadolu'da "Âşık Sıdkî, Sıdkî Baba, Sıdkî Efendi, Tarsuslu Sıdkî, Adanalı Sıdkî" adlarıyla özellikle Çorum, Sivas, Turhal, Amasya ve Erzincan yörelerinde çok iyi tanınmaktadır. Güçlü bir Âşık olan Sıdkî Baba, divan şiirini de iyi bilmektedir" (Aydoğan, 2011: 291). Daha önce de belirttiğimiz gibi "Alevi ve Bektaşî edebiyatı içerisinde önemli bir yere sahip olan Sıdkî Baba hem Halk hem de Dîvân şiiri nazım şekilleriyle şiir söylemiştir. Şiirlerinde Hz. Peygamber başta olmak üzere Ehlibeyt'e, Hz. Ali'ye, Hacı Bektaş-ı Veli'ye ve şeyhi Cemaleddin Efendi'ye duyduğu derin saygı ve sevginin birbirinden güzel örneklerini görmek mümkündür" (Kurtoğlu, 2019: 13). Sıdkî Baba'nın şiirlerindeki derinlik ve çok anlamlılık onun kendisini yetiştirdiğinin büyük bir göstergesidir. Şiirlerinde akıcı bir anlatımı benimsemiştir. Eserleri kelime zenginliği bakımından aldığı medrese eğitiminin katkılarını yansıtmaktadır. "Çocukluğunda medrese eğitimi de alan Sıdkî Baba'nın Arapça ve Farsçayı iyi bildiği şiirlerinden anlaşılmakta ve divan şiirinde de son derece başarılı olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, hece ölçüsünün çeşitli duraklarıyla yazdığı şiirlerinde uyak ve redifi doğru ve başarılı bir biçimde kullanması da aldığı eğitimin ve sanatçı kişiliğinin özelliklerindendir" (Kalegeri, 2019: 216).

"Sıdkî Baba'nın şiirlerinde etkisinde kaldığı şahsiyetlerin başında hiç kuşkusuz Hacı Bektaş-ı Veli gelmektedir. Sıdkî Baba Dîvânı'nda yer alan şiirlerin büyük çoğunluğu dörtlüklerle ve koşma tarzında kafiyelerle oluşturulmuştur. Bunun yanında özellikle ağıt türünde söylediği şiirlerin büyük çoğunluğunun beyitlerden oluştuğunu belirtmek gerekir" (Demirel ve Kökcü, 2019: 203).

Sıdkî Baba, sözü kullanmaktaki ustalığı ve anlatım tarzı ile gerek edebiyat alanında gerekse müzik alanında kalıcılığı yakalayabilmiş bir şair olmuştur. “Anadolu’nun bütün yörelerinde şiirleriyle çok iyi tanınan Sıdkî Baba’nın deyişleri ve semahları Ali Ekber Çiçek, Erkan Oğur, Âşık Gülabî, Dertli Divanî ve birçok halk müziği sanatçısı tarafından bestelenip söylenmektedir” (Değer, 2019: 199). Sıdkî Baba’nın şiirlerinde evrensel mesajlara rastlamak mümkündür. Böylelikle Sıdkî Baba’nın şiirlerinin anlam derinliği ve evrensel mesajları günümüze kadar gelmiştir. “Şiirlerinde sevgiyi, hoşgörüyü, birlik beraberliği, kardeşlik sevgisini ön planda tutmuş, tarihte yaşanan bazı acı olayları hatırlatarak bir daha yaşanmaması için uyarılarda bulunmuştur” (Değer, 2019: 200). Sıdkî Baba’nın aldığı medrese eğitiminin kalitesi ve yetiştiği kültür ortamının zenginliği onun üslubunun oluşma sürecine katkı sunmuştur. Arapça ve Farsçaya olan hâkimiyeti *Dîvân*’da yer alan şiirlerinde de göze çarpmaktadır.

1.3. Sıdkî Baba’nın Eserleri

Medrese eğitimi alarak kendisini yetiştiren “Yeniceli Sıdkî Baba’nın koşma, peşrev ve gazellerin yer aldığı Divanı, yaklaşık 1400 beyitten oluşan Nasihat-nâme, İkinci Meşrutiyet’in ilanı dolayısıyla destan tarzında söylediği, yazdığı ve 104 beyitten oluşan Destân-ı Hürriyet-i Osmanî ve şeyhi Cemâleddin Efendi’nin vefatı dolayısıyla söylediği şiirlerin yer aldığı bir Defter’den oluşan dört eseri bulunmaktadır” (Demirel ve Kökçü, 2019: 203).

Çalışma konumuz olan divana bakacak olursak Sıdkî Baba Dîvânı’nda dört yüz iki koşma ve peşrev, toplamı yüz doksan altıyı bulan mersiye ve gazeller, iki Farsça şiir, bir Arapça şiir, Cemâleddin Çelebi’nin ölümü üzerine yazılan on sekiz şiir ve Sıdkî Baba’nın yakınlarının ve eşyalarının dilinden yazılan elli üç mersiye vardır.

Sıdkî Baba Dîvânı’daki şiirleri incelediğimiz zaman Sıdkî Baba’nın Pervane, Fakir Pervane, Kul Pervane, Sefil Sıdkî, Sıdkî gibi isimleri mahlas olarak kullandığını görüyoruz.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. HZ. PEYGAMBER

Hz. Muhammed Milattan Sonra 571 senesi, Fil Yılı'nda 12 Rebiülevvel (20 Nisan) Pazartesi gecesi sabaha karşı, Mekke'nin doğusunda bulunan Haşimoğulları Mahallesi'nde, babasından kendisine kalan evde doğdu (Yücel, 2006: 23). Hz. Muhammed'in soyu Mekke'nin köklü ailelerine dayanır. Hz. Muhammed'in babası Abdülmuttalib'in oğlu Abdullah; annesi ise Vehb'in kızı Âmine'dir. Babası Abdullah, Kureyş Kâbilesinin Haşimoğulları kolundan, annesi Âmine ise Zühreoğulları kolundandır (Yücel, 2006: 25). Muhammed, Resul-i Ekrem'in en çok bilinen adı olup övgüye değer bütün güzellikleri ve iyilikleri kendinde toplayan kişi anlamına gelmektedir (Kandemir, 423: 2005).

Hz. Muhammed'in hayatının sekiz yaşından yirmi beş yaşına kadar olan dönemine “gençlik devresi” denir. Bu evrede Resulullah amcası Ebû Tâlib'in yanında, onun himâyesi altında bulunmuştur (Yücel, 2006: 31). Hz. Peygamber, vahiy gelmeden önceki birtakım özellikleriyle de örnek insan olmuştur. İslam öncesi dönemde Hz. Peygamber, yaşadığı Mekke toplumunda güvenilirliği ve saygınlığı o dereceye varmıştı ki kendisine “Muhammedü'l-emîn” lakabı verilmişti (Cennet, 2020: 217). Başta bu güvenilir özelliği olmak üzere birçok sıfatı sayesinde Hz. Muhammed İslam dünyasının peygamberi olmuştur. “Onun peygamberliği, evrenseldir ve bütün insanlığa şâmindir. İnsanlık için bu evrensel mesajı getiren Hâtemü'l-Enbiyâ'nın peygamberlik sürecinin başlangıcı, miladi 610 yılında o kırklı yaşlarında iken Arap Yarımadası'nda Hicaz Bölgesi'nde Mekke Şehri'nde olmuştur” (Yanıkaya, 2010: 91).

Hz. Peygamber'in evrensel ahlakı, iç güzelliği ve dış görünüşü insanları etkileyici boyuttadır. Hz. Peygamber'in güzelliği kendisini görenleri etkilerdi. Onu tasvir etmek isteyen sahabeler yüzünü aya, güneşe benzetmişler ve on dördüncü gecesindeki aydan daha güzel olduğunu ifade etmişlerdir (Kandemir, 2005: 424). Hz. Peygamber'in iyi huy anlamında birçok güzel özelliği vardır. Güvenilirlik güzel ahlâkın önemli özelliklerinden olup, peygamberlerin de genel sıfatlarındandır. Doğruluk ve güvenilirlik Hz. Peygamber'in Allah'a imandan sonra en fazla önem verdiği değerler arasındadır (Sabuncu, 2019: 15). Hz. Muhammed, zeki, sakin kendinden emin, ölçülü ve dengeli tutuma sahip, sözü dinlenir, herkes tarafından sevilen ve takdir edilen, doğruluğundan ve samimiyetinden şüphe edilmeyen bir karaktere sahipti (Sarıçam, 2011: 79). Hz. Peygamber inancındaki sebatı, Allah'a bağlılığı, ibadete düşkünlüğü, tövbe ve istiğfar konusundaki titizliği, Allah yolunda

kararlı davranışları ve fedakârlıkları, düşmanları karşısındaki sabır ve sebatı, savaşlardaki kahramanlığı; insanlara, diğer canlılara ve özellikle müminlere karşı duyduğu sevgi ve şefkati, affediciliği, tevazuu, dürüstlük ve adaleti, nihayet üstün ahlakını ve kişiliğini oluşturan pek çok meziyet ve erdemle anılmakta ve insanlara bir örnek olarak gösterilmektedir (Çağrı, 2005: 445). O devamlı teyakkuz ve tefekkür halinde idi. İhtiyaç olmadıkça konuşmaz, uzun müddet sükût ederdi. Veciz ve anlaşılır konuşur, sözlerinde ne fazlalık ne de noksanlık olurdu. Yumuşak huylu idi. Kaba ve aşağılayıcı değildi (Kasar, 2012: 105).

Kur'an-ı Kerîm'de Yüce Allah, Hz. Muhammed ve onun ilahî kaynaktan gelen bilgilerle şekillendirdiği İslâm toplumunu, tüm insanlığa örnek olarak sunmaktadır. Bunun ötesinde Kur'an, Hz. Muhammed'e uymayı, inananlar için bir vecibe olarak koymaktadır (Yanıkaya, 2010: 126). İslam dünyasının önderi ve iki cihanın rehberi olan Hz. Peygamber, genel kabule göre 12 Rebiülevvel tarihinde Pazartesi günü vefat etmiştir (Güneş, 2019: 979).

Alevi-Bektaşî inancına sahip olanlar, Hz. Peygamber'in Allah'ın son Peygamber'i olduğuna; dünya ve ahiretin efendisi, bilgililerin en bilgilisi, peygamberlerin efendisi, kâmil, mükemmel, Makam-ı Mahmud'un sahibi, temizlerin yücesi, vefa kubbesinin ay yüzölçümü, yaratılmışların efendisi ve ümmetin şefaathanesi olduğuna inanırlar (Erişim Tarihi: 15.12.2021, Kaynak Kişi: Fevzi Rençber). Hz. Peygamber ile ilgili sözlü ve yazılı anlatımlar, Alevi-Bektaşî inancında geniş bir yer tutmuştur. Pek çok Alevi-Bektaşî önderi, Hz. Peygamber'i konu alan naatlar, şiirler ve nefesler söylemişlerdir. Çünkü Hz. Peygamber Ehlibeyt'in reisidir ve Ehlibeyt sevgisinin kaynağıdır (Yıldırım, 2009: 109).

1.1. Sıdkî Baba Dîvânı'nda Hz. Peygamber

Sıdkî Baba Dîvânı'nda Hz. Peygamber; Evlad-ı Mürsel, Ahmed, Ahmed-i Muhtar, Âl-i Resul, Resul, Resul-ü Ekrem, Muhammed, Muhammed Mustafa, Mustafa, Şefaathanesi, Habibi Kibriya, Habib-i Ekrem, Habibullah, Fahr-i Risalet, Şah-ı Risalet gibi isimlerle yer almıştır.

Sıdkî Baba Dîvânı; Hz. Peygamber'in babası, annesi ve temiz yüce soyu selamlanarak başlamıştır:

Merhaba ey Ba-i Bismi merhaba

Merhaba surei Yasin ü, Tahâ

Hem Abdullah, Amine nur-ı aynı

Muhammed nesli paki al-i abâ. (s.29, K. 1/1)

Güzeller padişahı Hz. Peygamber, kendisini sevenler adına tüm kusur ve günahların bağışlayıcısı olan Allah'tan yardım ister:

Hublar padişahı ey şah-i atâ
Bin kanımız bir mürvete bağışla
Erlerin şanıdır imdada yete
Bin kanımız bir mürvete bağışla. (s.34, K. 7/1)

Günahkâr olan kul; Hz. Peygamber, Hz. Ali, tüm peygamber ve evliyaların hatırı için kusurunun bağışlanmasını Allah'tan ister:

Affeyle kusurum Mustafa hakkı
Velâyet sultanı Murtaza hakkı
Bu kadar enbiya evliya hakkı
İsabet kıl günahımı bağışla. (s.35, K. 8/4)

Âşığın yüreğini, ayrılık ateşi yakıp geçmiştir. Dertli âşık, derdine derman olarak Allah'tan kavuşmayı ister. Hz. Peygamber'den kendi durumuna acımasını, Allah tarafından bağışlanması için yardım etmesini bekler:

Yaktı can mülkünü bu nâr-i firkat
Umarım Mevladan vasl'a mülâkat
Lütfetsin halime şah-i risalet
Esma'ül Hüsnâ'ya dokun geç sabâ. (s.37, K. 10/4)

Hz. Peygamber'in yüce soyu ve Hz. Ali'nin güzel huyu kâmillerin yolunu gösteren aydınlığa benzer:

Şavk verir hüsnünde nûrî müebbed
Beni Haşim gürüh naci ced be ced
Ali meşreb, nesli âl-i Muhammed
Kutupdur meclisi irfanımızda. (s.37, K. 11/2)

Önce birlik deryasında birleşildi. Allah'ın ol emriyle insanlar meydana geldi. Müminler, enbiyaların başı olan Hz. Peygamber'in ve evliyaların en üstünü olan Hz. Ali'nin Hak yoluna inandılar:

Cüşa geldi bahr-i vahdet iptida
Kûn dedi halk oldu mevcut bu binaya
Nûr-i Hak'dan halk olundu enbiya
Mümin olan eylediler iktida.
Mustafa'dır tâc-i pâk-i enbiya
Murtaza'dır serfiraz-i evliya (s. 38, K. 13/1)

Sırat Köprüsü'nden sağ salım geçip cennete gidebilmek için Hz. Peygamber'e ve onun Ehlibeyt 'ine bağlanıp onların yolundan gitmek gerekir:

Hasan Hulk-i Rıza şah-ı velâyet
Hüseyn-i Kerbelâ nûr-u hidayet
Geçmek istersen sıratı selâmet
Can ile gel bunlara kıl itaat.
Mustafa'dır tâc-ı pâk-ı enbiya
Murtaza'dır serfiraz-ı evliya (s. 38, K. 13/2)

Hz. Peygamber'in peygamberlik tacı, temiz ve soyludur. Onun peygamberlik tacı yeryüzünün hükümdarı gibidir:

On iki imamla on dört masumân
Bunlarda bulunur her derde derman
Yüzlerin sür **Sıdkî** çağır el'man
Şefiü'l-müznibin, sahib-ül-ferman
Mustafa'dır tâc-ı pâk-ı enbiya
Murtaza'dır serfiraz-ı evliya¹ (s. 39, K. 13/5)

¹ "Mustafa'dır tâc-ı pâk-ı enbiya

Murtaza'dır serfiraz-ı evliya." dizeleri şiirin diğer bölümlerinde tekrar edilmiştir.

Alevi-Bektaşî inancında Allah'ın birliğine inanmak, Hz. Peygamber'e ve Ehlibeyt'e sevgi beslemek önemlidir. Oysaki Yezid, Hz. Peygamber'e ve Ehlibeyt'e düşmanlık besler:

Bir ikrarda olduk kavi
Keşf'oldu bize semavi
Siz Yezidi, biz Alevi
Siz bir yana biz bir yana. (s.49, K. 25/10)

Soyu temiz olan Hz. Peygamber, kulların hâlinden anlamakta ve onlara tüm lütuflarını gösterir:

Lüft ü ihsanıyla ey nesl-i tahir
Bakma isyanıma geç efendim geç
Nadânı eğlemez emr-i mukarrer
Hâl-i isyanımdan geç efendim geç. (s.49, K. 26/1)

İbni Mesut'un inancının temelinde Hz. Peygamber vardır. Onların kalpleri çok temiz ve merhametlidir:

İmam-İbrahim İbn-i Mes'ut'tan
Onların kalbevi arıdır sütten
İbn-i Mes'ut mezhebi Muhammed'den
Muhammed Cebrail ile eyledi bünyad. (s.51, K. 28/2)

Hz. Peygamber'i niyaz edip ayağına yüz sürmek Cuma gecesini ibadetinde kişinin vuslata ermesi gibidir:

Ol Muhammed Mustafa'yı
Gördüm Cuma gecesinde
Yüzlerimi hâk-i pâya
Sürdüm Cuma gecesinde. (s.55, K. 33/1)

Hz. Peygamber ve Hz. Ali, yol göstericidir. Hz. Peygamber'in soyu Hakk'a giden yolun başıdır:

Sıdkî der mürşidim Muhammed- Ali
Evlâdı Resül'dür yolun evveli
Yeşil hat gösterir Bektaş-i Velî
Müzahirdir masumlara ye ile. (s.58, K. 35/12)

Gönlünde Allah ve Hz. Peygamber sevgisi olanlar, kendilerine muhabbet duyanları habersiz ve sevgisiz bırakmazlar:

Lütf'eyle **Sıdkî**'ya Allah aşkına
Kân-i şefkat Resulullah aşkına
Bir haber ver veliyullah aşkına
Bu gönül hasrette kalsın mı böyle. (s.60, K. 39/3)

Hz. Peygamber'in soyu iyi özelliklere sahip insanlardan oluşmaktadır. Ebu Cehil, Hz. Peygamber'in soyunu yol gösterici olarak kabul etmez. Çünkü Hz. Peygamber'e düşmandır. Oysaki iyi özelliklere sahip olan insan yol göstericidir:

Âdemdir evlâd- ü nesl-i Muhammed
Ebu Cehil ana eylemez biad
Sıdkî der Âdemden olmuşuz irşad
Âdemi bil, Âdeme gel, Âdeme. (s.65, K. 44/15)

Ali Feyzullah, Hz. Peygamber'in soyundan gelen bir pirdir:

Mahbub-u Mevlâsın Ali Feyzullah
Nesl-i Mustafasın Ali Feyzullah. (s.79, K. 62/1)

Cemaleddin Ali Feyzullah Hz. Peygamber'in aydınlığına, Hz. Ali'nin sırlarına vakıf ve Horosan erenlerinin yol göstericisidir:

Muhammed'in nuru Ali'nin sırrı
Gerçek aşıkların destinde vârı
Horasan şahbazı müminler piri
Nûr-u Cemaleddin Ali Feyzullah. (s.80, K. 63/2)

Sıdkî Baba, şiirinde güzeller sultanı olarak gördüğü birinin soyunu Hz. Peygamber'e, dayandırır ve onun çevresine güzellik saçmasından zevk ile bahseder:

Nesl-i âl-i Resul hublar sultanı
Şerefyâb eylemiş kevn ü mekânı
Lâ ya'kıl, mest olur seyreden anı
Mihr-i Münir gül ruhsara maşallah. (s.82, K. 64/3)

Hz. Peygamber kendisinden yardım dileyen, kendisine yalvaran insanlara yardım ederek onları doğru yola yönlendirir:

Kapına geldim dahilek
Înayet yâ Resulallah
Serindedir tâc-ı levlâk
Hidayet yâ Resulallah. (s.82, K. 65/1)

Hz. Peygamber, fani dünyanın tek yol göstericisi olarak görülmüştür. Günahı çok olup sevabı az olanlar, ondan medet umarlar:

Cihanda başka şahım yok
Senindir hükm ile buyrk
Elim boştur günahım çok
Begâyet yâ Resulallah. (s.82, K. 65/2)

Amel defteri günahlarla dolu olanlar, Hz. Peygamber'e umut bağlarlar ve ondan yardım isterler:

Tenimde yarlar belli
Yüreğim lâleli güllü
Doluptur defterim külli
Kabahat yâ Resulallah. (s.83, K. 65/3)

Ömrünü dert ve üzüntü ile boşa geçirenler, Hz. Peygamber'den dertlerinin bitmesi için yardım ister:

Günüm geçti derd ü gamla
Kerem kıl yaramı emle
Eyledim ömrümü cümle
Hasaret yâ Resulallah. (s.83, K. 65/4)

Fani dünyadan ebedi dünyaya göçüp gidildiğinde Sırat Köprüsü'nden geçerek cennete gidebilmek için Hz. Peygamber'in lütfuna yani yardımına ihtiyaç vardır:

Ecel câ'm'ın içir lütfet
Can kuşunu uçur lütf'et
Sıratlardan geçir lütf'et
Selâmet yâ Resulallah. (s.83, K. 65/5)

Hz. Peygamber, insanları günahlardan kurtarıp iyiliğe ulaştırması bakımından hem fani dünyada hem de bâki dünyada söz sahibidir:

İki cihanda sultansın
Emîr-ü hükm ü fermansın
Destigir-i müznibansın
Şefa'at yâ Resulallah. (s.83, K. 65/6)

Sıdkî Baba, bu dünyanın kalıcı olduğuna aldanarak hata yaptığının farkına varmıştır. Bu hatadan kurtulmak için de Hz. Peygamber'den cömertlik ve iyilik ister:

Gönül bu dünyaya kandı
Bu fena'yi bâki sandı
Kulun **Sıdkî** sana geldi
Mürüvvet yâ Resulallah. (s.83, K. 65/7)

Hz. Peygamber, yüreği Allah aşkıyla dolu olanların yol göstericisidir:

Muhammed'dir bize server
Mehdi dilimizde ezber
Hak aşkına elde teber

Tevekkeltü taalallah. (s.84, K. 66/4)

Sıdkî Baba, bir şiirinde toplumsal düzeni eleştirmiştir. Rüşvet alan dönemin kadısını eleştirerek zenginlere ve yoksullara farklı davranan bu adaletin Hz. Peygamber'in adaleti ile ilgili olmadığını belirtmiştir:

Bütün ağniyaya eylemiş rağbet
Fukaraya yoktur asla mürüvvet
Böylemidir burda şer'i Muhammed
Hey mürtekip deyyus rezalet kadı. (s.90, K. 72/7)

Sıdkî Baba'ya göre dönemin kadısı, şeriat kurallarına uymamaktadır. Daha fazla para kazanmak için inancından vazgeçer ve Hz. Peygamber'in yolunu süren Ali soyuna kötü söz söyler. Çünkü Mervan halkından ve düşüncesinden olduğu için Ehlibeyt'e düşmanlık güttüğüne inanır:

Râh-ı şeriata çok hile katar
Üç beş mangır için dinini satar
Hezyan edüp Alevi'ye taş atar
Mervan tebaası cenabet kadı. (s.90, K. 72/8)

Dönemin kadısını yetim hakkı yemesinden dolayı eleştiren Sıdkî Baba'ya göre Hz. Peygamber; söz ve davranışlarıyla yetimleri korur, onlara zarar vermezdi. Sıdkî Baba, dönemin kadısının bu kötü davranışına kimin izin verdiğini de sorgulamaktadır:

“La takrebü mâl-et yetim” ayeti
Okudukça eder sana laneti
Mâl-ı yetim yemek kimin sünneti
Söyle kimden aldın icazet kadı. (s.90, K. 72/10)

Hz. Peygamber bu dünyanın kötü ve değersiz olduğunu söylemesine rağmen dönemin kadısı; para pula, mala mülke tamah etmiştir:

“Ed- dünya cifetün” dedi Muhammed

Niçün el çekmezsın ey bi mürüvvet
Daima matlubun enva-i rüşvet
Yok sü-i halinde adalet kadı. (s.91, K. 72/19)

Hız. Peygamber'in din anlayışında olmayan değerleri dönemin kadısı, kendi nefesine göre değıştirip dönüştürmüştür. Dönemin kadısının kendi nefesine göre uyarladığı anlayışlar dine sonradan eklenmiştir:

Şer'i Muhammed'de bu mudur kıyam
Nefs için edersin tahvil-i kelam
Dergâh zaviyesi it'am-i taam.
Bilmez misin bunu bidaat kadı. (s.92, K. 72/24)

Dönemin kadısı yapmış olduğı yanlışlarla Hız. Peygamber'in yolundan sapmıştır. Haramı, helal kılacak davranışlarda bulunması onu mahşer günü zor durumda bırakacaktır. Tüm bu olumsuz davranışları Sıdkî Baba, bir din âlimine yakıştıramamıştır:

Şer'i Muhammed'e yanlış gidersin
Huzura varınca söyle nidersin
Helâl haram demez alır yutarsın
Ya bu mudur şân-i hilâfet kadı. (s.92, K. 72/27)

Sıdkî Baba, dönemin kadısının garibanı ezen ve kul hakkına girecek tüm davranışlarından dolayı Hız. Peygamber'in dönemin kadısından öteki dünyada davacı olacağına inanır:

Gördükçe sizlerde fi'l-i fesadı
Arşa çıkar fukaranın feryadı
O divanda senden Hakku'l- ibâdı
Dava kılar şah-ı risalet kadı. (s.94, K. 72/40)

Dönemin kadısının etrafında bulunan günahkâr topluluk, onun gerçekleri görmesine engel olmuştur. Dönemin kadısı, Hız. Peygamber'in yolunu ve soyunu sürenleri tanımayacak kadar kötü bir duruma düşmüştür:

Cem'olmuş başına başına bir bölük fâsık
Kalmamış şeklinde nûr-i hakayık
Nesl-i Muhammed'i bilmez münafık
Edepsiz, şum kadem, kerahet kadı. (s.94, K. 72/41)

Kendisi için önemli olan atının bulunmasını isteyen Sefil Sıdkî tüm peygamberlerden yardım istediği gibi Hz. Peygamber'den de yardım ister:

Sefil Sıdkî imdadıma erenler
İsteyince her muradın verenler
Enbiyalar, evliyalar, erenler
Ya öldürün beni ya bulun atımı. (s.102, K. 80/18)

Sıdkî Baba, II. Meşrutiyet'in ilanından duyduğu mutluluğunu anlatan bir şiirinde Hz. Peygamber'in vereceği gönül razılığıyla milletvekillerini görmek ister:

Yazılsa fermanım kadir Allahtan
İzn icazet alsam Resulullahtan
Himmet kutb'ül Aktab veliyullahtan
Ziyaret eylesem ol meb'usanı. (s.111, K. 82/62)

Sıdkî Baba, II. Meşrutiyet'in ilanından sonra yazdığı bir şiirinde Hz. Peygamber'in şariat yolunu temsil ettiğini belirtir:

Tarik-i Hak şer'-i pâk-i Mustafa
Şariatla geldi cümle enbiya
Gemidir şariat, denizdir derya
Dehalet edenler görmez tufanı. (s.112, K. 82/68)

Hacı Bektaş-ı Veli, Hz. Peygamber soyundan gelir:

Hacı Bektaş nesl-i Ahmed aşikâr
Nam-i Hünkârını verdi yadigâr
Kılıncın kuşandı oldu pâyidar

Konuldu başına tâc-i sultani. (s.114, K. 82/86)

Hız. Peygamber'in yolundan gidenlerin düşmanları zafer kazanamaz, düşmanlar yenilir. Çünkü Hz. Peygamber, kendisini sevenlerin koruyucusudur:

Varis-i Peygamber himmet piridir

Şehinşah-i âlem halkın miridir

Doksan bin evliya destigiridir.

Anın için zafer bulmaz düşmanı. (s.114, K. 82/87)

Hız. Peygamber'in dini ve yolu, sağlam bir ip gibidir. Ona sarılan hiç kimsenin başına kötü bir iş gelmeyeceğine inanılır:

Halilullah milletiyiz milleti

İki cihan serverinin ümmeti

Şer'i Mübin din-i Ahmet gayreti

İşte hablü'l-metin, muhkem tufanı. (s.115, K. 82/93)

Hak katında kul olabilmek için Hz. Peygamber'in şariat yolundan çıkmamak gerekir:

Şer'i Peygamberden olma infisas

Hak katında ta olasin abd-i has

Derya-yi tevhide olagör gavvas

Bulmak diler isen dürr-i maani. (s.115, K. 82/94)

Hız. Peygamber, insanlara din yolunda rehberlik eder. Onu dualarla anıp adını zikretmek gerekir:

Muhammed Mustafa halkın imamı

Cemi-i mürselin hatmi tamamı

Fatiha kıl ver salavât selâmı

Yad u tezkâr eyle peygamberanı. (s.116, K. 82/104)

Kurtuluş Savaşı için yazmış olduğu bir şiirinde Sıdkî Baba, Hz. Peygamber'in bir kurtuluş ışığı gibi tüm dünyayı aydınlattığını ve inanç sahibi insanları kötölüklerden kurtardığını anlatır:

Hamdülillah doğdu nûr-i hidayet
Şu'leyâb eyledi kevn i mekânı
Şefî'ül -müznibün şah-i risalet
Kurtardı zulmetten ehl-i imanı. (s.117, K. 83/1)

Bu dünyaya gelmekteki amaç Hz. Peygamber'in sözlerine ve davranışlarına bağlı kalarak ömrü Allah'a ibadet ile geçirmektir:

Maksud olan budur ancak dünyada
İktida gerektir şer'-i Ahmed'e
Beş vakit namazda eller duada
İhlâs ile okuyalım Kur'anı. (s.120, K. 83/25)

Hz. Peygamber, tüm canlı ve cansız varlıklara merhamet eder ve onların bağışlanması için yardımcı olur:

Muhammed Mustafa Ahmed-i Muhtar
Cümle mahlûkata rahmet kapısı
Emirü'l- müminin Haydar-i kerrar
Sırr-i vahdet ilm-i hikmet kapısı. (s.122, K. 84/1)

Sıdkî Baba önderi olarak gördüğü bir Pir'inde, Hz. Peygamber'in ve Hz. Ali'nin güzelliğini görmüştür:

Yedullah suresi veçhinde ilhak
Murtaza, Mustafa budur muhakkak
Açılmış hüsnünde benefşe, zambak
Velâyet bağının handanı geldi. (s.129, K. 93/3)

Sıdkî Baba'ya göre Hz. Peygamber soyunun sırina erebilmek için bu yola biat edip Hz. Peygamber soyunu canı gönülden sevmek gerekir:

Sıdkî'ya fark eyle gel bu esrarı
Can gözün aç seyr'edegör didarı
Nesl-i Muhammed'e verip ikrarı
Eşiğine yüzlerini sürmeli. (s.130, K. 95/5)

Sıdkî Baba, Şeyh Cemalleddin Çelebi Efendi'nin ölümü üzerine yazdığı bir şiirinde onu Hz. Peygamber soyundan gelen devrin önemli isimlerinden birisi olarak görmüştür:

Sülâle-i pâk-i âl-i Muhammed
Alnında parladı nûr-u müebbed
Melâlet-i masivadan mücerred
Şeyh-i kâmil, kutb-u devranım idi. (s.131, K. 96/3)

Hz. Peygamber, iyiliği ve merhametiyle benzerlerinden üstün olan bir kişidir. Bundan dolayıdır ki Hz. Peygamber'e iman makbuldür:

İkinci Peygamber imanı şahbaz
Ana iman ma'sum derler serfiraz
Üçüncü müminler imanı niyaz
O'l iman makbul-i cânan değil mi? (s.141, K. 108/6)

Süfyan kabilesi, Hz. Peygamber'i ve Ehlibeyt'ini sevmez ve onları düşman olarak görür. Bu nedenle Sıdkî Baba, Ehlibeyt'i bilmemeyi, sevmemeyi Süfyan soyundan olmakla bir tutar:

Söylerim sözümünden hisse almazsın
Nâdan'mısın bilemedim ben beni
Ehl-i Beyti, âl-evlâdı bilmezsin
Süfyan'mısın bilemedim ben beni. (s.146, K. 116/1)

Mervan soyundan gelenler, Hz. Peygamber ve onun yolunu sürenlerle sürekli savaş hâlinde olmuştur:

Gördüğün cahile gönül katarsın
Gâhı boşalır da gâhi dolarsın
Âl ü evlâd ile dava kıalarsın
Mervan'mısın bilemedim ben seni. (s.146, K. 116/2)

Sıdkî Baba; erenlerin bulunduğu meydanı Hz. Peygamber ve Hz. Ali meydanına benzetir:

Bugün erenlere yüzümü sürdürdüm
Esrar'a seyrettim Cuma gecesi
Üçler meydanında peymence durdum
Didâra seyrettim Cuma gecesi. (s. 149, K. 121/1)

Sıdkî Baba, Hz. Peygamber ve Hz. Ali yolunu inançların en büyüğü ve en değerlisi olarak görür. Bun nedenle de bu kâmil inanç yolundan ayrılmak istemez:

İlâhî Mustafa, Murtaza hakkı
İmân-i kâminden ayırma bizi
Yüz yigirmi dört bin enbiya hakkı
İmân-i kâminden ayırma bizi. (s.155, K. 128/1)

İrfan meydanına çıkmak isteyen kişi, özünü Hz. Peygamber ve onun soyundan almalıdır:

Soyunu sorarsan Muhammed soylu
Boyunu sorarsan Murtaza boylu
Musa Kâzım gibi yumuşak huylu
Olup da meydana gelmesi gerek. (s.159, K. 134/7)

İnkarcılar, Hz. Peygamber'in dünyanın yaratılışındaki sırrını bilemezler. Bu yüzden Hz. Peygamber'in yolundan gidemezler:

Ta ezelden ervahta etmişim ikrar
Şanında “levlake” okundu ey yâr
Fark etmez bu sırrı ol ehl-inkâr
Anları bu yola davet edemem. (s.173, K. 151/2)

Hz. Peygamber soyundan gelen pirlere niyaz edilir, onlar yolun rehberidir. Gazaba uğrayanlar, yol rehberi olarak görülmez:

Mürşidimiz Hünkâr nesl-i Muhammed
Yüz sürüp pâyna ede gör biat
Bir kişinin aslı olursa şeddat
Adetimidir ona minnet edemem. (s.174, K.151/4)

Sıdkî Baba, iki cihanın serveri Hz. Peygamber’i ve Hz. Ali soyunu sadakatle sever:

Dü cihan için sahip hanedan
Sıdkînan men Mustafa’yı sevmişim
Dü çeşm-i alâ’dır ilm-i Cavidan
Nesl-i pâk-i Murtaza’yı sevmişim. (s.174, K.152/1)

Sıdkî Baba, Şeyh Cemaleddin Efendi’yi Hz. Peygamber soyundan görür, ona candan bağlılık duyar:

Seyrettim alnında nokta-i “ba”yı
Nûr-u tecellâ’yı, âl-i abâyı
Yürüten ceddindir cansız kayayı
Nesl-i peygamberin kandım inandım. (s.178, K.157/5)

Hz. Peygamber, kendisinden yardım isteyen günahkarlara şefaât gösterir. Zorda kalanlar Hz. Peygamber’e sığınır:

Eyledim bir hesap cürm ü cinayet
Elim boştur günahım çok begayet
Şefî’ül müznibin şâh-i risalet

Hazret-i fahri cihana sığındım. (s.180, K.159/2)

Hz. Peygamber ve Ehlibeyt yolunda ilerlemek, onların büyüklüğünü kabullenmek kötü bir şey olmadığı gibi bu yola girmemek Hz. Peygamber'e düşman olan Mervan kabilesinden olmakla bir tutulmuştur:

Âl-evlâda biat etmek ar mıdır

Biat etmeyene iyi kâr mıdır?

Onun Mervan ile farkı var mıdır?

Yazsın fetvasını pirler bakalım. (s.183, K.162/3)

Hz. Peygamber; bu geçici dünyada insanları kurtuluşa erdirecek, onları Allah yolunda zafere ulaştıracak menzilin gözcüsüdür:

Kandil-i kalbimde Ahad la Ahmed

Min nûr-u vahiddir Allah'üs-Samed

Târik-nümâ oldu âl-i Muhammed

Fevz ü felah buldum fahr-i faniyim. (s.189, K.169/2)

Kul, zorda kalınca Hz. Peygamber'in aşkına Cenab-ı Hak'tan yardım ister:

Velâyet mülkünün âdil sultanı

Meded kıl halime Hünkâr efendim

Mustafa hakkıyçün ey kerem kânı

Meded kıl halime Hünkâr efendim. (s.192, K.173/1)

Dünya kurulmadan önce evrende iki nur vardı: Hz. Peygamber ve Hz. Ali. Şair, Hz. Peygamber'i ve Hz. Ali'yi yani ikisini bir varlık, bir can olarak görür:

Çatılmadan yerin göğün binası

Muallâkta iki nûr'a düş oldum

Birisi Muhammed birisi Ali

"Lâhmike Lâhmi" de bire düş oldum. (s.200, K.184/1)

Hz. Peygamber ve Hz. Ali; aşkı, sevgiyi şerbet edip bir derya gibi gönüllere akıtırlar. Bu şerbetten içen Sıdkî Baba, inci gibi değerli gördüğü Hz. Peygamber'in ve Hz. Ali'nin varlık deryasına katılır:

Ezdi aşkın şerbetini hoş etti
Birisi doldurdu biri nûş etti
İkisi de bir derya olup cûş etti
Lâ'l-ü mercan inci dür'e düş oldum. (s.200, K.184/2)

Sıdkî Baba, şiirinde bahsettiği bir kişiyi överken onun soyunun Hz. Peygamber'e dayanan kutsal bir soy olduğunu belirtir:

Nesl-i peygamber
İrki mutahhar
Cihana server
Can sana kurban. (s.207-208, K.192/8)

Sıdkî Baba, Hz. Peygamber ve Hz. Ali'den Allah tarafından günahlarının bağışlanması için yardım istenmektedir:

Yüzüm süregeldim âsitanına
Evlâd-ı Ahmed-i Muhtar el'aman
Günah bağışlamak düşer şanına
Zübde-i Haydar-ı Kerrar el'aman. (s.208, K.193/1)

Hacı Bektaş Veli, Hz. Peygamber'in özelliklerinden feyz alarak evliyaların başı olmuştur:

Evliyalar ser çeşmesi
Hacı Bektaş Velî Sultan
Muhammed'dir gani sultan
Âb-ı hayatın çeşmesi
Hacı Bektaş Veli Sultan

Muhammed'dir gani Sultan². (s.208-209, K.194/1)

Kur'an-ı Kerim'de Hz. Peygamber'in aydınlık saçan bir nur olduğu belirtilir:

Ta ezel eyledik tasdik

Demışiz biz beli sultan

Okunur Kur'an'da tahkik

Muhammed nûr, Ali Sultan. (s.210, K.195/1)

Hz. Peygamber'in sevdiği ve her daim yanında bulunan kişinin lakabı Haydar-ı Kerrar olan Hz. Ali'dir:

Muhammed Ahmed-i Muhtar

Yâridir Haydar-ı Kerrar

Velâyet mülkünde Hünkâr

Hazret-i Pir ulu Sultan. (s.210, K.195/2)

Hz. Peygamber soyundan ve yolundan gelenlerden bahsetmek dost meclisinin muhabbetini güzelleştirir:

Bunlar peygamber evlâdı

Muhabbetin tuzu tadı

Rif'at ile Rıza, Hadi

Cennetin bülbülü sultan. (s.210, K.195/5)

Hz. Peygamber; peygamberliğin aydınlık yüzü, iyiliğin ve güzelliğin kaynağıdır. Sıdkî Baba, bir pervane gibi bu aydınlığın etrafında dönüp durur:

Sıdkî'ya eyledim bir yâr'a ülfet

Dem be dem artmakta dilde muhabbet

Maden-i mürüvet, nûr-u nübüvvet

Çerağ-ı hüsnüne pervaneyim ben. (s.212, K.197/3)

² “Muhammed'dir gani Sultan.” dizesi şiirin son dizelerinde redif olarak tekrar edilmiştir.

Sıdkî Baba, devriye tarzında yazdığı bu şiirinde Hz. Peygamber'in Miraç'a yükselişini anlatır:

Erince gûşuma vahy-i girdigâr
Keşf'oldu kalbime nokta-i esrar
Muhammed Burak'a olunca süvar
Önünce delil ü burhan idim ben. (s.218, K.299/35)

Sıdkî Baba, Allah ömrü verdiği sürece ta ezelden iman ettiği Hz. Peygamber'e ve onun temiz soyuna bağlı kalacağını dile getirir:

Kemal-i ilm ile ol merd-i ehad
Eylesin muammer tâ ilelebet
Sûlale-i pâk-i âl-i Muhammed
İman eylemişiz "kalû-beli" den. (s.221, K.201/2)

Alevi-Bektaşî inancının erenleri, evliyalari Hz. Peygamber soyundan gelen büyük bir nur olarak görülür:

Evlâd-ı Peygamber bunlardır tahkik
Bunlar birbirinden olunmaz tefrik
Mevlâ Kur'anında eyledi tasdik
Nûrun alâ nûr'dur ta ezeliden. (s.221, K.201/3)

Hz. Peygamber'in günah işleyen, kötü amelleri olan ümmeti; Allah tarafından bağışlanacağını düşünmektedir:

Sığınmışım rahmetine Allah'ın
Umarız ihsanı inayetinden
Âsi ümmetiyiz Resullah'ın
Ümit kat etmeyiz şefaatten. (s.224, K.205/1)

Hz. Peygamber'in yüce soyuna inanıp onun yolundan giden kimseyi Hz. Peygamber, adalet ve güzellik kapsından mahrum bırakmayacaktır:

Resul-i Ekrem'den umarsın şefkat
Âl ü evlâdına gel eyle biat
Sıdk ü hulûs ile edersen hizmet
Mahrum koymaz bâb-i âdaletinden. (s.224, K.205/2)

Hz. Peygamber'in sırrına ermek isteyenler, bir mürşide bağlanmalıdır. Çünkü mürşid Hz. Peygamber'in yolunu sürer:

Gel ay gafil eriş âl ü evlâda
Muhammed sırrına ereyim dersin
İtaat ede gör emr-i mürşide
İrfan meydanına gireyim dersin. (s.227, K.209/1)

Hz. Peygamber'in ev halkının yolunu sürenler, kendilerini kötülüğe götürecek olan cahil kişilerden uzak dururlar:

Evlâd-i Resul'e bağla gel başın
Dinleme sözün nâş oğlu nâş'ın
Buyruğunu inkâr etme Bektaş'ın
Varıp bir cahile el verme sakın. (s.232, K.215/4)

Erzurum Cephesi'nde mücadele veren kadınlar, Hz. Peygamber ve onun soyunun aşkıyla mücadele ettiler:

Evlâd-i Peygamber okunur İlya
Hâk-i pâ-yı oldu gözlere tutya
Verdiler don, gömlek entari eşya
Çok gayret çektiler nisvan olanlar. (s.267, K.264/5)

Sıdkî Baba, Erzurum Cephesi için yazdığı bir şiirinde Hz. Peygamber'in ve Hz. Ali'nin temiz yüzüne âşık olanların, din uğruna evi barkı terk edip destansı bir mücadele ile yurtlarını savunduklarını belirtir:

Sırr-i Hünkâr Ahmed ol şir-i Yezdan

Din yolunda kıldı terk-i hanüman
Söyleyip evsafın eyler dasitan
Cemal-i pâkine hayran olanlar. (s.268, K.264/14)

Hz. Peygamber, sonsuzluğa giden bir aydınlıktır. Onun etrafında binlerce insan, pervane gibi döner:

Tevrat'ta Şentiya, İncil'de Ahmed
Zebul ehli derler budur Muhammed
Bir şem'a-i kudret, nûr-i müebbed
Devran eder yüz bin pervanesi var. (s.272, K.268/4)

Hz. Peygamber ve Hz. Ali'nin yolunu sürenler, onlar uğruna Kerbela Çölü'nde şehit olmuşlardır. Hz. Peygamber ve Ehlibeyt'i sevenler, inkarcılara lanet okurlar:

Muhammed Ali'den kaldı bu biat
İnkâr edenlere sad hezar lânet
Ehl-i Beyt yoluna çekeriz gayret
Kerbela çölünde al kanımız var. (s.274, K.269/7)

Hz. Peygamber'in yolundan giden pirlerin yüzü bir sır gibidir. Sırrı anlayabilmek için pirlerin adı zikredilir:

Âh edip ağlarız bülbül misali
Muhabbet bahrinde ummanımız var
Evlâd-i Mürselin sırr-i cemali
Okuruz ismini dillerimiz var. (s.274-275, K.270/1)

Aşk ehli olanlar; Hz. Peygamber'in yolundan ve izinden giden pirlerin büyüklüğünden şüphe duymazlar, onun için canlarını pirlerine kurban etmekten sakınmazlar:

Üç huruf bir nokta keremkânımız
Evlâd-ı Mürsele yok gümanımız

Kapsında kurban olsun canımız

Bu çarh-ı gerdun'da mekânımız var. (s.275, K.270/4)

Hz. Peygamber'i niyaz edenler, dert ve beladan kurtulur; huzura erer:

Lüft ü ihsan umma her bivefadan

Ey gönül hazret-i Settar'a yalvar

Halâs eyler gamdan derd ü belâdan

Yüzün sür Ahmed-i Muhtar'a yalvar. (s.278, K.277/1)

Allah, doğruya yönlendirir; Hz. Peygamber, korur; Hz. Ali kendisine sadık olanlara yardım eder:

Peygamber'den himmet Hak'tan hidayet

İsteyen mahsuda yeter selâmet

Sahib-i Zülfikâr şah-ı vilâyet

Sıdk ile Haydar-i Kerrar'a yalvar. (s.279, K.277/2)

Hz. Peygamber, Allah'ın elçisidir. Hz. Peygamber'in dininden ve soyundan olanlar ona biat eder:

Ol safiyullah zürriyetindeniz

Atamız Hazret-i Adem dediler

Muhammed'in dini ümmetindeniz

İsmine Resul-u Ekrem dediler. (s.287, K.291/1)

İslam dininin buyruğunda birleşenler, Hz. Peygamber'in yolunu ve soyunu benimseyerek onları inançlarının temeli olarak görürler:

İttihad-i İslâm budur mezhebim

Resullah buyruğudur meşrebim

Ehl-i Beyt-i Resul oldu mihrabım

Bu yolda imama tamam dediler. (s.287, K.291/2)

Kötü düşünceli insanlar tarafından İslam'ın bölünmesine Cenab-ı Hak razı değildir.
Hz. Peygamber, bu duruma yol açanlardan mahşer günü davacı olacaktır:

İslâm'ı böldüler mezhebe nahak
Kail değildir buna Cenab-ı Hak
Davacıdır Resullah muhakkak
Bunu yapanlar bednam dediler. (s.287, K.291/3)

Hz. Peygamber; ölümünden önce ümmetine birlik çağrısında bulunmuş, onlara ayrışmanın zararından bahsetmiştir:

Gadirhum'da Resullah buyurdu
İki emanet bıraktım buyurdu
Ayrılmayın birlik olun diyordu
Ayrılan rahmetten mahrum dediler. (s.287, K.291/4)

Tüm peygamberlerin ruhu Hz. Peygamber'i dinin önderi olarak kabul etmiştir:

Sıdkî der Cebrail müezzin oldu
Andan sonra Bilâl Habeşî geldi
Ervah-i Enbiya iktida kıldı.
Muhammed Mustafa imam dediler. (s.288, K.291/10)

Hz. Peygamber, bir hadisinde kendi soyunu inkâr edenleri dinden dönmüş olarak görür:

Buyurdu hadiste Ahmed-i Muhtar
Emanet sahibi Hazret-i Hünkâr
Kim ki âl-evlâda eylemez ikrar
Tacı delik kendi murtad dediler. (s.290, K.293/4)

Sıdkî Baba Hz. Peygamber'i savunuların, onun yolunda yürüyenlerin cennetteki hayat suyundan içeceğini düşünür:

Sıdkî âl-i Resûl'e olagör asker
Şaraben tahurdan içesin Kevser
“El veledi sırr-i ebi“ye mazhar
Kutb'ül aktab gibi sultan isterler. (s.294, K.297/9)

Sıdkî Baba'ya göre Müslüman inanç önderleri Hz. Peygamber'e bağlı kalmalı, onun soyuna biat etmekten uzak durmamalı:

Sıdkî'ya şeyh olsun gerekse dede
Biat etmek farzdır 'al ü evlâda
Bel bağlayıp şeriatta Ahmed'e
Beş vakit namazın kılan dervîştir. (s.294, K.298/5)

Sıdkî Baba güzelliği yüzüne nakış gibi işlenmiş olan sevgilinin soyunu; Hz. Peygamber'e, özünü de Hz. Ali'nin soyuna dayandırır:

Nakş'olmuş hüsnüne hatt-i mücedded
Durdukça âlemde olsun müebbed
Zübde-i âl-evlâd, nesl-i Muhammed
Hûblar şahı sahip zamana benzer. (s.298, K.304/4)

Hz. Peygamber'in yolunu, sözünü onun soyundan gelenler tutar:

Hazret-i Hükâr'ın yeşil fermanı
Dervîşte mi yoksa evlâtta mıdır?
Resulullah'ımın hadis beyanı
Dervîşte mi yoksa evlâtta mıdır? (s.298, K.305/1)

Hz. Peygamber'in yüzünde Allah'ın sıfatlarından merhamet ve bağışlayıcılıktan izler vardır:

Bismillâhi'r-rahmani'r-rahim yüzün
Leblerin mâna-yı seb'el-mesândır
Lisanın miftahı bab-i rûmuzun

Cümle gizli sırlar sana ayandır. (s.299, K. 306/1)

Hz. Peygamber'in kaşları dümdüz, bakışları yumuşaktır ve yüzü aydınlık saçar:

Kaşların elif-lâm gözlerin lâtif

Alnında muayyen ilm-i levkeşif

Cemalin hatları yasin-i şerif

Tal'atın münevver mâh-ı tâbandır. (s.299, K. 306/2)

Tüm kâinat, varlığını Hz. Peygamber'in yaratılışına borçludur:

Mübarek şanında "Levlâke Levlâk"

Hak buyurdu "Lemme halak't-ül-eflâk"

Okunur âyet-i "Ve ma erselnak"

Vücudun mebd-i kevn ü mekândır. (s.299, K. 306/3)

Sıdkî Baba; Allah'ın sevgili elçisi, kurtuluşun güneşi Hz. Peygamber'den yardım ister. Derdine derman arar:

Kulun **Sıdkî** ister avn ü inayet

Sensin dü cihanda şems-i hidayet

Mahbub-i Mevlâsın şah-i risalet

Dergâhın cümleye dâr'ül-ammandır. (s.299, K. 306/5)

Sıdkî Baba; Hz. Peygamber neslini sevmekte, onlardan yardım ummakta ve onlara biat etmektedir. Böylelikle insanı kötü yola sevk eden şeytani fikirlerden uzak durur:

Sıdkî sevdiğimiz nesl-i Muhammed

Böyle sultanlardan umulur himmet

Kim ki âl-evlâda eylemez biat

İşi işleği şeytan kendi şeytandır. (s.300, K.307/5)

Hz. Peygamber'in ve Hz. Ali'nin yolundan gidenler, onların evladıdır:

Âl'e ebter demiş tâbi'-i murtad

Nûr-u Balım Sultan değil mi evlât?
Muhammed Ali'ye verilen biat
Dervişte mi yoksa evlâta mıdır? (s.298, K.305/3)

Hz. Peygamber soyunun hoşuna gitmeyen davranışlarda bulunanların kıyamet günü Ehlibeyt'in yardımından mahrum kalacağına, cennetin kapısından içeri giremeyeceğine inanılır:

Sıdkî der mürşidim Muhammed soyu
Başımın tacıdır yüzümün suyu
Ona hoş gelmezse her kimin huyu
Giremez Cennete Rıdvan'da kalır. (s.306, K.315/5)

Ariflerin sultanı olarak adlandırılan Hacı Bektaş Veli; Hz. Peygamber'in sırrına vakıftır ve Hz. Ali soyundan gelir:

Sultan'ül-ârifin Bektaş-ı Veli
Cümle evliyanın ser çeşmesidir
Esrar-ı Mumammed evlâd-ı Ali
Dergâh-ı ülyanın bir eşmesidir. (s.306, K.316/1)

Sıdkî Baba, yürüdüğü yolu aşka benzetir. Bu yol da Hz. Peygamber ve Hz. Ali yoludur:

Sıdkî'ya bu aşka demişiz belî
Tuttuğumuz Muhammed Ali yolu
Evliyanın serçeşmesi serveri
Hacı Bektaş Velî Sultan bizimdir. (s.309, K.320/3)

Mervan soyu Hz. Peygamber'e düşmandır. Dolayısıyla onun yolundan ve soyundan giden evladına da düşmanlık güder. Mervan soyu, nefesine yenilmiş bir şeytana benzetilir:

Mervan bilmez âl-evlâdın hakkını
Nefse uyan uzak eyler yakını

Kimi takmış boğazına tokunu
Şeytan olmuş kend’aklını beğenir. (s.313, K.325/4)

Arif olanlar, dünyanın yaratılışındaki Hz. Peygamber sırrını bilir:

Okundu şanında “Levlâke Levlâk”
Ârif isen bu manayı bilegör
Denmedi mi “Lemma halak’tül-eflâk”
Varıp bir müriştten haber alagör. (s.317, K.330/)

Hz. Peygamber soyunun yolu bir sırdır. Bu sırta o soyu seven, kalbi temiz olan, kin tutmayan insanlar erebilir:

Bu sırın sahibi Muhammed nesli
Hem yigirmi dokuz huruftur aslı
Gezme sen bu âlemde kalbi paslı
Varıp âl-evlâda biat kılğör. (s.317-318, K.330/2)

Sıdkî Baba, yirmi sekiz peygamberi anlattığı bir şiirinde Hz. Peygamber’in bu peygamberlerden üsttün olduğunu belirtir:

Bu yirmi sekiz peygamber bir âyet
Bunları bilmesiz farz ile sünnet
Muhammed’dir serfiraz-ı nübüvvet
Miraç’ta Hak ile seyran oluptur. (s.326, K.342/6)

Sıdkî Baba, Hz. Peygamber’i başının tacı olarak görür. Bu durumdan da son derece memnundur:

Sıdkî der her dem be dem zikrullahımız
Cana hayat verir Feyzullahınız
Sertâc-ı Muhammed eyvallhımız
Sırrı-i la mekâna eriştik şükür. (s.328, K.344/5)

Hız. Peygamber'in yolundan gidebilmek için kalbin temiz olması, kötölüklerden arındırılmış olması gerekir:

Beşinci fetanet tarik-i Hak'tır
Bunları fark eden sır-ı sadaktır
Peygamber râhında gönlümüz pâktır
Saykal vurup kalbin silmeli kardeş. (s.332, K.348/12)

Süfyan kavminin aklına uyarak bazıları Hak dini bölmüştür. Bu durumu eleştiren Sıdkî Baba kendisine Hız. Peygamber ve Hız. Ali'yi rehber edinmiş, kalbini bu çeşmeden doldurmuştur:

Mezhebe böldüler Hak doğru yolu
Uydular Süfyan'a şeytanın kulu
Sıdkî der mürşidim Muhammed-Ali
Ser çeşmeden kabın dolmalı kardeş. (s.333, K.348/15)

Hız. Peygamber ve Hız. Ali aşkıyla gücü tükenen aşık, derdine çare olması için onlardan yardım ister:

Aşk elinden cân nâtüvan
Muhammed Mustafa yetiş
Bi-hürmet-i fazl-ı Yezdan
Aliyyül-Murtaza yetiş. (s.337, K.355/1)

Hız. Peygamber ve Ehlibeyt, kendisinden yardım isteyenlerin imdadına yetişir:

Bi-hürmet-i arş ü zemin
Duamıza sen ol muin
Bi-hakk-ı Zeynel Âbidin
Nûr-i Penc-i abâ yetiş. (s.338, K.355/10)

Sıdkî Baba; yaratıcısı olarak Allah'ı, peygamberi olarak Muhammed'i, dini olarak İslam'ı, kitabı olarak da Kur'an-ı Kerim'i kabul eder:

Tafsil-i imandan sorarsan ey can
Hem rabbim Allah'dır, nebim Muhammed
Dinim; din-i İslâm kitabım Kur'an
Arzum nûr-u diâr meylim muhabbet. (s.340, K.357/1)

Sıdkî Baba, Hz. Adem'den meydana geldiğini ve Hz. Peygamber ümmetinden olduğunu söyler:

Hazret-i Adem zürriyetindenim
Hamdülillah İslâm milletindenim
Muhammed Mustafa ümmetindenim
Budur dü cihanda sahib-i şefkat. (s.340, K.357/3)

Hz. Peygamber neslini sevenler, canlarını ve tüm mallarını onların yolunda feda ederler:

Sever isen eğer nesl-i Muhtar'ı
Yolunda terk eyle cümle küll varı
Görürsen ey **Sıdkî** tamam didarı
Devranına kurban olursun elbet. (s.341, K.358/3)

Hz. Peygamber, günahların bağışlanması için kendisinden şefaât umanlara yardımcı olur. Hz. Ali, zorda kalanların yardımına yetişir:

Sefî'ül -münzibin şah-ı risalet
Umarız Muhammed-Ali'den medet
Sülale-i pâk-i fahr-ı kâinat
Hünkâr Hacı Bektaş Velî'den medet. (s.341, K.359/1)

Hz. Peygamber'in soyunu sürenler; nefsini yenmiş, Hak aşkına can ve malından vazgeçmiş kâmil insanlardır. Sıdkî Baba, onlara biat etmeyenlerin başının beladan kurtulmayacağını söyler:

Evlâd-ı mürseldir mürşid-i kâmil
Hel-Eta Sûresi hakkında delil
Ehlibeyt'e biat kılmazsın gafil
Başına gelecek tufanı gözet. (s.345, K.363/6)

Allah'ın lütfu olan Hz. Peygamber'i görenlere, onu anlayanlara şükürler olsun:

Şeriat şehrinde Ahmed-i Muhtar
Ol cemalullahı görene ya hû
Tarikat postunda Hazret-i Hünkâr
Eşiğine yüzler sürene ya hû. (s.351, K.372/1)

Hz. Peygamber ve Hz. Ali birlik sırrıdır. Bu sırrı ancak erenler bilir. Bu sırrı bilenlere şükürler olsun:

Marifet kitabı gönülde sırdır
Hakikata vasıl olan erdir
Ahad, Ahmed, Ali manası birdir.
Bu çarh-ı devranı kurana ya hû. (s.351, K.372/2)

Hz. Peygamber'in soyundan ve yolundan gidenlere şükürler olsun:

Sıdkî'ya sıdk ile eyleyip iman
Evlâd-ı Resul'dan tutmuşuz daman
Tevrat, Zebur, İncil, Ayet-i Kur'an
Asayı Musa'ya verene ya hû. (s.352, K.372/7)

Allah'tan başka ilah yoktur, Hz. Peygamber onun elçisidir. Hz. Ali, velayetin sahibidir:

Taşrasında yazılmıştır "eyvallah"
"Lâ ilâhe illallah Muhammed'ün Resulullah"
"Aliyyün Veliyullah Mehdi eminullah"
Ne hoş haldir derviş olana ya hû. (s.352, K.373/4)

Hakikat yolunda gidenler, Hz. Peygamber soyundan başkasına biat etmeyi kabul etmezler:

Yed'ullahın âyetini okuduk
Evlâd'dan gayriye biat olur mu
Hakikatin bahçesinde şakıdık
Gülşen olmayınca feryat olur mu? (s.353, K.374/7)

Hz. Peygamber, tüm peygamberlerin en üstünde yer alır. Süfyan kavmi Hz. Ali'nin biatını inkâr ederek Müslümanlar arasında fitne çıkarmıştır:

Muhammed cümlelerin Hak peygamberi
Enbiyanın evliyanın serveri
İbn-i Süfyan inkâr etti Hayder'ı.
Dinin binasını yıktı savuştu. (s.354, K.376/3)

Gönül gözü kör olan gece kuşu bile olsa Hz. Peygamber'in nurunu göremez. Fitne fesat peşinde olan Mervan, Ehlibeyt'e biat etmeyip kötülük peşinde koşmuştur:

Ehl-i Beyt'e biat edemez kallaş
Nûr-u nübüvveti göremez huffaş
Şah-ı velâyet indirmede baş
Mervan Medine'den çıktı savuştu. (s.354, K.376/4)

Hz. Peygamber ve Ehlibeyt cennetle müjdelendir. Bu gürûhu nacinin peşinden gidenin başına kötülük gelmeyeceği belirtilir:

Gürûh-u nâciden daman tutmayan
Cahil kalır kâmil olamaz
Vaktin imamına iman etmeyen
Mağrurdur hâk ile yeksan olmaz. (s.356, K.379/1)

Peygamberlik mührü Hz. Peygamber'indir. Hz. Peygamber'i sevenler, Ebu Cehil'in liderliğini ve hükümdarlığını kabul etmezler:

Ali evlâdına farzdır muhabbet
Muhabbet edenler ehl-i mürüvvet
Muhammed'e mahsus mühr-ü nübüvvet
Ebu Cehil mülke sultan olmaz. (s.356, K.379/3)

Hz. Peygamber'in yolundan giderek Kur'an-ı Kerim'i rehber edinen Bektaşiler, gittikleri yoldan mest olmuşlardır:

Açtı Resullah tarikat bâbın
Okumuşuz andan ledün kitabın
İçtik pir elinden aşkın şarabın
Mestân-ı tarik-i Bektaşileriz. (s.366, K.393/2)

Hz. Peygamber soyu, doğru yolu gösteren bir sonsuzluk nuru gibidir:

Sıdkî'ya pirimiz nesl-i Muhammed
Işıttı cihanı nûr-u müebbed
Lâübalî pâk-i meşreb mücerred
Selman-i tarik-i Bektaşileriz. (s.367, K.393/7)

Konuğa ilgisiz davranmak ve küs durmak hem Allah'ın hem de Hz. Peygamber'in gönlünü yaralar:

Dargın bakan mihmanına, ya melül
İncinir andan Hûda, hem ol Resul. (s.368, K.396/3)

Hz. Peygamber soyundan gidenlerin yolu, gerçeğe ve doğruya giden yoldur. Sözünde sadık alan arifler, bu yolun yolcusudur:

Hakikat yoluna gitmeyen kişi
Ârifler katında nâşidir nâşi

Evlâd-ı mürsele bağladık başı
Hiç dönmeyiz ikrarında kaviyiz. (s.369, K.397/2)

Hz. Muhammed, Allah'ın elçisidir. Hz. Ali, velayetin sahibidir:

Muhammed Mustafa peygamberimiz
Aliyy'el Murtaza din serverimiz
Şah-ı Horasan Hünkâr'dır pirimiz
Âl-i Resul, âli cenab kuluyuz. (s.371, K.399/4)

Hz. Peygamber'e gönül verenler, fani dünyaya heves etmezler. Makamı, mal ve mülkü kenara bırakıp canlarını aşk yoluna feda ederler:

Aşk yoluna koyduk ser ile canı
Terk ettik dünyayı hân ile manı
Sef'ül-müznibin keremler kânı
Ahmed-i Muhtar'a düştü gönlümüz. (s.371, K.400/2)

Abidler, fani dünyaya meyil vermezler. Onlar, Allah'a ve Hz. Peygamber'e sevgiyle bağlıdırlar:

Sanma zâhit dünya perestiz
Hak Perverdiğâr'a bağlı özümüz
Düşmanına düşman dostuna dostuz
Ahmed-i Muhtar'a bağlı özümüz. (s.372, K.401/1)

Hünkâr Hacı Bektaş Veli, Hz. Peygamber soyundan ve yolundan gelen ariflerin kutbu gibidir. Marifet ve adalet dağıtır:

Kutb'ül-aktab marifetin Sultanı
Hakikat şehrinin adalet kânı
Evlâd-i Resulden tuttuk damanı
Hazret-i Hünkâr'a bağlı özümüz. (s.372, K.401/3)

Rahman ve rahim olan Allah’a, Hz. Peygamber’i ve Ehlibeyt’i sevenler ulaşır:

Elham Muhammed dülillah Murtaza

Rabbil âlemine ol Hayrün Nisa

Errahman Hasan-ı Hulk-i Rıza

Mihrab bunlardır âma göremez. (s.373, K.402/3)

Hz. Peygamber ve Ehlibeyt, Müslümanlığın temelidir. İman edenler onların yolundan gider:

Din-i mübinin esası hamse-i âl-i âba

Mühtediler ihtidası hamse-i âl-i âba. (s.374, G.1/1)

Hz. Peygamber ve Ehlibeyt’i temiz bir kalple sevenler, kurtuluşa erer:

Kim ki sevdi bunları ihlâs ile buldu necat

Mustafa’nın akrabası hamse-i âl-i âba. (s.374, G.1/5)

Cebrail, Hz. Peygamber ve Ehlibeyt’in yardımcısıdır:

Hâdim etti anlara Hak Hazret-i Cebrail’i

Ayet ayet “Hel-eta”sı hamse-i âl-i âba. (s.374, G.1/6)

Allah, Hz. Peygamber ve Ehlibeyt’i temiz nurundan yaratmıştır:

Anları öz nûr-i pâkinden Hûda halk eyledi

Kûn fekân’ın iptidası hamse-i âl-i âba. (s.374, G.1/2)

Bütün peygamberler; Hz. Peygamber’i ve Ehlibeyt’i tanır, bilir:

Cennet-i alâda seyran eyledi Adem sâfi

Enbiyanın âşinası hamse-i âl-i âba. (s.374, G.1/3)

Allah, Hz. Peygamber ve Ehlibeyt'i sevmiştir. Çünkü onlar, iman edenlerin vefa çeşmesidir:

Anları sevdi cenab-i Kibriya sev sen de gel
Mü'minanın bü'l-vefası hamse-i âl-i âba. (s.374, G.1/4)

Allah, Hz. Peygamber ve Ehlibeyt'e Kur'an-ı Kerim'de temiz sözlerle övgülerde bulunmuştur:

Anları Kur'an ile medh'eyledi Perverdiğar
Nutk-i pâk-i "innema"sı hamse-i âl-i âba. (s.374, G.1/7)

Hz. Peygamber ve Ehlibeyt, gökyüzünün aydınlık kaynağıdır:

Ayet-i nûr'un âlâ nûr, menba-i envar-i nûr
Arş-i âlâ'nın ziyası hamse-i âl-i âba. (s.374, G.1/8)

Allah'a ulaşmak için Hz. Peygamber ve Ehlibeyt'e sevgi besleyip onların yolundan yürümek gerekir:

Vâsıl olmaz kimse Hakka bunlara varmadan
Besmelenin harf-i "ba"sı hamse-i âl-i âba. (s.374, G.1/9)

Günahı çok olanlar, Hz. Peygamber ve Ehlibeyt'e sığınıp Allah tarafından günahlarının bağışlanması için onlardan yardım isterler:

Cennet-i âlâ'da bunlar sâki-i Kevser olan
Müzribânın mültecası hamse-i âl-i âba. (s.374, G.1/10)

Hz. Peygamber ve Ehlibeyt, büyük kalabalığın yol göstericisidir:

Ayet-i "illelmeveddet" bunların şanındandır
Mahşerin mir-i livası hamse-i âl-i âba. (s.375, G.1/11)

Hz. Peygamber ve Ehlibeyt'i hiçbir zaman dilinden düşünmeyenler, onlardan dertlerine çare bulurlar:

Bunları zikret demadem **Sıdkî**'ya ihlâs ile
Cümle dertlerin devası hamse-i âl-i âba. (s.375, G.1/12)

Allah'ın en temiz kullarından olan Hz. Peygamber ve Ehlibeyt'e selam olsun:

Merhaba ey zübde-i pâk-i Habib-i Kibriya
Merhaba ey sırr-i zat-i hamse-i âl-i âba. (s.375, G.2/1)

Hz. Peygamber, tüm peygamberlerden yücedir. Onun ayağını bastığı temiz toprak, ona sevgi besleyenlerin gözünün sürmesidir:

Enbiyalar şahının evlâd-ü âl-i'sin
Pây-i pâkin bastığı yer gözümüzde tutiya. (s.375, G.2/4)

Hz. Peygamber'in bedeni temizdir. Onun ayağının bastığı toprağı öpenler, kurtuluşa ererler:

Hâk-i pâyin bûs edenler buldular fevz ü necat
Cism-i pâkin çünkü cüz'-i cism-i şah-i enbiya. (s.375, G.2/5)

Hak sırrına, Hz. Peygamber muhabbeti ile şeref olunur:

Ayet-i "illelmeveddet"le şerfyab oldunuz
Hanedan-ı Mustafasız sırr-ı Hakka aşına. (s.375, G.2/6)

Sıdkî Baba'nın "Velîyeddin Çelebi'ye Piri Baba Dergâhında takdim olunan kaside (Altınoluk, 2013: 375) türünde yazdığı bu beytinde Sıdkî Baba, Velîyeddin Çelebi'de Hz. Peygamber'in nurunu-aydınlığını- görür:

Salik-i rah-ı hakikat varis-i ilm-i Nebi
Mazhar-ı nûr-u Muhammed cümle halka hakmüma. (s.375, G.2/8)

Sıdkî Baba'nın "Velîyeddin Çelebi'ye Piri Baba Dergâhında takdim olunan kaside (Altınoluk, 2013: 375) türünde yazdığı bu beytinde Sıdkî Baba, Velîyeddin Çelebi'nin yüzünü Hz. Peygamber'e benzeterek ay ve güneşin gökyüzünde şevkle döndüğünü belirtir:

İştîyakınla semada devreder mihr ile mâh
Çün müşabihtir cemalin Mustafa'yı biriya. (s.375, G.2/9)

Hz. Peygamber'in dinine düşmanlık edenler, sonsuza kadar bu dünyada kalamazlar. Çünkü Hz. Mehdi'nin ortaya çıkıp kötülükleri bitireceğine inanılır:

Din-i Ahmed düşmanı kalmaz cihanda Sıdkî'ya
Çün huruç ettikte mutlak Mehdi-i sahip liva. (s.377, G.3/9)

Hz. Peygamber'in temiz soyuna uyan ve onun yolunda giden inanç sahiplerine selam olsun:

Merhaba ey cedd-i pâkindir cenab-ı Mustafa
Merhaba ey mukteda-yı ehl-i iman merhaba. (s.378, G.6/2)

Hz. Peygamber, iman edenlerin kalbini Kâbe gibi değerli görür:

Âsitân-ı devletin pûs eyle gir ihlâs ile
Kalb-i mümin Kâ'bedir dedi Resul-u Kibriya. (s.381, G.11/2)

Hz. Peygamber'in yolunu gönülden benimseyen kişinin davranışlarından Allah razı olur:

Mustafa'nın şer'ine kıl cân ü dilden inkıyad
Hâlık-i arz ü semavat ola tâ senden rıza. (s.381, G.11/7)

Tüm evliyalar, Hz. Peygamber'in şeriat yoluna bağlıdır:

Şüphesiz bu evliyalar tâbi'-i şer'-i nebi
Böyle oldu çünkü mana Canib-i Haktan bana. (s.381, G.11/8)

Hiz. Peygamber, yumuşak huyun ve ahlakın kaynağıdır:

Esselâm ey! Asl ü fer'in müntehidir Bâkır'a

Esselâm ey! Sırr-ı Ahmed menba-i hilm ü haya. (s.382, G.12/6)

Hiz. Peygamber'in aydınlık saçan hükmüne uyanlara selam olsun:

Esselâm ey! Cafer-i Sadıktan alıp mezhebi

Esselâm ey! Tâb-i şer'-i Münir-i Mustafa. (s.383, G.12/7)

Hiz. Peygamber'in soyu, Hak yolunun aydınlığıdır:

Askeri nûr-u hidayet nesl-i şah-ı enbiya

Âsitan-i devlerine yüz sürüp kıl iltica. (s.384, G.14/11)

Kulun günahı çoktur; kul, Allah'tan Hiz. Peygamber'in hatırına bağışlanmak ister:

Affet Yâ Rab yevm-i Arasat'ta cümle günahım

Nüvişte-i sâk-i aşk olan esmaya bağışla

Gaffarü'z-zünub olan ey benim ulu Allah'ım

Şâfi-i ekber Hazret-i Mustafa'ya bağışla. (s.394, Mrs.26/1)

Suç ve günah işleyenler, Hiz. Peygamber aşkına Allah tarafından günahlarının bağışlanacağına inanır:

Bahşı kıl nûr-u velâyet hürmetiyeün suçlarım

Affi kıl ol âl-i Ahmet hürmetiyeün suçlarım

Hazret-i Bâkır Muhammed hürmetiyeün suçlarım

Ca'fer-i Sadık imam-ı rehnümaya bağışla. (s.395, Mrs.26/7)

Ümmetin Sırat Köprüsü'nden sağ salim geçmesi, Allah'ın Hiz. Peygamber hatıranı onlara merhamet göstermesine bağlıdır:

Ol sıratın köprüsünden geçir verme zahmeti

Ateş-i süz-i cahimi gösterme kıl rahmeti
Mehd-i âl-i Resul hem on dört masum hürmeti
Kurretü' ayn-ı Resul-ü mücteba'ya bağışla. (s.395, Mrs.26/10)

Sıdkî Baba, işlediği günahların Allah tarafından bağışlanması için Hz. Peygamber'den yardım beklemektedir:

Rahmet için gönderilen ey Resul-ü muhterem
Rûh-u pâkin hürmetine oldu alem muntazam
Hurrem'i lütfunla şâd et, **Sıdkî**'ya affınla hem
Kur'an içre ma'ni-i "Kul innema"ya bağışla. (s.396, Mrs.26/13)

Yezid, Hz. Peygamber'in soyuna çok büyük kötülük etmiştir. Bu nedenle Yezid'e ve Yezid'in atalarına lanet okunur:

Lanet olsun ol Yezid'in canına ecdadına
Çok cefa kıldı şefaât kânının evlâdına. (s.397, G.28/1)

Hz. Peygamber, o zalimlere fırsat vermeyerek cinleri onlara tasallut etmiştir:

Vermedi anlara ruhsat nûr-u ayn-ı Mustafa
Hayr ile kıldı dualar cinlerin efradına. (s.397, G.28/6)

Kâinatta insan, cin, ay gibi varlıkların başlangıcı Hz. Peygamber'in yaratılışında gizlidir:

Ay ile gün, insi cinni nüh felekler olmadan
Nesnelerin iptidasıdır Muhammed Mustafa. (s.403, G.34/1)

Hz. Peygamber, tüm peygamberlerin önünde ve birincisidir:

Dedi: Peygamber idim ol Âdem'e can gelmeden
Enbiyanın muktedasıdır Muhammed Mustafa. (s.403, G.34/2)

Mahşer günü Hz. Peygamber; tüm erenlerin, evliyaların, peygamberlerin en üstünde yer alacaktır:

Taht-ı fermanında cümle enbiya vü evliya

Mahşerin mir-i livasıdır Muhammed Mustafa. (s.403, G.34/3)

Hz. Peygamber, iyilik ve lütuf sahibidir. Allah tarafından bağışlanmak isteyenler, Hz. Peygamber'den yardım isterler:

Tâc-ı “Levlâke” serinde kân-i eltâf ü kerem

Müzribanın mültecâsıdır Muhammed Mustafa. (s.403, G.34/4)

Hz. Peygamber'in alemlere rahmet olsun diye gönderildiği Kur'an'ı Kerim'de belirtilmiştir:

Rahmet'ten-lil-âlemin şânında nâzil âşikâr

Kur'an içre “Kulkefa”sıdır Muhammed Mustafa. (s.403, G.34/5)

Hz. Peygamber'in bedeni temizdir. Yüzünün güzelliğinden ay ikiye bölünür. O nedenledir ki gökyüzünün en aydınlık kişisidir:

Cism-i pâki, şems-i haver, rûhları şakku'l-kamer

Arş-i âlâ'nın zıyasıdır Muhammed Mustafa. (s.403, G.34/6)

Hz. Peygamber, cennette esen hoş bir rüzgâr gibidir:

Teşrifî kıldı müanber on sekiz bin âlemi

Cennetin bâd-ı sabâ'sıdır Muhammed Mustafa. (s.403, G.34/7)

Yüce Allah'ı, Hz. Peygamber'den başkası görmemiştir ve bir tek Hz. Peygamber tanır:

Ten gözüyle andan özge kimse Hakkı görmedi

Zülcelâl'in âşinasıdır Muhammed Mustafa. (s.403, G.34/8)

Hız. Peygamber, Miraç'a çıkarken Allah katında arslan olarak gördüğü varlığın Hız. Ali olduğunu anlamıştır:

Arş-ı âlâ'da temeşa eyledi arslanı

Bildi kendi Murtaza'sıdır Muhammed Mustafa. (s.403, G.34/9)

Hız. Peygamber'in temiz ve soylu adını söyleyenler, mutlu olurlar. Onların kalpleri nurla dolar ve onlar daima kalplerini temiz tutarlar:

İsm-i pâkin zikredenler şevk ile pür nûr olur

Mü'minin kalbi cilâsıdır Muhammed Mustafa. (s.403, G.34/10)

Sıdkî Baba, Hız. Peygamber'in ismini bütün sıfatlarıyla sevgi dolu bir şekilde söylemek ister. Çünkü Hız. Peygamber'in ismini söylemek tüm dertlerin dermanıdır:

Sıdkî'ya vasf'et mübarek ismini ihlâs ile

Cümle dertliler devasıdır Muhammed Mustafa. (s.403, G.34/11)

Hız. Peygamber'in yüzü ay gibi parlaktır. Tüm alem onun ışığıyla aydınlanır:

Ey yüzün nûr'ül- kameridir, vey cebinin âfitab

On sekiz bin türlü âlem pertevinden şûleyab. (s.404, G.37/1)

Dört kitaba göre Hız. Peygamber, sevginin sonsuzluk kaynağıdır:

Sûre-i Tâha vü Yasin'dir cemalin âyeti

Sen Habîb-i lemyezelsin şahindindir dört kitab. (s.405, G.37/2)

Hız. Peygamber'in kapısına yüz sürüp ona biat edenler, kötülük görmezler:

Tâc-i "Levlâleke" serinde çün şefaât kânısın

Âsitane yüz sürenler görmedi hergiz azab. (s.405, G.37/3)

Hız. Peygamber'in boylu uzun, saçları sağlam ve yürüyüşü melek gibidir:

Kametin serv-i sanavber saçların hablü'l-metin
Salınışıdır melâik, vâsfin eder nüh kübab. (s.405, G.37/4)

Hiz. Peygamber'in dudakları hayat suyu gibidir, dişleri inci tanesine benzer.

Leblerin Kevser dehanın remzidir âb-ı hayat
Dişlerin dürdanesinden kim feşandır mey-i nâb. (s.405, G.37/5)

Hiz. Peygamber'in yüzünde gerçekler, şakağında güzel koku vardır. Cennetten bu koku insanlara yayılır:

Yüzlerin verd-i hakayık, gabgab'ın anberfûrûş
Bûy-ı cennetten meşamın neşr'eder halka hitab. (s.405, G.37/6)

Hiz. Peygamber'in göstermiş olduğu mucizeler ile doğruluk yolu ilahi bir sır gibi açığa çıkmıştır:

Mucizatınla nûmayan oldu râh-ı müstakim
Kâşif-i sırr-ı ilahidir lisanın elcevab. (s.405, G.37/7)

Hiz. Peygamber'in yolundan giderek onun emirlerine uyanlar, sıkıntı çekmezler:

Seyf-i Hakdır dest-i izzinde dahi şer'-i şerif
Zir-i sancağına giren çekmez asla ızdırab. (s.405, G.37/8)

Hiz. Peygamber'in gökyüzüne ayak basmasından semadaki varlıklar gurur duymuştur:

Etti pâbus-u şerifinde semalar iftihar
Çün makamındır makam-ı Ahmed-i Mahmud-u tâb. (s.405, G.37/9)

Hakk'ın eli Hiz. Peygamber'de, onun eli de Hiz. Ali'dedir:

Hem "Yedullah fevke eydihim" elindir ya Nebi

Dest-i Haydar'dan sen idin eyleyen hem feth-i bab. (s.405, G.37/10)

Hz. Peygamber'in bedeni Kâbe gibi değerlidir, görünüşü Allah'ın en yüce yansıması gibidir:

Kâbe-i azam vücudun, suretin mihrab-ı Hak

Sen gibi bir muhterem yok fi's-semai ve't-turab. (s.405, G.37/11)

Yüce Allah, Hz. Peygamber'in büyük kişiliğinin hatırına dünyayı yaratmıştır:

Zât-ı pâkin hürmetine halk olundu dü cihan

Şanına "Levlâke levlâk" çünkü buyurdu vehhab. (s.405, G.37/12)

Ay ve Güneş, Hz. Peygamber'in aşkıyla onun temiz ruhunun etrafında döner:

Rûh-i pâkin nuruna âşıkdürür şems ü kamer

Devr eder misl-i Semender dembedem bâ inkılâb. (s.405, G.37/13)

Müminler; Hz. Peygamber'in kapsının eşiğine yüz sürer, dualarında devamlı Hz. Peygamber'in adını zikrederler:

Âsitan-ı devletidir kıblegâh-ı mü'minân

Zikr-i isminle dualardır demadem müstecab. (s.405, G.37/14)

Hz. Peygamber; tüm varlıklara doğru yolu gösterir, onları koruyup kollar:

Hâdi-i Haksın Resûl-u rehnüma-yı ins ü can

Salık-i şer'-i şerifin nâcidir yevm'el-hisab. (s.406, G.37/15)

Hz. Peygamber, Hakk'ın yüzünü görmüştür, Hak ile arasında örtü kalmamıştır:

Baş gözüyle rûy-u Hakk'ı kimse sen terk görmedi

Kalmadı Mevlâ ile çün aranızda hiç hicab. (s.406, G.37/16)

Hz. Peygamber'e melekler secde etti, şeytan Hakk'ın nurundan uzak durdu:

Hep melekler secde kıldı seyredip zatın senin
Görmeyiben nûr-u Hakkı etti iblis ictinab. (s.406, G.37/17)

Alemlere rahmet ve yol gösterici olarak gönderilen Hz. Peygamber, günahı ve derdi çok olanların yardımcısıdır:

Rahmetten lil âlemin şanında nâzildir senin
Mücrimanın şafî-isin destigir-i şeyh ü şab. (s.406, G.37/18)

Allah'ın birliğine inanlar, Hz. Peygamber'e bağlı kalıp ona uyarlar:

Ettiler hasıl rıza-yı Hakkı anlar şüphesiz
Âsitan-ı devletine eyleyenler instisab. (s.406, G.37/19)

Hz. Peygamber, tüm peygamberler içinde en üstün olanıdır:

Ümmetin içre beraber yarlığa bu **Sıdkî**'yı
Sen nebiler şahısın vallahü â'lem bi's-sevab. (s.406, G.37/20)

Hz. Peygamber'e davranışı ile isyan edenler mahşer günü Allah'ın merhametinden uzak kalır:

Şer'-i pâk-i Ahmed'e fi'l-i muhalif olanı
Rûz-u mahşerde Hûdası redd ile tekdir ede. (s.408, G.40/5)

Sıdkî Baba, Hz. Peygamber'e büyük bir sevgi beslediği için Allah tarafından cennetle müjdelenmeyi bekler:

Âl-i Resul'e muhabbet eyleyeni **Sıdkî**'ya
Hazret-i Mevlâ cinan-ı pâkiyle tebşir ede. (s.408, G.40/7)

Hz. Peygamber, dünya malına tamah eden yaşayan ölülerden uzak durulmasını ister:

Uzlat et kes ihtilâtı ehli dünyadan heman

Dedi Peygamber: “Oturman bir bölük mevta ile.” (s.409, G.41/7)

Hak yolundan gitmek için bir pirin eteğinden tutmak gerekir. Çünkü onlar Hz. Peygamber'den ve Hz. Ali'den söz ederler:

Failli şer'i şerif ol tut tarikat damenin

Sohbet istersen Ali hem ol Resullullah. (s.410, G.43/4)

Kul haddini bilmeli ve kendini sultan sanmamalıdır. Bu cihanın sultanı Hz. Peygamber'dir:

Haddini bil ey birader merd-i meydanım deme

Bende ol âl-i Resul'e ben de sultanım deme. (s.411, G.46/1)

Hiz. Peygamber'i ve Hiz. Ali'yi bilmeyenlerin iman sahibi olmadığına inanılır:

Lâhmike lahmi buyurdu Mustafa çün Hayder'e

Bilmedinse bu rumuzu ehl-i imanım deme. (s.411, G.46/4)

Sıdkî Baba, Hiz. Peygamber'in soyunu candan sevmeyen birisini Müslüman olarak görmez, onun ibadetinin kabul olmadığına inanır:

Âl ü evlâd-ı Resul'ü sevmeyen ise can ile

Savm ü salatın kabul olmaz Müselman'ım deme. (s.411, G.46/5)

Hiz. Peygamber'in temiz ve şerefli zatına biat etmeyen kişi, iman yolunda makbul birisi olarak görülmemiştir:

Şer'i-i pâki Mustafa'ya kılmaz isen inkiyad

Bibasasın çün bu yolda pir-i erkânım deme. (s.411, G.46/6)

Hiz. Peygamber'in ölümü üzerine melekler, güneş ve ay yas tutup ağlamıştır:

Âl-i evlâd-ı Resûl-ü Kibriya fevti ile
Matem etmez mi melekler ağlamaz mı mihr ü mâh. (s.413, G.49/7)

Kendisini kusur ve günah denizinde boğulmuş olarak gören Sıdkî Baba, Hz. Peygamber'in huzuruna çıkacak yüzünün olmadığını söyler:

Ne yüzle varayım bilmem huzura ya Resulullah
Garikim çünkü derya-yı kusura ya Resulullah. (s.416, G.54/1)

Hz. Peygamber, zorda kalanlara yardım eder ve onların günahlarını bağışlar. Çünkü Hz. Peygamber'in yaratılışında merhamet vardır:

Serinde tâc-ı levlâke şefaât menbai sensin
Sığındım çünkü gufran-ı Gafura ya Resulullah. (s.416, G.54/2)

Sıdkî Baba, nefsinin kendisini gurur tuzağına düşürmeyip iyilik ve güzelliğin ruhunu sarması için Hz. Peygamber'den yardım ister:

İnayet zülfikâriyle vücudüm kal'asın fethet
Düşürme bu dâm-ı nefs-i gurura ya Resulullah. (s.416, G.54/3)

Sıdkî Baba, dinin kurallarının dışına çıkmamak ve sabırlı bir insan olmak için Hz. Peygamber'in yardımına muhtaç olduğunu söyler.

Hudûd-i şer'-i den taşra çıkarma el'aman Yarab
Beni gel mazhar et ism-i sabûra ya Resulullah. (s.416, G.54/4)

Günahkâr olan kul, günahlarının Allah tarafından bağışlanması için Hz. Peygamber'den yardım ister. Çünkü bu kadar günahla tüm canlı ve cansız varlıklar önünde utanacağını bilir:

Huzura varmadan affet günahım, defterim gel yırt
Melâmet eyleme ins ü tuyûr'a ya Resulullah. (s.416, G.54/5)

İnsanlar günahlarının affedildiğini öğrendiklerinde mezarda azap çekmekten korkmazlar. Bu nedenle Sıdkî Baba, Allah tarafından günahlarının bağışlanması için Hz. Peygamber'den yardım ister:

Günahım affına ver bir temessük eyleyim ifşa
Dühûl oldukça ben ehl-i kubura ya Resulullah. (s.416, G.54/6)

Mahşer günü insanlar bir meydanda toplandığında herkesin iyilikleri, kötülükleri, sırları ortaya çıkacaktır. Sıdkî Baba da Hz. Peygamber'in huzurunda sırlarının ortaya çıkacak olmasından dolayı tedirgin olur:

Acep ben neyleyim mahşerde bunca halk arasında
Geline bu serâirim zuhura ya Resulullah. (s.416, G.54/7)

Sıdkî Baba, Hz. Peygamber'in şefaatiyle kendisini cehennemden kurtararak hüznünü sevince dönüştüreceğine inanır:

Şedayid-i cehennemden halâs eyle kerem kıl gel
Meded hüznüm mübedel kıl sürura ya Resulullah. (s.417, G.54/8)

Hz. Peygamber, ümmetini kötülüklerden kurtaracak ve onları cennetin en temiz yerinde ağırlayacaktır:

Senin ol ümmet-i Salihlerin ile beni irgör
Havz-ı Cennette şaraben tahura ya Resulullah. (s.417, G.54/9)

Hz. Peygamber, fırsat bulduğunda kötü işler yapan ümmetini korumaktan ve kurtarmaktan vazgeçtiğinde o ümmeti kurtaracak kimse kalmayacaktır:

Maazallah ki el çeksen bu âsi ümmetinden sen
Şefaât emrini kimler buyura ya Resulullah. (s.417, G.54/10)

Kur'an- ı Kerim dışındaki üç büyük dini kitapta bile Hz. Peygamber; merhamet eden, iyilik ve sevgi saçan birisi olarak Allah tarafından tarif edilmiştir:

Şefaât kâni Ahmed'dir deyü yazmış Taalâllah
Seni Tevrat ile İncil Zebura ya Resulullah. (s.417, G.54/11)

Sıdkî Baba, içinde bulunduğu cahillik kuyusundan kendisini kurtararak ilmin ışığına erişmek için Hz. Peygamber'den yardım ister:

Halâs et çekerin **Sıdkî** kulunu bu cehaletten
Eriştir hâsılı bu ilm-i nûra ya Resulullah. (s.417, G.54/12)

Günahkâr kul, Allah'tan günahlarının Hz. Peygamber ve Hz. Ali hatıra adına bağışlanarak üzüntüden kurtulmayı ister:

İlâhi kıl muaf cürmüm habibin Mustafa hakkı
Çihar yâr-i bâ sâfa hem Aliyyü'l-Murtaza hakkı. (s.418, G.56/1)

Hz. Peygamber'e inan tüm insanlar, onun cennet gibi güzel yüzünü görmek ister:

Cemalin cennetin göster kamu ashab-ı Ahmed'e
İçir âb-ı kevserden Ali Zeynel âbâ hakkı. (s.418, G.56/4)

Kul, Hz. Peygamber'e bağlı kalırsa Allah yolunda giden inançlı birisi olur:

Şer'-i pâk-i Ahmedî'ye tâbi olsa bir kulu
Anı elbet muhlisân-i hazret-i pir eyledi. (s.421, G.60/2)

Hz. Peygamber, tüm aleme sevgi dolu bir dost olarak geldi. Her yeri aydınlattı:

Gayret-i âl-i Resul geldi muhibbana kamu
Kubbe-i arş rütbesin ik'ad ü tenvir eyledi. (s.421, G.60/8)

Hz. Peygamber'e bağlı olup onun yolundan gidenler, günah ve kusurlardan uzak durur:

Şer'-i pâk-i Ahmed'e tâbi olan her veçhile

Şer'a tâbi olmayan gümrahı taksir eyledi. (s.421, G.60/10)

Hız. Peygamber, mümin olan insanın kalbini Kâbe gibi değerli görür:

Kalb-i mümin Kâbe'dir dedi Resûl-u Kibriya

Sadr-i pâk-i âlisinde hükmeden Rahman idi. (s.422, G.62/7)

Hız. Peygamber, Kerbela'da Hız. Hüseyin'e yapılan zulmü hatırladıkça üzölür:

Habib-i Kibriya ile ins ü cin cümle mahlûka

Yezidin ettiğı cevr ü cefalar çok keder verdi. (s.424, G.64/2)

Sıdkî Baba; Hız. Peygamber'in temiz ve yüce neslini baş tacı yapmıştır, onları Hak yolu olarak gömüştür:

Koymuşum başa mücerret tacını hem **Sıdkî**'ya

Demişim hem nesl-i pâk-i enbiya haktır belli. (s.430, G.70/13)

Pirler, ilmin deryası gibidir. Onlarda Hız. Peygamber'in özlü sözlerinden izler görülür:

Anda cem olmuş ulûm-i evvelin ü ahirin

Kıldı asrında nûmayan mûciz-i Peygamberi. (s.433, G.76/5)

Sıdkî Baba, bir şiirinde bahsettiğı Bektaş Efendi'nin soyunu Hız. Peygamber'e dayanır:

Nâmıdır Bektaş Efendi, ceddidir anın Resul

Sâlik-i râh-i Hûda hem evliyalar rehberi. (s.434, G.76/11)

Hız. Peygamber'in altmış üç yıllık yaşamı dertsiz ve sıkıntısız geçmemiştir:

Hazret-i fahr-i Risalet ol Habib-i hak iken

Geçmedi bir gün cefasız altmış üç yıl müddeti. (s.435, G.77/15)

Hız. Peygamber'in soyuna kötölük eden Süfyan kavmi, Hız. Peygamber'den mahşer günü şefaaf göremeyecektir:

Çok hakaret eylediler ol Muhammed Bâkır'a
Kavm-i Süfyan bulmasın hiç Mustafa'dan şefkati. (s.436, G.77/21)

Kurtuluşa ermek için Hız. Peygamber'in ve Hız. Ali'nin yardımı gerekir:

Vereler destur-u mükerremle yedime bir berat
Mustafa vü Murtaza'dan dilerim bu himmet. (s.437, G.77/31)

Sıdkî Baba; Hız. Peygamber'i sevenlerin mutlu olmasını, Hız. Peygamber'e düşman olanların saltanatlarının yıkılmasını ister:

Muhibb-i muhlis-i âl-i Muhammed ola mesrur
Haricilerin bozula tâc ü taht-ı şevket. (s.437, G.77/36)

Hız. Peygamber'in büyüklüğünü ve yolunu kabul etmeyenler Hız. Peygamber'e düşmanlık olarak görülmüştür:

Haricidir haricidir haricidir harici
Bugün âl-i Muhammed'e kim kılmaz biati. (s.437, G.77/37)

Hız. Ali'yi sevmeyenler mahşer günü Hız. Peygamber'den merhamet göremez:

Bugün burda sevmeyenler Murtaza'nın âl-ini
Bulmasın rûz-u cezada Mustafa'dan şefkati. (s.437, G.77/38)

Sıdkî Baba; Hız. Peygamber aşkına savaşmaktan, ölmekten, öldürmekten korkmaz:

Sıdkî'ya gel cihad eyle din-i Ahmet aşkına
Cenge girmek ölmek öldürmek de arslan san'atı. (s.438, G.77/39)

Hız. Peygamber, dünyayı güzel bir yer olarak görmemektedir. Bu nedenle dünyaya kanan kişi dünyada rezil rüsva olur:

Cifedir dedi Habib-i Kibriya çünkü ana
Ehlini eyler melâmet işret-i dünya gönül. (s.444, G.88/5)

Hız. Peygamber'in yolu, Hız. Peygamber'e uyup onu güzel duygular ile niyaz etmekten geçer:

İktida et şer'-i pâke kıl salât ihlâs ile
Çün şeritasız bulunmaz Ol Resullah'a yol. (s.445, G.89/2)

Hız. Peygamber; günahı çok olanlara yardım eder, onları kederden kurtarır:

Hem şefiü'l-müznibindir ol Muhammed Mustafa
İltica kıl sahib-i Kur'an'a yalvar çekme gam. (s.445, G.90/2)

Sıdkî Baba, Hız. Peygamber'in peygamberlik sırrını ve Hız. Ali'nin velayet sırrını izinden gittiğini pirlerden öğrenmiştir:

Sıdkî'ya nûr-i nübüvvet hem velâyet sırrını
Hadi-i râh-ı hakikat mukteda'dan duymuşam. (s.446, G.91/9)

Hız. Peygamberin sözünün değeri büyüktür, ifadesi yumuşakçadır:

Nutk-i pâk-i âlinizdir âyet-i hablü'l-metin
Lâübalî âşina-yi "kul kefa" sız lâ cerem. (s.447, G.93/3)

Sıdkî Baba'nın amacı hem Hız. Peygamber'e hem de Hız. Ali'ye ulaşmaktır:

Ahmedi, Mahmud, Muhammed Mustafa'dır maksudum
Haydar-ı Kerrar Aliyyü'l-Murtaza'dır maksudum. (s.453, G.104/1)

Hız. Peygamber'in yoluna gönül verenler, can ve canandan vazgeçer:

Neylerim ben hanümanı terk-i can eylemişim
Olmuşum hem fahr-i fena Müctebadır maksudum. (s.453, G.104/2)

Kul, Allah'tan Hz. Peygamber adına bağışlanmak ister ve Allah'ın güzel vasıflarından mahrum kalmak istemez:

Safiyullah beni Âdem vak'a-i rikkati hakkı
Muradınla Kûn emrinde cümlelerin hilkatı hakkı
Resûl-u ins ü cân olana habibin hürmeti hakkı
Huzur-u pâkine mir'aç deminde vuslatı hakkı
Teveccüh eyledim dönmem cemeal-i kıblegâhından
Ba'id etme beni Yârab bâb-ı âlem penâhından. (s.456, G.108/3)

Hz. Peygamber aşkını yüreğinde hissedenden Sıdkî Baba, Hz. Peygamber soyundan ayrı kalmamak için Allah'tan dilekte bulunur:

Îlâhi maksudun ancak bilinmektedir bu hilkatten
Muradınla zuhur etti cümle halk bahr-i vahdetten
Kim mi mü'min kimi kâfir sual olmaz bu hikmetten
Kamunun rızkını halk eyledin genc-i kerametten
Hulûs-i kalb ile tuttuk daman-i âl-i Ahmed'den
Cüda kılma bizi Ya Rab nesl-i pâk-i Muhammed'den³. (s.467, G.123/1)
Sıdkî Baba, Hz. Peygamber aşkıyla savaş meydanına çıkmak ister:

Sıdkî'ya âl-i Resûl'ün intikamın almağa
Tığ çekip aşk ile eyvah merd-i meydan olmadan. (s.468, G.124/7)

Yezid, Hz. Peygamber'in torununu katletmiştir. Bu nedenle Yezid'e lanet okumak gerekir:

³ “Hulûs-i kalb ile tuttuk daman-i âl-i Ahmed'den

Cüda kılma bizi Ya Rab nesl-i pâk-i Muhammed'den.” dizeleri şiirin diğer bölümlerinde redif olarak tekrar edilmiştir.

Ol yezidin tâbi'ne tâ illâ yevmü'l-karar
Lânet olsun sâd hezeran sâd hezeran sâd hezar
Lânet ettikçe Yezid'e can ile kıl iftihar
Kıydı evlâd-ı Resûl'e ol pelid-i nabekâr
Matem-i âl-i nebidir, ayin-i din-i mübin
Ağlayıp âh eyle tâ kim olasın gamdan emin. (s.470, Mrs.127/4)

İnsanlar, kıyamet günü dirildiğinde Hz. Peygamber'in huzuruna çıkacaktır:

Rûz-u mahşerde dirilince cümle mahlûkat
İptida huzur-u Mustafa'ya gideceksin. (s.475, G.135/4)

Günahkâr kul, Hz. Peygamber'in hatırına Allah'tan iyilik, merhamet ister:

Yâ İlâhi kıl inayet Mustafâ'nın hakkıyçün
Sırr-ı zatın izhar eden "kul kefa"nın hakkıyçün. (s.480, G.144/1)

Müslümanlar, Hz. Peygamber soyunun susuz bırakılarak şehit edilmesine feryat ederler:

Âl-i evlad-ı Resul'ü kıldılar susuz şehid
Âh ü feryad ile her bir Müslüman ağlar bugün. (s.483, Mrs.146/4)

Hz. Hüseyin'in yas gününde Hz. Peygamber, ona yapılan zulme gözyaşı döker:

Dembedem âh eyle **Sıdkî** nâle vü feryad ile
Merkadinde derd ile peygamberan ağlar bugün. (s.483, Mrs.146/9)

Ehlibeyt, Allah'ın nurundan yaratılmıştır. Hz. Peygamber, Ehlibeyt'i kendi yolunun varisi olarak görmüştür:

Bunların halk etti nurdan Hazret-i Hâlik-i ahad
Feda-yi can ile mâl eylediler her biri bi hâd
Mülâkat ettiler bunlar visal-i Bâriye lâ sed

Bunlar bendedir buyurdu şefa'at menbai Ahmed
Livanü'l hamdin altında Muhammed Mustafa'mız var
Hasan-Hüseyn-Fatıma, Aliyye'l-Murtaza'mız var. (s.483-484, G.147/3)

Hiz. Peygamber soyunu sevenler, mahşer günü kederden korkmazlar. Çünkü onlar
Hiz. Peygamber'in ve Ehlibeyt'in iyilik ve merhametinden yararlanacaklarına inanırlar:

Muhibb-i âl ü evlâdız muhabbet taşırız serde
Ümidimiz tâ ezelden imam-ı isnâ âşerde
Sevenler onları bulur kenar-ı havz-ı Kevserde
Bihamdillah ki müminiz ne gamdır rûz-u mahşerde
Livanü'l hamdin altında Muhammed Mustafa'mız var
Hasan-Hüseyn-Fatıma, Aliyye'l-Murtaza'mız var. (s.484, G.147/4)

Hiz. Peygamber, dinin güneşidir. Hiz. Ali de düşmanları korkutan bir yiğittir:

Dinimiz şems-i çerağı Muhammed Mustafa'mız var
Havf'ımız yok adû'lardan Aliyye'l-Murtaza'mız var. (s.484, G.148/1)

Hiz. Peygamber'e kendisini teslim eden kişi, yolun büyüklüğünü ve güzelliğini görür:

Âyn-i şer'i metini Ahmed'e kıl inkiyad
Yol içinde intizamı görmek istersen eğer. (s.486, G.151/3)

Bektaşiler; Hiz. Peygamber yoluna baş eğmişler, o yolun kapısında bekçi olmuşlardır:

Şer'-i pâk-i Mustafa'ya sıdk ile münkad olup
Bu tarikat şehrinin derbanıdır Bektâşiler. (s.487, G.154/2)

Hiz. Peygamber yoluna uyanlar, kâmil insan mertebesine ulaşip sevap kazandılar:

Şer'-i pâk-i Mustafa'ya eyleyenler iktidâ
Ehl-i irfan oldular âlemde hoş kâr ettiler. (s.488, G.155/6)

İbn-i Said adındaki komutan, Hz. Peygamber'e düşman olduğu için Hz. Peygamber'in torunu Hz. Hüseyin'e de düşmanlık edip Hz. Hüseyin'i susuz şehit etmiştir:

Oldu serdar İbn-i Said mel'anetle leşkere
Bir uğurdan attılar ok, vurdular el hançere
Vermediler bir katre su âl-i pâk-i Hayder'e
Ta ezel düşman idiler çünkü hak Peygambe're
Hak dediler Şah Hüseyin'e evvel ikrar ettiler
Bozdular kavl ü kararı sonra inkâr ettiler. (s.489, Mrs.156/2)

Hz. Peygamber, alemlere rahmet olarak gönderilmiştir ve elçiliğin başlangıç noktasıdır:

Hazret-i fahr-i Risalet Rahmetten lil âlemin
Ol Habibullah Muhammed Mustafa bir noktadır. (s.491, G.159/5)

Hz. Peygamber, Hz. Hüseyin'e yapılanlardan cennetinde bile rahatsız olur. Hz. Peygamber hanedanına sevgi duyanlar, yas gününde ağlarlar:

Merg ü mahi etti Şah-ı Kerbelâ'ya matemî
Hem siyahpüş oldu beytullah, bi'r-i zemzemi
Ravzasında bihuzur oldu Habib-i Ekrem'i
Ağlayıp âh eyliyelim geldi çün matem demi
Ey muhibb-i âl olanlar ağlamak eyyamdır
Sûziş-i matemle sine dağlamak eyyamdır. (s.492, Mrs.160/3)

Hacı Bektaş-ı Veli; Hz. Peygamber soyundan, Hz. Ali evladındandır:

Ali'nin sulb-u pâkinden, Resul-u Ekrem'in nesli
Adalet sahibi Sultan Hacı Bektaş-ı Velî'dir. (s.495, G.164/12)

Dünyanın tüm hükümdarları, Hz. Peygamber'in ayağının tozundan bile daha acizdir:

Muhammed Mustafa Ahmed, Habib-i Kibriya sensin

Cihanın beyleri cem'an hâk-i pâyında kemterdir. (s.496, G.165/9)

Hız. Peygamber soyuna, Süfyan kavminin düşmanlığı ciğerleri yaralar; gönülleri paramparça eder:

Nedir âl-i Resûl'e kavm-i Süfyan'dan fesad olmak
Meğer lânet ile kala haşrederek ol namı yâd olmak
Dilersen Ehl-i Beyt'e ey gönül ehl-i vedad olmak
Bugünde olma şâd, oldu haram bugünde şâd olmak
Gönül sûzan ender sûzan, bugün mâh-ı muharremdir
Ciğer pür yâre, dil sâd pâre pâre gözlerim nemdir. (s.497, Mrs.166/2)

Hız. Peygamber, merhamet kaynağıdır. Hız. Ali soyunu sevmek, Allah'a yapılan ibadet gibi görülmüştür:

Habib-i Kibriya Ahmed kân-i eltaf ü şefkattir
Ali'nin âl'ini sevmek Hakk'a aynî ibadettir
Damân-i pâk-i Haydar'dan tutanlar ehl-i cennettir
Delilim bu söze ayet içre "illel meveddettir"
Cihana gelmenin aslı Ehli- Beyt'e muhabbettir
Muhibb-i hanedan olmak iki âlemde devlettir. (s.500, G.170/1)

Menzil, Hakk'a dosdoğru bir şekilde ulaşmaktır. Menzile ermek için Hız. Peygamber ve Ehlibeyt'e yakın durmak, onlara sevgi duymak gerekir:

Tevesşül kıl bu'lar ile cemal-i pâk-i Mevlâ'ya
Erişti çün bunlar ile eren menzil-i âla'ya
Muhib ol can ile ey âl-i Resul müctebâya
Dahildir âl-i peygamber ma'ni-i "kul innema"ya
Cihana gelmenin aslı Ehl-i Beyt'e muhabbettir
Muhibb-i hanedan olmak iki âlemde devlettir. (s.501, G.170/3)

Günahlarına tövbe edip ibadete başlayan insan, Hız. Peygamber'in sırrını ve yolunu anlar:

Kıl salâtı oku Kur'an ta'ib ü müstağfir ol
İktida et şer'-i pâke ol Habibullah'ı gör. (s.502, G.172/3)

Hz. Peygamber'in soyuna sevgi besleyenler, mutluluk yolunu bulur:

Kıl muhabbet âl ü evlâd-ı Resûl'e can ile
Ehl-i irfan âsitanın bekle eyvallahı gör. (s.502, G.172/4)

Hz. Peygamber'in soyuna kin ve kötülük besleyen insan, Mervan kavminden olarak görülmüştür:

Âl ü evlâd-ı Resûl'e muhabbet farz cümleye
Anlara buğz ü hakaret eyleyen Mervan olur. (s.503, G.175/7)

Hz. Peygamber soyuna sevgi besleyerek onlara biat edenlerin her işinin kolay olacağına, kişinin zorluklardan kurtulacağına inanılır:

Âl-i Resûl'e muhabbet eyleyen ihlâs ile
Lâ tahaf seyreylesin her işleri âsan olur. (s.504, G.175/10)

Hz. Peygamber'in yolundan gidip ona sadık kalanlar nefsinı hesaba çeker:

“Hâsibû” dedi Muhammed “kable en tu hâsibû”
Ver hesabın gel tarik-i müştakımda kıl sebat. (s.506, G.180/2)

Hz. Peygamber'in hatırına nice dini günahların Allah tarafından bağışlandığına inanılır:

Rahmetten lil âlemin Hak habibi Mustafa
Hürmetiyçün yarlıganır nice ehl-i seyyiat. (s.507, G.180/5)

Hz. Peygamber; iyiliğin ve merhametin kaynağıdır, ilmin sahibidir.

Velînimetim sensin, bu cihanın kutb'ül- aktağı

Vasiyy-i ilm-i Habib-i Kibriya, sahib-i şefkat. (s.508, G.182/6)

Sıdkî Baba için Hz. Peygamber, İslam'ın kanıtıdır; Hz. Ali, dinin yol göstericisidir:

Hamdülillah din İslâm'ım delilim Mustafa yahu
İmanım, rehnümmam şahım Aliyyü'l-Murtaza yahu. (s.509, G.184/1)

Hz. Peygamber; eren ve evliyaların yüzünü döndüğü, yolundan gittiği yüce bir kişidir:

Ahmedî Mahmud Muhammed Mustafa'dır şahımız
Kıblegâh-ı enbiya ü evliyadır şahımız. (s.511, G.187/1)

Günahı çok olan kul, Hz. Peygamber hatırına Allah'tan günahlarının bağışlanmasını ister:

Hazret-i Fahr-i Risalet hürmetiyeçün kıl muaf
Biadettir kulluğunda cürm ile noksanımız. (s.512, G.189/7)

Hz. Peygamber'in soyuna sevgi beslemek gerektiği, bir ayette delil olarak bulunmaktadır:

Âl ü evlâd-ı Resul'ü sevmek için âşikâr
Ayet-i "lilel-meveddet" hüccet ü burhanımız. (s.514, G.192/6)

Sıdkî Baba "Çelebi Cemaleddin Efendi'nin oğulları Hamdullah ve Ali Hadi'nin teşriflerine" (Altınok, 2013: 515) yazdığı bir şiirde onların Hz. Peygamber'in özünden geldiğini belirtir:

Zübde-i pâk-i Habib-i Kibriyasız şüphesiz
Ey muhabbetle mücevvher kânları hoş geldiniz. (s.514, G.194/2)

Hz. Peygamber'e bağlı kalmak imanın göstergesidir:

Şer'i pâk-i Ahmed'e münkâd olup ihlâs ile
Gün gibi imanımızı âşîkar etmez miyiz? (s.516, G.195/2)

Sıdkî Baba, Hz. Peygamber'in ayağının tozu olmaktan mutluluk duyar:

Mipenâhım âsitan-i Hûd ara
Feda'em hak-i pâ-yı Mustafa ra.
(Allah'ın dergâhına sığınıyorum
Mustafa'nın ayağının tozuna fedayım) (s.517, Farsça Şiirler, 1/1)

Hz. Peygamber ve Ehlibeyt'ine biat eden nefsi yener, olgunlaşır, irfan sahibi olur:

Bi-hakk-i âl-i Muhammed
Ve ce'alna mine'l-kâmilin.
Hazreti Muhammed ve Ehl-i Beyt hakkı için
Bizi kamillerden eyle. (s.519, Arapça Şiirler, 1/7)

Hz. Peygamber'in soyuna yapılan zulme melekler yas tutar, güneş ve ay ağlar:

Âl ü evlâd-ı Resûl Kibriya fevti ile
Matem etmez mi melekler ağlamaz mı mührümah. (s.522, Şeyh Cemaleddin
Efendi'nin Ölümüne Yazılanlar, 3/7)

Sıdkî Baba, Cemaleddin Efendi'yi Hz. Peygamber soyundan gelen ve alnında
sonsuzluğun nuru olan bir kâmil insan olarak görür:

Sülâle-i pâk-i âl-i Muhammed
Alnında parladı nûr-u müebbed
Melâleti masivadan mücerred
Şeyh-i kâmil, kutb-i devranım idi. (s.525, Şeyh Cemaleddin Efendi'nin Ölümüne
Yazılanlar, 6/3)

Sıdkî Baba, Hz. Peygamber'in soyu ve Cemaleddin Efendi ile cennette buluşmak
ister:

Âl ü evlâd-i Resul ile beraber bizleri

Cennetinle şâdükâm et ey cenâb-i müstean. (s.530, Şeyh Cemaleddin Efendi'nin Ölümüne Yazılanlar, 13/6)

Şeyh Cemaleddin Efendi; Hz. Peygamber'in şeriat yolu, Hz. Ali'nin aydınlığın parıltısı olarak görülmüştür:

Sâlik-i şer'-i Muhammed, lem'a-i nûr-u Ali

Vâkîf-i sırrı-i tarikat ârif-i billahımız. (s.532, Şeyh Cemaleddin Efendi'nin Ölümüne Yazılanlar, 18/2)

Bendegânlar; Hz. Peygamber'e biat etmiş, onun emri altında toplanmış kişilerin izinden giderler:

Kıl itaat şer'-i pâk-i hazreti peygambere

Zir-i fermanındadır hep bendegânım elveda. (s.534, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 1/9)

Hz. Peygamber'e canı ile biat edenlere, muhipleri candan razı olur:

Şer'-i pâk-i Ahmed'e kıldın itaat can ile

Razı senden hep muhibb-i muhlisânım merhaba. (s.535, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 2/4)

Hz. Peygamber ve Hz. Ali, evliyaların yüce atasıdır. Evliyalar onların yolunu sürer:

Cedd-i pâkimiz Muhammed Mustafa vü Murtaza

Câ-nişin-i pâki oldum yol ile erkân ile. (s.538, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 6/6)

Hz. Peygamber, her türlü belaya tayin olduğunu söylemiştir. Onu sevenler, Hz. Peygamber'den dolayısıyla her türlü beladan vazgeçmezler, onun için can verirler:

“El-belâü müekkelün” söyledi bil enbiya

Dönmezim hiçbir belâdan canımı kurban ile. (s.538, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 6/7)

Şeyh Cemaleddin Efendi, Hz. Peygamber ve Hz. Ali'nin yolunu süren velayetin hükümdarıdır:

Ol velâyet şehrine tahtındaki sultan idi

Gâhi Haydar, gâhi Ahmet, gâhi de Bektaş olan. (s.549, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 27/3)

Sıdkî Baba tarafından Şeyh Cemaleddin Efendi; Hz. Peygamber'in değerli bir evladı, Hz. Ali soyunun yolcusu olarak görülmüştür.

Nakd-i evlâd-ı Muhammed Mustafa, nesl-i Ali

Yevm-i mi'rac hazret-i Peygambere sırdaş olan. (s.549, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 27/4)

Şeyh Cemaleddin Efendi, Hz. Peygamber'in yoluna canı ile baş koymuştur:

Şer-i pâk-i Ahmed'e eyler itaat can ile

Ol Vefîyeddin Efendi varisidir rehnûmanın. (s.557, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 43/2)

Hz. Peygamber'in soyu; kıyamet gününden sonsuza kadar kalıcıdır, zorda kalanların yardımcısıdır:

Âl ü evlâdım buyurdu ol Habib-i Kibriya

Zâil olmaz bâkidir çün ta ilâ yevm'el-kıyam. (s.557, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 43/3)

Şeyh Cemaleddin Efendi'ye aşk ile bağlananlar, onun sayesinde Hz. Peygamber'e cennette komşu olacaklarına inanılar:

Ceddi pâkim ol Muhammed Mustafa ile bile

Sâkin-i kevser cemâl-i pâkini seyran ile. (s.557, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 44/2)

Şeyh Cemaleddin Efendi, Hz. Peygamber'in temiz yolunu ve tahtını sündüren cihanın önde gelen bilginlerindendir:

Câ-nişin-i kutb-i âlem nesl-i pâk-i Mustafa

Tahtım üzere server-i devr-i zamanım ol idi. (s.560, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 47/6)

“Hatem, Tay kabilesinin cömertliği ile bilen başıdır. Hatem'in oğlu Adi, Cemel ve Sıffın vak'alarında bulunarak Hz. Ali'nin sancağını taşımıştır” (Tülücü, 1997: 472-473). Tay kabilesi, Hz. Peygamber'in soyunun kapısında sadık kalmıştır:

Hatem-i Tay kapısında bir geda idi anın

Ol idi çün hanedan-ı Mustafa ecdad ile. (s.560, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 48/4)

Hz. Peygamber'e sevgi duymak ve onun adını dilinden düşürmemek kişinin elbisesinin süsü gibidir:

Âl-i Resul'a muhabbet hilkatimdir hem dahi

Anların zıkr ü senası ziynetimdir hem dahi. (s.561, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 51/1)

Şeyh Cemaleddin Efendi, öldüğünde toprak olacak bedenine Hz. Peygamber'in soyunu temiz kalp ile sevmeyenlerin basmasını istemez:

Kim ki sevmez Mustafa'nın neslini ihlâs ile

Basmasın bu sineme ol lânetimdir hem dahi. (s.562, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 51/5)

Hz. Peygamber ve Ehlibeyt soyundan gelen Şeyh Cemaleddin Efendi'nin ayak bastığı yere muhipleri yüz sürmekten mutluluk duyar:

Ol ayağı bastığı yer gözlerimin sürmesi

Âl ü evlâd-ı Resul'e hürmetim var daima. (s.562, Yakınlarının ve Eşyalarının
Dilinden Mersiyeler, 52/2)

İKİNCİ BÖLÜM

2. EHLİBEYT KAVRAMI

Ehlibeyt kavramının ne olduğuna dair pek çok tanım yapılmıştır. Bunlardan bazılarına bakacak olursak “aile, yakın akrabalar, eş, bir bölgenin halkı, bir yerde bulunan insan topluluğu, bir kimsenin etrafında ona inan ve tabi olan insanlar, taraflar, bir şeyi hak eden, layık olan anlamlarına gelen ehl kelimesi ile genel kullanımda sükûnet ve konaklama yeri anlamlarında çadır ve binanın her ikisini kapsamakla birlikte, özelde kişinin evini, hanesini, çadırını, köşkünü veya sarayını ifade eden beyt kelimesinin” (Üçer, 2019: 281) birleşmesinden oluşur. “Müfesirler "Ehlibeyt"ten ne kastedildiği hususunda ihtilaf etmişlerdir. Kimisi bununla "Hz. Peygamber, Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin'in kastedildiğini söylemiş ve Menderin A'meş'ten, onun da Atiye'den, onun da Ebu Sald el-Hudn'den rivayet ettiği aşağıdaki hadisi aktarmışlardır: Resulullah şöyle buyurdu: "Ey Ehlibeyt Allah sizden ricsi giderip sizi tertemiz yapmak istiyor" ayeti şu beş kişi hakkında indi: Ben, Ali, Hasan, Hüseyin ve Fatıma” (Makrizi, 2002: 416). “Ümmü Seleme dedi ki: "Bu ayet evimde indi. Resulullah, Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin'i çağırdı, onlarla beraber Hayber yapımı abanın altına girdi ve bunlar benim Ehlibeyti'mdir” (Makrizi, 2002: 421). “Ehlibeyt, bir yandan Hz. Peygamber'e kan bağından en yakın olanları tanımlarken, diğer yandan onlara olan muamelenin şeklini belirlemektedir. Yani Müslümanların Hz. Peygamber ve dolayısıyla ona en yakın olanlara olan saygı ve sevginin bir anlamda değer ve ölçüsünü ortaya koymaktadır” (Ahmedova, 2011: 7). Alevi-Bektaşî inancı “Ehlibeyt kimdir? şeklindeki soruya, öncelikle, Hz. Muhammed, Hz. Ali, Hz. Fâtıma, Hz. Hasan, Hz. Hüseyin'dir” (Üçer, 2019: 285-286) diyerek tanımlama yapmıştır.

Hz. Peygamber'in evinden olanlar anlamındaki Ehlibeyt mensubu isimler genel kabul görmüş saygın isimlerdir. “Müslümanlar tarafından, Ehlibeyt büyüklerini siyasi rakip gören Emevi hanedanına mensup birkaç halife ya da devlet ricali haricinde, İslam âleminin tamamında ve her dönemde Ehlibeyt'e saygı duyulmuştur” (Yürek, 2020: 174). Tarih ve edebiyat sahasında Ehlibeyt sevgisini ve acısını anlatan birçok eser yazılması bu durumun en güzel göstergelerinden birisidir.

Alevi inancında isimler önemli bir yere sahiptir. Değerlerin anlatımı, isimlere yüklenen kutsallık üzerinde görünür olur. “Alevilikte, inanç, ibadet, kurum ve sosyal ilişkiler doğrudan Ehl-i beyt üzerine kurulur ve bütün bunlar Ehl-i beyt üzerinde cisimleşir. Bu

bakımdan da Ehl-i beyt, Aleviliğin bütününü teşkil edecek kadar belirleyicidir” (Dedekargınoğlu, 2020: 165). Ehlibeyt kavramı yerine başka ifadeler de kullanılmaktadır. “Hz. Peygamber’le birlikte abaya bürünenlerin sayısı beş olduğundan bunlar Hamse-i Âl-i abâ, Pençe-i Âl-i abâ diye de anılmışlardır” (Dedekargınoğlu, 2020: 167). Sıdkî Baba Dîvânı’nda Ehlibeyt ve al-i âba ifadesi daha çok kullanılmıştır. Genel kabule göre Ehlibeyt; Hz. Ali, Hz. Fatma, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin isimlerinden oluşmaktadır.

2.1. Sıdkî Baba Dîvânı’nda Ehlibeyt

Sıdkî Baba’ya göre Allah’a giden dosdoğru yol; Kur’an’ı sevmekten, Ehlibeyt’e bağlı kalmaktan ve ibadet etmekten geçmektedir:

Üç nesne vardır ki bize emanet
Kur’an ile Ehlibeyt’e muhabbet
Savm, salât, hacc ü zekat, şahadet
İşte Hakk’a doğru gider bu cilga. (s.40, K. 14/6)

Sıdkî Baba kendisini aciz ve günahkâr biri olarak görmektedir. Ama Ehlibeyt’e olan inancından ve sevgisinden de şüphe duymamaktadır:

Sıdkî’ya aciziz, cürmümüz çoktur
Şükür Ehlibeyt’e şekkımız yoktur
Bizim ne haddimiz söyleten Hak’tır.
Ehlibeyt’ten gelir bize bu dalga. (s.40, K. 14/7)

Ehlibeyt’e düşman olanlar kalplerini kötülükten arındırmazlar ve Ehlibeyt’in güzelliğinden feyz almazlar:

Cahil olan bu yollara yelemez
Cehd eyleyip kalp aynasın silemez
Ehlibeyt bâbından nasip alamaz
Aslı hariç kendi nâdan olursa. (s.46, K. 23/3)

Caferi inancına sahip kişiler Ehlibeyt’in yolunu tutarlar ve onların mücadelesi için savaşırlar:

Severiz şah kalenderi
Olduk Ehlibeyt askeri
Siz Âzami biz Caferi
Siz bir yana biz bir yana. (s.48, K. 25/3)

Sıdkî Baba, Ehlibeyt'e olan aşkını Leyla için çöllere düşen Mecnun'a benzetmiştir.
Tüm zorlu mücadeleyi göze alarak gerçek aşkın peşinden gitmiştir.

Biz de düştük Ehlibeyt'in aşkına
Gönül verdik bir gerçeğin meşkine
Şimdi Leylâ gibi çıktı köşküne
Mecnuna bir uzun çöller açıldı. (s.86, K. 69/4)

Balım Sultan Ehlibeyt'in yolundan giden bir cennet gencidir. Sıdkî Baba'ya göre
Balım Sultan talipleri, onun ölümüyle Ehlibeyt'ten biri ölmüşçesine derin üzüntü
duymuştur:

Nesl-i Balım Sultan cennet civanı
Bu idi cihanın sahib zamanı
Tazelendi Ehlibeyt'in figanı
Veliyeddin Hürrem Sultan ağladı. (s.88, K. 71/4)

Sıdkî Baba, inancından dolayı dönemin kadısının kendisine ötekileştirici gözle
bakmasından dolayı sözünü ve kimliğini saklamamıştır. Dönemin kadısının Süfyan
soyundan gelmesini ve Ehlibeyt yolundan giden Kızılbaşlara laf etmesini kötü bir durum
olarak görmüştür:

Söylerim sözümü pir Bektaş diye
Gerçi gelirse de yüz bin taş diye
Niçün dahl'edersin Kızılbaş diye
Seni ibn-i Süfyan necaset kadı. (s.93, K. 72/31)

Sıdkî Baba, bir cem ibadeti sırasında herkesin Ehlibeyt'e biat etmesine rağmen bir
kişinin biat etmemesini eleştirir:

İcazet okundu dâra durdular
Ehlibeyt'in mühürünü gördüler
Mümin Müslim cümle yüzün sürdüler
Secde eylemedi bir koca ayı. (s.122, K. 85/2)

Sözüne sadık olan kişiler, Ehlibeyt davasından dönmezler ve zor durumda kalsalar bile Kerbela Çölü'ndeki Hz. Hüseyin gibi asla aslını inkâr etmezler:

Ârif bilir âşıkların halinden
Sâdık dönmez Ehlibeyt 'in yolundan
İnkâr edüp Kerbelâ'nın çölünden
Sapan mısın bilemedim ben seni. (s.147, K. 116/4)

Sıdkî Baba bir şiirinde Ehlibeyt 'in biatını kabul etmeyenleri şeytana benzetir:

Sıdkî altı şart var bizlere kuyud
On iki farz ile bilinir vücud
Niçün âl- evlâda etmezsın sücüd
Şeytan mısın bilemedim ben seni. (s.147, K. 116/5)

Bir mürşide sahip olan kişi, Ehlibeyt'ten başkasını niyaz edip anmaz. Eğer mürşidini ve Ehlibeyt 'ini unutmuşsa o kişi er meydanında artık kalamaz:

Sana bir sözüm var kusura kalma
Mürşitsiz Kacar'dan dersini alma
Ehlibeyt'ten gayri niyazbend olma
Nisyan olan çıkar meydandan geri (s. 148, K. 118/2)

Sıdkî Baba, bedenini Ehlibeyt yoluna feda edecek kadar ilahi aşk dile dolmuştur. Allah'ı inkâr edenleri de yoldan çıkmış bir şeytana benzetmiştir:

Sıdkî erenleri görmüşüz mevcud
Ehlibeyt yoluna feda bu vücud
Cemal-i Rahman'a eylemez sücüd

Şeytan olan çıkar meydandan geri. (s.148, K. 118/5)

Alevi-Bektaşî inancında Cem ibadeti “her perşembeyi cumaya bağlayan akşamları yapılmaktadır” (Attepe, 2015: 8). Cem ibadetinde Allah’a, Hz. Peygamber’e ve Ehlibeyt’e dualar edilir. Sıdkî Baba da cuma geceleri gönlünü ve sözünü bu yola verir:

Er cemine uğrattılar yolumu
Seb’al-mesan okuttular dilimi
Gülbank çekip bağladılar belimi
İzkâr’a seyrettim Cuma gecesi. (s.150, K. 121/6)

Ehlibeyt yolu, menzile varmak isteyenler için bir yardım elidir. Ehlibeyt’e ezelden gönül verenler, gerçeğe ulaşırlar:

Sıdkî bir gerçeğe yetirdim eli
Ehlibeyt yoluna demişim beli
Kırklar serçeşmesi Bektaş-i Veli
Hünkâr’a seyr’ettim Cuma gecesi. (s.150, K. 121/7)

Ehlibeyt’in yolunu süren yiğitler, Kerbela Çölü’nde ölümü göze alıp bu yol uğruna başlarını vermişlerdir:

Seyreyledim Kerbelâ’nın çölünü
Nice bin bahadır merdana gitti
Onlar sürdü Ehlibeyt’in yolunu
Ser verdi dergâh-i divana gitti. (s.152, K. 124/1)

Ehlibeyt yolunda canlarını verenlerin aşkı Leyla ile Mecnun aşkına benzer:

Ehlibeyt yoluna serin salanlar
Fehm’eyleyip ilm-i zat’ı bilenler
Sevda-yı aşk ile Mecnun olanlar
Leylâ dağlarına seyrana gitti. (s.152, K. 124/3)

Ehlibeyt âşıkları, bir yandan düşmanlarla savaşıırken bir yandan da bu düşmanların kötü sözleri ile mücadele eder:

Bir yandan münafık cidala başlar
Kâr etti sineme atılan taşlar
Ehlibeyt içindir hep bu savaşlar
Aman sen bilirsin Hüseyin Gazi. (s.154, K. 126/2)

Ehlibeyt, yaraları iyileştiren bir ilaç gibidir. Ehlibeyt'ten yardım isteyen insan, derdine derman bulur:

Mürşide biat kıl gel etme inad
Tutma her kallaştan dâmanı gönül
Yaraların merhemidir âl-evlâd
Umma her tabipten dermanı gönül. (s.169, K.145/1)

Mervan soyu, Ehlibeyt'e soyuna düşmandır. Muharrem Ayı'nda Ehlibeyt'i sevenler, yas tutar:

Yâsin-i şerifde yedi kısımdır
Nesl-i Mervan âl-evlâda hasımdır
Muharrem ayları benim yasımdır
Âh edip kılalım efganı gönül. (s.169, K.145/2)

Hakikat yolunda arif olanlar, Ehlibeyt'in hükmüne girmişlerdir. Onun dışındaki fermanı kabul etmezler:

Ârif olmayanlar mâna çözemez
Gavvas olmayanlar gölde yüzemez
Kimse bizim fermanımızı yazamaz
Âl-evlâdan aldık fermanı gönül. (s.169, K.145/3)

Ehlibeyt'e biat edip onlara sevgi besleyenler, hakikat sırrına ererler. Devrin sultanının kim olduğunu bilirler:

Sıdkî fark eyledik ervah-ı zâtı

Bu sırra eremeyen bilmez sohbeti

Şükür Ehlibeyt'e kıldık biatı

Fark eyledik kutb-u devranı gönül. (s.170, K.145/7)

Dini açıdan sofı olan kişi, Sıdkî Baba'yı Müslüman olarak görmese de Sıdkî Baba, bir Kızılbaş olarak Hz. Peygamber ve Ehlibeyt yolundan gitmekte karar kılar:

Silinsem ben defter-i ümmetlikten

Gene olmam asla o cennetlikten

Dönmezim tarik-i harabatlıktan

Zâhit ta'n edici Kızılbaş olsam. (s.173, K.150/3)

Ehlibeyt'i sevenler, onlara biat ederler. Dost meclislerinde Ehlibeyt'i yad ederler:

Ben severim âl-i âba neslini

Andan gayrisine biat edemem

Bilmez ise bu mânanın aslını

Anların cem'inde sohbet edemem. (s.173, K.151/1)

Mervan kavmi; Ehlibeyt'e sevgi beslemez, onlara düşmandır. Bu nedenle Sıdkî Baba, Mervan soyuna saygı duymaz:

Biat Ehlibeyt'e gayre yaramaz

Aslı Mervan bu sırlara eremez

Nisbet güder âl-evlâdı bilemez

Böyle cahillere hürmet edemem. (s.174, K.151/3)

Ehlibeyt'in sırrını anlayıp onların yolundan giden kişi, hacca gitmiş gibi olur:

Yetmiş üç millettir, birisi nâci

Eriş Ehlibeyt'e olagör hacı

Evlâdı bilmeyen zehirden acı

Oturup yanında vahdet edemem. (s.174, K.151/5)

Sıdkî Baba için Ehlibeyt sevgisi, gelip geçici bir heves değildir. Ehlibeyt yoluna baş koymuştur:

Ehlibeyt nesline bağladım başı
Koymazsam duvara her kara taşı
Sıdkî der tarikim sırr-ı Bektaşî
Sair tariklere avdet edemem. (s.174, K.151/7)

Hacı Bektaş Dergâhına girip Ehlibeyt yolunu sürenlerin kimi çevrelerce kötü söz ile anılmasını Sıdkî Baba şöyle dile getirir:

Hacı Bektaş dergâhına yüz sürdük
Ehlibeyt'ten daman tuttuk el verdik
Şükür daire-i biata girdik
Adımıza azgın derler bakalım. (s.182, K.162/2)

Ehlibeyt yoluna girmeyen sofular, kendilerince bir inanç yolu oluşturup onun peşinden giderler:

Bâtıl amel imiş Kacar'ın küf'ü
Arifler onlara çektiler yuf'u
Ehlibeyt'e biat etmez kör sofu
Kendi bildiğine zorlar bakalım. (s.183, K.162/6)

Sıdkî Baba, Ehlibeyt'e düşman olup onlara kötülük besleyenlere karşı yüreğindeki Ehlibeyt aşkıyla savaşmaya hazırdır:

Uyansın gaziler kılıç vurmağa
Ehlibeyt'in adû'sunu kırmağa
Sıdkî der ki arzum cenge girmeğe
Bir sancak yürütsün erler bakalım. (s.183, K.162/7)

Balım Sultan, Alevi-Bektaşî inancında Hacı Bektaş Veli'den sonra önemli yer tutan bir inanç önderidir. Sıdkî Baba, bu şiirinde Balım Sultan yolundan gitmeyi Ehlibeyt askeri olmakla bir tutmuştur. Balım Sultan'ı, yolun önderi olarak kabul etmiştir:

Nesl-i Balım Sultan kalbimin mâhı
Tuttum damanını doğrulttum râhı
Şükür olduk Ehlibeyt'in sipahi
Mir-i mirânımız sensin efendim. (s.192, K.172/3)

Ehlibeyt yolunda yürüyenler, o yolu zorluğunu aşk ile yürürler:

Ehlibeyt yoluna yanarım bende
Erenler yoluna döndü tekerim. (s.194, K.176/2)

İlahi aşk meydanına gelen âşık, Ehlibeyt'i korumak için mücadele eder:

Gafil sanma beni meydanda yahu
Ehlibeyt'in gayretini çekerim. (s.195, K.176/6)

Sıdkî Baba, Ehlibeyt'e biat etmeyip onu tanımayanlara bir şiirinde ağır ifade kullanır:

Sıdkî der ki Ehlibeyt'i bilmezsen
Kalkar senin Şeddadını si.erim. (s.195, K.176/7)

Ehlibeyt'in esrarlı yolunu anlamaya çalışan genç âşıklar, yolun derin anlamını kavramaya çalışmaktan harap düşerler:

Ehlibeyt yolunda göründüm tahkik
Nûr-u nübevveti eyledim tasdik
Kimse esrarımı kılmadı tefrik
Hafız-ı genç-i aşk, viran idim ben. (s.218, K. 299/34)

İlahi aşk yolunda mest olanlar; canlarını, mal ve mülklerini kısaca her şeylerini Ehlibeyt uğrunda feda ederler:

Ehlibeyt yolunda verdim serimi
Serimi canımı cümle çerimi
Nesimi oldum yüzdüler derimi
Aşk şarabın içmiş mestan idim ben. (s.219, K.299/40)

Ehlibeyt'e âşık olanlar, gönül dillerini temiz tutarlar. Kin, öfke ve nefretten uzak dururlar. Çünkü onların iyiliklerinden mahrum kalmak istemezler:

Âşık oldum Ehlibeyt'in zâtına
Saykal vurup sildim, dil mir'âtına
Şükür süvar oldum aşkın atına
Selâm getirmişim Cedd-i pâkinden
Bizi dur eyleme şefaatinde. (s.222, K.202/2)

Bilgili ve kâmil insanlar, Ehlibeyt'in sırrını anlar ve o yola yüz sürüp niyaz ederler:

Ârif isen bu esrara ereğör
Ehlibeyt yoluna yüzün süregör
Üstadın var ise cevap vereğör
Eteğinde ne yazılı bu tâcın. (s.228, K.211/2)

Sıdkî Baba; gökyüzünü aydınlatan bir parlaklık olarak gördüğü birini, Ehlibeyt gibi engin denizine benzetmiştir:

Çoktan beri çeker idim sevdasın
Hamdülillâh gönül buldu Leylasın
Burcu âsumâne saldı ziyasın
Ehlibeyt ummanı deryaya bakın. (s.230, K.213/3)

Kötülüklerden, yanlış yoldan uzak durmak isteyenler; Ehlibeyt'in büyüklüğünü kabul etmeli ve onlara inanmalıdır:

Gafil durma özün götür üstada
Uğursuza gönül kaptırma sakın

Veregör biatın âl ü evlâda
Kendini bu yoldan saptırma sakın. (s.231, K.215/1)

Ehlibeyt'nin soyundan sapmayanlar doğru yoldan giderler ve şeytanın kötü niyetine kurban olmazlar:

Eğer ârif isen hak yoldan sapma
Fark et âl-evlâdı şecere sapma
Her kaçır kallaşın eteğin öpme
İmanın şeytana çaldırma sakın. (s.231, K.215/2)

Ehlibeyt'i sevip ona bağlı kalanlar, kıyamet günü geldiği zaman günahlarından kurtulmak için onlardan yardım umacaklardır:

Gelin biat edin âl ü evlâdâ
Ki mahşer gününde şefaate
Seni kurtaramaz her kaçır dede
Günahtır anların terki sanırsın. (s.235, K.220/4)

Ehlibeyt seçilmiş insanlardan oluşmuştur. Mal ve mülkü, şan ve şöhreti Ehlibeyt aşkına terk edenler; dertlerine derman bulur:

Ehlibeyt'tir ehl-i nâci
Cümle dertlerin ilacı
Terk eyle taht ile tâci
Ali'ye Selman olasın. (s.237, K.224/5)

Dinin temeli Hz. Peygamber ve onun Ehlibeyt'idir. Gerçek sadıklar, onları sevip unutmazlar:

Unutma âl ü evlâdı
Onlardır dinin bünyadı
Can ile sev Muhammed'i
Ali'ye Selman olasın. (s.237, K.224/6)

Hacı Bektaş-ı Veli yolundan gidenler; Ehlibeyt'e sevgi besler, onlara kötü söz söylemez:

Güft ile Süleyman olur mu kallaş
Evlâda eyvallah eylemez huffaş
Her keçe giyenler olur mu Bektaş
Şaşarım aklına şaşarım senin. (s.243, K.233/2)

Sultanlık tacını giyebilmek için Ehlibeyt soyuna biat etmek gerekir:

Evlâttan biatsız giyenler tacı
Başını kesmektir hemen ilacı
Asâ sandın elindeki ağacı
Şaşarım aklına şaşarım senin. (s.243, K.233/3)

Sıdkî Baba; Ehlibeyt yolundan giden dervişleri sever, onlara canını feda eder:

Sıdkî der evlâttan tutarsa deman
Öyle muhiplere canımız kurban
Şimdiki dervişler tâbi-i Mervan
Şaşarım aklına şaşarım senin. (s.243, K.233/5)

Sıdkî Baba, Alevi-Bektaşî inancının temelini Ehlibeyt yoluna canı gönülden bağlı kalmakta görür:

Sefil Sıdkî bu manayı bilelim.
Dört kapıdan kırk makama gelelim
Dersen ki farz ile sünnet kılalım
Varıp âl-evlâda teslim olasın. (s.247, K.238/12)

Bazı şiirlerinde Kul Pervane mahlasını kullanan Sıdkî Baba, Ehlibeyt'i kendisine dost olarak görmüştür:

Kul Pervane'm âl- âbadır dostumuz

Yedullahtır dâmanımız destimiz
Seksen bin er ile yele postumuz.
Kılıptır bâbına cevânı Hünkâr. (s.262, K.259/8)

Yurtlarının Ruslar tarafından işgal edilmesini istemeyen pirlar, şeyhler; Ehlibeyt aşkına savaşımlardır:

Meşayihler ister nişan davaya
Nişan göstermeyen düştü iğvaya
Ehlibeyt aşkına tiğ-i a'da ya
Çok imiş sinesi kalkan olanlar. (s.268, K.264/9)

Ehlibeyt yoluna inananlar, Rusların ve Avrupa'nın yurtlarını işgaline karşı büyük bir sınav vermişlerdir. Ehlibeyt sancağı altında birlik olup düşmanı yenmişlerdir:

Sıdkî'ya vurulduk bizler mihenge
Kılıç çektik Moskof ile Freng'e
Sancağın altında girdiler cenge
Ehlibeyt yolunda Arslan olanlar. (s.269, K.264/21)

Ehlibeyt soyuna biat etmeyip onlara kötü söz söyleyenlerin bu dünyada yüzlerinin kara olduğuna ve insani özelliklerini yitirdiğine inanılır:

Biatı bilmeyip sofuluk satan
Dünyada yüzünü karalansınlar
Hâşa'lillah âl-evlâda taş atan
Eli boş kelp gibi ürelensinler. (s.269, K.265/1)

Kerbela'da Hz. Hüseyin'e yapılan zulüm, Ehlibeyt yolundan gidenlerin gözünü korkutmamıştır:

Eksik olmaz bühtan a'da dilinde
Neler oldu Kerbelâ'nın çölünde
Hak aşkına Ehlibeyt'in yolunda

Varsın bu sinemi yaralasınlar. (s.270, K.265/3)

Sıdkî Baba; her yola gitmeyeceğini, sonunda ölüm dahi olsa Ehlibeyt yolundan dönmeyeceğini söyler:

Bülbül oldum her dikene konmazım
Ayetsiz, hadissiz söze kanmazam
Sıdkî der ki Ehlibeyt'ten dönmezem
İsterse cismimi paralasınlar. (s.270, K.265/5)

Dünya malına tamah edenler, mal ve mülk için inançlı gibi görünenler Ehlibeyt'i inkâr edip onlara kötü söz söylerler:

Ehlibeyt'i inkâr eder taş atar
Dünyada meylini cifeye katar
Üç beş mangır için sofuluk satar
Ezilir büzülür takvaya başlar. (s.270, K.266/2)

Bir mürşide erip Ehlibeyt'e biat etmeyenlerin şeytanla iş tuttuğuna inanılır. Bu nedenle onlar güzel bir sözlerle anılmazlar:

Biatsız gezenler yularsız hayvan
Yaklaşma yanına işleği şeytan
Kim ki Ehlibeyt'e eylemez iman
Âna lânet okur lisanımız var. (s.273, K.269/2)

Ehlibeyt'in egemenliğinin kabul edilmesi, onların yolundan gidilmesi gerektiği Kur'an-ı Kerim'de belirtilirmiştir:

Biat Ehlibeyt'e cihan içinde
İnanmazsan oku Kur'an içinde
Korkumuz kalmadı meydan içinde
Beli Zülfikârlı merdanımız var. (s.273, K.269/6)

Dedeler, Alevi-Bektaşî inancının anlatıcısı ve öğreticisi olmaları bakımından önemlidir. Sıdkî Baba, bir şiirinde Ehlibeyt'in biatını kabul etmeyip onları inkâr eden dönemin dedelerini eleştirir:

Münafıklar yüzü kara giderler
Birbirini cehenneme yederler
Ehlibeyt'i inkâr eden dedeler
Dur onlara söyleyecek sözüm var. (s.276, K.272/3)

Ehlibeyt'i düşman görüp onları yok sayanların kıyamet günü geldiğinde ceza olarak cehenneme gideceğine inanılır:

Ehlibeyt'i inkâr edenler harap
Kimi hınzır olup kimisi kilap
Yarın cehennemde çekerler azap
Orda da söylesin naz-niyazım var. (s.276, K.272/4)

Ehlibeyt'in biatını kabul etmeyip onlara isyan eden Yezid ve onun gibi düşünenlerle savaşmak Allah katında kutsal olarak görülmüştür:

Sıdkî baş kaldırdı bir takım Yezid
Ehlibeyt cengini edelim tecdid
Öldürürsen gazi, ölürsen şehid
Kırk ellisin öldürmeye gözüm var. (s.276, K.272/5)

Ehlibeyt soyuna; kötü gözle bakıp onlara hürmet etmeyenlerin aklı noksan, yolu da bataklık olarak görülmüştür:

Köşker olup bu meydandan gön çalan
İblis gibi kalp evinden din çalan
Ehlibeyt hanedâna yan çalan
Yolu bâlık kendi ahmak dediler. (s.289, K.292/5)

Ehlibeyt'i inkâr edenler; mala mülke tamah eden, nefsine yenik düşen şeytan sıfatlı bir kafire benzetilmiştir:

Ehlibeyt'i inkâr edenler mattır
Yürümez irfanda sikkesi kalptır
Hırsla nefse uyan şeytan sıfattır
Mağrurun aslına Şeddad dediler. (s.290, K.293/2)

Bir mürşide bağlanıp Ehlibeyt yolunda karar kılmayan kişi, şeytandan farksız olarak görülür:

Yedullahın esrarını bilmeyen
Varıp bir müriştten haber almayan
Varıp âl-evlâda biat kılmayan
Halkası boynunda şeytan dediler. (s.290, K.294/4)

Özü ham, düşüncesi kötü olanlar Ehlibeyt'in yolundan gidip davasını süremezler:

Cahil olan er cemine giremez
Ehlibeyt'in süreğini sürmez
Özü çürük zihni sağır yaramaz
Dili bülbül kalbi Kur'an isterler. (s.293, K.297/5)

Ehlibeyt'i sevmeyip ona saygı duymayanların bedeninin cehennemde yanacağına inanılır:

Ârifin sözleri cevahir değer
Er olan bu yola boynunu eğer
Ehlibeyt'e biat kılmazsan eğer
Cismin cehennemde yanar ha yanar. (s.295, K.299/3)

Ehlibeyt yolunda gitmeyen kişi hayvandan farksız olarak görülür, ilahi sırlara yabancı olduğu belirtilir:

Ehlibeyt katarına girmeyen
Saman yer, ervahı hayvan sayılır
Hânedanın esrarını bilmeyen
Muhabbet cemiyle yaban sayılır. (s.301, K.310/1)

Ehlibeyt'i kendisine lider olarak görmeyenler, onların aşkıyla ağlamayanlar iftiracıdır, yalancı olarak nitelendirilir:

Yed'ullah sırrını bilmeyen nâşi
Evlâd-ı Ali'ye bağlamaz başı
Ehlibeyt aşkıyla dökmeyen yaşı
Cahil olur, ehl-i bühtan sayılır. (s.301-302, K.310/2)

Alevi-Bektaşî inancında için dört kapı, kırk makam insan-ı kâmil olma sürecinin aşamalarıdır. Ehlibeyt'i sevip o yolun sadık bir yolcusu olmak gerekir. Bu vasfa ulaşmayanlar insan olarak görülmemiştir:

Dört kapıdan içeriye girmeyen
Kend'özünde kırk makamı görmeyen
Ehlibeyt'in didarına ermeyen
Yuları başında hayvan sayılır. (s.302, K.310/3)

Her kim ki Ehlibeyt'in katarına girmez, onların yolunda toz toprak olmaz ise o kişi şeytanının eline düşmüş gibidir:

Ehlibeyt'in yollarına gitmeyen
Türab olup özün yola katmayan
Âdemi Hak bilip secde etmeyen
Halkası boynunda şeytan sayılır. (s.302, K.310/5)

Ehlibeyt, insanları kurtuluşa götürecek gemi gibidir. O gemide olamayanlar kıyamet günü zor durumdan kurtulamayacaktır:

Muhammed-Ali'dir mürşid ermeyen

Şefaât bulamaz Hakk’a varmayan
Ehlibeyt’in gemisine binmeyen
Ol ehli berzahtır tufanda kalır. (s.306, K.315/3)

Ehlibeyt, çeşme gibi dolu doludur. Gülistan bağının hoş bir sesidir. Bu güzelliklerden faydalanmayan ancak kötü niyetlidir:

Varıp âl-evlâttan biat almayan
Kabın tutup ser çeşmeden dolmayan
Hakikat bağına bülbül olmayan
Kendi karga yeri kır değil midir? (s.308, K.318/4)

Aklı ile hareket edenler; Ehlibeyt yolunda ilerler, onların biatını kabul ederler:

Eriş bir gerçeğe özünü tapşır
Cahil olma aklın başına düşür
Kendini Ehlibeyt yoluna düşür
Aşk babında Yedullaha baş indir. (s.310, K.322/2)

Ehlibeyt yolunun büyüklüğünü ona biat eden kalbi temiz insanlar bilir:

Sefil Sıdkî kalb aynasın silene
Bülbül ola has bahçenin gülüne
Biat edip Ehlibeyt’in yoluna
Gelen bilir, gelmeyenler ne bilir. (s.311, K.323/7)

Ehlibeyt’in değerini ârifler, kâmil insanlar bilir. Mervan soyundan olup ona düşman olanlar Ehlibeyt’in sırrını bilemez:

Men-aref sırrından okur ârifler
Esrarı Ledün’den nâdan ne bilir
Âl-evlâda biat eder şerifler
Ehlibeyt hakkını Mervan ne bilir. (s.311-312, K.324/1)

Ehlibeyt'in yoluna sabırla biat edenler, özünü Allah'a erdirir:

Gel beri biat et âl ü evlâda

Yedullah ayeti okunur Pâ'da

Mü'minler özünü erdirdi Hakk'a

Turab'ın sabrını küfran ne bilir. (s.312, K.324/2)

Ehlibeyt; dinin temeli, topluluğun seçilmiş insanları, pirlerin atasıdır. Yol düşkünü olan asiler, Ehlibeyt'in değerini anlayamaz:

Ehlibeyt'tir dinimizin bünyadı

Cemaat bezminin lezzeti tadı

Mürşidimiz kutb-u cihan evlâdı

Pir kapısın kavmi tuğyan ne bilir. (s.312, K.324/3)

Bazı kişiler kendince mezhepler kurarak İslam inancının bölünmesine neden olur, bazıları da Ehlibeyt'e kötülük ederek Mervan gibi davranır. Tüm peygamberler bu durumdan şikayetçidir:

Kimisi fi'lince bir mezhep düzer

Peygamberler anın yüzünden bezer

Kimi âl-evlâda buğz eder gezer

Mervan olmuş kend'aklını beğenir. (s.312, K.325/3)

Arifler, Ehlibeyt'in çevresinde dönerler. Onlardan aldıkları feyz ile tıpkı bir arı gibi bal yaparlar:

Ehlibeyt'tir âriflerin döneği

Zail olmaz gerçeklerin emeği

Bir petek yapamaz yaban sineği

Aslı arı olan döner bala gör. (s.318, K.330/6)

İnkarcılar, Ehlibeyt'in büyüklüğünün bilmezler. Bu yüzden onların mal ve mülkleri boşunadır:

Sıdkî der mürşidim evlâd-i Hünkâr
Ne bilsin bu sırrı ol ehl-i inkâr
Kim ki Ehlibeyt'e eylemez ikrar
Onlar emeğini verir sele gör. (s.318, K.330/7)

Ehlibeyt soyunu bilmeyen, onlara saygı duymayan kişinin kalbi kötüdür. Bu insanların insan olma vasfını bile yitirdiği belirtilir:

Ehlibeyt'i hanedanı bilmeyen
Kalbi kara taşır, insan mı olur
Üç sünneti, yedi farzı kılmayan
Bu meydanda ehl-i irfan mı olur. (s.319, K.332/1)

Sıdkî Baba, dönemin Alevi-Bektaşî inanç önderi dedeleri eleştirdiği bir şiirinde biatın Ehlibeyt'e olduğunu belirtir. Yolun sırrına vakıf olmayan dedelerin şariat kapısını bilmediğini söyler:

Biat eylemeyen âl ü evlâda
Helâli haramı bilmeyip yuda
Ne bilsin bu sırrı her kacar dede
Zürriyet-i şeytan rahman mı olur. (s.319, K.332/2)

Bir başka dörtlükte Sıdkî Baba, Alevi-Bektaşî inanç önderi olan dönemin bazı dedelerinin Ehlibeyt yolundan gitmemesini eleştirir:

Şimdiki dedeler nisbet güderler
Birbirini cehenneme yederler
Her kacar kallaşa biat ederler
Evlâttan gayriye iman mı olur. (s.319, K.332/3)

Sıdkî Baba; Ehlibeyt'in büyüklüğüne inanır, onların yolundan giden yol ulularının izini sürer:

Sıdkî fark edegör âl ü evlâdı

Çıkmaz damağından lezzeti tadı
Nûr-i Cemalettin şâh-i üstadı
Öyle bir kaşları keman mı olur. (s.319, K.332/5)

Mervan soyu, Hz. Peygamber'e düşman olduğu gibi Ehlibeyt'e de düşmandır.
Ehlibeyt'i Hak yolun sahibi olarak görmez, inkâr eder:

Mervan Ehlibeyt'e kılmaz niyazı
Göremez evlâdı kör olmuş gözü
Söylesek meydanda doğru bir sözü
Çıkar hayvan gibi bakar savuşur. (s.325, K.341/3)

Münkirler; Ehlibeyt'e kötülük beslerler, onlara düşman olurlar, kendilerini gerçeğe
götürecek yol rehberinden uzak kaçarlar:

Ehlibeyt'e buğz'ederler âdular
Mürşidden habersiz ahmak gidiler
Yetiş Abdal Musa, beşler yediler
Münkirin sihiri batacak gündür. (s.327, K.343/2)

Sıdkî Baba, Ehlibeyt'e düşmanlığın ve kötülüğün artmasından dolayı hayrete
düşmüştür. Buna sebep olanların cezalandırılmasını ister:

Sıdkî gönlüm hayret bahrine daldı
Ehlibeyt'i inkâr eden çoğaldı
Uyan Mehdi dedem iş sana kaldı
Kacara bir teber atacak gündür. (s.327, K.343/7)

Ehlibeyt, mert insanların varmak istedikleri bir menzildir. Bu menzile varanlar,
Allah'a şükrederler:

Yedi harften bir noktaya süzüldük
Esma'ül hüsna'ya anda yazıldık
Ehlibeyt'in katarına düzüldük

Menzil-i merdana eriştik şükür. (s.328, K.344/2)

Ehlibeyt'e sevgi besleyip saygı duymak imanın bir parçası olarak görülür:

Mezhep yoktur, hakikat budur elbet

Farzdır bize Ehlibeyt'e muhabbet

Biz de bu imanda bulduk kemalet

Kemal mucip kâmil olmalı kardeş. (s.332, K.348/13)

Sıdkî Baba; insanları Ehlibeyt'i sevmeye, onları sevmeyenlere de lanet okumaya davet eder:

Sıdkî sadık Ehlibeyt'i sevelim

Sevmiyen münkire lânet edelim

Gelin vaktin imamına uyalım.

Tefsir eyleyelim Kur'an'ı kardeş. (s.333, K.349/3)

Gönül kalbini temiz eden ve bir mürşidi kamilin yolundan giden kişi; Ehlibeyt eşiğine yüz sürmekten, o eşiği niyaz etmekten aşındırmalıdır:

Sil sarayın pâk edegör özünü

Eriş bir kâmile aç can gözünü

Ehlibeyt'in eşiğine yüzünü

Sürmedin mi kardeş sürmeli imiş. (s.335, K.352/2)

Ehlibeyt, bir nur gibi her yeri ve herkesi aydınlatır. Ehlibeyt'e ikrar verip sadık kalanların yolu kıyamet gününe kadar aydınlık olacaktır:

Bahçesini ser çeşmeden savuran

Muhabbet meyvesi biter firavan

Ehlibeyt'ten چراغını uyaran

Kıyamate kadar kararmaz imiş. (s.336, K.354/4)

Ehliveyt'e sevgi besleyip onlara dost olan kişiye mahşerde soru sorulmayacağına inanılır:

Sıdkî der yâr olma kavli yalana
Sakın emeğini verme talana
Bunda âl-evlâda muhip olana
O divanda sual sorulmaz imiş. (s.337, K.354/5)

Dervişlik makamında bulunan kişi; Ehlibeyt yolunu bilir, onlara muhabbet besler:

Bu sırrı bilmeyen derviş olamaz
Yanlış fetva verir yola varamaz
O kimdir ki âl-evlâdı bilemez
Eğer derviş isen haber ver derviş. (s.339, K.356/5)

Sıdkî Baba, Ehlibeyt yoluna canını kurban etmekten mutluluk duyar:

Velâyet evinde didarı gördüm
Ehlibeyt yolunda serimi verdim
Yetmiş bin hisardan içeri girdim
Elliye, altmışa, yüze ne minnet. (s.344, K.362/6)

Münkirler, Ehlibeyt düşmanıdır. Ehlibeyt sevdalılarına zulüm ederler. Masumların münkirlerle savaşının sonsuza kadar devam edeceğine inanılır:

Sıdkî yâr olmuşuz mağfurlar ile
Dâr'a çekilmişiz Mansurlar ile
Ehlibeyt düşmanı münkirler ile
Ceng ü Cidalimiz tükenmez oldu. (s.351, K.371/3)

Ehlibeyt'e düşman olanlar; yoldan sapmış, kötü düşünceli, kalp kırıcı bir fettan olarak nitelendirilir:

Ehlibeyt yoluna hain bakanlar

Kend'özün bilmeyip yoldan çıkanlar
İkrar iman bilmez gönül yıkanlar
Yıkılan gönüller âbad olur mu? (s.353, K.374/4)

Muaviye; Ehlibeyt'in kötülüğünü isteyen, onlara tuzaklar kuran fitneci birisidir:

Münafıklar tutuştular davaya
Onlar düştü kazdıkları kuyuya
Ehlibeyt'e kast'eyledi Muaviye
Fesat tohumunu ekti savuştu. (s.354, K.376/2)

Mürşidin taliplere lider olabilmesi için Ehlibeyt soyuna sevgi besleyip saygı duyması, kendi eksikliğini bilmesi gerekir:

Mürşit odur kendi kendin fark ede
Çeke katarını bu yola gide
Hizmet etmeyenler âl ü evlâda
Erenler ceminde serdar olamaz. (s.357, K.380/3)

Ehlibeyt'i seven, onlara biat edenler toplumdan dışlanmaz aksine itibar görür:

Gel beri biat ey yedullah ile
Ehlibeyt'e biat eden nâş olmaz
Tecellâ, tevellâ, eyvallah ile
Mürşit meydanında giren dış olmaz. (s.358, K.383/1)

Ehlibeyt'in büyüklüğünü kabul etmeyen kişi, yol gösterici olarak kabul görmez. Olup bitenlerden habersizdir, doğru yolu bulamaz:

Dört kapıyı kırk makamı bilmeyen
Dava kılar ama mürşid sayılmaz
Ehlibeyt'in biatına gelmeyen
Gafil gezer bu âlemde ayılmaz. (s.360, K.384/1)

Arif olan kişi, Ehlibeyt yolundan ayrılmaz. Ayrılrısa cahillerden farkı kalmaz:

Bir canın imanı olursa zaif
Ana inzal olmaz ilham-i Lâtif
Ehlibeyt yolunu fark eden arif
Cahil meydanına nazar edemez. (s.366, K.392/3)

Ehlibeyt'e sevgi besleyen kişinin başına bir fenalık gelmeyeceğine ve bu dünyadaki sevaplarının boşa gitmeyeceğine inanılır:

Âğâh ol, "külli men aleyha fân"a
Hakkı bil emeğin verme ziyana
Ehlibeyt'i gark et girme tufana
Anları bilmeyen hiç kâr edemez. (s.366, K.392/4)

Sıdkî Baba, Hak aşığı bir ozan olarak sözleriyle insanları aydınlatıp bilgilendirmektedir. Sözünü dinleyerek Ehlibeyt izinden gidenlere canını kurban eder:

Sıdkî der sözümünden irşad olana
Canım kurban Ehlibeyt'i bilene
Beli deyip eyvallaha gelene
Müminler ikrarı tekrar edemez. (s.366, K.392/5)

Sıdkî Baba, şeyhi Cemaleddin Efendi için yazmış olduğu bir şiirinde onun Hz. Peygamber neslinden geldiğini ve Ehlibeyt sevdalısı olduğunu belirtir:

Merhaba ey Ehlibeyt'in perveri nesl-i Resul
Merhaba ey ma'ni-i ayat-i Kur'an merhaba. (s.378, G.6/6)

Sıdkî Baba, Ehlibeyt'e derin bir sevgi besler, onların yolundan gider:

Sıdkî gönül verdik âl-i âbâ'ya
Kûn fe ye kûn dedik fi'l-i fenaya
Her dede eremez Pa ile Ça'ya

Ja ile Ka'nın sırrını bilemez. (s.357, K.380/5)

Sıdkî Baba, Ehlibeyt'in yolundan gitmekten çok mutludur. Ehlibeyt'ı başının tacı olarak görür:

Muhibb-i hanedan olmak **Sıdkî**'ya çok saadettir
Ehlibeyt'in hâk-i pâ-yi serimde tâc-i devlettir
Bihamdillilah ki meşrebimiz mezheb-i Ehlibeyt'tir
Resul'ün âl'ine hürmet aynı hakka ibadettir
Demidir ey gözüm can ü ciğerden ağla kan ağla
Yezid'in ettiği cevr ü cefaya her zaman ağla. (s.392, Mrs.24/5)

Sıdkî Baba, kendisini Ehlibeyt evinden görmektedir. O nedenle Hz. Peygamber'in gül bahçesinden olan Hz. Hüseyin'e gözyaşı döker, Yezid yolundan uzak durur:

Muhibb-i Ehlibeyt isen eğerçi **Sıdkî**'ya halâ
Ol gülzar-ı Nebi'nin aşkına ağla hezar âsâ
Yezidî'den tebrra eylemektir rütebe-i alâ
Celâlınden Cemaline Hûda'nın eyle istihdâ
Hüseyin-i Kerbelâ'nın aşkına gel terk-i can eyle
Ciğerden yaraler açıp gözünden hûnfeşan eyle
Demidir ey gözüm cân ü ciğerden ağla kan ağla. (s.394, Mrs.25/7)

Günahlarının bağışlanması için Allah'a yalvaran kul, Hz. Peygamber ve Ehlibeyt aşkına yardım bekler:

Ol Habib-i fahr-i âlem Mustafa'nın hürmeti
Sâki-i Kevser Aliyyü'l-Murtaza'nın hürmeti
Kıl mürüvvet Fatıme Hayrû'n-Nisa'nın hürmeti,
Şah Hasan ile Hüseyin-i Kerbelâ'nın hürmeti
İltica kıldık kapına el'aman vağfirlena
Âl-ü evlâd-i Ali'den kılma dûr ya Rabbena. (s.396, Mrs.27/4)

Ehlibeyt'i candan sevenler, kâfir olarak gördükleri Yezid'i öldürerek onun soyunu yok etmek isterler:

Ben Muhibb-i hânedan-i Ehlibeyt'im dedi ol
Ver ki ruhsat vurayım tığ kafirin bünyadına. (s.397, G.28/5)

Sıdkî Baba, “Gönüllü Mücahiddin Bektaşî Alayı'nda Sancaktar bulunan Müderris Mehmet Efendi'nin Sivas'ta iken vefat etmesi üzerine” (Altınok, 2013: 420) yazdığı bir beyitte onun Ehlibeyt yolunda şehit olduğunu bu nedenle hayır ile anılması gerektiğini belirtir:

Yâd olunsun nâm-i pâki hayr ile tâ haşrederek
Canını çün Ehlibeyt aşkında kurban eyledi. (s.420, G.59/5)

Ehlibeyt soyundan gelen evliyaların kutbu Hacı Bektaş-ı Veli, birtakım keramete sahiptir:

Sahib-i keşf-i keramet zübde-i âl-i âbâ
Cedd-i pâkin kutb-i âlem Hacı Bektaş-i Velî. (s.430, G.71/4)

Zahit; Hz. Peygamber ve Ehlibeyt'i bilmez, dedikodu yapar. Ama Ehlibeyt Hakk'ın kudret eli gibidir:

Gel ey zahit bilmem dersin ne dürür penc-i Âli
Girip vahdet sarayına kes âleme kıyl ü kali
Yüz sürüben dergâhına tâ ezel dedik beli
Nokta-i nûr-u nübüvvet hem Hakk'ın kudret eli
Mazhar-ı Hacıbektaş'tır pîr Cemal sırre'l-Celi
Gel ey sofı biat eyle budürür gerçek Veli. (s.430, G.72/1)

Bazı şiirlerinde Pervane mahlasını kullanan Sıdkî Baba, Ehlibeyt yoluna baş koymaktan mutludur:

Ey **Pervane** Murtaza'dır şüphesiz kutbe'l-zemin

Sulb-i pâkinden zuhur eyleyen budürür yakın
Ehlibeyt-i hanedâna ser veren nârdan emin
Bu tarik-i müstakimin Mehdisi Hakke'l-yakin
Mazhar-ı Hacıbektaş'tır pir Cemal sırre'l-Celi
Gel ey sofı biat eyle budürür gerçek Veli. (s.431, G.72/5)

Hz. Peygamber'in Ehlibeyt'i kurtuluş gemisine benzetilmiştir. O gemiye binmeyenin Hak yolundan sapacağına inanılır:

Keşti-i Nuh'tur buyurdu Ehlibeyt'im ol Resul
Kim ki olmaz bu gemide ol mûdill Hak'dan beri. (s.434, G.76/9)

Kul, Ehlibeyt tarafından yalnız bırakılıp unutulmak istemez:

Söyledim üç yüz on sekizde çünkü vasfını
Kılma mechur Ehlibeyt'ten Rabbenâ be câkeri. (s.434, G.76/17)

Sıdkî Baba, Ehlibeyt'in özüne sadık kalan pirlerin kapsının eşiğinde kendisini hizmetkar olarak görür:

Zümre-i âl-i âbâ'dır **Sıdkî**'ya çünkü bu'lar
Olagör gel eşiğinin kemterinin kemteri. (s.434, G.76/18)

Sıdkî Baba, Allah izin verirse Ehlibeyt'e yapılan zulmün intikamını almak ister:

Ehlibeyt'in intikamın alayım hâriciden
N'ola Mevlâ Hazretinden bula idim ruhsatı. (s.437, G.77/32)

Sıdkî Baba, Allah'tan Ehlibeyt'e daima iyilik ve sabır diler:

Sıdkî'ya budur duamız, fazl ü lütfundan Hûda
Âl-ü evlâdına ihsan eylesin sabr-ı cemil. (s.441, G.83/1)

Hacı Bektaş-ı Veli, Ehlibeyt yolundan gitmeyi ve onların büyüklüğünü kabul etmeyi doğru yol olarak görmüştür:

Ehlibeyt'in biatı haktır beli Hak olduğun

Hacı Bektaş kutb-u âlem evliyadan duymuşam. (s.446, G.91/8)

Ehlibeyt, Hz. Peygamber'in sonsuza dek yol gösterici olduğunu göstermek için onun yolundan sapmamıştır:

Âl ü evlâdım buyurdu: Bakidir. Mahbub-u Hak

Siz kelâmullah-ı nâtık rehnümasız lâ cerem. (s.447, G.93/6)

Ehlibeyt evine sevgi beslemek ve onların peşinden ayrılmamak gerekir:

Ma'ni-i ille'l-meveddet hanedân-i Ehlibeyt

Tâc-ı pâk-i Kıdve-i ehl-i safasız lâ cerem. (s.447, G.93/8)

Sıdkî Baba, kendisini Ehlibeyt soyunun sadık bir hizmetkarı olarak görür:

Ben gürûh-u nâcinin evlâdının çâkeriyim

Zübde-i pâk-i Ali Zeynel âbâ'dır maksudum. (s.453, G.104/4)

Ehlibeyt âşığının amacı, Ehlibeyt'in o yüce ve temiz yolunda yürüyüp kurtuluşa ermektir:

On iki burc- i hidayet âşıkânın rehberi

Ceddi pâk-i ma'sumin âl-i âbâ'dır maksudum. (s.454, G.104/9)

Sıdkî Baba, Allah'tan Hz. Peygamber ve Ehlibeyt aşkına günahlarının bağışlanmasını ister:

Keminin **Sıdkî**'nın affet Muhammed Mustafa hakkı

Keramet madeni Haydar Aliyyü'l-Murtaza hakkı

Bağışla suçlarım lütf'et medet Hayrû'n-Nisa hakkı

Hasan hulk-i Rıza ile Hüseyin-i Kerbelâ hakkı
Teveccüh eyledim dönmem cemal-i kiblegâhından
Ba'id etme beni Yârab bâb-i âlem penâhından. (s.456, G.108/5)

Ehlibeyt yolundan giden âşık, Allah tarafından cennetle müjdelenmek ister:

Âl ü evlâd-i Resûl ile beraber bizleri
Cennetinle şâd ü kâm et ey Cenab-ı müstean. (s.458, G.112/6)

Sıdkî Baba, Ali Nihani Efendi için yazdığı bir şiirinde onun Hz. Peygamber yoluna boyun eğen Ehlibeyt sevdalısı biri olduğunu belirtir:

Cân ile münkad idi ol şer'-i pâk-i Ahmed'e
Olmuş idi çün dahil-i Ehlibeyt-i hanedan. (s.462, G.118/2)

Pir Hüseyin Gazi Sultan, Hz. Ali gibi yiğitlik göstererek Ehlibeyt davasını sürmüştür:

Na'ra vurup Hayadarâne eyleyüpsün feth-i bâb
Tiğ-i darb-ı destin ile kal'alar oldu harab
Münkirânın başını kestin düşürdün bihesab
Ehlibeyt'in kanını dava kılan âli Cenab
Esselâm ey! Pevlivanlar rehberi sahib kıran
Esselâm ey! Nesl-i Ali Hüseyin Gazi Sultan. (s.462, G.117/3)

Pir Hüseyin Gazi Sultan, Ehlibeyt aşkına canını siper eder, düşmana meydan okur:

Tığ çekip a'daya karşı hû ile cevân eden
Ehlibeyt'in aşkı ile sinesin kalkan eden
Kaldırıp sancağını âlemlere bir şan eden
Kestirip bir kolunu Hak yolda can kurban eden
Esselâm ey! Pevlivanlar rehberi sahib kıran
Esselâm ey! Nesl-i Ali Hüseyin Gazi Sultan. (s.462, G.117/4)

Sıdkî Baba, Allah'tan kendisini Hz. Peygamber ve Ehlibeyt'ten mahrum bırakmamasını temenni eder:

Beni dûr eyleme Yarâb o sulatanın cemalinden
Hem eshabından, ensarından hem evlâd ü âl'inden
Felekler hem melekler mest olur sevk-i visalinden
Ederler kudsiyanı celb der-i feyz ü kemalinden
Ne sermest ü ne hüşyârım, ne bâ-y ü ne gedayım ben
Cenâb-i hazret-i pirin derdinde hâk-i pâ-yim ben. (s.466, G.122/4)

Yezid'in kendisi de atası da Ehlibeyt'e kötülük etmiştir:

Ceddi ol kâfir Yezid'in nice ifsad eyledi
Cedde-i mel'ûnesi Hind ekl-i ekbad eyledi
Vâlidî hem Ehlibeyt'e zulm ü bidad eyledi
Nice bid'atlar cihanda zalim inşad eyledi
Matem-i âl-i nebidir, ayin-i din-i mübin
Ağlayıp âh eyle tâ kim olasın gamdan emin. (s.469, Mrs.127/3)

Ehlibeyt soyundan gelenlere yapılan zulüm yeri göğü inletmiştir:

Çok cefalar eylediler ol Muhammed Bâkır'a
Ehlibeyt'in nalesinden titredi arş ü zemin. (s.471, G.130/7)

Fani dünyanın derdiyle perişan olan Sıdkî Baba, Ehlibeyt'in hatırına Allah'tan kendisine şefkatle bakmasını ve iyilik yapmasını ister:

Ol nigâh-ı şefkatinle bak perişan halime
Kıl medet ihsan mürüvvet hanedanın hakkıyçün. (s.480, G.144/3)

Ehlibeyt'in uğradığı kötülüğe insan dışındaki tüm varlıklar bile gözyaşı döker:

Ehlibeyt'in çektiği derd ü belâyı yad edip
Dağ ile taş, kurt ile kuş hep hayvan ağlar bugün. (s.483, Mrs.146/8)

Hız. Peygamber ve Ehlibeyt'i candan sevenler onlara biat ederler, sözlerinde sadık kalırlar:

Tehiy zannetme ey zâhid bizi nûrû'l-h'udamız var
Delilimiz kitabullah âyet-i "kulketa" mız var
Tarik-i ehl-i imanda sabitiz muktedamız var
Ulûm-i zâhir ü bâtın sahib-i rehnümanımız var
Livanü'l hamdin altında Muhammed Mustafa'mız var
Hasan-Hüseyn-Fatıma, Aliyye'l-Murtaza'mız var. (s.483, G.147/1)

Ehlibeyt'in her biri velayet mülkünün sahibidir. Ehlibeyt'i sevip onlara biat kılmayan Hız. Peygamber ümmetinden görülemiştir:

Bunların her birin bil kim şâhırâh-ı hidayettir
Bunları sevmeyen gâfil sanma Resul'e ümmettir
Bunların her biri çün vâris-i şah-i risalettir
Bunların bastığı toprak serimde tâc-ı devlettir
Livanü'l hamdin altında Muhammed Mustafa'mız var
Hasan-Hüseyn-Fatıma, Aliyye'l-Murtaza'mız var. (s.483, G.147/2)

Ehlibeyt, Hak din uğruna mal ve canından vazgeçti. Türlü zulme uğradı. Bu nedenledir ki Ehlibeyt kapısı kurtuluş kapısıdır:

Sedası bunların **Sıdkî**'ya yetiştı bu cihan yana
Bunlar din-i mübin için kıydılar mâl ile câna
Bunlar bu yolda tuttular sineler tir ü peykâna
Bunların kapısı darü'l amândır ehl-i imana
Livanü'l hamdin altında Muhammed Mustafa'mız var
Hasan-Hüseyn-Fatıma, Aliyye'l-Murtaza'mız var. (s.484, G.147/5)

Sıdkî Baba, Ehlibeyt aşkıyla canından vazgeçmiştir. Ehlibeyt yolunu doğruluğa götüren bir yol olarak görmüştür:

Ehlibeyt aşkında **Sıdkî** eyle gel terk-i vücud

Sapma rah-ı müstakimden, misl-i akvam-i semud
Etmedi bunlar misali, Musâ'ya kavm-i Yehud
Yıktılar dinin esasın oldular cümle cühûd
Hak dediler Şah Hüseyin'e evvel ikrar ettiler
Bozdular kavl ü kararı sonra inkâr ettiler. (s.489, Mrs.156/4)

Şimr ve Mülcem, Ehlibeyt'in düşmanıdır. Müminlerin onlara lanet okuması gerekir:

Âdû-yi Ehlibeyt'i anladık Şimr ile Mülcem'dir
Bunlara lânet etmek müminlere elbet elzemdir
Çün zalim olana lânet eden âyat-ı muhkemdir
Ali'nin âl'ini ey dil şehit olduğu bu demdir
Gönül sûzan ender sûzan, bugün mâh-i muharremdir
Ciğer pür yâre, dil sâd pâre pâre gözlerim nemdir. (s.497, Mrs.166/1)

Sıdkî Baba, “Merzifon’da medfun Pirî Baba’nın türbesinin tamiri” (Altınok, 2013: 498) sırasında yazdığı bu şiirinde Piri Baba’nın Ehlibeyt’i dilinden düşürmediğini belirtir:

Ehlibeyt'in peyveridir pâk-i dil âlicenab
Tâ ki ervah-ı ezelden dest-i Hak tathiridir. (s.498, G.167/2)

Sıdkî Baba, insanın dünyaya gelmesindeki amacın Ehlibeyt’e sevgi beslemek olduğuna inanır. Onları sevmeyi, iki dünyadaki en büyük makam olarak görür:

Değil midir ey azizim imam-i ins ü cin Hayder
Buyurdu: “Lâhmike Lâhmi” şân-i zatında Peygamber
Hüseyin’le Hasan nâm-i pâkini eyle gel ezber
Resulullahın evlâdı, bu'lardır sâk-i Kevser
Cihana gelmenin aslı Ehlibeyt’e muhabbettir
Muhibb-i hanedan olmak iki âlemde devlettir. (s.500, G.170/2)

Ehlibeyt, mutluluğa ve hayra erişmenin yoludur. Ehlibeyt’e düşman olanlar şeytan gibi kötü düşüncelidir:

Sûre-i Kevser’de kevserden murattır Ehlibeyt
Ehlibeyt’i sevmeyenler zümre-i şeytan olur. (s.504, G.175/8)

Hz. Peygamber ve Ehlibeyt’e sevgi beslemeyenlerin ibadetinin kabul olmayacağına inanılır:

Hamse-i âl-i âbâ’ya kim muhabbet eylemez
Kıldığı zühd ü taatin cümlesi hüsrân olur. (s.504, G.175/9)

Ehlibeyt için matem gününde inleyerek gözyaşı dökenlerin günahları bağışlanır, onlar Allah katında merhamet görürler:

Nâleler kıl mâh-ı matemdir bugün **Sıdkî**’ya geda
Ağlayanlar Ehlibeyt’e aff ile gufran olur. (s.504, G.175/11)

Cennetteki Kevser suyundan içip kurtuluşa ermek için Ehlibeyt’in büyüklüğünü kabul etmek gerekir:

İçmek istersen cinanın kevserinden **Sıdkî**’ya
Biat et, âl-i âbâ’dan al eline bir berat. (s.507, G.180/7)

Sıdkî Baba’nın “Amasya’da medfun olan Şeyh Hamdullah Çelebi’nin türbesinin tamirine ait manzum” (Altınok, 2013: 507) biçimde yazdığı bir şiirinde Hamdullah Efendi’nin din yolunda yaptıkları ile Ehlibeyt’in saygınlığını arttırdığını söyler:

Mevcudat ü mahlûkatın cümlesinden bigüman
Ehlibeyt’in şanı oldu “âlâ min külli cihat”. (s.507, G.181/4)

Ehlibeyt; Müslümanların yardımcısı, onların koruyucusu olarak görülür:

Âl-i âba pâke bahşet hem dahi isyanımız
Çünkü anlar destigir-i müslimin ü müslimat. (s.507, G.181/6)

Sıdkî Baba “Çelebi Cemaleddin Efendi’nin oğulları Hamdullah ve Ali Hadi’nin teşriflerine” (Altınok, 2013: 515) yazdığı bir şiirde onları Ehlibeyt evladı olarak görmüştür:

Nûr-u çeşm-i Fatıma Hayrû’n-nisa ibn-i Ali

Ehlibeyt’in cism ile hem canları hoş geldiniz. (s.514, G.194/3)

Şeyh Cemaleddin Efendi’nin yakınları onun için Hz. Peygamber ve Ehlibeyt’ten, iyilik ve merhamet ister:

Nesl-i pâk-i kutb-i âlem Hacı Bektaş-i Velî

Hânedan-i hamse-i âl-i abâ hem hayırhâh. (s.521, Şeyh Cemaleddin Efendi’nin Ölümüne Yazılanlar, 3/2)

Şeyh Cemaleddin Efendi, Ehlibeyt yolunu süren bir zattır. Onun ölümü Ehlibeyt hanedanından biri ölmüş gibi yürekleri dağlar:

Nesl-i Balım Sultan cennet civanı

Bu idi cihanın sahib-i zamanı

Tazelendi Ehlibeyt’in figanı

Velîyeddin Hürrem Sultan ağladı. (s.522, Şeyh Cemaleddin Efendi’nin Ölümüne Yazılanlar, 4/4)

Ehlibeyt soyuna sevgi beslemek, Hz. Peygamber’in davranışı olduğu için Cemaleddin Efendi tarafından Ehlibeyt’e sevgi beslenmiştir:

Sinem üzre bastığı yerler ziyaretgâhı olur

Âl ü evlâda muhabbet sünnetimdir hem dahi. (s.562, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 51/4)

Şeyh Cemaleddin Efendi; Ehlibeyt’i kalbinin üstünde tutar, onlarla dost olmaktan mutluluk duyar:

Sinem üstünde misafir eylerim canım gibi

Hânedan-ı Ehlibeyt'e ülfetim var daima. (s.562, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 52/4)

2.2. Hz. Ali

“Râşid halifelerin dördüncüsü olan Ali b. Ebî Talib b. Abdulmuttalib b. Abdimenaf b. Kusay b. Hâşim el- Kuraşî, Hâşim oğullarından halife olanların ilki, Hz. Peygamber'in amcasının oğlu ve damadı, yine onun muâhât (Hz. Peygamber'in hicretten sonra ensâr ve muhacir arasında yaptığı kardeşlik uygulaması) yoluyla kendisine kardeş ilan ettiği, yaşlıları itibarı ile ilk Müslüman olan, hayatında hiç puta tapmamış, Kur'an-ı Kerim'in hâfızı, hatip, zâhit ve âlim bir şahsiyettir” (Gönen, 2011: 3)

Hz. Ali'nin yetişmesi üzerinde Hz. Peygamber'in büyük bir etkisi olmuştur. “Hz. Ali, küçük denecek yaşta Hz. Peygamber'in himayesine girmiştir. Onun saadet hanesinde ve onun taht-ı terbiyesinde bulunmuştur. Hz. Ali, Hz. Peygamber'in yanında büyümüştür. Çocukluğundan itibaren onu örnek alarak almış, ona layık olmayı hayatının biricik gayesi olarak görmüş, Hz. Muhammed peygamber olarak gönderilinceye kadar ondan hiç ayrılmamıştır” (Gökçe, 2013: 12). “Hz. Ali, Hz. Peygamber'in kızı Hz. Fatıma ile evlenmiş, bu evlilikten Hasan, Hüseyin, Zeynep ve Ümmü Gülsüm adında dört çocuğu olmuş ve vefatına kadar Hz. Fatıma'nın dışında başka bir kadınla evlenmemiştir” (Gönen, 2011: 4).

Hz. Ali, cesur ve yiğit bir kişidir. “Hz. Ali bu derece şecaat ve cesaret sahibi olmasına rağmen, dünya tamahı, makam ve mevki hırsı olmayan birisidir. Tarihi kaynaklardaki onun ilk üç halifeye biatı ile ilgili bilgiler farklı değerlendirmelere tabi tutulmakla birlikte, dördüncü halife olarak Basra'ya geldiğinde kendisine sorulan iki soruya verdiği cevaplar ve Hz. Osman'ın şehadetinden sonra kendi isteğinden ziyade Medine'deki Müslüman topluluğun büyük çoğunluğunun ısrarı ile halife olması bunu göstermektedir” (Gönen, 2011: 5).

Hz. Ali'nin pek çok lakabı da bulunmaktaydı. “Ebu Turâb, Haydar, Esedullah veya Esedü Resulullah, Allah'ın Aslanı, Şîr-i Yezdân, Şîr-i Hudâ, Seyyidü'l-Arab, el-Faruku'l-Ekber, el-Murtaza, el-Fetâ ve Kasîmü'n-Nar” (Delice,1999: 173) bu lakaplara örnek olarak verilebilir.

“Hz. Ali, Müslümanlığı kabul eden kişi olarak İslamiyet için çalışmıştır. Bilgelikte, yiğitlikte, cesurlukta, fedakârlıkta önder olmuştur” (Günal, 2016: 12). “Hz. Ali Tebük seferi hariç Hz. Peygamber'le bütün seferlere katılmıştır. Katıldığı seferlerinde hep önde savaşmış, kimsenin cesaret edip öne çıkamadığı zamanlarda ileri atılıp, savaşlardan önce yapılan teke tek/mübareze çatışmalarında başarılı olmuştur” (Uyar, 2013: 24).

Adalet kavramı, Hz. Ali'nin çok değer verdiği ve önemseydiği kavramların başında gelmiştir. “Hz. Ali, vilayetlere çok liyakatli, bilgili ve halkın takdirini kazanmış kişileri kadı olarak göndermiştir. Vazifesinde başarılı olanlar ise terfi ettirilerek ödüllendirilmiştir. Hz. Ali, kadıları imtihana tabi tutmuş, diğer devlet memurlarından daha ziyade denetlemiştir” (Gökçe, 2013: 14). Çünkü adaletin olmadığı bir toplumda kişilerin devlet yöneticilerine olan güvenin azalacağını ve yöneticinin meşruiyeti yitireceğini düşünmüştür. Hz. Ali cesur, adil, merhametli ve gönlü yüce biridir. Hz. Ali'nin “Kamber adlı bir yardımcısı vardır. Kamber'i tutup esir ederler. O yalnız başına yardımcısının arkasından gider, günlerce uğraşır, Kamber'i esaretten kurtarır” (Demir, 2011: 91).

Hz. Ali iktidar, güç, hırs peşinde olan birisi değildi. Onun halifelik dönemi çeşitli çatışmaları içinde barındırmış olsa da kendisi akliselim davranmaya özen göstermiştir. “Hz. Ali'nin halife olduktan sonra Medinelilerin tamamından biat alamamış olması, onun iktidarını daha başlangıç aşamasında meşruiyet kriziyle karşı karşıya getirmiştir” (Apak, 2013: 284). Bu meşruiyet krizi hem kendi döneminde hem de kendisinden sonraki dönemlerde tarihsel olayların yaşanmasına neden olmuştur.

“Hz. Ali, Hz. Osman'ın şehadetinin ardından yaklaşık beş yıl üç buçuk ay kadar (h. 35/m. 656-h. 40/m. 661) hilafette kalmıştır. Ancak 17 Ramazan (24 Ocak) h. 40 (661) yılında Hâricî İbn Mülcem tarafından düzenlenen bir suikast sonucu iki veya dört gün sonra vefat etmiştir” (Peköz, 2020: 444). “Hz. Ali'nin vefatıyla, hilâfetin kime ait olduğu davası bitmemiş, âdetâ hiç bitmemek üzere yeni bir veche kazanmıştır. İslâm dünyası içerisindeki dinî ve siyasî ayrılıklar ise daha çeşitli bir hâl almıştır” (Peköz, 2020: 460).

Hz. Ali, Alevi-Bektaşî inanç kültüründe önemli bir yer tutar. Genel bir ifade ile Alevi-Bektaşîlik, “Hz. Ali'ye yandaş olan topluluğun İslam dini içerisinde kendine özgü ibadet ve evrensel düşüncesiyle oluşturduğu inanç sistemidir” (Duman, 2011: 111) şeklinde tanımlanır. Yani Hz. Ali, Alevi-Bektaşî inancının başlangıç noktasını oluşturmaktadır. “Hz. Ali, nübüvvet hariç Hz. Muhammed'e nispet edilen vasıfları kendisinde taşıyan ve onun devamlılığını sağlayan parçadır. Bu itibarla, ikisi birbirinden ayrılmaz ve birlikte zikredilir. Böylece Muhammed-Ali, Tanrının ilk tecellisi olarak vahdetin kesrete açılan kaynaklarıdır; birlikte çokluk veya çoklukta birliktirler, üçü birdir, aynı zamanda üçünün de kendi kimlikleri vardır, bu kimliklerin sırrına vâkıf olan onların birliğini idrak eder. Bu birliği anlamamanın yolu da sevgidir” (Sarıkaya, 2017: 12). Alevi-Bektaşîler, Hz. Ali'yi kapıya benzetir ve “Ali kapısının, İslam'a yani Hz. Muhammed'e açılan bir kapı olduğunu savunur” (Demir ve Şanlı, 2017: 59).

2.3. Sıdkî Baba Dîvânı'nda Hz. Ali

Yiğitliği ile nam salmış, yiğitlerin en üstünü olan ve Allah'ın aslanı olarak tabir edilen Hz. Ali'ye Fatıma, Hasan ve Hüseyin Allah'ın armağanıdır. Onlar, Hz. Ali'nin himayesinde ve gözetimindedir:

Esedullahi galip perverdigâr
Fatıma, Hasan, Hüseyin yadiğâr
Düldüle binmiş elinde Zülfikâr
'La fetâ illa Ali' al-i abâ. (s.29, K. 1/2)

Kişi kendi kusur ve günahlarının farkındadır, bu kusur ve günahların Hz. Ali aşkına bağışlanmasını Allah'tan ister:

Kusurum elime aldım İlâhi
Mürvet- kerem Şah-ı Merdan aşkına
Bağışla suçlarım, affet günahı
Mürvet-kerem Şah-ı Merdan aşkına⁴. (s.31, K. 4/1)

Kul, zorda kalınca inancı gereği kendisini bu durumdan kurtaracak olan yaratıcıya seslenir. Hz. Ali hatırına yüce Allah'tan yiğitlik, güzellik ister:

Muhammed Mustafa server hakkıyçün
Penc-i âl-i abâ Hayder, hakkıyçün
Selman-ı Pâk, Düldül, Kamber hakkıyçün
Mürvet-kerem Şah-ı Merdan aşkına. (s.32, K. 4/6)

Hz. Ali'nin nesli; seçilmiş, temiz insanlardan oluşmaktadır. O katarı bağlananlar ve o yolu sürenler kurtuluşa erecektir:

Dedi Resul: 'Ehlibeyt'i kemisli'
"Sefîne-t-tün Nuht" dur Ali'nin nesli
Biat et Hünkâr'a yitirme aslı

⁴ "Mürvet-kerem Şah-ı Merdan aşkına." şiirin her dördlüğünün sonunda redif olarak tekrar edilmiştir.

Gürüh-i naci katarıdır bu fırka. (s.40, K. 14/4)

Sıdkî Baba Hz. Ali'nin soyundan gelenlerin biatını aşkla beklemiştir. Onların biatını kabul etmiş ve başka bir yola sapmadan o yolu sürdürmüştür:

Benim intizarım Ali soyunda
Aşkım belli lâm, be ile ayın'da
Sefil Sıdkî kaldım Harız köyünde
Bağlıdır kısmetim emr-i Yezdan'a. (s.43, K. 18/5)

Şahların şahı olan Hz. Ali'yi, ancak kâmil insan mertebesine ulaşan insan anlayabilir ve onun yoluna revan olur:

Kim ki fehmeyledi şahlar şahını
Bunca müminlerin kıblegâhını
Cahiller göremez Hak dergâhını
Kâmiller düzüldü er kapısına. (s.44, K. 21/4)

Sultan Haydar; Ali neslinin yolunu gözetip Ali yolunu sürdüğü gibi Balım Sultan, Abdal Musa gibi dini kanaat önderlerin fikirlerini yayar:

Doksan bin halifenin aşçısı
Balım Sultan, Abdal Musa yaycısı,
Ali nesli bu âlemin gözcüsü
Gönül gitmek ister Sultan Haydar'a. (s.45, K. 22/4)

Hz. Ali, kendisini sevenlere yardımcı olursa onu sevenler Ali yolundan ayrılıp harici yolunu tutanlardan korkmazlar:

Gene bir sohbet aç ey dil-i şeyda
Maksudun ol bağ-i gülşan olursa
Havariç kavminden korkmayız asla
Yardımcımız Şah-i Merdan olursa. (s.45, K. 23/1)

Hz. Ali soyunun büyüklüğünü kabul etmeyip onlara biat etmeyenlerin aslının ve özünün Mervan’a dayandığına inanılır:

“Velâkûn” denildi hakkında ayet
Niçin fark etmezsın ey şeytan siyret
Evlâd-ı Ali’ye eylemez biat
Bir kişinin aslı Mervan olursa. (s.46, K. 23/2)

Hz. Ali nesli temizdir. Ona erişmek için bir mürşide bağlanmak gerekir. Ancak düşünme yetisi olmayanlar bu durumu anlayamaz:

Eriş bu esrara olma gel deli
Ervah-i pâk olan maye-i Ali
Sıdkî der cahiller bilmez bu hali
Mürşide yetmeyip, hayvan olursa. (s.46, K. 23/7)

Ta ezelden beri Ali neslini sevenler ile sevmeyenler iki tarafa ayrılmıştır:

Hem “Ehlibeyt ke-misli”
Hadisidir Ali nesli
Bulduk asıllardan aslı
Siz bir yana biz bir yana. (s.48, K. 25/4)

Hz. Ali’nin yolunu sürenlere gönülden bağlılık duyulmaktadır. Onlardan ayrı kalmak büyük bir acı olarak görülmüştür. Adeta gönül şehri onlardan ayrı kalmakla yanmıştır:

Can ü dilden sevdim Ali soyunu
Göremedim gitti servi boyunu
Kahpe felek çekti hasret yayını
Ağla sazım ayrılık var bu gece
Can şehirde yanıklık var bu gece. (s.51, K. 29/2)

Velayetin nuru olan Hz. Ali’nin yolunu; Hacı Bektaş, Balım Sultan gibi inanç önderleri sürdürmektir. Hak âşığı erenler, bu inanç önderlerini görmeyi arzular:

Ol güzeller şahı nûr-u velâyet
Hacı Bektaş, Balım Pire emanet
Bir kez daha olur m'acep mülâkat
Ağla sazım ayrılık var bu gece
Can şehirde yanıklık var bu gece. (s.51, K. 29/3)

Hiz. Ali soyundan ve yolundan olanlar bir melek gibidirler. Bakışları temiz, kalpleri yumuşaktır. Onlardan ayrı kalmak yas tutmak ile eş değeri görülür:

Sıdkî'yı yandırdı bir Ali nesli
Bir melek bakışlı bulunmaz misli
Göremedim yâri yaslıyım yaslı
Ağla sazım ayrılık var bu gece
Can şehirde yanıklık var bu gece. (s.52, K. 29/5)

Hak yolunda gözyaşı dökenler, mutluluğa erişmek için velayet şahı olarak görülen Hiz. Ali'den yardım bekler:

Sıdkî'ya isterim Hak'tan hidayet
Akar gözlerimin yaşı begayet
Şâd ü kâm eylesin şâh-ı velâyet
An karib'üz-zaman mülâkat ile. (s.59, K. 36/3)

Hiz. Ali, cesur ve iyi savaşan bir askerdir. Birçok insan onun yiğitliğini ve yeteneğini örnek almıştır:

Şehitler gaziler kılıcın yağlar
Bir destur olursa çok kanlar çağlar
Zülfikâr zağlandı, dayanmaz dağlar
Ali'm Düldül ata bindi bu sene. (s.66, K. 45/5)

İlahi aşka düşenler, bu dünyanın geçici heveslerine tamah etmezler. Onların isteği; Hak, Muhammed, Ali yolunun tüm acılarını aşk ile yaşayıp o yola muhabbet duymaktır:

Habibin Mustafa hürmeti için
Aliyyül-Murtaza hürmeti için
Enbiya, evliya hürmeti için,
Ya İlâhi aşkı yoldaş et bize. (s.71, K. 54/3)

Sıdkî Baba bir şiirinde hayran olduğu kişinin bakışlarını Hz. Ali'nin merhamet edici özelliğine benzetir:

Kaşları elif lâm sırr-ı bismillah
Gözleri errahman Ali'dir billah
Yüzleri ve'-ş-şemsi tebârek Allah
Nûranımız geldi elhamdülillah. (s.75, K. 59/3)

Balım Sultan'ın nesli, Hz. Ali'ye dayanmaktadır. Balım Sultan'ın yolundan gidip ondan el alanlar tasavvuf yolunda kendilerini doğruya götürecek olan yolu seçmişlerdir:

Nakd-i Balım Sultan evlâd-ı Hünkâr
Sülâle-i pâk-i Haydar-ı Kerrar
Tuttum damanını eyledim ikrar
Bir menzile erdim elhamdülillah. (s.79, K. 61/3)

Sıdkî Baba; dönemin pirlerinden Ali Feyzullah'ı Hz. Ali gibi görür, ona saygı duyar:

Cemalin görenler gelir imana
Ayni Murtaza'sın Ali Feyzullah. (s.79, K. 62/2)

Sıdkî Baba, Hz. Ali soyundan olanların ayaklarındaki tozun gözünde sürme gibi olmasını ister. Onlara biat etmekten gayet mutlu olacağını belirtir:

Benim arzumendim bir Ali soyu
Gözüme tutya'dır ol hâk-i pâ'yı
Dergâh bûlbülleri şakır hû deyi
Has bahçede gonca güller açıldı. (s.85, K. 68/2)

Balım Sultan'ın ölümü üzerine gözyaşları adeta kan gibi akmaya başlamıştır hatta Hz. Ali'nin de Balım Sultan'ın ölümüne üzüldüğüne inanılır:

Bin üç yüz kırk oldu tarih yazıldı
Çeşmimizden kanlı yaşlar süzüldü
Ecdatları baş ucunda düzüldü
On ik'imam, Şah-ı Merdan ağladı. (s.88, K. 71/5)

Sıdkı Baba, dönemin kadısının Mervan soyunun yolunu tuttuğunu ve bu yüzden Hz. Ali'ye düşman olduğunu belirtir. Hz. Ali'ye düşman olmanın Hak katında istenilmeyen bir durum olduğunu şu dizelerinde söyler:

Mervan'ın gayretin güdersin böyle
Ya huzur-u Hak da nidersin böyle
Ta ervahtan beri edersin böyle
Muhıbb-i Ali'ye adavet kadı. (s.90, K. 72/9)

Atı kaybolan Sıdkî Baba onu bulmak için Hz. Ali'den yardım ister. Sıdkî Baba'nın gözünde Hz. Ali, zorda kalanların kurtarıcısıdır:

Kanber, Selman, Haydar Ali gel yetiş
Hünkar Hacı Bektaş Velî gel yetiş
Balım Sultan, Kızıl Deli gel yetiş
Ya öldürün beni ya bulun atımı. (s.101, K. 80/5)

Sıdkî Baba, II. Meşrutiyet'in ilanından sonra yazdığı bir şiirinde mülke hâkim olan adalet ve doğruluğu Hz. Ali'nin büyüklüğü olarak görmüştür:

Kapladı cihanı adl ü adalet
Meyan-i milletten kalktı adavet
Kûh-i Kaf'ı aşdı div-i gavayet
Gör nice heybet-i Şâh-ı Merdanı. (s.106, K. 82/26)

Sıdkî Baba “Osmanlı istibdad yönetimini beğenmemekte ve çok ağır biçimde eleştirmektedir” (Altınok, 2013: 117). Bu nedenle İkinci Meşrutiyet’in ilanı için yazdığı bu şiirde özgürlüğü, zorda kalanların kurtarıcısı Hz. Ali’ye benzetmiş.

Sıdkî’ya pirimiz ol nur-u celi
Kutbu’l aktab Hacı Bektâş-i Velî
Sahibi Zülfikâr Hazreti Ali
Çok şükür erişti Hakkın Arslanı. (s.117, K. 82/105)

Sıdkî Baba, Hz. Ali’yi ve Allah tarafından Hz. Ali’nin yanında görevlendirilmiş seçkin insanları Kurtuluş Savaşı’nı başlatan kişiler olarak görür:

Cihar yâr-i güzin eshab-ı ebrar
Hep rical-i gaip oldular izhar
Rikâbında düldül Haydar-ı Kerrar.
Açtı bu cihadı Hakkın Aslanı. (s.117, K. 83/2)

Hz. Ali, yedi başlı yılanı benzetilen düşmanları yenerek kötülüklere son verip ülkeyi mutluluğa ve iyiliğe kavuşturmuştur:

Çekti zülfikâr’ın şah-i velâyet
Buldu belâsını div-i gavayet
Memleket vilâyet buldu selâmet
Katlettiler yedi başlı evranı. (s.117, K. 83/3)

Hz. Ali ve Hacı Bektaş Veli, şeriat ve tarikat gibi beraber yürüyerek Alevi-Bektaşî inancının esaslarını görünür hâle getirmişlerdir:

Kutb-i âlem Hacı Bektaş-ı Veli
Yürüdü beraber Hazret-i Ali
Şeriat tarikat olup müncele
Kuşat eylediler yolu erkânı. (s.120, K. 83/22)

Sıdkî Baba, Hz. Ali soyunun yolunu süren Hacı Bektaş Veli'ye bağlı olduğu ve onun lütfundan faydalandığı için şükreder:

Sıdkî'ya pirimiz evlâd-ı Ali
Şükür damanına yetirdik eli
Kutb-i cihan Hacı Bektaş-ı Veli
Ser çeşmedir hüsn-i himmet kapısı. (s.122, K. 84/5)

Sıdkî Baba, kendisini Ehlibeyt'in yolunu süren dergahların bir fakir kulu olarak görür. O dergahlarda yapılan hizmetlerde Hz. Ali'yi görmüşçesine mutludur:

Sıdkî fakir o dergâhın kulusun
İnkâr edenlerin kökü kurusun
Kurbanlar kesilsin Cemler yürüsün
Şükür gördük şah-i Merdanımızı. (s.124, K. 87/5)

Oniki İmamlar soyunun başı Hz. Ali'dir. Hz. Ali, soyunun yolunu aydınlatan bir güneş gibidir:

Zeynel Âbidin'den geleni işit
Hüseyin birisi, Kasım-i sait
Birisi Ali dir envar-i Hurşit
Bu bir mâsum Bâkır ulu'dan geldi. (s.127, K. 91/3)

Kerbela'da şehit edilen on dört masum ve temiz çocuk, Hz. Ali soyundan gelir:

Nakî'den bir masum ismi hem Cafer
Kasım'ın atası Hasan'ül- Asker
Bu masum-i pâklar dilimde ezber
Cümlesi Hazret-i Ali'den geldi. (s.127, K. 91/6)

Sıdkî Baba önderi olarak gördüğü bir piri, Hz. Ali'nin özünden geldiği için ona sevgi besler:

Hamdülillah doğdu bize zübde-i Haydar
Şükür bu meydanın merdanı geldi
Âlallah nurunu eyledi izhar
Bu iki cihanın tâbanı geldi. (s.128, K. 93/1)

Oniki İmamlardan Hz. Zeynel Abidin, Hz. Ali'nin aydınlığı gibidir. Dünyaya aydınlık, ı ışık saçır:

Murtaza nûriyle Zeynel Abidin
Şavk verdi cihana o'l din-i Mübin
İmam Bâkır hakkı şah-i müttekin
Pir efendim âsan eyle işimi. (s.138, K. 105/6)

Bir kişinin ibadetinin Hak katında değer kazanabilmesi Hz. Ali soyunu tanınmasına ve o soyun büyüklüğünü kabul etmesine bağı olduğına inanılır:

Bir kâmil mürşitten dersin almayan
“Men aref”in sırlarına erer mi?
Evlâd-i Âli'ye biat kılmayan
İbadet eylese Hakka yarar mı? (s.141, K. 109/1)

Sıdkî Baba, Ali soyunun aşkıyla Anadolu'yu gezmiş ve Harız köyüne yerleşmiştir.:

Âşık oldum kaşlarının yayına
Serim verdim ben Ali'nin soyuna
Sene bin üç yüz on Harız köyüne
Geldi de bir âşık **Pervane** gitti. (s.153, K. 124/5)

Alevi-Bektaşî inancında sayılar, birtakım kutsallara işaret eder. “Amel ve ibadetlere ilişkin uygulamalar yapılması gerekenlere de işaret eder. Bunlar aşılması gereken bazı merhaleler kırk makam ve yapılması gereken işler dört kapı selamı, dört kapı töreni, kırklar semahı/dansı, on iki farz/işlek, on iki hizmet, on iki kurban olarak gösterilmektedir” (Coşar, 2011: 119). Bu bakımdan talip; şariat, tarikat, marifet ve hakikat kapısında Hz. Ali'ye olan sevgisini gösterir:

Rıza göstermeli gelen doluya
Adını çıkarmalı hepten deliye
Dört kapıdan selâm verip Ali'ye
Muhabbet sazını çalması gerek. (s.158, K. 134/2)

Allah'a ibadet eden kişinin yol göstericisi Hz. Ali'dir:

Bak dinle ne diyor Zeynel Âbidin
Rehberi Ali'dir gerçek âbid'in
Erenler cemine giren zahidin
İnsan sevgisiyle dolması gerek. (s.158, K. 134/5)

Hz. Ali soyuna biat edenler, erler meclisinde toplanıp onların yolundan gitmeye karar kılarlar:

Erenler bezminden almışız ibret
Yed'ullahta bulduk hem yedi ayet
Ali evlâdına eyledik biat
Hal içinde özge hâle bağlandık. (s.161, K.136/2)

Sıdkî Baba, Hz. Ali'yi ummana; kendisini de bir damlaya benzetir:

İki nokta üç huruftur yârimiz
Şâh-ı Merdan sırr-ı Yezdan'dan geldik
Âyet-i İnnallah" iftiharımız
Gerçi katralarız ummandan geldik. (s.163, K.138/1)

Sıdkî Baba, Pir Ali Cemal'i Hz. Ali'ye benzetir. Bu nedenle onu cennet bağının gülü olarak görür:

Hem Alisin hem Velisin
Her güzelden sevgilisin
Bağ-i İrem'in gülüsün
Ali Cemal Ali Cemal. (s.165, K.140/6)

Sıdkî Baba, hoşuna giden bir kişi için yazdığı bir şiirinde o kişide Hz. Ali'nin özelliklerini gördüğünü belirtir:

Lâle sümbül gibi kokar sinesi
Hazret-i Ali'den var nişanesi
Görülmemiş bu dünyada kıyası
Hatap boğazından geçti bir güzel. (s.167, K.142/2)

Sıdkî Baba, Hz. Ali soyuna kötülük eden Muaviye'nin çarkının kırılacağına ve devranın döneceğine inanır:

Âl-evlâda garaz eder Ma'viya
Biat eylemezler âl-i abâyâ
İrki bozuk olan yunmaz bu suya
Umman bizim olur gam çekme gönül. (s.170, K.146/2)

Hz. Ali soyuna biat edip bağlanmak ancak ariflerin işidir:

Çok sözlerim vardır amma söylenmez
Cahil olan âl-evlâda bağlanmaz
Mahşere dek bu yaralar sağlanmaz
Cihan bizim olur gam çekme gönül. (s.170, K.146/3)

Sıdkî Baba, ruh olarak dünyaya geldiğinden beri Hz. Ali'ye bağlanmıştır. Bu nedenle kendisinin herhangi bir şeyden korkusu yoktur:

Ne bilir halimden hoyrat ile kem
Fırkai dalledir iden beni zem
Sıdkî'yam yardımcım Haydar'dır ne gam
Ervahı ezelden ala bağlandım. (s.172, K.148/5)

Hz. Ali'yi sevenler, cehennemin ateşinden korkmaz:

Ey hoca meyl'edip ben sana akmam

Havfım yok cehennem nârından korkmam
Ali'yi seveni âteşe yakmam
Sıdkî'ya cehennem ateşi olsam. (s.173, K.150/5)

Fakir Pervane mahlasını da kullanan Sıdkî Baba; Hz. Ali'ye sevgi duyar, sürekli onun adını söyler:

Fakir Pervane'yim kıldım ikrarı
Daim zikrederim hûbb-u Haydarı
Muhammed Mehdi'nin sırrı Serdarı
Kutb'ül Cemal âl-ulyayı sevmişem. (s.175, K.152/6)

Sıdkî Baba, Şeyh Feyzullah Efendi için yazmış olduğu bir şiirinde onun soyunu Hz. Ali'ye dayandırmaktadır. Hatta onun yanına gelmeyi Hz. Ali'nin yanına gelmekle eş tutar:

Muhammed Mustafa, Ali'dir soyun
Sen oldun mânası elif ü be'zin
Bağlayanlar çözer bendini devin
Diyerek den şâh-i merdana geldim. (s.190, K.170/4)

Şeyh Feyzullah Efendi; Hz. Ali'nin yolunu süren, yol gösteren inanç önderidir:

Dü cihanda sultanımız şahımız
Dü imanımız sensin efendim
Hem nesl-i Ali'sin Kiblegâhımız
Kutb-u devranımız sensin efendim. (s.191, K.172/1)

Sıdkî Baba, kendisinin yetişmesinde emeği olan Hacı Bektaş Dergâhı Şeyhi Feyzullah Efendi'nin soyunu Hz. Ali'ye dayandırır:

Mazharı sen oldun elif ü be'zin
Muhammed Mustafa Ali'dir soyun
Çün bağlayan çözer bendini devin
Diyerek den şâh-ı merdana geldim. (s.191, K.171/13)

Şahı Merdan Ali, güzel gözle bakan her göze görünür. Kimi zaman bir dostun yüzünde kimi zaman da bir dostun ahlakında cehver olarak görünür:

Dostun cemalini gördüm hacc'ettim
Sarraf oldum türlü gevher harc'ettim
Baştan başa şu cihanı derc'ettim
Şâh-i Merdan, şîr-i Yezdanı buldum. (s.203, K.186/3)

Hz. Ali'nin lakaplarından birisi de Haydar'dır. Haydar, bir güneş gibi hem Kırklar Cemi'ni hem de yeryüzünü aydınlatır. Sıdkî Baba, ölüp de vuslata erince hem Hz. Ali'den hem Hz. Peygamber'den Allah tarafından tüm dertlerine derman bulunması için yardım ister:

On iki imam Haydar kırklar ceminde
Dü cihan güneşi rû-yu zeminde
Vefatım gününde vuslat deminde
Meded Mürvet koyma günah gamında
Habibin hürmeti ya Rab el'aman
Yarama merhem kıl derdime derman. (s.206, K.191/3)

Sıdkî Baba, devriye tarzında yazdığı bir şiirinde Hz. Ali'nin Miraç'ta arslan olarak görünmesinden bahseder:

“Elem neşreh leke” çaldı kalemi
Açıldı can gözüm gördüm âlemi
Şâh-i nübüvvetten aldım hatemi
Mir'acın yolunda arslan idim ben. (s.218, K.299/36)

Hakikat birliği bir deryadır. Deryayı anlamak için bir pir ile o deryanın içine dalmak gerekir. Hz. Ali, birlik deryasına varmak için çok mücadele etmiştir. Bu deryaya varmak için mert, cesur ve yiğit olmak gerekir:

Hakikat pirinden dersim aldım
Gavvas olup bahr-i tevhide daldım

Şah-i Merdan ile Zülfikâr çaldım
Velâyet râhında merdan idim ben. (s.218, K.299/37)

Sıdkî Baba, Alevi-Bektaşî Piri Hamdullah Efendi için yazdığı bir şiirinde onun soyu Hz. Ali'ye dayandırmaktadır:

Âdem nebi âl-i İmran neslin
Şîr-i Yezdan, şah-i Merdan neslisin
Hacı Bektaş Velî Balım Sultan neslisin
Selâm getirmişim Cedd-i pâkinden
Bizi dur eyleme şefaatten. (s.222, K.202/4)

Hz. Ali'nin yiğitliğinden ve savaşçı özelliğinden niceleri korkar:

Altı Düldül atlı kolu kalkanlı
Kaşları yay kirpikleri yalmanlı
Eli Zülfikârlı, tâcı tuğmanlı
Devler korkar savl-i salâbetindden. (s.224, K.205/3)

Alevi-Bektaşî inancında Hz. Ali, Oniki İmamların başıdır. İnancın temeli, Hz. Ali ve onun nesline dayandırılır:

On iki noktadır lâfeta Ali
Evlâd-i Ali'dir yolun evveli
İmamlar nesline diyegör beli
Hakkın cemalini göreyim dersin. (s.227, K.209/2)

Sıdkî Baba, Şahı Merdan Ali'nin yolundan giden inanç önderlerini; inanç sahibi insanların koruyucusu, sığınağı gibi görür. Bu nedenle onlara hürmet etmek gerektiğine inanır:

Seyrana çıkmıştır güzeller şahı
Hürmet edin aziz mihmandır gezen
Cümle müminlerin püşt ü penahı

Nesl-i pâk-i şâh-i Merdan'dır gezen. (s.228, K.210/1)

Sıdkî Baba, dost meclisinde Hz. Ali'nin soyunun temiz insanlardan oluştuğunu belirtir:

Sıdkî'ya mürşide yetirdik eli
Elestü bezminde söyledik beli
Sülâle-i Tahir evlâd-i Ali
Veliyeddin Hurrem Sultan'dır gezen. (s.228, K.210/5)

Hz. Ali soyuna inanıp o yolda aşk ile yürüyenlerin gönülleri boşa yorulmaz. Çünkü onlar Hak yolunun ölümsüz neferleridir:

Ali evlâdına eregör ey can
Yarana bir merhem saragör ey can
Hak yolunda can baş veregör ey can
Gönlünü boş yere yordurma sakın. (s.231, K.215/3)

Sıdkî Baba, Hz. Ali'nin soyunu doğru ve nurlu bir yol olarak görmüştür. Bu yolda yürümek için de bir yol göstericiye yani mürşide bağlanmak gerektiğini söyler:

Sıdkî der Hak yoldan kalmayın geri
Evlâd-ı Ali de fark ettik nuru
Mürşid-i Kâmilin izinde yürü
Kendini bir dağda yordurma sakın. (s.232, K.215/5)

Balım Sultan Alevi-Bektaşî inancında önemli bir yer tutar. Birtakım özellikleri Hz. Peygamber'e benzetilir, soyu Hz. Ali'ye dayandırılır:

Ceddi Balım Sultan Ali'dir soyu
Meşrebi Muhammed melektir huyu
Ok atar münkire hazırdır yayı
Elleri var pirim Abdal Musa'nın. (s.233, K.217/2)

Ehlibeyt'i inkâr edenler, Kerbela'da Hz. Hüseyin'i yalnız bırakanlar Hz. Ali soyundan ve yolundan değildir:

Nasihatim budur tutma nursuzu
Ehlibeyt'i inkâr eden pirsizi
Kerbelâ kaçkını her edepsizi
Süt be süt Ali'nin ırkı sanırsın. (s.235, K.220/3)

Selman, Hz. Ali'nin sadık bir yoldaşdır. Hz. Ali'ye yoldaş olmak için Ehlibeyt'i sevmek ve Hak yolunda gitmek gerekir:

Ehl-i Beyt'e biat kıl ki
Ali'ye Selman olasın
Râh-i Hakk'a doğru git ki
Ali'ye Selman olasın. (s.237, K.224/1)

Hz. Peygamber soyunu sevenler, Selman gibi Hz. Ali'nin sadık dostları olurlar:

Gör bülbülün feryadını
Güle vermiş dilşâdını
Sev Muhammed evlâdını
Ali'ye Selman olasın.⁵ (s.237, K.224/4)

Sıdkî Baba, Hz. Peygamber'i ve Hz. Ali'yi kendisine yolun rehberi olarak gördüğünü belirtir:

Pirim Cemaleddin, Muhammed-Ali
Sıdkî'ya bunlara demiştir beli
Burcu burcu kokar kırmızı gülü
Bir âli makamdır yeşil Topayın. (s.238, K.225/7)

⁵ “Ali'ye Selman olasın.” dizesi şiirin diğer bölümlerinde redif olarak tekrar etmiştir.

Sıdkî Baba; bakışını Hz. Ali'ye benzettiği bir genci Hz. Hüseyin'in gibi görür, ona sahip çıkılmasını ister:

Şöyle bir bakışı benzer Ali'ye
Pirim Hünkâr Hacı Bektaş Velî'ye
Bin üçyüz on idi geldi Zile'ye
Emanettir size İmam Hüseyin⁶. (s.251, K.244/2)

Hacı Bektaş-ı Veli, Hz. Peygamber ve Hz. Ali soyundan gelir ve onların yolunu süren makamı yüce bir erendir:

Ezelden Muhammed-Ali'nin nesli
Hey erenler Hacı Bektaş Velî'nin
Mekânın tavaf et bulunmaz misli
Hey erenler Hacı Bektaş Velî'nin. (s.252, K.246/1)

Hz. Peygamber ve Ehlibeyt düşmanları, Hak yolunda olanları kötülüğe çekmek için uğraşırlar. Hz. Peygamber ve Ehlibeyt gönüllüleri, kıyamet gününde Hz. Ali'den yardım isterler:

Adû'nun elinden dertlerim artar
Kurulmuş Hak mizan hayır, şer tartar
Yetiş Şah-ı Merdan Ali sen kurtar
Adû kast etmeden imana bir gün. (s.256, K.252/2)

Alevi-Bektaşî inancında turna haberci bir kuş özelliğine sahiptir. Sıdkî Baba, Hz. Ali soyuna olan aşkını turnalar aracılığıyla pirine söylüyor:

Sıdkî der yangınım Ali soyuna
Kurban olam kaşlarının yayına
Sürün yüzünüzü hâk-i payına
Arzuhalim Pire sunun turnalar. (s.265, K.261/5)

⁶ “Emanettir size İmam Hüseyin.” sözü şiirin diğer dizelerinde redif tekrar edilmiştir.

Rusların Erzurum’u işgali sırasında mücadele verenler, Hak aşkına Hz. Ali’nin buyruğunun altına girip mücadele ederler:

Açtı din sancağını şâh-i velâyet
Cümle muhibbanı eyledi davet
İnsan-ı kâmiller kıldı icabet
İmtina eyledi hayvan olanlar. (s.267, K.264/7)

Şahı Merdan Hz. Ali’yi sevenler, Rusların Erzurum’u işgali sırasında yurtları için büyük mücadele verip düşman askerini püskürtür:

Sancakları dar’ül-harbe diktiler
Düşman askerlerinin geri çektiler
Kılıçlar oynatıp kanlar döktüler
Muhibban-i şah-ı Merdan olanlar. (s.268, K.264/12)

Cehennemle cezalandıracak kişiler, Hz. Ali’nin soyunu sevenlerin yurtlarını can pahasına savunacaklarına inanmayarak yenildiler:

Münafıklar sözü müze kanmadı
Evlâd-ı Ali’yi gerçek sanmadı
Toplar atılmadı, barut yanmadı
Taaccüp’ta kaldı nikran olanlar. (s.268, K.264/15)

Şahı Merdan Ali kendine inanan insanları, kendisine bağlı olan erenleri zorda bırakmaz; onlara yardımcı olur:

Gel gönül sadık ol tevekkül eyle
Görelim ki Şâh-i Merdan ne yapar
Erenler râhına gönlünü bağla
Görelim ki Şâh-i Merdan ne yapar. (s.271, K.267/1)

Sıdkî Baba; Hz. Ali soyundan ve yolundan gelenlere olan sevgisini anlatmak için Harız köyünde irşad görevinde buunur:

Sıdkî der ki sevdim Ali soyunu
Bir kez göre idim selvi boyunu
Bekleyim bir zaman Harız köyünü
Görelim ki Şâh-i Merdan ne yapar⁷. (s.272, K.267/5)

Sıdkî Baba, Hz. Ali soyundan gelen pirlere sadık kalmaya söz verir:

Sıdkî'ya sıdk ile kılmışım ikrar
Budur sülâle-i Haydar-ı Kerrar
Safa nazar etti Hazret-i Hünkâr
Pirim Balım Sultan ile beraber. (s.283, K.284/5)

Hz. Ali soyuna gönül vermeyenler, yanlış yola saparlar ve gidilecek yere varamazlar:

Aşkın şarabından lezzet tatmayan
Evlâd-i Âli'ye gönül katmayan
Mürşid-i kâminden daman tutmayan
Yetemez menzile şaşar dediler. (s.286, K.289/2)

Hak yoldan sapanlar, Hz. Ali'nin soyuna kötülük beslerler ve bunlar insan olma vasıflarını yitirmişlerdir:

Evlâd-ı Ali'ye nisbet güdenler
Âdem değil ana hayvan dediler
Talibini nâ Hak yolda yedenler
Fark etmez bu sırrı nâdan dediler. (s.290, K.294/1)

Hz. Ali'nin alimliğine biat etmeyenlerin Hz. Ali'ye düşman olan Mervan soyundan geldiğine inanılır:

Yed'ullahım ilm-i hal'im Ali'den

⁷ “Görelim ki Şâh-i Merdan ne yapar.” dizesi şiirin diğer dörtlüklerinde redif olarak tekrar edilmiştir.

İmanımız vardır “kalu beli”den
Biat etmeyenler nesl-i Veli’den
İnanmaz bu yola Mervan dediler. (s.290, K.294/2)

Sıdkî Baba, kavuşmaktan dolayı şükrettiği birinin ay gibi parlayan yüzünü Hz. Ali’ye benzetir:

Çok firakat çektim hasbeten lillah
Gördüm didarını elhamdülillah
Cemali mahitâb tebarek Allah
Şah-i Merdan, şîr-i Yezdan’a benzer. (s.298, K.304/3)

Hz. Ali soyundan olanları kabul etmeyip onların yolunu sürmeyenler, şeytan olarak görülür:

Bektaş-i Veli’den biat etmeyen
İşi işleği şeytan kendi şeytandır
Evlâd-i Ali’den daman tutamayan
İşi işleği şeytan kendi şeytandır. (s.299, K.307/1)

Hz. Ali soyuna niyaz etmeyip onların yolunu benimsemeyenler, şeytandan farksız olarak görülmüştür:

Erenler râhına doğru varmazsa
Evlâd-ı Ali’ye yüzün sürmezse
“El veledi sırr-i ebi”ye vermezse
İşi işleği şeytan kendi şeytandır. (s.300, K.307/3)

Hz. Ali’nin soyuna kin besleyenler, onlar hakkında doğru olmayan beyanda bulunlar şeytan fikirlidir:

Yanlış fetva verip nisbet güdenin
Evlâd-i Ali’ye buğuz edenin
Hakkı koyup batıl yola gidenin

İşi işleği şeytan kendi şeytandır. (s.300, K.307/4)

Sıdkî Baba, gördüğü bir delikanlının yüzündeki sevgiye hayran kalır, onun bakışlarını Hz. Ali'ye benzetir:

Gezerken düş oldum bir nevcivana
Vechinde muhabbet nişanı vardır
Bakışları benzer Şâh-i Merdana
Yanınca bir gulâm Selmanı vardır. (s.300, K.308/1)

Sıdkî Baba; Hz. Peygamber ve Hz. Ali soyuna canını vermekten, onların yolunu sürenlerin ayağının toprağına yüz sürmekten mutluluk duyar:

Canım kurban kaşlarının yayına
Muhammed Mustafa Ali soyuna
Sürdüm yüzlerimi hâk-i payına
Kırkların bezminde irfanı buldum. (s.300, K.308/2)

Hz. Ali, cennet bahçesinin bir gülüdür. Hz. Peygamber'den sonra Hak dini kötü niyetlilerden koruyandır. Bundan dolayıdır ki Hak dine inanların gönlünde yer alır:

Bağ-ı İrem'deki gülşen Ali'dir
Bu çarhı döndüren devran Ali'dir
Velâyet babında Merdan Ali'dir
Müminler kalbinde iman Ali'dir
Bu nutku fehm'eden nûr-u celildir
Hakikat yoldaşım gerçek velidir. (s.304, M.313/1)

Sıdkî Baba, Hz. Ali'yi Allah birliğinin nuru olarak görmüştür ve onun hükmünü kabul etmiştir:

Tâ ezel ervahtan eyledim biat
Nûr-u vahid yed'ullahım Ali'dir
Okunur şanında doksan bin ayet

Nokta-i bâ Bismillahım Ali'dir. (s.305, K.314/1)

Hz. Ali, iman edenleri birleştirmiştir. Onların gönlünü kendine bağlamıştır:

Hel-Eta sûresin inzal eyleyen

Müminleri bir ikrara bağlayan

Gönül kuşun bir nûr ile avlayan

Lâübalim illa'llahım Ali'dir. (s.305, K.314/2)

Hz. Ali, tüm müminleri doğru yola götürür. Müminler de yüzlerini ona dönerler:

Şeriat mülkine padişah olan

Kamu müminlere doğru râh olan

Tarikat bâbında secdegâh olan

Kâbem, kıblem, beytullahım Ali'dir. (s.305, K.314/3)

Hz. Ali'nin zorda kalanlara yardım eden birçok marifeti vardır:

Asl-i vâhid müminlerin piridir

Emr'eylese dağı taşı yürüdür

Marifet bâbının destigiridir

Hakikate sırullahım Ali'dir. (s.305, K.314/4)

Sıdkî Baba için Hz. Ali; Allah'ın birliğidir, anlamı derin olan bir gizemdir, yolun aydınlığıdır:

Âb-i Kevser sunar penc-i abâ'dan

Mazhar olur müsemması bir bâ'dan

Nûr-u Cemaleddin kutb-u hânedan

Sırrım, nurum, bir Allahım Ali'dir. (s.305, K.314/5)

Sıdkî Baba, Hz. Ali'ye gönül verip bağlanmıştır. Ondan başka kimseyi bilmez, daima onun adını söyler:

Ben Ali'den gayri nesne bilmezim
Tutmuşum damanını elden salmazım
Hor, nâdan değilim yüze gülmezim
Daim dilde eyvallahım Ali'dir. (s.305, K.314/6)

Sıdkî Baba, Şeyh Feyzullah Efendi'yi Hz. Ali gibi görür. Onun dergâhına bu yüzden hizmet eder:

Kul Pervane'm eder yed'ullah dedim
Velâyet mülkine Al'Allah dedim
Kul oldum bâbına eyvallah dedim.
Zikrim, fikrim, Feyzullah'ım Ali'dir. (s.305, K.314/7)

Hz. Ali soyuna biat edip onlara sadık olanlar Allah'ın yüzünü görmüş gibi olurlar:

Evlâd-ı Ali'ye biat kılanlar
“Men aref” dersinden sabak alanlar
Ahd ü ikrarında sadık olanlar
Didar-i Mevlâ'ya ulaşmasıdır. (s.307, K.316/4)

Hz. Peygamber ve Hz. Ali, daha ruhlar yani insanlar yokken dünyaya sır oldular. Bu sırrı ancak gönül gözüyle bakanlar görür:

Aslı Mervan olan bilmez bu yolu
Kalbi kallaş kendi kör değil midir?
Ta ezel ervahta Muhammed-Ali
Kudret kandilinde sır değil midir? (s.307-308, K.318/1)

Ta ezelden beri Hz. Ali'ye ve onun soyundan gelenlere biat etmeyenler, erenlerin dergâhından uzakta kalmış bir sofudur:

Gel ey sofı biat eyle Ali'ye
Ali'nin neslinden Bektaş Veli'ye
İman etmeyenler “kalû belî”ye

Erenler bâbından dūr değil midir? (s.308, K.318/2)

Alevi-Bektaşî inancında yolun başı Hz. Ali'dir. Onun soyuna kavl-i sadık kalmanın Hz. Ali'ye inanları mahşer günü zordan ve dardan kurtulacağına inanılır:

Bizde böyle gördük bu yolda esrar
Dem bu dem maksudum Haydar-ı Kerrar
Her kim âl-i evlâda etmezse ikrar
Mahşer günü işi zor değil midir? (s.308, K.318/3)

Hz. Peygamber ve Hz. Ali; merhameti, bilgisi, yiğitliği ve güzelliği bakımından koca bir deryadır. Bu sıfatlardan ancak derya içindeki balıklar faydalanır:

On iki dediler sıfat-ı imam
Ahkâm-i şer'îye mümine ayan
Yed'âyet Muhammed Ali'dir umman
Dalan bilir dalmayanlar ne bilir. (s.311, K.323/4)

Sıdkı Baba, kendisine mürşit, yol gösterici olarak Hz. Ali soyunu seçmiştir. Onlara biat etmiştir:

Sıdkî der mürşidim evlâdı Ali
Elestü bezminde demişiz beli
Nesl-i on ik'imam Bektaşî Veli
Eriş evlâdına biat kılâgör. (s.317, K.328/19)

Hz. Ali'yi sevenler, Yezid gibi düşünenlerden uzak dururlar. Hz. Ali soyundan gelen pirleri mürşid görürler:

Muhibb-i Ali ol gözle mürşidi
Koymayın bu cem'e her mukallidi
Mürşid diye tutma kaçır Yezid'i
Pirden gayrısında daman mı olur. (s.319, K.332/4)

Hz. Ali, Hayber Kalesi'ni yiğitliği ve cesareti ile fethetmiştir:

Sıdkî'ya medh'eyle Hak peygamberi
Padişahlar kapısının kemteri
Çekince kopardı bâb-i Hayber'i
Allah'ın arslanı Ali böyl'olur. (s.321, K.334/7)

Sıdkî Baba, sevgilinin kaşlarını etkileyici olması bakımından Hz. Ali'nin kılıcına benzetir:

Kaldırmış nikabın bir melek sima
Süreti Hak nûr-i rahman okunur
Kaşları Zülfikâr, esma'ül-hüsna
Gözleri nokta-i bürhan okunur. (s.322, K.337/1)

Sıdkî Baba; devirin bilginini Hz. Ali sırrına ermiş, tarikatın en üst derecesinde yer alan biri olarak görür:

Sıdkî bu âlemde yoktur bedeli
Nûrundan yaratmış Hallak'ul Celi
Hâdi-i tarikat, esrar-ı Ali
Şah-i cihan, kutb-i devran okunur. (s.323, K.337/5)

Sıdkî Baba, gönül verdiği yüce bir kişinin kapısında Hz. Ali'nin sadık dostu Selman gibi bekler:

İmam-i dü cihan sahip zamansın
Nazirin bulunmaz merd-i meydansın
Adalet tahtında bir âlişansın
Sıdkî kul kapında Selman okunur. (s.325, K.340/6)

Hz. Ali soyu, gerçekler meydanıdır. İnsanı kâmil mertebesine ermeyenler bu meydanı bilmezler, onlara biat etmeyip dinden uzaklaşırlar:

Eğer sözün doğrusunu söylesem
Cahil bu meydandan kalkar savuşur
Evlâd-ı Ali'ye biat et desem
Din ile imandan çıkar savuşur. (s.325, K.341/1)

Hz. Ali nesline düşman olanlar; kalplerini kinden ve kötülükten arındırmaz, nasihat dinlemezler:

Evlâd-i Ali'yi bil desem bilmez
Saykal vurup kalp aynasını silmez
Fark etmez kelâmdan nasihat almaz
Boynuna halkayı takar savuşur. (s.325, K.341/4)

Sıdkî Baba, yirmi sekiz peygamberi anlattığı bir şiirinde onların bile Hz. Ali'nin veli özelliklerini kabul ettiğini söyler:

Müminler bunlara beli dediler
Anlar ile bile Ali dediler
Kimi veli, kimi nebi dediler
Üzeyir, Zülkarneyn, Lokman oluptur. (s.326, K.342/5)

Sıdkî Baba, Hacı Bektaş Dergâhı Şeyhi Feyzullah Efendi'yi Hz. Ali gibi görür:

Sene bin üç yüz yigirmi yılında
Sahip zamanımız geldi çok şükür
“Fetehna” sûresi hûb cemalinde
Şîr-i Yezdanımız geldi çok şükür. (s.328, K.345/1)

Hacı Bektaş Veli, çevresini aydınlatan ve Hz. Ali soyundan gelen Pir'dir:

Kırklar evinde kırk budak
Şem'aları şuleye gark
Ali'nin nesli muhakkak
Pirim Hünkâr Hacı Bektaş. (s.329-330, K.346/6)

Hacı Bektaş Veli, Hz. Ali'nin görünür hâle geldiği bir cennet gülüdür:

Ali iken oldu Veli

Kadım kaldı bize yolu

Cennet bahçesinin gülü

Pirim Hünkâr Hacı Bektaş. (s.330, K.346/7)

Hacı Bektaş Veli, Hz. Ali'nin yolunu aşkla süren bir evladı gibidir:

Gönlümüz aşka bağlıdır

Aşk ateşine dağlıdır

Şah-i Merdan'ın oğludur

Pirim Hünkâr Hacı Bektaş. (s.330, K.346/8)

Hz. Ali soyu, Hz. Peygamber'in yolunu sürerek asıl inancın bu yol olduğunu göstermiştir:

Mezhep birdir o da Muhammed yolu

Bunu göstermiştir evlâd-i Ali.

Yolun doğrusu imam Cafer yolu

İman edip yola gelmeli kardeş. (s.332, K.348/14)

Mümin olan Hz. Ali soyunu sever, onlara biat eder. Münkirler ise Hz. Ali soyuna kötülük besler:

Mümin olan sever Ali neslini

Münkir olan terk eylemez kasd'ını

Üç sünnetin yedi farzın aslını

Sormadım mı kardeş sormalı imiş. (s.335, K.352/3)

Hz. Ali'nin diğer bir adı Şir-i Hüda yani Allah'ın arslanıdır. Tüm canlı ve cansız varlıklar Hz. Ali'nin sırrına şahitlik eder, ondan yardım ister:

İns ü cin zemin semavat

Eder hakkında şehadet
Kâşif-i sırr-ı velâyet
Medet şîr-i Hûda yetiş. (s.337, K.355/2)

Asıl yol gösterici Hz. Peygamber ve Hz. Ali'dir. Muhammed Ali yolunu
sürmeyenlere mürşid denmez:

Mürşitlik Muhammed, Ali'ye ilhak
Gayrısı yalandır inanma mutlak
Her kişiye mürşid denmez muhakkak
Mürşitlik bir haldir fermanı fark et. (s.342, K.361/2)

Hz. Ali soyunu sevip onlara biat edenler, cennetteki ölümsüzlük suyundan içecektir:

Evlâd-i Ali'ye olagör asker
Şaraben Tahur'dan içesin Kevser
"El veledi sırr-i ebi"ye mazhar
Hazret-i Feyzullah merdanı gözet. (s.344, K.363/4)

Âşık için bu dünya bir gurbettir. Ahiretteki sevgiliyi özler. Sıdkî Baba da Hz. Ali'ye
olan aşkını bir şiirinde dile getirir:

Diyar-ı gurbette çekerim âhı
Arz'eder gönlümüz ol yüzü mâhı
Âşıklar serdarı şahların şahı
Halimi Haydar-i Kerrar'a arz et. (s.346, K.365/4)

Sıdkî Baba, Hz. Ali'nin sadık yoldaşı Selman gibi sevgilinin kapısında beklemek
ister:

Yandırdı **Sıdkî**'yı ol kerem kânı
Olsa idim kapısının Selman'ı
Nesl-i Şah Kalender hublar Sultanı
Lâle sünbül gibi koktu yürüdü. (s.355, K.377/5)

Selman, Hz. Ali'ye sadakati ile özdeşmiş bir yoldaştır. Hz. Ali'ye yoldaş olmak için yola sadık olmaz gerekir:

Sıdkî'ya sıdk ile liyakat ister
Pirden himmet Hak'dan hidayet ister
Mürşid kapısında sadakat ister
Her kişiye Ali'ye Selman olasin. (s.356, K.379/5)

Hz. Ali, Haşımoğulları soyundan gelir. O nedenle mücevher gibi değerlidir:

Sıdkî'ya hûbların serveri budur
Sulb-i Haşimi'den Hayderi budur
Merec'el bahreyn'in gevheri budur
Her denizde her bir çayda bulunmaz. (s.363, K.387/8)

Sıdkî Baba; şeyhinin kapısında Hz. Ali'nin yoldaşı Selman gibi bekler, o kapıdan ayrılmayı kabul etmez:

Hame-i kudretle ey şah-i cihan
Lütf eyleyip dertlerine çare yaz
Azat kabul etmez kapında Selman
Diyerek namını her diyare yaz. (s.365, K.391/1)

Müslüman gibi görünen bazı kişiler, Hz. Ali soyuna kötü söz ederler. Bu sözleri dinlemek gerçeği arayanlar için büyük bir zarardır:

Münafık, Ali'nin soyuna ürer
Dinleme sohbetin zihnine zarar
Dahi cân olmamış cânanı arar
Cânanı ne bilsin cândan habersiz. (s.368, K.395/4)

Erenler, ezelden beri Hz. Ali'ye sevgi beslerler. Çünkü erenler, Hak yolundan gitmek ister:

Erenler yoluna eyvallah dedik
Tâ ezelden biz muhibb-i Ali'yiz
Mürşidimiz nûr-u Feyzullah dedik
Gel gidersen hakikatin yolunu. (s.369, K.397/1)

Sıdkî Baba, kendisini dinin temel değerlerinden Hz. Ali soyuna sadık bir hizmetkar olarak görmekten mutludur:

Din'i bünyadımız evlâd-i Haydar
Şükür kapısında olmuşuz Kanber
"Es Selmanü minna" dedi Peygamber
Anlarsan delül ü bürhan okuruz. (s.370, K.398/3)

Hz. Ali, yeryüzünü ve gökyüzünü aydınlatır. Hz. Ali'ye sadık bir hizmetkar olmak mutluluk verir:

Âl-evladdır nûr-i Rabbel-âlemin
Şavkından ışıdı sema vü zemin
Duymadın mı kimdir şah-i nazenin
Cadd-i Hünkâr Ebu Turab kuluyuz. (s.371, K.399/2)

Hz. Ali soyu, temiz ve masumdur. Sıdkî Baba, Hz. Ali soyundan gidenlerin katarına dizilmekten mutlu olur:

Sıdkî der yetiştik bir gerçek ere
Sülâle-i Tahir nesl-i Hayder'e
Yetti mezhebimiz İmam Cafer'e
Bin bir ismin biri Vehab kuluyuz. (s.371, K.399/5)

Aşk ehli, tüm peygamberlerin büyüklüğünü bilir. Kanber gibi Hz. Ali'ye gönül verir, ona sadık hizmetkar olur:

Başımızda tacdır cümle peygamber
Anların bâbında olmuşum kemter

Sahib-i Zülfikâr, hâce-i Kanber
Haydar-i Kerrar’a düştü gönlümüz. (s.371-372, K.400/3)

Sıdkî Baba, Hz. Ali’nin sözüne ve yoluna inanır, onun yoluna sadık kalır:

Sıdkî’ya isteriz avn ü inayet
Habibinden himmet Hak’tan hidayet
Sahib-i Zülfikâr, şah-i velâyet
Haydar-i Kerrar’a bağlı özümüz. (s.372, K.401/5)

Sıdkî Baba; Hz. Ali’nin soyundan, izinden giden Hacı Bektaş Veli gibi bir pire bel bağlar:

Veledallin dedik kaldırdık eli
Muhammed Mehdi imamlar gülü
Nesli Ali Âbâ Bektaş Veli
Sıdkî’ya onlardan ayrı kalamaz. (s.373, K.402/8)

Sıdkî Baba’nın “Velîyeddin Çelebi’ye Piri Baba Dergâhında takdim olunan kaside (Altınoluk, 2013: 375) türünde yazdığı bir beytinde Sıdkî Baba, Velîyeddin Çelebi’nin kaşını Hz. Ali’nin kılıcına benzetmiştir. Can yakan bakışı ile âşıkların aklını aldığını belirtir:

Seyf-i Haydar’dan nişane gösterir ebrûların
Gamze-i işvenle kıldın âşıkânı müptelâ. (s.376, G.2/12)

Hz. Peygamber gibi aydınlık bakışlı ve Hz. Ali soyundan olanlara selam olsun:

Zübde-i pâk-i Aliyyül Murtaza âli nesep
Kurretü’l-ayn-i Muhammed ulvi şanım merhaba. (s.377, G.5/2)

Hz. Ali’nin temiz soyuna ve tüm varlıklara selam olsun:

Merhaba ey nesl-i pâk-ı şâh-ı Merdan merhaba
Merhaba ey nûr-i ayn-i tahr-i ekvan merhaba. (s.378, G.6/1)

Allah'ın nuru ve peygamberlik ilminin sahibi Hz. Ali'ye selam olsun:

Merhaba ey vâris-i ilm-i Nebi, nûr-i Hûdâ

Merhaba ey şehri-irfan içre sultan merhaba. (s.378, G.6/4)

Hz. Ali'nin temiz soyuna her kim ki biat ederse o kişi kurtuluşa ereceğine inanılır:

Bunların dameni pâkin kim ki tuttu nacidir

Çünkü bunlardır dahil-i zümre-i âl-i abâ. (s.381, G.11/4)

Allah'ın nurlu yolundan giden Hz. Peygamber'e ve Hz. Ali'nin temiz zâtına, özüne selam olsun:

Esselâm ey! Âl-i Ahmed hâdi-i râh-ı Hudâ

Esselâm ey! Zübde-i pâk-ı Aliyyel Murtaza. (s.382, G.12/1)

Mahşer günü Hz. Peygamber yardım dağıtacak, Hz. Ali ölümsüzlük suyu sunacaktır:

Rûz-u mahşerde şefaât kânımızdır Mustafa

Pirimizdir sâki-i Kevser Aliyyü'l-Murtaza. (s.384, G.14/1)

Hz. Peygamber ilminin sahibi, Hz. Ali soyudur:

Vâris-i ilm-i Muhammed Mustafa nesl-i Ali.

Cafer-i Sadık oluptur ins ü cine rehnüma. (s.384, G.14/6)

Oniki İmamlardan Hz. Rıza'nın aydınlığı aynı Hz. Ali gibidir:

Ol liva'lül-hamdin altında şefi'ül-müznibin

Hazret-i Musa Rıza'dır nûr-i ayn-i Murtaza. (s.384, G.14/8)

Hz. Ali öldükten sonra kötü niyetliler, bu kez de Hak dinin yolundan giden Hz. Hüseyin'e kötülük etmeye başlar:

Beka rahına rihlet eyledikte Haydar-ı Kerrar
Hüseyn'in âl'ine kast ettiler ol kavm-i pür eşrar
Gerçi kadir idi ol def'etmeye her türlü ızrar
Velî oldu belâya sabr ile makbul-u Eyyüp var
Hüseyn-i Kerbelâ'nın aşkına gel terk-i can eyle
Ciğerden yaralar açıp gözünden hûnfeşan eyle
Demidir ey gözüm cân ü ciğerden ağla kan ağla. (s.393, Mrs.25/2)

Sıdkî Baba'nın bir kul olarak günahı çoktur; bundandır ki Allah'tan Hz. Ali'in yiğitliğinin hatırına bağışlanmak ister:

Bir darb-ı seyf ile Anteri hâke galtan eden
Bab-ı Hayberi koparıp elinde kalkan eden
Deşt-i Erzen kıssasını Selman'a ayan eden
Saki-i Kevser Aliyyü'l-Murtaza'ya bağışla. (s.394, Mrs.26/2)

Dünya, Allah'ın ol emri ile meydan gelmiştir. Kul, bu dünyadaki nadir güzelliklerden olan Hz. Ali soyundan ayrı kalmak istemez:

Kûn buyurdun ya İlâhi oldu peyda bu bina
Cümle eşya zât-i pâkin zıkr ile eyler senâ
Ta'limindir kullarına Fatiha'da ihdina
Nail-i eltafin olan mevt ile bulmaz fenâ
İltica kıldık kapına el'aman vağfirlena
Âl-ü evlâd-ı Ali'den kılma dûr ya Rabbena. (s.396, Mrs.27/1)

Dünya günah ve bela yeridir. Nefsine yenik düşenler, Allah tarafından günahlarının bağışlanması için Hz. Ali'den yardım bekler:

Pür günahız kulluğunda çokdürür noksanımız
Leşker-i ifrit-i dünya kapladı her yanımız
Zülfikâr-ı himmetinle gel yetiş sultanımız
İsm-i pâkin hürmetiycün kıl muaf isyanımız
İltica kıldık kapına el'aman vağfirlena

Âl-ü evlâd-ı Ali'den kılma dûr ya Rabbena. (s.396, Mrs.27/3)

Sıdkî Baba, canını Hz. Peygamber ve Hz. Ali yolunda büyük bir aşk ile feda etmek ister:

Nisar et canını ey dil Mustafa'nın aşkına

Şah-ı Merdan şîr-i Yezdan Murtaza'nın aşkına. (s.397, G.29/1)

Sıdkî Baba, sevdiği yârinin yüzünü aya, gözlerini Hz. Ali'ye benzetir:

Yüzleri şakkü'l-kamerdir, gözleri aynü'l-Ali

“La fetâ illâ” yazılmış yârimin bazusuna. (s.404, G.36/2)

Hz. Ali'yi sevenler onun kapısında sadık hizmetkar olmuştur. Dertlerinden kurtulmak için ondan yardım bekler:

Âsitan-i devletin Kanber misali kuluyum

Etme mahzun çekerini Şah-ı Merdanım meded. (s.406, G.38/4)

Hacı Bektaş-ı Veli'de Hz. Ali'nin sırrı vardır. Hacı Bektaş-ı Veli yoluna hizmetkar olmayan kendisini Hz. Ali'nin sırdaşı Selman gibi görmemelidir:

Mazhar-i sır-ı Ali'dir Hacı Bektaş-i Velî

Kılmaz isen hizmetin babında Selmânım deme. (s.412, G.46/7)

Şeyh Cemaleddin Çelebi'nin ölümü üzerine yazdığı bir şiirinde Sıdkî Baba, Hz. Ali'den başka yiğit ve onun kılıcından keskin kılıç olmadığını söyler.

Lâ fetâ illâ Ali, Lâ Seyfe illâ Zülfikâr

İş bu nutk-u pâk-i Hakk'a kaşları burhan idi. (s.423, G.62/16)

Hz. Ali; tüm aleme hükümdar olmuştur, kâmil insanların gönlünde yüce bir konuktur:

On sekiz bin âlem içre mülke sultandır Ali

Mü'min-i kâmillerin kalbinde mihmandır Ali. (s.425, G.65/1)

Hız. Ali; yiğittir, Allah'ın aslanıdır. Onun kılıcından keskin kılıç yoktur:

'Lâ feta illâ Ali, lâ Seyfe illâ Zülfikâr'

Mir-i meydan-i şecaat, şîr-i Yezdandır Ali. (s.425, G.65/2)

Hız. Ali, Kur'an-ı Kerim'in gerçek sırrına hakimdir:

Şanına nâzil oluptur âyet âyet "hel-eta"

Kâşif-i ilm-i hakikat sırr-ı Kur'an'dır Ali. (s.425, G.65/3)

Hayber Kalesi'ni yiğitliğiyle fetheden Hız. Ali'dir:

Yetmiş bin batman kapıyı kolda kalkana eyleyen

Fatih-i kal'a-yı Hayber, Şah-ı Merdan'dır Ali. (s.425, G.65/4)

Hız. Ali'nin yüce ve temiz adını söyleyenler; dert ve sıkıntıdan kurtulur, zafere ulaşır.
Çünkü o, merhamet nurudur:

Nâm-ı pâkin zikr'edenler buldular fevz ü felâh

Mâ'ni-i bâ'ı Bismillah nûr-u Rahmandır Ali. (s.425, G.65/5)

Hız. Ali; nefesine uyup yoldan sapanlarla mücadele eder, er meydanında ondan üstün kimse de yoktur:

Katl-i kavm-i gavayet şîr-i Hakk, Döldül süvar

Kimse yok fevkinde anın merd-i meydandır Ali. (s.425, G.65/6)

Hız. Ali'nin kapısının eşiği, derman yeri gibi görölmüştür. Eşiği öpenin derdine derman bulacağına inanılır:

Âsitan-i devletin bûs eyleyen bulur şifa

Dü cihanda bil ki her bir derde dermandır Ali. (s.425, G.65/7)

Mahşer günü Hz. Ali, kendisinden yardım isteyenleri bir arada toplayacaktır, onlara adalet dağıtacaktır:

Rûz-u mahşerde livau'l-hamdin altında dahi
Hâkim-i mülk-i adalet, mir-i fermadır Ali. (s.425, G.65/8)

Hz. Ali; Allah'ın aslanı, şeriat kılıcının sahibidir:

Ana Aslanım demiştir hazret-i Perverdiğâr
Sahib-i şeyf-i şeriat, âl-i İmrandır Ali. (s.425, G.65/9)

Hz. Peygamber; Hz. Ali için benim yolumdan giden ve Kur'an-ı Kerim'i bilen birisidir, demiştir:

Hazret-i Fahr-i Kainat âna bendedir dedi
Kâtib-i vahy-i ilâhi ehl-i irfandır Ali. (s.425, G.65/10)

Hz. Ali hikmet ve bilim sahibidir. Tüm mahluklar bunun delildir:

Salik-i sertac-i hikmet, menba-i ilm-i ledün
İns ü cinne kâinata çünki burhandır Ali. (s.426, G.65/11)

Hz. Ali, birçok sığata ve ada sahiptir:

Bin üç yüz kırk birde tarih söyledim evsafını
Bin bir isme mazhar olan kutb-u devrandır Ali. (s.426, G.65/12)

Hz. Ali, iyilik ve merhamet dağıtandır. Derdine çare arayanlar, ona sığınır:

Bulmak istersen şefaât iltica kıl **Sıdkî**'ya
Kân-i eltâf ü mürüvvet bahr-i gufrandır Ali. (s.426, G.65/13)

Hz. Ali, velayet sırrına sahiptir ve o sırrı ortaya çıkarandır:

Kâşif-i sırr-i velâyet Murtaza'sın ya Ali

Alleme'l-esma Vücudün "Hel-eta"sın ya Ali. (s.426, G.66/1)

Hz. Ali, ilim pınarıdır. Hikmet cevherinin denizidir:

Her ulûmun membaisın, bahr-i hikmet gevheri

Kimse bilmez sırr-ı zâtin, iptidasın ya Ali. (s.426, G.66/2)

Hz. Ali'nin yüzünün aydınlığından dünya aydınlanır:

Çün cemalin pertevinden şûledar oldu cihan

Süre-i "veşşemsi" hüsnün "ve'dduha"sın ya Ali. (s.426, G.66/3)

Hz. Peygamber, tüm peygamberlerin birincisi ve öncüsüdür. Hz. Ali de Hz. Peygamber'e giden yolun kılavuzudur:

'Lâhmike lâhmi' Muhammed evliyalar rehberi

Bu tarikat meydanında rehnümâsın ya Ali. (s.426, G.66/4)

Hz. Ali, Allah'ın aydınlık yolundan gider:

Sırr-ı zatından hüveyda oldu hem isnaâşer

On iki nûr-u hûdaya muktedasın ya Ali. (s.426, G.66/6)

Hz. Ali, Allah yolunda şehit olmuş bir askerdir:

Ahter-i burc-u hüsnünden eyledin hikmet küşâ

"Nasrun min Allah" cünûd-u şühedasın ya Ali. (s.426, G.66/7)

Hz. Ali'nin nuru, Oniki İmamlarda zuhur etmiştir:

Ol imam Zeynel, Bâkırdan görmüşüz Ca'fer seni

Musa-yı Kâzım zatından nûr Rıza'sın ya Ali. (s.426, G.66/9)

Hz. Ali, Oniki İmamların ve Horasan şahı Hacı Bektaş-ı Veli'nin yol büyüğüdür:

Bir ismin Tâki, Muhammed Nâki oldun şüphesiz

Bir ismin şah-ı Horasan pişivasın ya Ali. (s.427, G.66/10)

Hz. Ali; velayetin lideri, önderidir:

Asker-i nûr-u Muhammed Mehdi-i âhir zaman

Şah-i sâlar-i velâyet ser livasın ya Ali. (s.427, G.66/11)

Hz. Ali'nin yüzünde herkesin anlayamacağı Hak sırrı vardır:

Sıdkî der 'küntü kenz'ullah cemalinde hüveyda

Kimse idrak eylemez sırr-ı Hûdasın ya Ali. (s.427, G.66/12)

Hz. Peygamber ve Hz. Ali, ba harfinin altındaki nokta gibidir. Her şey orda birleşir:

Nokta-i "ba"dır Muhammed Mustafa şahım Ali

Harf-i ulya'dır Muhammed Mustafa şahım Ali. (s.427, G.67/1)

Hz. Peygamber ve Hz. Ali'nin temiz yüzü, Yasin Süresi gibidir:

Sûre-i Yâsin cemâl-i pâkinin tasviri hem

Sırr-ı Tâha'dır Muhammed Mustafa şahım Ali. (s.427, G.67/2)

Hz. Peygamber ve Hz. Ali, zorda ve darda kalanların yardımına hızır gibi yetişir:

Sıdk ile çağır erişir rahm edip imdadına

Hızır-ı İlya'dır Muhammed Mustafa şahım Ali. (s.427, G.67/3)

Hz. Peygamber ve Hz. Ali, alemleri aydınlatan gökyüzündeki güneş gibidir:

Doğdu anlardan keramet güneşi âlemlere
Arş-i âla'dır Muhammed Mustafa şahım Ali. (s.427, G.67/4)

Hz. Peygamber, tüm peygamberlerin en üstündedir. Hz. Peygamber ve Hz. Ali, günahı çok olanların yardımcısıdır:

Enbiyalar severi hem destigir-i müzniban
Mir-i livadır Muhammed Mustafa şahım Ali. (s.427, G.67/5)

Hz. Peygamber ve Hz. Ali'nin ismini dilinden düşürmeyenler kurtuluşa erer, mihnetten kurtulur:

Aşk ile zikreleyenler buldular fevz ü felâh
İlm-i esmâ'dır Muhammed Mustafa şahım Ali. (s.427, G.67/6)

Hz. Peygamber ve Hz. Ali; Allah'ın en yakınındadır, güzel duygularla onlara sevgi beslemek gerekir:

Yüzlerin sür kıl ziyaret **Sıdkî**'ya ihlâs ile
Beyt-i Mevlâ'dır Muhammed Mustafa şahım Ali. (s.427, G.67/7)

Hz. Peygamber ve Hz. Ali, Allah'ın büyüklüğünün göstergesidir. Evliyalar onlara yönelirler:

Cevher-i zât-ı Hûdasız ya Muhammed ya Ali
Kıblegâh-ı enbiyasız ya Muhammed ya Ali. (s.427, G.68/1)

Allah'ın evrenin içindeki tüm varlıkları, Hz. Peygamber ve Hz. Ali'nin şanı için yaratıldığına inanılır:

Buyurdu "Levlâke levlâk" şanınızda Hak beli
"Halaktü'l-eflâk lemma"sız ya Muhammed ya Ali. (s.427, G.68/2)

Hız. Peygamber, övölmeye değér birisidir. Hız. Ali, savaşta döne döne gelen bir yiğittir:

Ahmed ü Mahmud Muhammed, Haydar-i Kerrar'sınız

Yâsin ü hem Hel-eta'sız ya Muhammed ya Ali. (s.428, G.68/3)

Hız. Peygamber, Allah'ın aydınlığıdır. Hız. Ali, Allah'ın sırrıdır:

Biriniz nûr-i Hûdadır, biriniz esrar-i Hak

Bu ma'niden "kulkefa"sız ya Muhammed ya Ali. (s.428, G.68/4)

Hız. Peygamber ve Hız. Ali, tüm dertlilerin dermanıdır. Zorda ve darda kalanların yardımcılarıdır:

Rahmetten lil âlemin'siz, destigir-i mücrimin

Cümleye şefi', şifasız ya Muhammed ya Ali. (s.428, G.68/5)

Hız. Peygamber elçi, Hız. Ali devrin bilginidir:

Biriniz nûr-u Risalet, biriniz kutb-u cihan

Kamu nâs'a haknümâ'sız ya Muhammed ya Ali. (s.428, G.68/6)

Hız. Peygamber ve Hız. Ali soyu, yüce ve temizdir. Onlar, aydınlığın kaynağıdır:

On iki şem'-i çerağın menbaisız menba'ı

Ceddi pâk-i âl-âbâ'sız ya Muhammed ya Ali. (s.428, G.68/7)

Ölümsüzlük suyunun havuzu, cennet şarabının çeşmesi Hız. Peygamber ve Hız. Ali'dir:

Hem 'şaraben tahûre'nin selsebili sizdedir

Kevser-i havz'ül-bekâsız ya Muhammed ya Ali. (s.428, G.68/8)

Hz. Peygamber ve Hz. Ali, şefaât bakımından çok cömerttir. Mahşer günü Sıdkî Baba, diğer kullar gibi bu cömertlikten nasip almak ister:

Cemi ümmet ile yarın mahzun etme **Sıdkî**'yi
Mâden-i cûd ü sâha'sız ya Muhammed ya Ali. (s.428, G.68/9)

Hem Hz. Peygamber'de hem de Hz. Ali'de Hakk'ın özelliklerinin yansıdığına inanılır:

Ta ezelden söylerim ben Murtaza Hak'tır belli
'Lahmike Lâhmi' Muhammed Mustafa Hak'tır belli. (s.429, G.70/1)

Hz. Ali'nin yiğitlik sırrı, Kur'an-ı Kerim'de vardır:

Lâ fetâ illâ Ali'nin sırrını izhar eden
Okunan hakkında Kur'an "innema" hakdır belli. (s.429, G.70/2)

Hz. Ali'nin temiz neslinin devamı Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'dir:

Nesl-i pâk-i Murtaza'dır şah Hasan hulk-i Rıza
Hüseyin-i şah-i Kerbelâ hakdır belli. (s.429, G.70/6)

Sıdkî Baba, Hz. Ali soyundan gelen gönül dostlarına sevgi besler:

Merhaba hoş geldin ey Abdüllâtif nesl-i Ali
Şû'le-i nûr-i veçhinle oldu âlem müncele. (s.430, G.71/1)

Pirlerin başında Hz. Ali'nin keramet tacı vardır:

Ma'ni "kul innema" hem mebde-i her dü cihan
Tâc-i "kerrema" serinde Hayderîdir Hayderi. (s.433, G.76/2)

Pirler, Hz. Ali gibi bilgileriyle Hak yolunun postunu aydınlatır:

Şah-ı Merdan idi çün ol postu irşadınla hem
Himmet-i seyfiye kesti nice div ü ejderi. (s.433, G.76/3)

Pir Hüseyin Fevzi Efendi'nin soyu Hz. Ali'den gelir. Sıdkî Baba, bu nedenle pirin yolundan gider:

Nesl-i Haydar'dan Hüseyin Fevzi emretti bana
Himmetiyle söyledim ben sarfedip her makderi. (s.434, G.76/15)

Hz. Ali; dinden çıkmış, özü hamların elinden çok sıkıntı çekmiştir:

Nâkıs'iynden, marık'iynden çok cefa çekti Ali
Şâh-ı merdan Şir-i Yezdan savdı nice usreti. (s.436, G.77/16)

Hz. Ali sevgisini anlayabilmek için candan, canandan, maldan ve mülkten geçip sadakat ile ona bağlı kalmak gerekir:

Hanüman ü taht ü tâcından geçip sevda ile
Haydar-ı Kerrar'a Selman olmayan bilmez bizi. (s.438, G.78/4)

Hz. Peygamber ve Ehlibeyt yolundan gitmek isteyenler, Hz. Ali'ye sadık hizmetkar olmalıdır:

Âl-ü evlâd-i Resuldür **Sıdkı**'ya maksudumuz
Bendegân-ı Şah-ı Merdan olmayan bilmez bizi. (s.438, G.78/7)

Hz. Ali kendisinden yardım isteyenleri zordan kurtartır:

Şanına nazil oluptur ayet ayet "Hel-eta"
Yüzlerin sür ol Şah-ı Merdan'a yalvar çekme gam. (s.445, G.90/3)

Allah, Hz. Ali'ye övgü dolu sözler söylemiştir:

Dilâ medhini Ali'nin 'hel-eta'dan duymuşam

Lisan-ı peyk-i Mevlâdan, “lâ feta”dan duymuşam. (s.445, G.91/1)

Hz. Peygamber, Hz. Ali’yi kendi canından ve kanından görmüştür:

Dedi canım, dedi tenim, dedi kanım Ali’sin

Lâhmike Lâhmi hadisın Mustafa’dan duymuşam. (s.445, G.91/2)

Hz. Peygamber ve Hz. Ali; tüm varlıkların yol göstericisidir, onları doğru yola götürenlerdir:

Hem Muhammed – Ali’nin cümleye ser olduğun

Natık-i “Levlâke Levlâk innema”dan duymuşam. (s.445, G.91/3)

Hz. Ali’nin tüm canlı ve cansız varlıkların yol göstericisi olduğuna inanılır:

İns ü cin yer gök melâik cümle halkın serveri

Ben Ali’nin Hak olduğunu eybiyandan duymuşam. (s.446, G.91/4)

Hz. Peygamber, Allah’ın gözünün nurudur. Hz. Ali soyu, Hz. Ali’nin yolundan dosdoğru gider:

Kurretü’l ayn-i Habib-i Kibriyasız lâ cerem

Âl ü evlâdı Aliyyü’l- Murtazasız lâ cerem. (s.447, G.93/1)

Hz. Ali’nin temiz ve yüce neslinde mutluluğun aydınlık yüzü görülür:

Cephe-i pâkizenizde görünür nûr-u sürur

Nesl-i pâk-ı Şah-ı Merdan “Hel-eta”sız lâ cerem. (s.447, G.93/10)

Sıdkî Baba, Pir Hüseyin Gazi Sultan soyunu Hz. Ali’ye dayandırır:

Esselâm ey! Gaziler ser çemesi şah-ı cihan

Esselâm ey! Nûr-u Hakk’ın mazharı sahip zaman

Esselâm ey! Secdegâh –ı ârifan ü sadıktan

Esselâm ey! Fi sebilillah mücahid kahraman
Esselâm ey! Pevlivanlar rehberi sahib kıran
Esselâm ey! Nesl-i Ali Hüseyin Gazi Sultan. (s.461, G.117/1)

Pir Hüseyin Gazi Sultan, yiğitliği ile Hz. Ali'ye benzetilmiştir:

Ta ezelden zât-ı Hakk'ın sen olupsun mazharı
Söylenir medhin cihanda cümle halkın ezberi
Katl'eden hem darb-ı Haydar ile nice ejderi
Mü'minânın ser livası müctehidler severi
Esselâm ey! Pevlivanlar rehberi sahib kıran
Esselâm ey! Nesl-i Ali Hüseyin Gazi Sultan. (s.461-462, G.117/2)

Sıdkî Baba, Pir Hüseyin Gazi Sultan'ı Hz. Ali soyundan gördüğü için onun kapısına canını feda etmekten mutluluk duyar:

Sıdkî der evsaf-i pâkin söylesin lisanımız
Hamdülillah ki sen oldun şahımız sultanımız
Hâk-i pâ-yi devletine kurban olsun canımız
Yüz sürüp geldik kapına affı kıl isyanımız
Esselâm ey! Pevlivanlar rehberi sahib kıran
Esselâm ey! Nesl-i Ali Hüseyin Gazi Sultan. (s.462, G.117/5)

Sıdkî Baba, Hz. Ali'nin elinden mey içmiştir. Kendi alem içinde kendi varlığını bulmak için arayış içindedir:

Ne sırr-ı Hakka vâkîf, ne vuslatından cüdayım ben
Ne kurbundan baid oldum ne manzûr-u likayım ben
Elinden Haydar'ın içtim sabûh-u "hel-eta" yım ben
Gülîstân-i Velâyetinde hezar-ı bi nevayım ben
Ne sermest ü ne hüşyârım, ne bâ-y ü ne gedayım ben
Cenâb-i hazret-i pirin derdinde hâk-i pâ-yım ben. (s.466, G.122/1)

Sıdkî Baba, Hz. Ali'yi bir yudum suyun vermiş olduğu mutluluk hazzına benzetir:

Ezel bezminde **Sıdkî** bende-i âl-i abadandır
Bihamdillâh ki irşadım Muhammed Mustafa'dandır
Dolan bu kan ile çeşmim Hüseyin-i Kerbelâ'dandır
Benim bu cür'a-i aşkım Aliyyü'l-Murtaza'dandır
Ne sermest ü ne hüşyârım, ne bâ-y ü ne gedayım ben
Cenâb-i hazret-i pirin derdinde hâk-i pâ-yim ben. (s.466, G.122/5)

Yezid'in, Hz. Ali'ye sevgi beslemediği için ölümsüzlük suyundan mahrum kalacağına inanılır:

Ab-i Kevserden nasibin yoktur ey kâfir Yezid
Kasd-ı âl ettin muhibb-i Şah-ı Merdan olmadın. (s.468, G.124/6)

Hz. Ali ile Süfyan kavmi arasında, müminlerin güvenini alarak onlara baş olmak için hükümdarlık savaşı olmuştur:

İbn-i Süfyan Haydar-ı Kerrar ile kıldı cidal
Kangısıdır bunların söyle emirü'l-müminin. (s.471, G.130/3)

Oniki İmamlardan olan Cafer Sadık, Hz. Ali soyundan gelen bir alimdir:

Cafer-i Sadık imamü'l- müttekin nesl-i Ali
Anda kaimdir ulûm-u evvelin ü âhirin. (s.471, G.130/8)

Hz. Ali, aşktan susuz kalanlara mey dağıtır. Onları mest eder. Aşk ehli, Hz. Ali hatırına Allah'tan yardım ister:

Bâde-i câm-ı visalin eriştir teşne dile
Sâki'yyü'l-Kevser Aliyyü'l- Murtaza'nın hakkıyçün. (s.480, G.144/2)

Sıdkî Baba, “Merzifon'da medfun Pirî Baba'nın türbesinin tamiri” (Altınok, 2013: 498) sırasında yazdığı bir şiirinde Piri Baba'yı Hz. Ali'nin nuru olarak gördüğünü söyler:

Tâbi-i şer'-i Nebi'dir lem'a-i nûr-i Ali

Hân-i irfan-i hakayık sofrasının seyridir. (s.498, G.167/3)

Sıdkî Baba'nın "Amasya'da medfun olan Şeyh Hamdullah Çelebi'nin türbesinin tamirine ait manzum" (Altınok, 2013: 507) biçiminde yazılan bir şiirinde Hamdullah Efendi'nin Hz. Ali soyundan geldiğini belirtir:

Sulb-u pâkinden Ali'nin, sırr-i Bektaş-i Velî

Nâmı Hamdullah Efendi, nûr-u fahr-i kâinat. (s.507, G.181/2)

Hz. Ali soyuna sevgi duyanın kişinin amel defterindeki günahların silineceğine inanılır:

Âl ü evlâd-i Ali'ye kıl muhabbet can ile

İster isen defterinde mahvala hep seyyiat. (s.507, G.181/3)

Hz. Ali evladına sevgi besleyen derviş; dünyadan elini eteğini çeker, gösterişsiz yaşar:

Bir kalender derviş oldum evlâd-ı Şah-ı Merdan'a

Demadem ezberim virdim Ali Zeynel Âba yahu. (s.509, G.184/4)

Hz. Peygamber, şariat yolunun rehberidir. Hz. Ali, aydınlığın parıltısıdır:

Sâlik-i şer'-i Muhammed, lem'a-i nûr-u Ali

Vâkıf-i sırr-ı tarikat, ârif-i billahımız. (s.510, G.185/2)

Sıdkî Baba, Hacı Bektaş-ı Velî'yi Hz. Ali'nin soyundan gelen evliyaların başı olarak gördüğü için dilinden düşürmez:

Nesl-i pâkiden Ali'nin cevher-i sırr-ı Hûda

Daima dilde mukarrer nokta-i âbâdımız. (s.510, G.186/2)

Hacı Bektaş-ı Velî'de Hz. Ali'nin keramet ve ilim sırları görülür:

Eyledi izhar Ali'nin sırrını kutb-u cihan
Söyledi erler kamusu budur kismet dârimiz. (s.510, G.186/3)

Hz. Ali, Hz. Peygamber'in yolundan giderek o peygamberlik makamının sırlarını
meydana çıkarmıştır.

Hem velâyet hem nübüvvet sırrını faş eyleyen
Merd-i meydan, şir-i Yezdan Murtaza'dır şahımız. (s.511, G.187/2)

Aşk ehlinin yolu Hz. Peygamber'den, özü Hz. Ali'den geçer. Aşk ehli, onların
ayaklarının tozuna yüzünü sürmekten mutlu olur:

Mezhebimizdir Muhammed, meşrebimizdir Ali
Yüzlerimiz hâk-i pâ'ye hâkisar etmez miyiz? (s.516, G.195/3)

Birçok günahı olan Sıdkî Baba, Hz. Ali hatırına günahlarının bağışlanmasını
Allah'tan ister:

Kej de em bişumâra ba cürm-i güneş
Bahş-i kûn âl-i pâk-i Murtaza ra.
(Sınırsız sayıda günah işlemişim
Murtaza'nın pak hürmetine bağışla) (s.517, Farsça Şiirler, 1/2)

Hz. Ali'nin soyunu ve yolunu süren halifelere bağlanıp kurtuluşa ereceğine inanılır:

Cânişin-i pâk-i Haydar-ı kerrar
İktida kûn Ali Zeynel âbâ ra.
(Hayfdar'ı Kerrar'ın pak halifesine
Ali Zeynel Aba'ya uy bağlan) (s.517, Farsça Şiirler, 1/4)

Sıdkî Baba'ya göre Hz. Ali, kendi yolundan giden Şeyh Cemaleddin Efendi'nin
ölümünden üzüntü duymuştur:

Bin üç yüz kırk oldu tarih yazıldı

Çeşminizden kanlı yaşlar süzüldü

Ecdatları başucuna düzüldü

On ik'imam Şah-ı Merdan ağladı. (s.523, Şeyh Cemaleddin Efendi'nin Ölümüne Yazılanlar, 4/5)

Şeyh Cemaleddin Efendi'nin Hz. Ali'nin yiğitliğini ve büyüklüğünü kabul etmesi onun Hak yolunda giden bir evliya olduğunun kanıtıdır:

‘Lâ feta illâ Ali, lâ Seyfe illâ Zülfikar’

İş bu nutk-u pâk-i Hakk’a kaşları burhan idi. (s.524, Şeyh Cemaleddin Efendi'nin Ölümüne Yazılanlar, 5/16)

Velayetin sahi Hz. Ali dertlerin dermanı, zorda kalanların yardımcısıdır:

Kalbimizde lütf'ün ihsan eyleyüp sabr-i Cemil

Hazret-i şâh-ı velâyet derde derman eylesin. (s.542, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 13/10)

Sıdkî Baba, Şeyh Cemaleddin Çelebi'nin ölümü üzerine yazdığı bir şiirinde onu kerem ve iyilik sahibi Hz. Ali gibi görür:

Zir-i hükm-ü âlisinde bende-i ferman idim

Sahib-i cûd ü letafet şâh-ı Merdanım hani. (s.543, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 15/4)

Şeyh Cemaleddin Efendi, Hz. Ali soyundan bahseden dost meclisinin önderidir:

Geldi Feyzullah Efendi vâlid-i adaş olan

Bezm-i evlâd-i Ali'den cümlesine baş olan. (s.548, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 27/1)

Hz. Ali soyundan gelen Şeyh Cemaleddin Efendi'ye ve onun nesline selam olsun:

Esselâm ey mülk-ü şer-i pâk içinde mihr ü mâh

Esselâm ey nesl-i pâk-i ol Şah-ı Merdan olan. (s.558, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 45/2)

Şeyh Cemaleddin Efendi, Yezid'e lanet okumayı Hz. Ali soyuna duyulan bir sevgi ve saygı olarak görür:

Ol Yezidi kâfir lâ'ine lânet etmek dem be dem

Âl ü evlâd-i Ali'ye hürmetimdir hem dahi. (s.562, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 51/6)

2.4. Hz. Fatma/Fatıma

Ehlibeyit'in ikinci isimlerinden olan Hz. Fatma, "Resulullah'ın çok sevdiği eşi Hz. Hatice'den dünyaya gelen çocuklarının en küçüğüdür" (Varol, 2013: 35). "Hz. Fatıma, İslâm tarihinde, Hz. Peygamberin kızı, Hz. Ali'nin eşi ve Hz. Hasan ile Hüseyin'in annesi oluşu gibi nedenlerin yanı sıra temiz ahlâkı, takva sahibi oluşu yönüyle de Müslüman kadına örnek olmuştur" (Ölker, 2016: 353).

Hz. Fatma'nın varlığına atfedilen değerler inançlara göre farklılık göstermiştir. Mesela "Sünnî kaynaklarda Hz. Muhammed'in kızı olarak kutsiyet atfedilen Fatıma, Şîî ve Alevî kaynaklarda özellikle Hz. Ali'nin eşi, Hz. Hasan ile Hüseyin'in anneleri ve Ehlibeyt'ten olması dolayısıyla yüceltilmiştir" (Uyaniker, 2018: 241).

Hz. Fatma'nın evlik kararında babası Hz. Muhammed etkili olmuştur. "Hz. Peygamber'in, küçük yaşlardan itibaren yanında olan ve her türlü ihtiyaçlarını karşılanması yanında terbiyesinde de etkili olduğu Hz. Ali en küçük kızı Hz. Fatıma'nın evlenmesini arzu ettiği anlaşılmaktadır" (Varol, 2013: 40). Nitekim "Fatıma on beş yaşına geldiğinde onunla önce Ebu Bekir, sonra da Ömer evlenmek istemiş, Hz. Muhammed her iki teklife de olumlu cevap vermemiştir. Hz. Muhammed daha sonra, beş yaşından itibaren kendisinin yanında bulunan Ali'nin teklifini kabul etmiştir" (Uyaniker, 2018: 243).

Hz. Fatma, birçok özelliğini babası Hz. Peygamber'den almıştır. "Resulullah'ın terbiyesiyle yetişen Hz. Fâtıma onun hem hayâ ve edep gibi özelliklerine, hem de konuşma tarzından yürüyüşüne kadar birçok vafına sahip oldu" (Kandemir, 1995: 220). Bir Peygamber kızı olmasına rağmen Hz. Fatma'nın hayatı zorluklarla geçmiştir. "Cenâb-ı Peygamber'in terbiyesinde yetiştirilme bahtiyarlığına eren Hz. Fatıma, aynı zamanda tebliğ safhasında Resul babasının çektiği meşakkatlerin bizzat şahidi olmuş, bu sebeple uğradığı işkenceleri o da bire bir yaşamış, babasını müdafaa edebilmek için ufak yaşına rağmen

büyük gayret ve şecaat göstermiştir” (Aksu, 2017: 13). Gerek babası Hz. Peygamber’in misyonu gereğince gerekse yetişme tarzı nedeniyle kadınların öncüsü olmuştur. “Hz. Fatma’nın “ıffetli” anlamında “betûl”; “çiçek, parlak yüzlü kadın” anlamında “zehrâ”; “âlemlerdeki kadınların efendisi” anlamında “Seyyidetü Nisâi’l-Alemîn” lakapları” (Kartal,2021: 96-97) bulunmaktadır.

Yunus Emre bir şiirinde Hz. Fatma’nın özelliklerini şöyle sıralar: Ümmetinin cehennemden kurtarmak için aracı olan, onlara müjdeler veren, şefaata gösteren, kıyamet günü ümmetinin büyük umudu olan, meleklerin; gılmanların yolunu beklediği bir kurtarıcıdır. Bu bakımdan Hz. Fatma tarihe farklı bir kadın profil çizmektedir:

“Kıyamet gününde mahşer yerine
Yeşil Berat ile gelir Fatma
Sağında Hatice solunda Havva:
Yeşil Berat ile gelir Fatma

Nurdan beratını almış eline
Seğirdiben gelir mahşer yerine
Müminler müjdeler birbirine
Yeşil berat ile gelir Fatma

Mahşerin yerinde feryadı ediyor
Ümmetlerim diye niyaz ediyor
Alıp cehennemden azad ediyor
Yeşil berat ile gelir Fatma

Yedikleri arpa darı tanesi
Habibullah imiş onun babası
Oldur Hasan Hüseyin’in anası
Yeşil Berat ile gelir Fatma

Yedi kat göklerden inler melekler
Arş altında kabul olur dilekler
Huriler gılmanlar yolunu bekler

Yeşil Berat ile gelir Fatma

Derviş Yunus ta kıyamet olacak

Kişi ettiğini anda bulacak

Zaif ümmetine şefi olacak

Yeşil berat ile gelir Fatma” (Öztürk, 210: 138).

Hiz. Fatma; İslam, Arap, Fars ve Türk kültüründe birçok ortak noktaları vardır. “Fatıma’nın kültürümüzde mevcut profili ise iffetli, sabırlı, çilekeş, kanaatkâr, dirençli, akıllı bir kadın ve sadık bir evlat ve eş portresi sunuyor bize. O çok daha küçük yaşta, “Babasının annesiydi”. Belki de bu yüzden, hayatı çok yoğun yaşadı ve erkenden yaşlandı. Otuz yaşını bulmadan bu dünyaya veda etti” (Aktaş, 2014: 35). “Hz. Fatıma, Resulullah’ın ölümünden beş buçuk ay sonra 3 Ramazan 11 (22 Kasım 632) tarihinde vefat etti” (Kandemir, 1995: 219).

Alevi-Bektaşî inancında kadın erkek eşitliğine inanılır. Bu eşitliğin başlangıç noktası olarak Hz. Fatma görülür. “Aleviler arasında kadın derviş geleneğinde yolun başı olarak Fatma Ana ayrı bir yer tutar. Aynı zamanda kadın tasavvuf ehlinin kendisine örnek bir şahsiyet olarak Hz. Ali’nin karısı Hz. Fatma’yı alması bu konuda oldukça dikkat çekicidir. Hz. Fatıma’nın şefkati, gösterişten uzak yaşaması, üstünlüğü manevi yücelikte araması onu kadın ermişlerin piri yapmaya yetmiştir. Sufî kadınların pek çoğunun isminin Fatma olması da Hz. Fatma’ya gösterilen sevgi ve saygının bir ifadesidir. Alevi geleneğinde yola giren kadınlar bir manada Fatma Ana’yı temsil etmektedir” (Köse, 2020: 68-69).

2.5. Sıdkî Baba Dîvânı’nda Hz. Fatma/Fatıma

Cemaleddin Ali Feyzullah, Fatma Ana’dan meydana gelen Hz. Hüseyin gibi korkusuz, yiğit ve zorda kalanların yardımına yetişen birisidir:

Fatıma anadan zuhura gelen

Kerbelâ çölünde Zülfikâr çalan

El’aman deyince imdada gelen

Nûr-u Cemaleddin Ali Feyzullah. (s.80, K. 63/3)

Hiz. Fatma, kendisinden yardım isteyen ümmetin Allah tarafından bağışlanması için onlara yardımcı olur:

Sıdkı'ya Haktan isteriz hidayet
İki cihan serverinden şefaât
Fatıma'tüz- Zehra şefi'ül ümmet
Hacı Bektaş kutb-u devran ağladı. (s.88, K. 71/7)

Sıdkı Baba, pirinden Hz. Fatma'nın hatırına işini kolaylaştırmasını ister:

Ol Hâlik-i arz ü sema hakkıyçün
Hüsnünde şavk veren ziya hakkıyçün
Fatıme-i Hayrunnisa hakkıyçün
Pir efendim âsan eyle işimi. (s.138, K. 105/3)

Hz. Fatma'nın ciğerleri, Hz. Hüseyin'in katledişinden dolayı parça parça olur,
gözünden yaşlar çağlar:

Dedesi Muhammed kara bağladı
Sekiz Cennet Hûri-Gılman ağladı
Fatma ana yüreğini dağladı
Ah Hüseyin'im ciğer pârem diyerek. (s.160, K.135/3)

Hz. Fatma, cennet bağının bir gülüdür:

Fatıma'tüz-Zehra bağ-i İremdir
Cehd-i Hak yolunda gör ne sitemdir
Zümre-i şehidan, şâh-ı keremdir
Hem Hasan hulk-u Rıza'yı sevmişem. (s.174, K.152/2)

Yeryüzünün Hünkârı Allah'tır. Bu nedenle zorda kalan kul, Hz. Ali ve Hz. Fatma
aşkına günahlarının bağışlanmasını Allah'tan ister:

Affeyle kusurum Murtaza hakkı
Hatice-i Kübrâ meh-lika hakkı
Dü çeşm-i Fatıma pişiva hakkı

Meded kıl halime Hünkâr efendim. (s.192, K.173/2)

Hiz. Fatma, Hiz. Peygamber ve inanç değeri hatırına kendisinden yardım istenen birisidir:

Tarikat-ı ülü'l hakkı

Erkân ü hem usul hakkı

Muhammed Mustafa hakkı

Hakk-ı Hayr'ün -nisa yetiş. (s.338, K.355/7)

Hiz. Peygamber'in kızı Hiz. Fatma gibi, temiz soylu ve vefalı olan merhametli dostlara selam olsun:

Cedd-i pâkizeniz hayrû'nnisa binti Resul

Merhamet perver vedafar mihribanım merhaba. (s.378, G.5/3)

Hiz. Fatma'nın soyu temizdir. Hiz. Fatma, inci gibi parlar; deryalar kadar merhameti vardır:

Merhaba ey cedd-i pâkizeniz Hayrû'n-nisa

Merhaba ey lü'lü-i derya-yı gufran merhaba. (s.378, G.6/3)

Hiz. Fatma'nın inci gibi değerli, denizler kadar büyük bir anneye yakışan kişiliğine selam olsun:

Esselâm ey! Bahr-i zatın lü'lü-i şehvarısın

Esselâm ey! Maderindir Fatıma hayrû'n-nisa. (s.382, G.12/2)

Kulun günahı çoktur; kul, Allah'tan Hiz. Fatma'nın hürmetine bağışlanmak ister:

Buyurdun “yahrücü minhüme'l lü'lü-ü ve'l-mercan”

Doğdu andan Seyyidan-i Şebban-i ehl-i cinan

Ki oldur Seyide-i nisa-yı âlemyân

Betûl uzra Fatıme-i Zehra'ya bağışla. (s.394, Mrs.26/4)

Gözler, Hz. Fatma aşkından kendini kaybetmiş bir bülbül gibi gece-gündüz ağlamaktır:

Ağla gözler leyl nehar bülbül-ü şeyda gibi
Hatice hem Fatıma Hayrü'n-nisanın aşkına. (s.397, G.29/2)

Hz. Fatma, Hz. Peygamber'in gözünün nuru; Hz. Ali'nin de eşi, arkadaşdır:

Nûr-u çeşm-i Mustafa'dır Fatıma hayrü'n-nisa
Hemnişin-i Murtaza'dır Fatıma hayrü'n-nisa. (s.399, G.31/1)

İnsanlığın ilk atası Hz. Âdem ve Hz. Havva, Hz. Fatma'nın edep ve adabına hayran kalır:

Hazret-i Âdem ebimiz maderimizdir Havva
Anlara hayretnümâdır Fatıma hayrü'n-nisa. (s.399, G.31/2)

Hz. Fatma, cennetin değerli şahsiyetleri arasında bulunan birisidir:

Cennet-i âlâ'da seyrana eyledi Âdem safi
Ziynet-i arş-i âlâ'dır Fatıma hayrü'n-nisa. (s.399, G.31/3)

Merhamet ve iyiliği ile Hz. Fatma, ümmetin atası olmuştur:

Ol şefi'ül-ümmet oldu hüccet ü burhan ile
Sahib-i lütf ü âtâ'dır Fatıma hayrü'n-nisa. (s.399, G.31/4)

Hz. Fatma o kadar vefalıdır ki evliyalar onun ayak bastığı temiz toprağı niyaz etmeyi gözlerine sürme çekilmiş gibi görürler:

Hâk-i pâyı pâki oldu kûhl-u çeşm-i evliya
Server-i taht-ı vefadır Fatıma hayrü'n-nisa. (s.399, G.31/5)

Gökyüzündeki yıldızlar Hz. Fatma'nın ahlaklı ve soylu biri olmasından dolayı övünür:

Âsümân-ı ahter-i isna âşer kân-i haya

Tâc-ı pâk-ı enbiyadır Fatıma hayrû'n-nisa. (s.400, G.31/6)

Melekler, Allah'ın sevgisini kazanmış Hz. Fatma ile gurur duyarlar:

İftihar eyler melâik pâbus-u pâki ile

Binti mahbub-u Hudadır Fatıma hayrû'n-nisa. (s.400, G.31/7)

Hz. Fatma, Allah'ın temiz ve aydınlık saçan nurundan olduğu için ay ve güneş onun yüce kapısının eşiğini ziyaret eder:

Âsitan-ı âlisin eyler ziyaret mihr ü mah

Nûr-u pâk-i kibriyadır Fatıma hayrû'n-nisa. (s.400, G.31/8)

Tüm canlı ve cansız varlıklar, Hz. Fatma'yı sultan olarak görürler ve onun emirlerine uyarlar:

İns ü cin cümle halayık zir-i fermanındadır

Çünkü sultan-ı bekadır Fatıma hayrû'n-nisa. (s.400, G.31/9)

Mahşer günü Hz. Fatma'nın günahkâr kulların sığınacağı, merhamet isteyeceği bir kişi olacağına inanılır:

Rûz-u mahşerde Livanü'l-hamdin altında dahi

Mülteca-yı asfıyadır Fatıma hayrû'n-nisa. (s.400, G.31/10)

Hz. Fatma inci gibi değerli özelliklere sahiptir. Hz. Fatma'da iyilik, güzellik ve edep maden gibi çok bulunur:

Lü'lü-i bahr-i nübüvvet maden-i cûd ü sahâ

Şâhivâri bibahadır Fatıma hayrû'n-nisa. (s.400, G.31/11)

Hz. Fatma, peygamberlik ilmine vakıf ve Hak sırrına tanıdıktır:

Kâşif-i genc-i keramet vakıf-ı ilm-i Nebi

Sırr-ı Hakka âşinadır Fatıma hayrû'n-nisa. (s.400, G.31/12)

Hz. Peygamber'in edep ve haya sahibi olmasından dolayı övünç duyduğu bir isimdir
Hz. Fatma:

Mahrem-i râz-i Habib-i Kibriya Fahr-i cihan

Mefhar-ı âl-i âbâdır Fatıma hayrû'n-nisa. (s.400, G.31/13)

Hz. Fatma, Hz. Ali'nin eşi, Hz. Hasan'ın annesidir:

Zevce-i Pâkize-i şah-i velâyet Murtaza

Mader-i hulk-i Rızadır Fatıma hayrû'n-nisa. (s.400, G.31/14)

Hz. Fatma'nın gönül sultanı Hz. Ali, koruyucusu Hz. Peygamber ve yüreğinin
parçası Hz. Hüseyin'dir:

Tahtının sultanı Haydar sâyebanı Mustafa

Şehr-i şah-i Kerbelâ'dır Fatıma hayrû'n-nisa. (s.400, G.31/15)

Hz. Fatma'nın yüzü nur saçar, yüzünün aydınlığı Hakk'ın yüzü gibidir:

Tal'atı nû'rün âlâ nûr, şevk-i nûr-u rû-yu Hak

Şüledar-i dü sera'dır Fatıma hayrû'n-nisa. (s.400, G.31/16)

Hz. Fatma'nın mübarek ve temiz boyu, cennetteki tuba ağacına benzetilir:

Şâh-i tubâ'dır mübarek kamet-i pâkizesi

Cennet-i âlâ likadır Fatıma hayrû'n-nisa. (s.400, G.31/17)

Mülkün sahibi Allah'ın nuru, Hz. Fatma'ya yansımıştır:

Halk olunmuş nûr-u Yazdan ile ez pâ tâ be ser

Şâh-i mülk-ü müntehadır Fatıma hayrû'n-nisa. (s.400, G.31/18)

Hız. Fatma, evvelden ezele giden bilimi ve gizli sırları bilir:

Anda kaimdir ulûm-u evvelün ü ahirin

Mahrem-i esrar-ı “ba”dır Fatıma hayrû’n-nisa. (s.401, G.31/19)

Hız. Fatma, faziletiyle övünülecek bir kadındır. Ona kimse bu konuda örnek olamaz:

Ana emsal olabilmez kimseler illâ Ali

Fazl ile fahrû’n-nisadır Fatıma hayrû’n-nisa. (s.401, G.31/20)

Sıdkî Baba, Hız. Fatma’ya dua etmeyi Allah’a yaklaşmak olarak görür:

Kıl tevessül nâm-i pâkin her duada **Sıdkî**’ya

Nail-i nûrû’l-Hüda’dır Fatıma hayrû’n-nisa. (s.401, G.31/21)

Hız. Fatma, Hız. Ali’ye talihtir, mutluluktur. Çünkü Hız. Fatma, Peygamber’in gözünün nurudur:

Fatıma Hayrû’n-nisa’sın tâli’-i mes’ud sana

Kurretü’l-ayn-i Muhammed Mustafa’sın ya Ali. (s.426, G.66/5)

Hız. Peygamber’in kızı Hız. Fatma, Hakk’ın yansıması olarak görülür:

Ol Muhammed Mustafa’nın cism içinde can olan

Hem Hatice, Fatıma Hayrû’n-nisa hakdır beli. (s.429, G.70/5)

Hız. Fatma, Hız. Ali’nin temiz ve yüce soyuna sevgi beslemek gerektiğini söylemiştir:

Nesl-i pâkine Ali’nin muhabbet farz olduğun

Hatice hem Fatıma hayrû’n-nisadan duymuşam. (s.446, G.91/5)

Hız. Fatma’nın nesli temizdir. İyilik ve merhamet Hız. Fatma’dan ayrılmaz:

Cedde-i pâkizenizdir Fatıma Hayrû’n-nisa

Sahib-ü cûd ü kerem, kân-i vefasız lâ cerem. (s.447, G.93/2)

Allah yolunda gece gündüz gözyaşı döken âşık, Hz. Fatma yüzü suyu hürmetine üzüntüden kurtarılmayı bekler:

Yüz tutuben dergâhına ağlarım leyl ü nehar
Etme mahzun Fatıma Hayrû'n-nisanın hakkıyçün. (s.481, G.144/4)

Hz. Fatma, Hz. Peygamber ve Hz. Hatice'nin kızıdır. Hz. Hasan da Hz. Fatma'nın soyundan gelir:

Hatice zevci'l-Resul'dür, Fatıma hayrû'n-nisa hem
Anların sulb-i pâkinden Hasan hulk-i Rıza'mız var. (s.484, G.148/2)

İman sahibi olan insan; Hz. Peygamber'in gözünün nuru torunlarını sever, Hz. Ali'yi dilinden düşürmez, Hz. Fatma'nın temiz eteğini bırakmaz:

Salât-i hamsede **Sıdkî** koyma dilden Murtazayı
Hulûs-i pâk ile tut gel daman-i âl-i Zehrayı
Hûda bunlar için halk eyledi bu cümle eşyayı
Nasıl sevmez ehl-i iman nûr-i çeşm-i Mustafayı
Cihana gelmenin aslı Ehli- Beyt'e muhabbettir
Muhıbb-i hanedan olmak iki âlemde devlettir. (s.501, G.170/5)

Hz. Fatma; şefkat ve merhamet sahibi, kadınların hayırlısıdır:

Hatice menba-i hikmet, Fatıma sahib-i şefkat
Biri fahrû'n-nisa oldu, biri hayrû'n-nisa yahu. (s.509, G.184/2)

Sıdkî Baba, Şeyh Cemaleddin Efendi'ye Hz. Fatma'dan merhamet ve iyilik temenni eder:

Sıdkî'ya isteriz Hak'dan hidayet
İki cihan serverinden şefaât
Fatıma'tüz-zehra şefi'ül-ümme

Hacı Bektaş kutb-i devran ağladı. (s.523, Şeyh Cemaleddin Efendi'nin Ölümüne Yazılanlar, 4/7)

Hz. Fatma, Ehlibeyt'in temiz ceddidir. Aynı zamanda o, ümmetin şefaatçisidir:

Cedde-i pâkizemizdir Fatıma hayrû'n-nisa

Ol şefi'ül-ümmet oldu hüccet-i burhan ile. (s.538, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 6/8)

Hz. Fatma, cihan padişahı Hz. Peygamber'in yüce ve temiz soyundan gelir:

Cedde-i pâkizesidir Fatıma Hayrû'n-nisa

Nesl-i pâk-i Mustafa şâh-ı cihanım ol idi. (s.560, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 47/7)

2.6. Hz. Hasan

“Hz. Hasan, Hz. Peygamber'in sevgili kızı Hz. Fatıma ile Ali b. Ebî Talib'in büyük oğludur. Hicret'in 2. yılında doğduğu rivayet edilmekteyse de kaynakların çoğunluğu Hicret'in 3; (m. 625) yılı Ramazan ayının ortasında doğmuş olduğunda birleşirler” (Fığlalı, 2006: 206). Hz. Hasan'ın isminin nasıl verildiği şöyle anlatılır: “Hz. Peygamber onun doğumundan sonra: “Oğlumu bana getirin, ona ne isim verdiniz?” demiş. Hz. Ali de onu Resulullah'ın kucağına bırakırken: “Ona Harb ismini verdim.” demiştir. Hz. Peygamber: “Hayır, O Hasan'dır.” diyerek bizzat ona Hasan ismini vermiştir” (Varol, 2013: 49).

Hz. Hasan'ın kişiliği dedesi, babası ve annesinin verdiği eğitim çerçevesinde şekillenmiştir. “Müctebâ, taki zeki ve sıbt lakaplarıyla tanınan Hz. Hasan halim selim, cömert, sakın, vakarlı, siyaset ve fitneden kaçınan bir yaratılışa sahipti” (Fığlalı, 1997: 283). Bu özellikleri onun dünya malına tamah etmeyen bir kişi olmasını sağlamıştır. “Cömertliği ve malını Allah yolunda harcamasıyla bilinen Hz. Hasan, bazı rivayetlere göre iki defa malının tamamını, üç defa da yarısını infak etmiştir” (Hançabay, 2019: 250). Hz. Hasan aynı zamanda çok evlilik yapıp belirli bir süre sonra boşanan biridir. “Hz. Hasan'ın evliliklerindeki en önemli nedenlerden birisi insanların kızlarını Hz. Hasan'la evlendirerek kendileriyle Hz. Peygamber arasında akrabalık bağı tesis etmek istemeleridir” (Hançabay, 2019: 251) şeklinde yorumlanmıştır.

Halife Hz. Ali'nin öldürülmesi ile İslam dünyasında yine bir iktidar krizi doğar. “Hz. Hasan, babası Hz. Ali'nin 17 Ramazan 40/24, Ocak 661 tarihinde vefatı üzerine, bir rivayete göre aynı gün, bir rivâyete göre de iki gün sonra 37 yaşında iken Kûfe'deki bey'atla hilâfet mevkiine gelir” (Fığlalı, 2006: 207). “Hz. Ali'nin şehadetinden sonra Ehlibeyt taraftarları İmam Hasan etrafında birleşiyorlardı. Bu durum Muaviye'nin hoşuna gitmiyordu” (Günel, 2016: 33). İslam dünyasında Peygamber soyundan gelenler ile Peygamber'i ve onun soyunu benimsemeyenler arasında çatışmaların yaşanmasına neden olmuştur. “Hz. Peygamber'in vefatından sonra İslam dünyasında bir süre kargaşa baş gösterir. Halifelik konusu, bu kargaşanın en önemli noktasıdır. Halifelik, Hz. Ali'den sonra Haricîlerin eline geçer. Bu kargaşada Hz. Hasan, zehir verilerek öldürülür. Hz. Hüseyin ise Kerbela'da feci bir şekilde şehit edilir. İslam dünyası, tam bir kargaşa içerisine düşer” (Demir, 2011: 93).

Hz. Hasan iktidar hırsı ve kini güden birisi değildi. “Hz. Hasan hilafeti Muaviye'ye devrettikten sonra ailesiyle birlikte Medine'ye gitti. Hayatının geri kalan kısmını orada siyasetten uzak bir şekilde geçirdi”. (Yıldız, 2014: 62). “İmam Hasan her ne kadar dinî ve ilkesel sebepler yüzünden halifelikten feragat etti ise de meydanı ve Hz. Peygamber'in miras birikimini cahiliye artıklarının ellerinde yağmalanmaya bırakmadı. Tersine, üzerine devletin oturacağı ve şeriatın hükümlerinin uygulanmasına zemin oluşturacak bir altyapıyı, eğitim yolu ile geliştirmeye kendini verdiğini görüyoruz” (Muhammedî, 2021: 48). Hz. Hasan, “H. 49/M.669 tarihinde vefat etti. Hz. Hasan'ın ölüm sebebi ise zehirdir; Hanımı Ca'd zehir içirmiş, kırk gün sonra da 669 tarihinde Medine'de vefat etmiştir” (Yıldız, 2014: 62). Hz. Ali'den sonra bir Ehlibeyt evladı daha dönemin iktidarına sahip olmak isteyenler tarafından öldürülmüştür.

Alevi-Bektaşî inanç nazarında Hz. Hasan, “İmam-ı hak, şehzade, peygamberin gözünün nuru, temiz Ali neslinin incisi, yeşil gök kubbenin güneşi, ariflerin ceminin چراغıdır. Halk ile birlikte Hak yolunda belalara sabretmiş” (Usluer, 2010: 1368) bir Ehlibeyt'tir.

2.7. Sıdkî Baba Dîvânı'nda Hz. Hasan

Günahkâr kul, Hak yolunu Hz. Hasan'ın hatırına Allah tarafından bağışlanmak ister:

Muhammed Mustafa ol salli a'lâ

Aliyy'ül Mürteza nesl-i pâk Hûda

Ve bi hakk-ı Hasan-i Hulk-i Rıza

Bin kanımız bir mürvete bağışla. (s.34, K. 7/2)

Ehlibeyt'in yolunu sürenler, Hz. Hasan aşkına kendilerine merhamet gösterilerek günahların rahmeti cömert olan Allah tarafından bağışlanmak ister:

Hasan, Hüseyin, Zeynel âbâ'nın hakkı
Bâkır, Câfer, Kâzım, Rıza'nın hakkı
Tâki, Nâki, Asker lika'nın hakkı
Merhamet kıl günahımı bağışla. (s.35, K. 8/7)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin; yolunda gidilen, niyaz edilen, büyüklükleri kabul edilmiş Ehlibeyt hanedanıdır:

Sürdüm kırkların izini
Kabul ettim her sözünü
Hasan Hüseyin'e yüzümü
Sürdüm Cuma gecesinde. (s.55, K. 33/2)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'i yol gösterici, koruyucusu olarak görenler; onların yardımıyla günahlarından kurtulmak ister:

Hacı Bektaş penahımız
Hasan Hüseyin şahımız
Muaf eyle günahımız
Allah Allah, Allah Allah. (s.73, K. 57/10)

Ali Feyzullah'ın bedeni Hz. Muhammed gibi aydınlıktır. Ali Feyzullah, Hz. Hasan gibi sır tutar, Hz. Hüseyin gibi yiğittir. Bu nedenle Sıdkî Baba, pirinin yolundan gider:

Nûr-u cism-i Ahmet, sırr-i Hasaneyn
Şâh-ı Kerbelâsın Ali Feyzullah. (s.79, K. 62/3)

Pir Cemaleddin Ali Feyzullah'ın yüzü Hz. Hasan gibi güzeldir. Sıdkî Baba, pirinde Hz. Hasan'ı görür:

Hasan'ım hüsnüdür, Hüseyin'im cismi
Elif be harfinde yazıldı ismi
Hacı Bektaş kutb'ül- ârifin nesli
Nûr-u Cemaleddin Ali Feyzullah. (s.80, K. 63/4)

Kerbela'da şehit edilen masum çocukların bazıları Hz. Hasan soyundan gelir:

Ma'sum-i pâkların adın sorarsan
Muhammedü'l Ekber Ali'den geldi
Hem Abdullah masum İmam Hasan'dan
O da kudretin balından geldi. (s.127, K. 91/1)

Hz. Hasan, günahkarların elinden tutarak onları kurtarır. Şair, Hz. Hasan'ın yolunu kâmil insan yolu olarak görür:

İmam Hasan destigir-i mücriman
Hüseyin-i Kerbelâ şah-ı şehidân
Zeynel, Bâkır hürmetine el aman
İmân-ı kâminden ayırma bizi. (s.155, K. 128/2)

Hz. Hasan ömrünün baharında, genç yaşta zehir içilerek öldürülmüştür:

Yeni gelmiş idi ömrün baharı
Civanmert çağında gördü kahır
İmam Hasan gibi içip zehiri
Düşmanına bile gülmesi gerek. (s.158, K. 134/3)

Sıdkî Baba; Pir Ali Cemal'i Hz. Peygamber, Hz. Ali ve Hz. Hasan gibi görmektedir.
Bu nedenle kendisinden iyi bir şekilde bahsetmesini ondan ister:

Mustafa'sın Murtaza'sın
Hasan-i hulk-i Rıza'sın
Bizi deftere yazansın
Ali Cemal Ali Cemal. (s.165, K.140/11)

Ehlibeyt âşıkları, bir yandan günahlarının bağışlanmasını isterken bir yandan da Hz. Hasan'ın ve Hz. Hüseyin'in yolunda yürümek isterler:

Dü cihan içinde sensin sultanım
Gelmişim kapına affet isyanım
Hasan ü Hüseyin'e kavuştur canım
Meded kıl halime Hünkâr efendim. (s.192, K.173/3)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin; cennetin güzel kokulu, uzun boylu bir çiçeği gibidir:

Sıdkî'ya bu ilm ü fendir
Cennette serv-i semendir
Şah Hüseyin ile Hasan'dır
Cümleden sevgili Sultan. (s.211, K.195/9)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'in aslı ve nesli, Hz. Peygamber'e dayanır:

Fatiha'tül kitap Muhammed nesli
Hasan, Hüseyin, Zeynel, Bakır'dır aslı
Cafer-i Sadık'dır gönlümün dostu
Çalar müminlere erkânı Hünkâr. (s.261, K.259/6)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin, kötü bir şekilde öldürülmüştür. Bu nedenle onlar şehitlerin başıdır:

Hasan Hüseyin şehitlerin serveri
Aşk ile sev Zeynel, Bâkır, Caferi
Kâzım, Rıza, Tâki, Nâki, Askerî
Mehdi âl-i Resul serdara yalvar. (s.279, K.277/3)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'in de aralarında bulunduğu imamların ismi, Hz. Peygamber'in temiz ve yüce kişiliği sayesinde şereflenmiştir:

Hasan, Hüseyin, Zeynel, Bakır, Caferi
Kâzım, Rıza, Taki, Naki, Askeri
Zât-i pâkin bin bir ismin mazharı
Bir ismin Mehdi-i sahip zamandır. (s.299, K.306/4)

Hz. Peygamber'e benzeyen, Hz. Fatma'nın özünden olan, ilim sahibi Hz. Hasan'a
selam olsun:

Esselâm ey! Nakd-i Zehra, kurretü'l-ayn-i Resul
Esselâm ey! Varis-i ilm-i Hasan hulk-i Rıza. (s.382, G.12/3)

Cennetti baştan başa dolaşanlar, Hz. Hasan'ın sadık hizmetkarlarıdır:

Cennet-i âlâda cevân eyleyenler serbeser
Bendeğânımdır buyurdu ol Hasan hulk-i Rıza. (s.384, G.14/2)

Allah'ın merhameti, bağışlayıcı özelliği ile derya denizdir. Günahkâr kul, Hz. Hasan
ve Hz. Hüseyin aşkına Allah tarafından bağışlanmak ister:

Rahmetin deryası boldur sen gafursun ya Samed
Binbir ismin sahibisin kulhüvallahu ahed
Eyledim cürm-ü cinayet lütfunla kıl merhamet
Şah Hasan ile Hüseyin-i Kerbelâ'ya bağışla. (s.394-395, Mrs.26/5)

Hz. Hasan, eşi tarafından verilen bir zehir sonucu öldürülmüştür. Sıdkı Baba da bu
duruma atıfta bulunarak seçkin bir komutan olan Hz. Hasan'ı anlamak için bir zehir içilerek
ciğerlerin parçalanacağını söyler:

Sen de iç zehr-i helâhil parelensin bu ciğer
Ol Hasan serdar-i âlem müctebanın aşkına. (s.397, G.29/3)

Hz. Hasan, Hz. Peygamber'in gözünün nuru; Hz. Ali'nin de temiz, mübarek, değerli
bir parçasıdır:

Nûr-u çeşm-i Mustafa'sın Ya Hasan hulkı-i Rıza
Nakd-i pâk-i Murtaza'sın ya Hasan hulk-i Rıza. (s.401, G.32/19)

Hz. Hasan; güzel, saf yüzüyle Hz. Peygamber'in sevdiceği ve Hz. Fatma'nın ise gonca bir gülüdür:

Hüsn-ü pâkin âşık-i aşüftesidir enbiya
Gülşen-i Hayrû'n-nisasın ya Hasan hulk-i Rıza. (s.401, G.32/2)

Şeriat kılıcının sahibi olan, peygamberlik ilmini devam ettiren ve halka yol gösteren birisidir Hz. Hasan:

Sahib-i seyf-i şeriat, varis-i ilm-i Nebi
Cümle halka rehnümasın ya Hasan hulk-i Rıza. (s.401, G.32/3)

Erkek ve kadın melekler, Hz. Hasan'ın güzel yüzüne hayrandır. Bu özelliğiyle Hz. Hasan, cennetin en sevilen kişisidir:

Hûr ile gılman melâik tal'atın hayranıdır
Cennet-i âlâ likasın ya Hasan hulk-i Rıza. (s.401, G.32/4)

Yüzünün güzelliği ayı ikiye böler, mukaddes bedeni ay gibi parlar. Bundan dolayıdır ki Hz. Hasan, gökyüzünün en değerlisidir:

Rûh'ların şakku'l-kameridir cism-i pâkin âfitab
Ziynet-i arş-ı âlâsın ya Hasan hulk-i Rıza. (s.401, G.32/5)

Hz. Hasan'ın kapsının eşiği değerli ve yücedir. Onun kapısının eşiği evliyalar için kible olmuştur:

Âsitân-ı devletindir Kâbetullah-ı Celil
Kiblegâh-ı evliyasın ya Hasan hulk-i Rıza. (s.401, G.32/6)

Hz. Hasan; kemalet sahibi, temiz kalpli biri olduğu için onun ayağına yüz sürenlerin gözündeki toprak, bir göz boyası gibi durur:

Hâk-i pâ-y-i hazretindir kûhl-i çeşm-i asfiya
Nûr-u kalb-i enbiyasın ya Hasan hulk-i Rıza. (s.401, G.32/7)

Devlet yöneticileri, Hz. Hasan'ın şanını ve değerini başlarına taç yaparak hükümdarlık alameti olarak kullanmışlardır:

Padişahlar eylemiştir namını başında taç
Şahivar-i bi-bahasın ya Hasan hulk-i Rıza. (s.401, G.32/8)

Hz. Hasan; peygamberlik bağının gülüdür, kuşların aşkla sevdiği güzel kokulu bir bahçedir, dünyanın en güzel sesidir:

Bülbül-ü bağ- ı nübüvvet, tûti-i bustan-i aşk
Âlem içre hoşnevasın ya Hasan hulk-i Rıza. (s.401, G.32/9)

Hz. Hasan çok vefalıdır, Hz. Peygamber'e en çok o benzer:

Senden eşbeh kimse yoktur hazret-i Peygambere
Cevher-i bahr-i vefasın ya Hasan hulk-i Rıza. (s.402, G.32/10)

Hz. Hasan; cennetin gülü, gül bahçesinin mutlu goncasıdır:

Kâkül-ü anberfeşanın, sünbül-i darü's-selâm
Gonca-i bağ-ı safasın ya Hasan hulk-i Rıza. (s.402, G.32/11)

Cümle alem Hz. Hasan'ın gözünden mest olur. Edep ve yumuşak huy, Hz. Hasan da değerli maden gibi çok bulunur:

Nergis-i şehlaların mestanedir cümle halk
Maden-i hilm ü hayâ'sın ya Hasan hulk-i Rıza. (s.402, G.32/12)

Hz. Hasan'ın dişleri inci gibidir. O, gençlerin şanlı ve en yüce değeridir:

Gevher-i bahr-i nübüvvet dişlerin dürdanesi

Maden-i genc-i valâ'sın ya Hasan hulk-i Rıza. (s.402, G.32/13)

Hz. Hasan'ın bilgin ve alim oluşu yüzünün aydınlığına yansımıştır. Hz. Hasan, doğru ile yanlış ayırabilen gerçeğin nurudur:

Eylemiştir dehri münevver şeb'çerağ-i tal'atın

Nûr-u Furkan-ı Hûda'sın ya Hasan hulk-i Rıza. (s.402, G.32/14)

Tüm canlı ve cansız varlıklar Hz. Hasan'ın emri altındadır. Hz. Hasan'ın askeri gibidirler:

Zir-i fermanındadır bu cümle eşya serbeser

Sahib-i seyf-i Hûdasın ya Hasan hulk-i Rıza. (s.402, G.32/15)

Hz. Hasan; yumuşak huyludur, Hz. Hasan'ın gözü gönlü cömerttir:

Maden-i hilm-i hazret-i fahr-i risalet sendedir

Çeşme-i cûd ü sahâ'sın ya Hasan hulk-i Rıza. (s.402, G.32/16)

Hz. Hasan, bilgede deniz gibidir. O, ilmin başı ve sonudur.

Sende kaimdir ulûm-i evvelün ü ahirin

İpdida hem intihâsın ya Hasan hulk-i Rıza. (s.402, G.32/17)

Hz. Hasan'ın dudağı ve ağzı ölümsüzlük suyudur. O, dertlilere çare olur:

Leblerin Kevser dehanın çeşme-i âb-i hayat

Dertlere bahş-i şifâsın ya Hasan hulk-i Rıza. (s.402, G.32/18)

Kapısının eşiğine gelerek yardım isteyenlere Hz. Hasan, yardım eder:

Geldi **Sıdkî** âsitanına ağlayı ah eyleyi

Bahr-i gufran-i atâ'sın ya Hasan hulk-i Rıza. (s.402, G.32/19)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin, Hz. Peygamber'in nuru gibidir. Onlara sevgi beslemek gerektiğinin delili vardır:

Şah Hüseyin ile Hasan'dır nûr-u ayn-ı Mustafa

Bunlara farzdır muhabbet hüccet ü buhran ile. (s.408, G.41/2)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'e kötü söz edenlerin cehenneme gideceğine inanılır:

Bunlara her kim hakaret eyler ise bigüman

Atılır nâr-ı cahime çatılır şeytan ile. (s.408, G.41/3)

Kul; Allah'tan Hz. Hasan'ın hatırına günahların bağışlanmasını, kendisine merhamet edilmesini ister:

Sığındım lütfuna geldim âsitana günahımla

Medet, kıl mağrifet affet Hasan hulk-i Rıza hakkı. (s.418, G.56/2)

Hz. Hasan'ın zehirlenerek öldürülmesine insanlar ve melekler, ağlatmıştır:

Ol Hasan hulk-i Rıza'ya ağladı ins ü melek

Dest-i â'dâ dan içince ol zehirli şerbeti. (s.436, G.77/17)

Hz. Hasan, Ehlibeyt soyunun sırları olduğunu belirtmiştir:

Hem güruh-i naci'nin evlâdının esrarını

Şah Hasan hulk-i Rıza-yı mütebadan duymuşam. (s.446, G.91/6)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin yolu, âşığın gitmek istediği yoldur:

Kurretü'l-ayn-ı Muhammed, Şah Hasan'dır pişiva

Hüseyin-i şah-ı şehid-i Kerbelâ'dır maksudum. (s.453, G.104/3)

Hz. Hasan; Hz. Peygamber'in gözünün nuru, Hz. Ali'nin büyük evladıdır:

Kurretü'l-ayn-ı Habib-i Kibriyasın ya Hasan

Ekber evlâd-i Aliyyü'l-Murtazasın ya Hasan. (s.463, G.120/1)

Hz. Hasan'ın yüzü peygamberlik nurundan parlar, Hz. Hasan mutluluğun burcu gibidir:

Lem'a-i nûr-u nübüvvettir cemalin şûlesi

Ahter-i burc-i saadet mahlikasın ya Hasan. (s.463, G.120/2)

Hz. Hasan'ın kalbini kırana lanet olsun. O, Hz. Fatma'nın kalbinin nurudur:

Kim seni âzürde kıldı lânet olsun cânına

Nûr-i kalb-i Fatıma Hayrünnisasın ya Hasan. (s.463, G.120/3)

Tüm insanlar, Hz. Hasan'ın vefa ve merhamet dağıtmasından dolayı onun emri altına girmiştir:

İns ü cümle halayık zir-i fermanındadır

Çün emrû'l-mü'minin, kân-i vefasın ya Hasan. (s.464, G.120/4)

Hz. Hasan, ilahi sırra ve gerçek ilme ermiştir:

Kâşif-i ilm-i hakikat, nail-i sırr-i ilâh

Âşinâ-yı âyet-i "kul innema"sın ya Hasan. (s.464, G.120/5)

Hz. Hasan'ın dedesi Hz. Peygamber, alemlere rahmet olsun diye gönderilmiştir. Kendisi de tüm alemin yol göstericisidir:

Cedd-i pâkin Rahmetten lil âlemin mahbub-i Hak

On sekiz bin âlem içre rehnümasın ya Hasan. (s.464, G.120/6)

Hz. Hasan'ın babası, Allah'ın aslanı olarak Hayber Kalesi'nin fethetmiştir:

Vâlidin şanında Mevlâ dedi arslanım Ali

Nakd-i Haydar Murtaza, Hayber küşasın ya Hasan. (s.464, G.120/7)

Hz. Peygamber'e en çok benzeyen kişi Hz. Hasan'dır:

Sen gibi benzer bulunmaz Hazret-i Peygamber'e

Ma'ni-i esrar-i zât-i "kul kefa"sın ya Hasan. (s.464, G.120/8)

Hz. Hasan dostluk ve sevgi bakımından eşi bulunmayan birisidir:

Ayet-i "illelmeveddet" şan-i pâkinizdedir

Ayniyle yekdane-i âl-i âbâsın ya Hasan. (s.464, G.120/9)

Hz. Hüseyin dışında kimse Hz. Hasan gibi olmaz. O, şahların başındaki taç gibidir:

Sana emsal olabilmez kimseler illâ Hüseyin

Tâc-i pâk-i şâh-i şehri-i "Hel-eta"sın ya Hasan. (s.464, G.120/10)

Mahşer günü Hz. Hasan'ın kendisinden yardım isteyenlerin yardımcısı olacağına inanılır:

Ol livau'l-hamdin altında dahi yevmü'l-karar

Mülteca-yı etkiya vü evliyasın ya Hasan. (s.464, G.120/11)

Sıdkî Baba, Hz. Hasan'dan günahlarının ve suçlarının bağışlanması için yardım ister:

Bendegânınla beraber **Sıdkî**-i biçârenin

Kıl muaf cürm ü günahın sen sahâsın ya Hasan. (s.464, G.120/12)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin; Hz. Peygamber'in gözünün nuru, Hz. Ali'nin kıymetlisidir:

Nûr-i ayn-i Mustafa'dır Şah Hüseyin ile Hasan

Nakd-i pâk-i Murtaza'dır Şah Hüseyin ile Hasan. (s.464, G.121/1)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin, Hz. Fatma'nın gonca gülüdür.

Enbiya vü evliya hep bülbül-i nalânesi

Gonca-i hayrû'n-nisadır Şah Hüseyin ile Hasan. (s.464, G.121/2)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin, velayetin sahibidir. Onlarda vefa derya kadar çoktur:

Tâc-ı sultan-ı Velâyet şâh-i şehri "hel-eta"

Lü'lü bahr-i vefadır Şah Hüseyin ile Hasan. (s.464, G.121/3)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin aleme merhamet ve mutluluk saçar:

Nûr-u kalb-i fah –i âlem Rahmeten lil âlemin

Rehber-i ehl-i safadır Şah Hüseyin ile Hasan. (s.464, G.121/4)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'in sancağının altına evliyalar sığınır:

Ol livâü'l-hamdin altında dahi burhan ile

Mülteca-yı evliyadır Şah Hüseyin ile Hasan. (s.465, G.121/5)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin, Hz. Peygamber'in ilmine ve peygamberliğine hakimdir.

Tüm varlıklara yol gösterirler:

Vakıf-ı sırr-ı nübüvvet, vâris-i ilm-i Resûl

İns ü cinne rehnümadır Şah Hüseyin ile Hasan. (s.465, G.121/6)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin; Hz. Peygamber'in canıdır, özüdür:

Tende cânımdır buyurdu anlara mahbub-u Hak

Hâkim-i rûz-u cezadır Şah Hüseyin ile Hasan. (s.465, G.121/7)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'in kapsısının eşiği, yüz sürülecek kadar değerli bir yerdir:

Kıl teveccüh âsitan-i pâkine sür yüzlerin

Kıbleğâh-ı etkiyadır Şah Hüseyin ile Hasan. (s.465, G.121/8)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin Ehlibeyt'in yüce isimlerdendir. Onlara kötülük edenlere lanet okunur:

Lânet olsun anlara buğz eyleyen kâfirlere

Hamse-i âl-i âbâdır Şah Hüseyin ile Hasan. (s.465, G.121/10)

Hz. Hasan'ın ve Hz. Hüseyin'in ayak bastığı toprağa yüz süren körler deva buldular. Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin, dertlerin devasıdır:

Hâk-i pâ-yi devletiyle buldu âmâ'lar şifa

Dertlere bahş-i devadır Şah Hüseyin ile Hasan. (s.465, G.121/11)

Hz. Hasan'ı ve Hz. Hüseyin'i, Hz. Peygamber kucağında büyötmüştür. Çünkü onlar Allah'ın sevdiği insanlardır:

Beslemiştir sinesinde anları mahbub-u Hak

Çünkü makbul-u Hûda'dır Şah Hüseyin ile Hasan. (s.465, G.121/12)

Hz. Hasan'ın ve Hz. Hüseyin'in yeri göğün en yüksek yeridir. Hz. Cebrail, onların yardımcısıdır:

Hadim oldu anlara hazret-i Cimril Emin

Rütbe-i arş-i âlâ'dır Şah Hüseyin ile Hasan. (s.465, G.121/13)

Hz. Hasan'ın ve Hz. Hüseyin'in mezarının başında binlerce melek yas tutar:

Mâtem eyler merkadinde haşre dek yüz bin melek

Çün şehid-i Kerbelâ'dır Şah Hüseyin ile Hasan. (s.465, G.121/14)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin, Mervan kavminden çok çekmiştir. Onların başına her türlü bela gelmiştir:

Ol lain Mervanilerden çektiler yüz bin cefa
Mübtelâ-yı her belâdır Şah Hüseyin ile Hasan. (s.465, G.121/15)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin, kudret kandilinin başı ve sonudur:

Anlar idi lâ cerem ol kudret-i kandilde nûr
İptida hem intihadır Şah Hüseyin ile Hasan. (s.465, G.121/16)

Hz. Hasan'ın ve Hz. Hüseyin'in temiz ismini dilinden düşürmeyenler, kurtuluşa
ermiştir:

Nâm-i pâk-in bunların zikr eyleyen buldu necat
Nüsha-i pâk-i Hûda'dır Şah Hüseyin ile Hasan. (s.465, G.121/17)

Sıdkî Baba, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'e sevgi beslemekle günahların yok olacağına,
onların iyilik sahibi olduğuna inanır:

Aff'olur cürm ü günahın **Sıdkî**'ya sür yüzlerin
Sahib-i lûtf ü âtâ'dır Şah Hüseyin ile Hasan. (s.466, G.121/18)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin; Hz. Peygamber'in gözünün nuru, Müslümanların
sığındığı isimlerdir:

Şah Hüseyin ile Hasan'dır mülteca-yi müslimin
Nur-i çeşm-i fahr-i âlem Rahmeten lil âlemin. (s.471, G.130/1)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin, Hz. Peygamber'in iki gözüdür. Onlara kötülük
besleyenler, kafir olur:

Bunlar iki gözlerimdir dedi mahbub-u Hûda
Kâfir olur hem kim eyler bunlara buğz ile kin. (s.471, G.130/2)

Hz. Hasan'ın zehirlenip öldürülmesi üzerine Hz. Peygamber soyu, olanlara üzüldü:

Ol Hasn hulk-i Rıza'ya verdiler zehr-i katil

Âl ü evlâd-ı Muhammed oldular cümle hazin. (s.471, G.130/5)

Günahı çok olan kul; iyilik ve cömertliğin kaynağı, cennet genci Hz. Hasan hatırına Allah'tan bağışlanmayı bekler:

Pişiva-yı her dü âlem Şah Hasan kân-i kerem

Ol İmam-i ehl-i cennet muktedanın hakkıyçün. (s.481, G.144/6)

Hz. Hasan cennetteki gençlerin başı, onların yol göstericisidir:

Pişivâ-yı ehl-i cennet Hasan hulk-i Rıza'mız var

Evliyalar rehnüması Hüseyin-i Kerbelâ yahu. (s.509, G.184/3)

Kendisini günahkâr bir kul olarak gören Sıdkî Baba; bağışlanmak için Hz. Hasan'ın ayağının tozuna yüz sürer, ona sevgi besler:

Her ki mâlid rûyeset ya bed felâh

Hâk-i pâ-y-i Hasan hulk-i Rıza ra.

(Kötü felahlı yüz sürer Hasan'ın

ayağının tozuna, Rıza'nın yaratılışına) (s.517, Farsça Şiirler, 1/3)

Hz. Hasan'ın ve Hz. Hüseyin'in aydınlığı, Hz. Peygamber'e benzer:

Misl-i şebber ile şübber nûr-u ayn-i Mustafa

Hall' olurdu nim-nigâhla gönlümüm müşkilleri. (s.550, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 30/5).

2.8. Hz. Hüseyin

İslam tarihi içerisinde Hz. Hüseyin, fazlaca yer edinmiş önemli bir isimdir. “Ebu Abdullah şöhretiyle meşhur olan – Hazreti Hüseyin- Enbiyalar Sultanı'nın gözünün nuru Kadınların Efendisi Fatımat'uz-Zehra'nın ve Şir-i Hüda (Allah'ın Aslanı) Hazreti Ali el Murtaza'nın seçkin bir evladı olup doğumu Hicretin dördüncü senesi Şaban ayının beşinci günü Medine-i Münevvere'de gerçekleşmiştir. Lakab-ı şerifleri; Zeki, Şehid, Mazlum, Sıbt (torun) olup, On İki İmam'ın üçüncüsüdür” (Rıza, 2019: 13).

Hiz. Peygamber'in çok sevdiği Hiz. Hüseyin'in "Göğsünden aşağısı Hiz. Peygambere çok benzerdi. Doğduğu zaman, Hiz. Peygamber, "O, cennet çocuklarının efendisi (seyididir)" demiş ve ağabeyi Hiz. Hasan için yapıldığı gibi, doğumunun yedinci gününde, o güne kadar Araplarca bilinmeyen adını sağ kulağına ezan, sol kulağına da ikâmet okuyarak koymuştur" (Fığlalı, 2006: 2011-2012). Ali Rıza, *Hadise-i Kerbela* adlı eserinde Hiz. Hüseyin'e isim verme olayını şöyle anlatır: "Hiz. Hüseyin'in şerefli doğumu hayırlı sevinçle gerçekleşmesi üzerine cömert dedesi Seyyid'ül-Mürselin (Hiz. Muhammed), Fatıma'nın evine teşrif buyurarak Hazreti Hüseyin'i saadetli kucaklarına almış ve şehidâneye bir isim bulmak üzere Hazreti Ali ile konuştukları sırada Cebrail-i Emin gelerek: "Ya Resulullah! Bu çocuğun ismi Harun Nebi oğlunun ismine uygun bulunan Yunan dilinde Şübber demek olan "Hüseyin" diye isimlendiriniz demesiyle bir İlahî ferman gereğince yüce isimlerini "Hüseyin" koydular" (Rıza, 2019: 13).

Hiz. Hüseyin'i kısaca tanıtmak gerekirse şu ifadeler kullanılır: "Ebû Abdillâh Hüseyin b. Ali b. Ebi Talib, Resulullah'ın reyhanesi ve kendisine benzeyen, doğduğunda, Resulullah'ın kulağına ezan okuduğu, cennet ehli gençlerin efendisi, aba ehlinin beşincisi, kadınların efendisinin oğlu, himaye edeni babası, amcası zü'l-cenaheyn, nübüvvet eli kendisini beslemiş, İslam'ın kucağında yetişmiş ve imanlı göğüs kendisini emzirmiştir" (Hıdır ve Şeybânî, 2012: 119). "Kur'an-ı Kerim'e göre Hiz. Hüseyin Ehlibeyt'tendir ve Ehlibeyt'i sevmek farzdır. Bu durum Hiz. Peygamber'in şu hadisi ile daha da netleştirilerek desteklenir: "Tathir" ayeti inince Hiz. Peygamber, Hiz. Ali'yi, Hiz. Fatıma'yı, Hiz. Hasan ve Hiz. Hüseyin'i çağırıp abasıyla örter ve "İşte benim ehl-i beytim bunlardır" buyurur" (Demir, 2010: 181).

"Hiz. Hüseyin'in Leylâ, Rebâb, Şehrbânu, Ümmü İshak, Um Veled isimindeki eşleri olmuştur. Bunlardan Leylâ isimindeki eşi sahabeden Urve b. Mes'ûd'un torunu Ebu Murre Sakaff'nin kızıdır. Hiz. Hüseyin'in Ali Ekber isimindeki çocuğu ondan dünyaya gelmiştir. Hiz. Hüseyin'in bu eşi Kerbela'dan önce vefat etmiştir. Oğlu Ali Ekber ise Kerbela günü kahramanlarca savaşıarak şehit edilmiştir" (Ahmedova, 2011: 44). "Kerbela Olayı; Hiz. Muhammed'in getirdiği dinin esaslarına uygun olarak seçilecek olan kişinin ehl olması, Kur'ân-ı Kerîm'de ifade edildiği gibi emanetin yerine gelmesi mücadelesidir" (Aydın, 2006: 146).

Hiz. Hüseyin'in İslam tarihinde önemli bir yer edinmesinde Kerbela hadisesi dönüm noktasıdır. Hiz. Hüseyin'in Kerbela Çölü'nde şehit edilmesi şöyle betimlenir: "Kerbela'da çatışmanın olduğu süre zarfında tabi olarak hava sıcaktır. Adamları tek tek kırıldıktan sonra yalnız başına kalan Hiz. Hüseyin de bitkin halde yere oturmuştur. Ne var ki düşmanları tek

başına ve yorgun vaziyetteki Hz. Hüseyin'i öldürmek için harekete geçememektedirler. Gün boyu çarpışan Hz. Hüseyin hayli susamış ve bunun üzerine de bir bardak su istemiştir. Suyu tam içerken ise Husayn b. Numeyr'in atmış olduğu ok ağzına saplanmıştır. Böylece bardak Hz. Hüseyin'in elinden düşmüştür" (Erkoçoğlu, 2010: 282). Hz. Hüseyin'in önce susuz bırakılması daha sonra da başının kesilerek vahşice öldürülmesi İslam tarihinde büyük bir acı yaratmıştır. Bu konuyu işleyen çok sayıda mersiyeler yazılmıştır.

Hz. Hüseyin, İslam tarihinde acının ve gözyaşının simgesi olmuştur. "Hürmet edilmesi gereken bir soydan gelmesine rağmen saltanat hesapları yüzünden hakarete maruz kalması ve şehit edilmesi Hz. Hüseyin'e duyulan acının asırlarca devam etmesine yol açmıştır" (Gülbüz, 2012: 130). Hz. Hüseyin'in Kerbela'da şehit olması siyasi ve dini birtakım değişimleri de beraber getirmiştir. "Nitekim daha sonraki süreçte Ehlibeyt adına atılan tüm siyasî adımların ve fikri temellendirmelerin referans noktası Kerbela hadisesi olmuştur" (Apak, 2013: 100). Aynı şekilde politik ve dini alanda yansımaları görülen Kerbela olayının edebi eserlere de yansımaları olmuştur. "Hz. Hüseyin ve onun Kerbela'da şehit edilişi divan edebiyatı, halk edebiyatı, tekke edebiyatı gibi edebî geleneklerde farklı kullanım alanları ve biçimleri bulmuştur" (Gülbüz, 2012: 131). Böylelikle Hz. Hüseyin'in yaşamış olduğu felakete atıflar yapılarak o olayın unutulmaması sağlanmıştır.

Alevi-Bektaşî inancında Hz. Hüseyin'in, Hz. Ali'den sonra etrafında en çok birleşilen bir isim olduğu söylenebilir. "Hz. Ali'nin oğlu olan Hz. Hüseyin de Alevi çevrelerde zulme ve haksızlığa uğramanın sembolü olarak görülmektedir. Buna karşılık olarak Yezid ise, zulüm ve zorbalığın, her türlü kötülüğün simgesi haline gelmiştir. Bu yüzden de Kerbela Olayı, bir kült haline gelerek -tıpkı Şiîlerde olduğu gibi- matem olarak değerlendirilmiş ve bu olayla birlikte Hüseyin için de pek çok ağıt ve mersiye yazılmıştır. Değişik yörelerde yapılan cemlerde, Hüseyin'in şehit edilmesi hüznü ve gözyaşlarıyla anılmakta ve katilleri de lanetlenmektedir" (Yıldız, 2004: 297). Alevi-Bektaşî inanç çevrelerince erkek çocuklarına Hüseyin adının verilmesinde Hz. Hüseyin, önemli bir rol model olmuştur. Alevi-Bektaşî inancının kültürel dokularında Hz. Hüseyin'e Kerbela'da yapılan zulüm belirgin olarak görülür. "Edebiyatımızda ona ve yakınlarına reva görülen bu zulmü anlatan manzum ve mensur Maktel-i Hüseyin adında mersiyeler yazılmıştır" (Gülmez, 2015: 292).

2.9. Sıdkî Baba Dîvânı'nda Hz. Hüseyin

Hz. Hüseyin'in Kerbela'da şehit edilmesi onu sevenlerin kalbinde derin yaraların açılmasına neden olmuştur. Hz. Hüseyin'in aşkını yüreklerinde duyanlar, büyük bir üzüntü

çekmektedirler ki yaşanan acıların geçip de bir gün mutlu olacaklarından bile şüphe duymaktadırlar:

Sinemizde şah Hüseyin'in yarası
Bu yarayı sağlar mıyız acaba
Bu hayıfın çok uzadı arası
Şad olup ta güler miyiz acaba. (s.29, K. 2/1)

Hız. Hüseyin'in şehit olmasından dolayı onu seven tüm canlı ve cansız varlıklar, çok üzgündürler ve onun aşkıyla gözyaşı dökerler:

Hatice, Fatıma, Haydar-ı Kerrar
Ağlar Kanber, Selman, Döldül, Zülfikâr
İns ile cin, melek eyler âh ü zâr
Serfiraz-ı şehideyn'in aşkına. (s.30, K. 3/3)

Muharrem Ayı geldiği zaman Hız. Hüseyin için ağlamak gerekir, ay ve güneş bile Hız. Hüseyin aşkıyla yas tutar:

Hilal-i muharrem oldu nûmayân
Ağlayalım Şah Hüseyin'in aşkına
Yasa girdi mihr ile mah âsüman
Ağlayalım Şah Hüseyin'in aşkına (s.30, K. 3/1)

Hız. Hüseyin'i sevenler onun yasından karalar giyer, kalplerinde derin yaralar hisseder:

İki cihan fahri giydi karalar
Açtı derûnunda türlü yaralar
Şehit oldu gitti hep mehpâreler
Ağlayalım Şah Hüseyin'in aşkına. (s.30, K. 3/2)

Matem Ayı'nda Hız. Hüseyin'i sevenler canlarını, mal ve mülklerini onun yolunda feda ederler. Hız. Hüseyin aşkıyla gözyaşı dökerler:

Matem aylarında ağlar muhibban
Tutarlar orucun keserler kurban
Esirgenmez mülk ile mal han ü man
Can fedadır nûr-u ayn'ın aşkına. (s.31, K. 3/4)

Kerbela Çölü'nde Hz. Hüseyin ve yanındakiler susuz bırakılarak şehit edilmiştir.
Dağlar, taşlar bu acı olayın şahidi olmuştur:

Şehit oldu mücahitler gaziler
Doldu feryad ile dağlar yazılar
Yandı susuzluktan yavru kuzular
On iki nûr imameyn'in aşkına. (s.31, K. 3/5)

Masum Hz. Hüseyin aşkıyla annelerin sineleri yanmıştır, onun için gözyaşı
dökmüşlerdir:

Bin üç yüz kırk oldu şimdi seneler
Firkat ateşiyle yandı sineler
Çok ağladı şu çöllerde anneler
Cihardeh-i masumeyn'in aşkına. (s.31, K. 3/6)

Hz. Hüseyin'e yapılan zülüm birçok gönlü derinden yaralamıştır. Hz. Hüseyin'i
sevenler, ona yapılanları hatırladıkça kalpleri yanmıştır:

Sıdkî'ya gönlüme düştü savaşlar
Aktı gözlerimden kan ile yaşlar
Gelin bağrımıza vuralım taşlar
Kerbela'da Hasaneyn'in aşkına. (s.31, K. 3/7)

Günahkâr kul, şehitler şahı olan Hz. Hüseyin aşkına günahlarının Allah katında
bağışlanmasını ister:

Hüseyin-i Kerbela Şah-ı Şehidin
Bi hakk-ı Şah Sultan Zeynel Abidin

Hürmetine olsun İmam Bâkır'ın
Bin kanımız bir mürvete bağışla. (s.34, K. 7/3)

Hz. Hüseyin'in tarafını seçenler, ona iman ederek gönüllerindeki şüpheyi terk etmişlerdir. Süfyan kavminden olanlar ise Hz. Hüseyin'in yolunu seçmemiştir:

Kabul eyledik imanı
Terk ettik zann ü gümanı
Biz Hüseyni siz Süfyani
Siz bir yana biz bir yana. (s.49, K. 25/8)

Sıdkî Baba, Piri Seyyid Cemalledin Sultan'ın ölümünün Kerbela şehidi Hz. Hüseyin'e kadar herkesi derinden üzdüğüne inanır:

Kerbelâ çölünde şah-ı şehidan
Ağlar birbiriyle yâr ü Mihriban
Karalar bağladı ehl-i âsüman
Seyyid Cemaleddin Sultan göçünce. (s.52, K. 30/2)

Hz. Hüseyin'e gönül verip onu sevenler, Matem Ayı'nda gönüllerinde derin bir üzüntü hissederek, Hz. Hüseyin'in acısıyla onların yürekleri kederlenir:

Gelin dostlar ağlayalım
Mah-ı matem üstümüzde
Sinemizi dağlayalım
Muhiplik var üstümüzde. (s.56, K. 34/1)

Kerbela'da şehit olan günahsız çocuklardan Abdullah ve Kasım, Hz. Hüseyin yolunu sürer:

İmamlar adına oldular taksim
Onları andıkça artıyor yasım
Bu iki masum da Abdullah, Kasım
İmam Hüseyin gerçek veliden geldi. (s.127, K. 91/2)

Alevi-Bektaşilikte pir; merhamet edici, işleri kolaylaştırıcı ve bağışlayıcıdır. Sıdkî Baba, bu nedenle Hz. Hüseyin aşkına ve hatırına pirinden yardım ister:

Hüseyin-i Kerbelâ erler serveri
Ol şaha bağışla bu ben kemteri
Cümle velilerin piri rehberi
Pir efendim âsan eyle işimi. (s.138, K. 105/5)

Sıdkî Baba, Alevi-Bektaşî inancının yol önderlerinden bir piri Hz. Hüseyin'e benzetir:

On ik'imam nesli yolun ulusu
Tarikatın, şeriatın Ali'si
Hacıbektaş dergâhının Velisi
Hüseyin-i devranım unutma beni. (s.143, K. 110/4)

Sıdkî Baba, bu şiirinde dağ sözcüğü ile tevriye yaparak yüreğinde Hz. Hüseyin'in acısının bulunduğu vurgu yapmıştır:

Vardır bu sinemde Hüseyin'in dağı
Bülbüller seyr'eder gülşeni bağı
İrfana yakışır hem tereyağı
Ayran olan çıkar meydandan geri. (s.148, K. 118/3)

Yiğit ve mert olmak isteyen kişi, Kerbela'da başını verip sırrını vermeyen Hz. Hüseyin'den ders almalıdır:

İlim kapısından içeri girip
Sırların sırrını perdesiz görüp
İmam Hüseyin'le başını verip
Kerbelâ'da ibret alması gerek. (s.158, K. 134/4)

Matem Ayı gelince Güneş bile Hz. Hüseyin'e yas tutar, güneşin sinesinde yaralar açılır:

Doğdu mâh-i matem giydi karalar
Ah Hüseyin'im ciğer pârem diyerek
Güneş derunundan açtı yaralar
Ah Hüseyin'im ciğer pârem diyerek. (s.159-160, K. 135/1)

Hz. Hüseyin'in soyu Hz. Ali'den gelir. Hz. Hüseyin'e yapılan zulüm tüm iman edenlerin yüreğini yakmıştır:

Atası Ali'dir Hakkın arslanı
Yanıdadır Kanber ile Selman'ı
Kan ağladı müminlerin sultanı
Ah Hüseyin'im ciğer pârem diyerek. (s.160, K.135/4)

Yezid, Hz. Hüseyin'in yoluna biat etmeyip ona zulüm etmiştir:

Yezitler bilmedi Hak peygamberi
Götürdüler o mübarek serleri
Melûl oldu iki cihan serveri
Ah Hüseyin'im ciğer pârem diyerek. (s.160, K.135/5)

Güvercin kanadındaki kan, Hz. Hüseyin'in başına gelen felaketi Medine halkına haber eder:

Güvercin kanına kanat batırdı
Âh eyledi dertlerini arttırdı
Medine ehline haber götürdü
Ah Hüseyin'im ciğer pârem diyerek. (s.160, K.135/6)

Hz. Hüseyin'e velayetin bayrağını taşıma görevi düşmüştür. Hz. Hüseyin, bu uğurda başını vermiştir, Kerbelâ Çölü onun kanı ile sulanmıştır:

Ümmi Seleme'de cevher bardağı
Hatırına düştü vasiyet çağı
Kana dönmüş Kerbelâ'nın toprağı

Ah Hüseyin'im ciğer pârem diyerek. (s.160, K.135/6)

Peygamberlik velayetinin taşıyıcısı Hz. Hüseyin'in katledilmesi Medine şehrindeki halkı derinden üzmüştür:

Al kana boyandı nübüvvet mührü
Er olanlar çekti cevır ile kahrı
Ateşlendi yandı Medine şehri
Ah Hüseyin'im ciğer pârem diyerek. (s.160, K.135/7)

Hz. Hüseyin'in acısından melekler karalar giyer, eren ve evliyalar yas tutar:

Büründü melekler kara libasa
Hüseyin'in dertleri gelmez kıyasa
Enbiya evliya girdiler yasa
Ah Hüseyin'im ciğer pârem diyerek. (s.161, K.135/8)

Muharrem Ayı gelince Hz. Hüseyin'in acısından canlı cansız tüm varlılar ağlar, yas tutar:

Muharrem ayında kanlar kaynaşır
Yüreğimde od'lar düşer korlaşır
İns ü melek, kurtlar kuşlar ağlaşır
Ah Hüseyin'im ciğer pârem diyerek⁸. (s.161, K.135/9)

Sıdkî Baba, Pir Ali Cemali Hz. Hüseyin gibi yiğit ve kahraman biri olarak görür. Bu nedenle pirinin izinden gider:

Oldun Hüseyin Kerbelâımız
Hem sensin Zeynel abâımız
Dü cihanda rehnûmamız
Ali Cemal Ali Cemal. (s.165, K.140/12)

⁸ “Ah Hüseyin'im ciğer pârem diyerek.” dizesi şiirin diğer dört kıtasında da redif olarak tekrar edilmiştir.

Hz. Hüseyin'in acısı insanların yüreğini yakar, kalpleri acıyla gark olanlar namert insandan uzak kaçar:

Sinemizde vardır Hüseyin derdi
Biz de fark eyledik merd oğlu merdi
Koymayın meydana her kalbi kartı
İrfan bizim olur gam çekme gönül. (s.170, K.146/4)

Sıdkî Baba, iman sahibi insanların Hz. Hüseyin'e Kerbela'da yapılan zulmün hesabını bir gün soracağından emindir:

Sefil Sıdkî bu yaremin emi var
Şu gönlümde Kerbelâ'nın gamı var
Bir gün olur müminlerin cemi var
Meydan bizim olur gam çekme gönül. (s.170, K.146/5)

Hz. Hüseyin; erlerin başıdır, mert insanların sevdiği bir yiğittir:

Ehlibeyt yolunda vermişim cânı
Hamdolsun pirimden tuttum damanı
Erler serfirazı hüblar merdanı
Ol Hüseyin'-i Kerbelâ'yı sevmişim. (s.174-175, K.152/3)

Sıdkî Baba, Hz. Hüseyin'in acısını kendi hâlinde yürekten yaşamaktadır:

Eyvallah babında boynum bükürüm
Hüseyin yarasını canda çekerim. (s.194, K.176/1)

Devriye tarzında yazdığı bir şiirinde Sıdkî Baba, dünyaya birçok kez don (kılık) değiştirerek geldiğini hatta Kerbela Çölü'nde Hz. Hüseyin'e yardım ettiğini söyler:

Çok suretle geldim ben bu cihana
Söylesem esrarım sığmaz beyana
Yetmiş üç er ile girdim meydana

Kerbela çölünde al kan idim ben. (s.219, K.299/39)

Bazı şiirlerinde Pervane mahlasını kullanan Sıdkî Baba, kendi kimliğini bulmak için Kerbela Çölü'nü Hz. Hüseyin aşkıyla gezmiştir:

Deşt-i Kerbelâ'yı derç ettim gezdim
Doksan bin kelâmı okuyup yazdım
Nesimi gibi kendi kendimi yüzdüm
Şimdi **Pervane**'yim yandım nâr'a ben. (s.221, K.200/9)

Hz. Hüseyin'in adı dilden dile dolaşır. Çünkü onun sevdikleri ona sahip çıkar:

Bir şahin gönderdim sizin ellere
Emanettir size İmam Hüseyin
İsmi yadigâdır dilden dillere
Emanettir size İmam Hüseyin. (s.251, K.244/1)

Hz. Hüseyin'in Kerbela'da kanının dökülmesi Müslümanların gözyaşı dökmesine neden olmuştur:

Müminleri yaşın yaşın ağlatan
Ah senin dertlerin İmam Hüseyin
Kerbelâ Çölü'nde kanın çağlatan
Ah senin dertlerin İmam Hüseyin. (s.251-252, K.245/1)

Hz. Hüseyin'in kaderi Kerbela'da acı bir şekilde ölmesiyle son bulmuştur. Bu acı kader, ona sevgi besleyen herkesin yüreğini yaralamıştır. Yüreklere yakan bu acı gökyüzüne kadar çıkmıştır:

Şehid düştü imamların şahbazı
Bu imiş takdirde yazılan yazı
Arşa çıktı Ehlibeyt'in avazı
Ah senin dertlerin İmam Hüseyin. (s.252, K.245/2)

Hız. Hüseýin'in ve yanındakilerin şehit edilmesi meleklerin bile gözlerinden kanlı yaşların akmasına neden olmuştur:

İptida meydan Hûr şehid açtı
Arştaki melekler kanlı yaş saçtı
Yetmiş üç pehlivan hep şehit düştü
Ah senin dertlerin İmam Hüseýin. (s.252, K.245/3)

Kerbela'da Hız. Hüseýin şehit edilmesine rağmen Hız. Peygamber nesli tükenmeyip İmam Zeynel soyu üzerinden sürmüştür:

İmam Zeynel kaldı Ali'den aslı
Şükür kesilmedi Muhammed nesli
Yüz yirmi dört bin peygamber yaşlı
Ah senin dertlerin İmam Hüseýin. (s.252, K.245/4)

Hız. Hüseýin, Hız. Peygamber torunu olmasına rağmen Kerbela'da yalnız kalmıştır. Onun yalnız kalması annesi Hız. Fatma'yı derinden üzmüştür:

Kana boyandı hep nesl-i peygamber
Elinde Zülfikâr nerededir Haydar
Ağladı Hazreti Fatıma, Kanber
Ah senin dertlerin İmam Hüseýin. (s.252, K.245/5)

Yezid, Kerbela'da Hız. Hüseýin'i şehit ederek onu eşinden, dostundan, sevdiklerinden ayırmıştır:

Lanet olsun Yezid'in canına
Kast'eyledi imamların kanına
Hasret koydu yâr ü hanümanına
Ah senin dertlerin İmam Hüseýin. (s.252, K.245/6)

Sıdkî Baba, Kerbela'da şehit edilen Hız. Hüseýin aşkıyla gözlerden kan gelinceye dek ağlamaktadır:

Sefil Sıdkî şu gönlümün zârı var
Kerbelâ'da Ehlibeyt'in nuru var
On iki'ayda kan ağlasam yeri var
Ah senin dertlerin İmam Hüseyin. (s.252, K.245/7)

Kerbela'daki zulüm için dökülen gözyaşı Ceyhun Nehri'ni dolduracak kadar çoktur:

Resm-i cennettir feyz'el-ulâmız
Kaf Kur'an, ve'l-kalem cism-i me'vamız
Şah Hasan yolunda budur Rızamız
Nem döker Ceyhun eder Kerbelâmız.

Bu nutku fehm'eden nûr-u celildir
Hakikat yoldaşım gerçek velidir. (s.304, M.313/3)

Hz. Hüseyin; insanların gönül şehridir. Bu şehre hakikat sırrına erenler girer:

Hüseyin'le Zeynel âba şârımız
Bakır ü Cafer'den aldık kârımız
Musa-yı Kâzım, Rıza her'varımız
Tâki, Nâki, hü çeker Askerimiz

Bu nutku fehm'eden nûr-u celildir
Hakikat yoldaşım gerçek velidir. (s.304, M.313/4)

Sıdkı Baba, mülk sahibi Allah'ın emriyle tüm canlı ve cansız varlıkların Kerbela'da
Hz. Hüseyin'e yardım etmesini ister:

Sensin her mülke Süleyman
Hükmündedir ins ile cân
Bi-hakk-i şâh-i şehidan
Hüseyn-i Kerbelâ yetiş. (s.338, K.355/9)

Hz. Hüseyin'in aşkıyla ve acısıyla ağlayanların bu dünyada işinin kötü
gitmeyeceğine, başlarına kötülük gelmeyeceğine inanılır:

Bülbüle benzer mi yaban kuşları
Zikr'eder mi üçler ile beşleri
Hüseyin'in aşkına döken yaşları
Bu âlem içinde berbat olur mu? (s.353, K.374/2)

Hz. Peygamber'in yolunu sürenler, bir gül bahçesidir. Hz. Hüseyin de o bahçenin gülüdür. Hz. Hüseyin'e myapılan zulüm her daim Hz. Hüseyin'i sevenleri ağlatır:

Sıdkî gene arttı bu figanımız
Hüseyin'in yoluna aksın kanımız
Evlâd-ı mürseldir gülistanımız
Can bülbülü her gülşende yayılmaz. (s.360, K.384/5)

Hz. Hüseyin'e biat edip onun yolundan gitmeyenlerin Hakk'a ulaşamayacağına, saygı göremeyeceğine inanılır:

Errahim'le Hüseyin'e ermeyen
Biat edip tarikine girmeyen
İlmi Cavidan'dan haber almayan
Visâli Hak olup hürmet bulamaz. (s.373, K.402/4)

Hz. Ali'nin oğlu ve Hz. Fatma'nın gözünün nuru, Kerbela şehidi Hz. Hüseyin'e selam olsun:

Cedd-i âli'ndir Hüseyin-i Kerbelâ İbn-i Ali
Merhaba ey nûr-u çeşm-i Fatıma Hayrû'n-nisa. (s.375, G.2/2)

On sekiz bin alemin şahı, Kerbela şehidi Hz. Hüseyin'e selam olsun:

Esselâm ey! On sekiz bin âlem içre şah olan
Esselâm ey! Cedd-i pâkindir şehid-i kerbelâ. (s.382, G.12/4)

Şeytanın şerrinden kaçıp kurtulanlar, Hz. Hüseyin'i gönül tahtlarında baş tacı ederler:

Şerr-i şeytan-i lâinden çok şükür buldum halâs
Kalbimin tahtında sultanım Hüseyin-i Kerbelâ. (s.384, G.14/3)

Çok eskiden beri Hz. Hüseyin, yolundan gidilen önder olarak kabul edilmiştir:

Ta ezelden muktedamızdır Hüseyin-i Kerbelâ
Mir'at-i Mevlânümanımızdır Hüseyin-i Kerbelâ. (s.385, G.16/1)

Hz. Hüseyin, Hz. Ali'nin temiz özünden meydana gelmiştir. Onun aydınlığı Hz. Peygamber'e benzer:

Nufte-i pâk-i Aliyyü'l-Murtaza düldür süvar
Nûr-u ayn-i Mustafamızdır Hüseyin-i Kerbelâ. (s.385, G.16/2)

Günahkâr kul; mahşer yerinde Hz. Hüseyin'e sığınır, ondan yardım bekler:

Arsa-i mahşerde oldur destigir-i müznibân
Mücrimânız, mültecamızdır Hüseyin-i Kerbelâ. (s.385, G.16/3)

Hz. Hüseyin'e biat kılanlar, onun temiz eteğinden tutup onu peşinden gidilen lider olarak görmüşler:

Kılmışız biat hulûs-u pâk ile daman tutup
Pevreviyiz pişivamızdır Hüseyin-i Kerbelâ. (s.385, G.16/4)

Hz. Hüseyin'in ay parçası gibi temiz olan yüzü, gönül şehrini aydınlatır:

Şu'le-i pâk-i cemaliyle münevver dü cihan
Şehri dilde mehlikamızdır Hüseyin-i Kerbelâ. (s.385, G.16/5)

Hz. Hüseyin, cennette ilahi aşk ile öten bülbül sesi gibidir:

Cennet içre gülşen-i kurb-u ilâhi âşîyan
Andelib-i hoş-nevâmızdır Hüseyin-i Kerbelâ. (s.385, G.16/6)

Sıdkî Baba'nın mahşer gününden korkusu yoktur. Çünkü Hz. Hüseyin Sıdkî Baba'nın gönül mutluluğunun kaynağıdır:

Rûz-u mahşerde hatar yok Hamdülillah Sıdkî'ya
Âşina-yı bâ-safamızdır Hüseyin-i Kerbelâ. (s.385, G.16/7)

Hz. Hüseyin, sultandır. Onu sevenler de onun hizmetkarıdır:

Bendeyiz sultanımızdır şah Hüseyin-i Kerbelâ
Sahibü'l fermanımızdır şah Hüseyin-i Kerbelâ. (s.386, G.17/1)

Hz. Hüseyin'in yolundan gidenler, mahşer gününden korku duymazlar. Çünkü Hz. Hüseyin'in kendilerine yardım edeceğini düşünürler:

Rûz-u mahşer şiddetinden yok bize havf ü hatar
Çün şefaât kânımızdır şah Hüseyin-i Kerbelâ. (s.386, G.17/2)

Hz. Hüseyin'i sevenler canlarını ona siper ederler. Çünkü Hz. Hüseyin'i can içinde can olarak görürler:

Tiğ-i a'daya müdavim sinemiz tuttuk siper
Can içinde cânımızdır şah Hüseyin-i Kerbelâ. (s.386, G.17/3)

Mahşer yerinde insanlar toplandıkları zaman Hz. Hüseyin'in kendisine biat edenleri koruyup kollayacağına inanılır:

Arsa-i mahşerde mahlûk cem' olunca bir yere
Anda sayebanımızdır şah Hüseyin-i Kerbelâ. (s.386, G.17/4)

Hz. Hüseyin'in temiz ve mübarek ismini dilinden düşürmeyenlerin her türlü zor işleri çözüleceği düşünülür:

Zikr-i ism-i pâki ile hallolur her müşkilât
Ayet-i Kur'anımızdır şah Hüseyin-i Kerbelâ. (s.386, G.17/5)

Hz. Hüseyin'in yüz güzelliği ve olgunluğu, onu sevenlere mutluluk verir:

Bi-bedel mülk-i melâhatla kemal-i zevk ile

Yusuf-i devranımızdır şah Hüseyin-i Kerbelâ. (s.386, G.17/6)

Sıdkî Baba; Hz. Hüseyin'e dost olduğunu hatırladıkça üzüntüden kurtulur, mutlu olur:

Gönlümüz eyler teselli **Sıdkî**'ya gam günleri

Yâr-i mihribânımızdır şah Hüseyin-i Kerbelâ. (s.386, G.17/7)

Hz. Hüseyin kapısı; derdine derman arayanların, ihsana gelenlerin yeridir:

Babına ihsana geldim ya Hüseyin-i Kerbelâ

Dertliyim dermana geldim ya Hüseyin-i Kerbelâ. (s.386, G.18/1)

Günahı, hatası çok olanlar; Allah tarafından bağışlanmak için Hz. Hüseyin'den yardım isterler, Hz. Hüseyin'i iyilik dağıtıcı olarak görürler:

Kân-i eltâf ü mürüvvetsin şef'ül müznibin

Affile gufrana geldim ya Hüseyin-i Kerbelâ. (s.386, G.18/2)

Nefis askerine yenik düşenler, tüm varlıklarını yitirirler. Oysa Hz. Hüseyin mert ve yiğittir. Nefsine yenik düşmez:

Leşker-i nefis-i bed-encâm kıldı yağma varımı

Sen Şah-ı Merdana geldim ya Hüseyin-i Kerbelâ. (s.386, G.18/3)

Göz pınarlarında bir damla gözyaşı olanlar, Hz. Hüseyin'in ölümünden duyduğu acıyla göz pınarları sel gibi çağlar:

Katremi gark etmek içim âh ile seller gibi

Çağlayup ummana geldim ya Hüseyin-i Kerbelâ. (s.386, G.18/4)

Hz. Hüseyin'in kapısının eşiğine yüz sürenler, kendilerine gönül makamı edinirler:

Âsitan-i devletine sürmek için yüzlerim

Lâ mekândan kâna geldim ya Hüseyin-i Kerbelâ. (s.386, G.18/5)

Mana aleminde gezip dolaşanlar, en sonunda temiz bir kalple Hz. Hüseyin'in yüce mertebesine gelirler:

Âlem-i manâda devran eyleyip ihlas ile

Sen azimü'ş-şâne geldim ya Hüseyin-i Kerbelâ. (s.387, G.18/6)

Hz. Hüseyin'in temiz yüzü aydınlık saçar, onu sevenler bu aydınlığın etrafında pervane olurlar:

Şem'a-yı didar-i pâkin şulesine lâ tahaf

Pervane veş yana geldim ya Hüseyin-i Kerbelâ. (s.387, G.18/7)

Hz. Hüseyin'in gönül makamı yüce bir yerdir. Ona biat edenler onun ölümünden duydukları acıyı gözyaşları ile anlatırlar:

Gözlerimin kanı ile yazıben bir arzuhal

Sunmağa divana geldim ya Hüseyin-i Kerbelâ. (s.387, G.18/8)

Hz. Hüseyin gül bahçesidir. Onu sevenler, sevdiğine kavuşan bülbül gibi gece uykularında yüksek sesle inlerler:

Rûz-ü şeb bi-hâb ü rahat nâleler inşad ile

Bülbülüm gülşana geldim ya Hüseyin-i Kerbelâ. (s.387, G.18/9)

Hz. Hüseyin aşkıyla kendinden geçenler, ondan ayrı kalmak yerine onun güzel yüzünü izlemek isterler:

Âşık-i âşüftesiyim hüsn-i pâkin lâ cerem

Arz edip seyrana geldim ya Hüseyin-i Kerbelâ. (s.387, G.18/10)

Sıdkî Baba, kendisini biçare biri olarak görür. Bayramlık bir koç gibi canını Hz. Hüseyin yolunda feda etmek ister:

İyd-i valsında kabul et **Sıdkî**-i biçareni
Koç gibi kurbana geldim ya Hüseyin-i Kerbelâ. (s.387, G.18/11)

Hz. Hüseyin'in iyiliğine talip olanlar, onun emirlerine de da talip olurlar:

Tâbi-i fermanınım şahım Hüseyin-i Kerbelâ
Tâlib-i ihsanınınım şahım Hüseyin-i Kerbelâ. (s.387, G.19/1)

Hz. Hüseyin'in gül gibi temiz yüzü, sevgilinin yanağı gibidir. O yüzü gören âşık bülbül gibi inler ama bu durumdan da memnun olur:

Gülşen-i pâk-i kuyunda dembedem feryad ile
Bülbül-i nalânınım şahım Hüseyin-i Kerbelâ. (s.387, G.19/2)

Hz. Hüseyin'e aşkla hayran olanlar; onun temiz yüzünü görmeyi kendilerine yapılan iyilik, güzellik olarak görürler:

Lûtf ü ihsan eyleyip göster cemal-i pâkini
Âşık-ı hayranınım şahım Hüseyin-i Kerbelâ. (s.387, G.19/3)

Hz. Hüseyin'e saf ve temiz duygu besleyenler, onun yüce gönül makamına konuk olup Hz. Hüseyin'in ayağının toprağına yüzlerini sürmek isterler:

Hâk-i pâ-yi devlete geldim hulûs-i pâk ile
Bir gece mihmanınım şahım Hüseyin-i Kerbelâ. (s.387, G.19/4)

Sıdkî Baba, kendinden geçmiş bir âşık olarak kendisini Hz. Hüseyin yoluna kurban etmek ister:

Sıdkî-i aşüftenim geldim visal-i iyd'ine
Kıl kabul kurbanınım şahım Hüseyin-i Kerbelâ. (s.387, G.19/5)

Kendilerini değersiz bir topluluk olarak görenler, Hz. Hüseyin'i yolundan gidilecek biri olarak görürler:

Bir güruhuz muktedâmız şâh Hüseyin-i Kerbelâ
Ayine-i Haknûmamız şâh Hüseyin-i Kerbelâ. (s.387, G.20/1)

Padişah sarayında Hz. Hüseyin oturur, onu sevenler Hz. Hüseyin'in fermanına uyarlar:

Olmuşuz can ile münked taht-ı fermanındayız
Padişah-i dü-serâmız şâh Hüseyin-i Kerbelâ. (s.388, G.20/2)

Gökyüzündeki en rütbeli kişilerden birisi Hz. Hüseyin'dir. Melekler, onun temiz ve yüce kişiliğinden gurur duyarlar:

İftihar eyler melâik pâ-pûs-i pâk ile
Rütbe-i arş i'tilâmız şâh Hüseyin-i Kerbelâ. (s.388, G.20/3)

Cebrail, Hz. Hüseyin'in daha küçükken Hz. Peygamber'e benzediğini söylemiştir:

Hâdim idi hazret-i Cibril Emin tâ tıfl iken
Nûr-u ayn-i Mustafamız şâh Hüseyin-i Kerbelâ. (s.388, G.20/4)

Gönül şehrini, nefsin cehaletinden ve karanlığından Hz. Hüseyin'in ay parçası gibi olan yüzünün aydınlığı kurtarır:

Zulmet-i cehl-i nefisten bulmuşuz fevz ü felah
Şehr-i dilde mehlikamız şâh Hüseyin-i Kerbelâ. (s.388, G.20/5)

Hz. Hüseyin'in adını dilinden düşürmeyenlerin kalplerinden mutluluk ve merhamet eksik olmaz:

Olmuşuz şayan-ı rahmet ism-i pâkin zikr ile
Kalplere bahş-i safamız şâh Hüseyin-i Kerbelâ. (s.388, G.20/6)

Hz. Hüseyin’i sığınılacak yer olarak görenlerin mahşer günü korku duymayacağına inanılır:

Rûz-u mahşer şiddetinden yok bize havf ü hatar
Çünkü cây-ı mültecamız şâh Hüseyin-i Kerbelâ. (s.388, G.20/7)

Hz. Hüseyin, kimseyi susuz bırakmayan ve herkesin yardımına koşan saki gibidir:

Ol livau’l-hamdin altında susuzluk yok bize
Sâk-i havz-i bekamız şâh Hüseyin-i Kerbelâ. (s.388, G.20/8)

Sıdkî Baba, Hz. Hüseyin’e sevgi beslemekten mutluluk duyar. Çünkü Hz. Hüseyin; iyilik, güzellik ve merhamet dağıtır:

Müjdeler olsun muhibb-i hanedana **Sıdkî**’ya
Kân-i eltaf-ü âtâ’mız şâh Hüseyin-i Kerbelâ. (s.388, G.20/9)

Hz. Hüseyin; Hz. Peygamber’in gözünün nuru, tüm varlıkların yol göstericisi ve her türlü belaya tutulmuş iyilik kaynağıdır:

Nûr-u çeşm-i Mustafadır şâh Hüseyin-i Kerbelâ
Tâc-ı şâh-i “Hel-eta”dır şâh Hüseyin-i Kerbelâ
İns ü cinne rehmünadır şâh Hüseyin-i Kerbelâ
Müptelâ-yı her belâdır şâh Hüseyin-i Kerbelâ.
Sahib-i cûd ü sahâ’dır şâh Hüseyin-i Kerbelâ
Kân-i eltaf ü atâ’dır şâh Hüseyin-i Kerbelâ. (s.388, Mrs.21/1)

Hz. Hüseyin’in aydınlık kişiliğini ve ay gibi parlayan yüzünü görüp onun eteğinden tutanlar, asla değersizleşmezler:

Âfitab-i mülk-i vahdet pertev-i nûr-i celi
Ahter-i burc-i saadet mah-i şer’-i münceli
Daman-i pâkin tutanlar görmez asla esfeli
Ma’ni-i “Kul innema”dır vâris-i ilm-i Ali

Sahib-i cûd ü sahâ'dır şâh Hüseyin-i Kerbelâ
Kân-i eltaf ü atâ'dır şâh Hüseyin-i Kerbelâ. (s.388, Mrs.21/2)

Merhametiyle tüm aleme sultan olan Hz. Hüseyin, Hak dinin uğruna Kerbela'da susuz bırakılarak şehit edilmiştir:

Emr-i Hakla din yolunda ser verip kurban olan
Kerbelâ'da suzulukla sinesi biryan olan
Sabr ile ind-i Hûda'da bir azimü'ş-şan olan
Şefkat ile on sekiz bin aleme sultan olan
Sahib-i cûd ü sahâ'dır şâh Hüseyin-i Kerbelâ
Kân-i eltaf ü atâ'dır şâh Hüseyin-i Kerbelâ. (s.389, Mrs.21/3)

Hz. Hüseyin'in dedesi alemlerin rahmeti Hz. Peygamber'dir, annesi Hz. Fatma'dır.

Cedd-i pâkidir Muhammed rahmetten lil alemin
Maderi Hayrû'n-nisa'dır hadimi Cibril Emin
Anda kaimdir ulûm-i evvelin ve'l-ahirin
Fazl-ı Mevlâ mazhar-i sırr-i şefiü'l-müznibin
Sahib-i cûd ü sahâ'dır şâh Hüseyin-i Kerbelâ
Kân-i eltaf ü atâ'dır şâh Hüseyin-i Kerbelâ. (s.389, Mrs.21/4)

Mahşer günü eren ve evliyalar, günahkâr kullar Hz. Hüseyin'in sancağı altında birleşerek ondan yardım beklerler:

Rûz-u mahşerde cemi-i enbiya vü evliya
Zir-i sancağı şerifinde ederler iltica
Çünkü olmuştur dahil-i rütbe-i fevk'al-ulâ
Âsitan-i kâbesinde sür yüzünü **Sıdkî** geda.
Sahib-i cûd ü sahâ'dır şâh Hüseyin-i Kerbelâ
Kân-i eltaf ü atâ'dır şâh Hüseyin-i Kerbelâ. (s.389, Mrs.21/5)

Hz. Hüseyin'in merhameti denizdeki gemidir, kurtuluşa götürür:

Keştiban-ı bahr-i rahmettir Hüseyin-i Kerbelâ
Malik-i râh-i hidayettir Hüseyin-i Kerbelâ
Gevher-i genç-i nübüvvettir Hüseyin-i Kerbelâ
Nufte-i şah-i velâyettir Hüseyin-i Kerbelâ
Kân-i eltaf ü mürüvvettir Hüseyin-i Kerbelâ
Sahib-i tâc-i şefaattir Hüseyin-i Kerbelâ. (s.389, Mrs.22/1)

Hz. Hüseyin'in annesinin kalbi temiz bir sultandır. Hz. Hüseyin'in yönü evliyaların nurlu yoludur. Hz. Hüseyin'de inanç ve iman mevcuttur. Bu nedenle onun dergahına yüz sürülür:

Nûr-i ayn-i fahr-i âlem kıblegâh-i evliya
Padişah-i kalb-i pâk-i Fatıma Hayr'ün-nisa
Taht-ı fermanıda mevcuttur cemi'-i asfiya
Âsitan-i devletine yüz sürüp kıl iltica
Kân-i eltaf ü mürüvvettir Hüseyin-i Kerbelâ
Sahib-i tâc-i şefaattir Hüseyin-i Kerbelâ. (s.389, Mrs.22/2)

Hz. Peygamber kandil ışığı gibi nur saçar. Tüm canlı cansız varlıklar onun şefkatine sığınır. Hz. Hüseyin de iyilik ve güzellik dağıtan özelliğini dedesinden almıştır:

Kandil-i rûz-i ezelde nûr-u Rabbü'l alemin
Şah-ı sâlâr-i risalet rahmeten lil alemin
İçtima eyler liva'yı şefkatında mürselin
İltica eyler ana cümle melek ehl-i zemin
Kân-i eltaf ü mürüvvettir Hüseyin-i Kerbelâ
Sahib-i tâc-i şefaattir Hüseyin-i Kerbelâ. (s.389-390, Mrs.22/3)

Hz. Hüseyin'in zalimler tarafından susuz bırakılarak öldürülmesinin dünyada eşi benzeri yoktur. Melekler bile Hz. Hüseyin'e yapılanlara ağladı:

Şah Hüseyin'i Kerbelâ'da kıldılar susuz şehid
Gökyüzünde hep melekler ettiler matem cedit
Kılmadı hürmet Resul'e o zalim kâfir Yezid

Olmadı âlemde böyle kimseye zulm-ü şedid

Kân-i eltaf ü mürüvvettir Hüseyin-i Kerbelâ

Sahib-i tâc-i şefaattir Hüseyin-i Kerbelâ. (s.390, Mrs.22/4)

Kûfe halkı dünya malıma tamah ederek Hz. Peygamber yolundan çıkıp Yezid yoluna girdiler. Verdikleri söze sadık davranmadılar, Hz. Hüseyin'in katline ortak oldular:

Kûfe kavmi çıkıp dinden ol Yezid'e uydular

Katli kastiyle Hüseyin'in cümle cevşen giydiler

Mansıb-i dünya için âl-i Resul'e kıydılar

Hüseyin'e verdiği ahd ü ikrarı hep sıydılar

Kân-i eltaf ü mürüvvettir Hüseyin-i Kerbelâ

Sahib-i tâc-i şefaattir Hüseyin-i Kerbelâ. (s.390, Mrs.22/5)

Hz. Hüseyin'in ölümüne razı olanların, ona yardım etmeyenlerin soyuna lanet olsun,

Lânet olsun kavmine ensarına ecdadına

Rûz-u mahşer ol pelidin gelmedi hiç yadına

İbn-i Said masumanın bakmadı feryadına

Tiğ-i zulmü gördü reva Resulün evladına

Kân-i eltaf ü mürüvvettir Hüseyin-i Kerbelâ

Sahib-i tâc-i şefaattir Hüseyin-i Kerbelâ. (s.390, Mrs.22/6)

Şam vilayetinin ileri gelenleri, Hz. Hüseyin'in ölümüne kast eyledi. Sıdkî Baba, Hz. Hüseyin'in ölümüne neden olanlara lanet okur, kıyamet gününe kadar gözyaşı döker:

Sıdkî'ya âh edip ağla ta ilâ yevm'el kıyam

Lânet et kavm-i Yezid'e her saat her subh ü şam

Evlâd-i peygambere hiç kılmadılar ihtiram

Kasd-i âl-i Resul etti Lânetullah ehl-i Şam

Kân-i eltaf ü mürüvvettir Hüseyin-i Kerbelâ

Sahib-i tâc-i şefaattir Hüseyin-i Kerbelâ. (s.390, Mrs.22/7)

Hz. Hüseyin; Hz. Peygamber'in gözünün nuru, Hz. Ali'nin oğlu ve kahramanlık meydanının aslanıdır:

Nûr-u çeşm-i fahr-i risalettir Hüseyin-i Kerbelâ
Nutfe-i şâh-ı velâyettir Hüseyin-i Kerbelâ
Sahib-i seyf-i celâdetdir Hüseyin-i Kerbelâ
Şir-i meydanı şecaattir Hüseyin-i Kerbelâ
Katil-i kavm-i gavayettir Hüseyin-i Kerbelâ
Hâmil-i Barî emanettir Hüseyin-i Kerbelâ. (s.390-391, Mrs.23/1)

Hz. Hüseyin gül bahçesinin bülbülüdür. Dedesi tüm peygamber ve evliyaların başı, canlı cansız tüm varlıkların iyilik kapısıdır:

Cedd-i pâki rahmeten lil alemin yanındadır
Enbiya vü evliya hep bâb-ı ihsanındandır
On sekiz bin türlü âlem zir-i fermanındandır
Ayet-i “illel meveddet” anların şanındandır
Bülbül-ü bağ-ı muhabbettir Hüseyin-i Kerbelâ
Vâris-i ilm-i nübüvvettir Hüseyin-i Kerbelâ. (s.391, Mrs.23/2)

Hz. Hüseyin şeriat kalesinin koruyucusu, gerçekler ilminin sahibi gençtir:

Şâhıvâr-i tâc-ı pâk-i şâh-i şehir-i “hel-eta”
Hem sürûr-i sine-i Pâkize-i Hayrû'n-nisa
Ol dur imamü'l-müttekin cümle halka rehnüma
Buldular fevz ü felahı eyleyenler iktida
Hâfız-ı hısn-ı şeriattir Hüseyin-i Kerbelâ
Malik-i genc-i hakikttir Hüseyin-i Kerbelâ. (s.391, Mrs.23/3)

Melekler, Hz. Hüseyin'in güzelliğine hayran olmuştur. O hem edep hem de sabır kaynağıdır.

Ahter-i burc-u saadet lem'a-i nûr-i şekûr
Hüsünün aşüftesidir cümle Gılman ile Hûr

Cism-i pâki dürr-i nâb-i bahr-i gufran-i Gafur
Maden-i hilm ü haya hem mazhar-i ism-i sabur
Kân-i eltaf ü mürüvvettir Hüseyin-i Kerbelâ
Gevher-i tâc-i keramettir Hüseyin-i Kerbelâ. (s.391, Mrs.23/4)

Hz. Hüseyin her türlü belaya tutulmuştur. Şimr-i Zülcevşen, Hz. Hüseyin'in başını keserek öldürmüştür. Sıdkî Baba, Hz. Hüseyin'in yasını tutar:

Ah ü feryad ile **Sıdkî** eyle gel yâs-i cedit
Söyle her dem lânetullahı alâ kavm-i Yezid
Vurdu gerdanına hançer Şimr-i Zülcevşen pelid
Bendegânıyla beraber cümle oldular şehid
Gûta-i bahr-i şehadettir Hüseyin-i Kerbeâ
Mübtelâ-yı her felâkettir Hüseyin-i Kerbelâ. (s.391, Mrs.23/5)

Gönül, Matem Ayı gelince belaya müptela olan Hz. Hüseyin'e gözünden kanlar akarcasına ağlar.

Dilâ mevsim-i matemdir eyleyip hûnfeşan ağla
Enin-ü âh ile bülbül misali kıl figan ağla
Belâya-yı Hüseyin ibn-i Murtaza'ya heman ağla
Şehid-i Kerbelâ sultanların yadıyla yan ağla
Demidir ey gözüm can ü ciğerden ağla kan ağla
Yezid'in ettiği cevri ü cefaya her zaman ağla. (s.391, Mrs.24/1)

Melunlar, Hz. Peygamber'in torunu olduğunu bile bile Hz. Hüseyin'e kötülük etmişlerdir:

Ubeyd ile İbn-i Said ol lâin Şimr-i Zülcevşen
Hûda'nın sevgili mahbubu olduğun bilir iken
Resûl'ün âl ü evlâdın katli ile ettiler şiven
Bu ayda şâd olan mel'un olmasın uktabada rûşen
Demidir ey gözüm can ü ciğerden ağla kan ağla
Yezid'in ettiği cevri ü cefaya her zaman ağla. (s.392, Mrs.24/2)

Melunlar, Hz. Peygamber'in gözünün nuru ve Hz. Ali'nin ev halkından olan Hz. Hüseyin'e eziyet etmiştir. Tüm melekler buna şaşırmıştır:

Hüseyin'in katli kastiyle dizildiler Kerbelâ'ya
Taaccüb eyledi cümle melaik bu maceraya
Hakaret kıldılar bihad nûr-u çeşm-i Mustafa'ya
Lâinler vermedi bir su hanedan-i Murtaza'ya
Demidir ey gözüm can ü ciğerden ağla kan ağla
Yezid'in ettiği cevır ü cefaya her zaman ağla. (s.392, Mrs.24/39)

Hz. Peygamber, Hz. Ali, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin soyu temizdir. Onların yolundan gidip onlara asker olmak gerekir.

Habib-i Kibriya Ahmed, Muhammed Mustafa, Hayder
Hasan hulk-i Rıza ile Hüseyin'e olagör asker
Bunların şân-i pâkinde gelüptür sure-i Kevser
Şehid oldu Kerbelâ'da bunca evlâd-ı Peygamber
Demidir ey gözüm can ü ciğerden ağla kan ağla
Yezid'in ettiği cevır ü cefaya her zaman ağla. (s.392, Mrs.24/4)

Muharrem Ayı gelince Hz. Hüseyin'i sevenler; canlarından vazgeçeler, adeta gözlerinden yaş yerine kan gelir:

Yine geldi muharrem sûziş-i kalbin ayan ile
Gözünden çeşme çeşme hûnalûdeyi revan ile
Şehitler halini yâd eyleyip ah ü figan ile
Siyehpûş ol, enin eyle bu ahı her zaman eyle
Hüseyin-i Kerbelâ'nın aşkına gel terk-i can eyle
Ciğerden yaralar açıp gözünden hûnfeşan eyle
Demidir ey gözüm cân ü ciğerden ağla kan ağla. (s.392, Mrs.25/1)

Hz. Hüseyin'in askerleri, Kerbela denilen yerde çadır kurdular. Düşmanlar; Hz. Hüseyin'e ok attılar, Hz. Hüseyin'in Fırat'ın suyundan faydalanmasını engellediler:

Kaza-yı Kerbelâ'ya hayme endaz oldu leşkerler
Yezîdîler Hüseyin'e belâ tirin attı serterser
Duaya meşgul oldular Hüseyin ile olan erler
Medet! Ab-ı Fırat'tan men olundu âl-i Peygamber
Hüseyin-i Kerbelâ'nın aşkına gel terk-i can eyle
Ciğerden yaralar açıp gözünden hûnfeşan eyle
Demidir ey gözüm cân ü ciğerden ağla kan ağla. (s.393, Mrs.25/3)

Hiz. Peygamber yolundan gitmeyip onun gözünün nuru Hiz. Hüseyin'e kötülük edeneler güzel sözlerle anılmaz:

Neden Ömer-i nas âl-i Resûl'e ihtiram olmaz
Atan anlar yolunda gitti, inkâra kıyam olmaz
Tedbil-i rey, kasd-i âl eden kişi asla bekâm olmaz
Bu tahsil ettiğın bednâm kat'a nik-i nam olmaz
Hüseyin-i Kerbelâ'nın aşkına gel terk-i can eyle
Ciğerden yaralar açıp gözünden hûnfeşan eyle
Demidir ey gözüm cân ü ciğerden ağla kan ağla. (s.393, Mrs.25/4)

Hiz. Peygamber'den sonra onun yolundan gidenler güzel günler göremedi. Hiz. Hüseyin'in gerdanına bıçak değdikçe melekler, güller, bülbüller ağladı:

Cesaret eyledikte katline çün Şimr-i Zülcevşen
Melâik, arş-i azam ağladı, hem ravza-i gülşen
Nebiden bu yanadır olmadı biran gönüller şen
Yıkılsın böyle bir muhannet dolap olmasın tâ şen
Hüseyin-i Kerbelâ'nın aşkına gel terk-i can eyle
Ciğerden yaralar açıp gözünden hûnfeşan eyle
Demidir ey gözüm cân ü ciğerden ağla kan ağla. (s.393, Mrs.25/5)

Hiz. Hüseyin öldürölünce tüm canlı cansız varlıklar gözlerinden yaş yerine kan döktüler, feryat ettiler, toprak al kana boyandı:

Medet! Mazlumların kanı o meydanda revan oldu

Felektir ger melektir, ins ü can hep hûnfeşan oldu
Kamu bu mihr ü mah ile encüm ü ebr figan oldu
Şafak ol gün vukuundan beri sera pâ kan oldu
Hüseyn-i Kerbelâ'nın aşkına gel terk-i can eyle
Ciğerden yaraler açıp gözünden hûnfeşan eyle
Demidir ey gözüm cân ü ciğerden ağla kan ağla. (s.393, Mrs.25/6)

Hz. Hüseyin'i Kerbela'da susuz şehid eden alçak, pis Yezid'in yaptıkları mahşer günü hatırlanacaktır:

Kestirip nehr-i Fırat'ı eyledi susuz şehid
Gelmedi mi rûz-u mahşer ol pelidin yadına. (s.397, G.28/2)

Erkek ve kadın melekler, cennette toplanıp Hz. Hüseyin'in endamına, boyuna göre elbise hazırladılar:

Cennet içre cem'oluben Huriler Gılman ile
Biçtiler hulle Hüseyin'in kamet-i şimşadına. (s.397, G.28/7)

Hz. Hüseyin'i sevenler, ona yapılan kötülüklerin intikamı almak ister:

Alalım şol hariciden dadını imamların
Bir yürüyüş eyleyelim Kerbelâ'nın aşkına. (s.398, G.29/4)

Gönlünde Hak aşkı duyanların niyeti, Kerbela şehidi Hz. Hüseyin gibi canlarını Hak yolunda feda etmektir:

Hüseyin şah-ı şehid-i Kerbelâ maksudumuz
Terk-i can ettim bugün Zeynel âbâ'nın aşkına. (s.398, G.29/5)

Kin ve kötülük besleyen Yezid ve askerleri; Hz. Hüseyin'i önce susuz bıraktılar, daha sonra da Hz. Hüseyin'in başını kestiler:

Kasd ile kin bağlayıben dü cihan sultanına

Leşkerin sevk etti zalim Kerbelâ meydanına
Kestiler nehr-i Fırat'ı geçtiler her yanına
Vermediler bir katre su ol keramet kânına
Lânet olsun ol Yezid'in kavmine a'vanına
Vurdular hançer Hüseyin'in gül gibi gerdanına. (s.398, Mrs.30/1)

Yezid'in askeri tarafından yetmiş üç yerinden okla yaralanıp şehit edilen Hz. Hüseyin'e melekler yas tuttu:

Attılar ok Şah Hüseyin'e ol Yezid bed hâreler
Yetmiş üç yerden açıldı sinesinde yâreler
İns ü cin cümle Melâik gidiler hep kareler
Verdiler ser din yolunda bu kadar mehpâreler
Lânet olsun ol Yezid'in kavmine a'vanına
Vurdular hançer Hüseyin'in gül gibi gerdanına. (s.398, Mrs.30/2)

Yezid; nefesine yenik düşerek Hak yolunu inkâr etti, Hz. Hüseyin'in kanını Kerbela Çölü'ne döktü:

Uydular nefs-i havaya türlü isyan ettiler
Şer'-i pâk-i Hakk'ı inkâr ile tuğyan ettiler
Âl ü evlâd-ı Resûl'ü kana galtan ettiler
Kerbelâ toprağını baştan başa kan ettiler
Lânet olsun ol Yezid'in kavmine a'vanına
Vurdular hançer Hüseyin'in gül gibi gerdanına. (s.399, Mrs.30/3)

Yezid; Hz. Hüseyin ve onun yanındakilerinin kanını dökerek dinden çıktı, Hak dine isyankâr davrandı:

Akıttılar Kerbelâ'ya Ehlibeyt'in kanını
Kestiler bir bir Hüseyin'in yetmiş üç ihvanını
Döndürüp kan ırmağa Kerbelâ meydanını
Çıkıp dinden ettiler inkâr şefaât kânını
Lânet olsun ol Yezid'in kavmine a'vanına

Vurdular hançer Hüseyin'in gül gibi gerdanına. (s.399, Mrs.30/4)

Sıdkî Baba; Hz. Hüseyin'e yapılan kötülüğe isyan eder, gözyaşı döker, Yezid'e lanet okur:

Sıdkî'ya bu maceraya ağla Allah aşkına

Sineni aşk âteşine dağla Allah aşkına

Matem et tâ ilâ mahşer böyle Allah aşkına

Yok mudur lânet Yezid'e söyle Allah aşkına

Lânet olsun ol Yezid'in kavmine a'vanına

Vurdular hançer Hüseyin'in gül gibi gerdanına. (s.399, Mrs.30/5)

Muharrem Ayı gelince Hz. Hüseyin aşkıyla gözyaşı sel olur, gözler Ceyhun Nehri gibi çağlar:

Geldi çün mah-ı muharrem ağla ey dil can ile

Çağlasın Ceyhun misali âb-ı çeşmim kan ile. (s.408, G.41/1)

Allah, Kur'an-ı Kerim'de Hz. Hüseyin'i şehit ettiği için Yezid'e lanet eder:

Kıldığınçün şah Hüseyin'i kast ile susuz şehid

Lânet etti Hak Yezid'e âyet-i Kur'an ile. (s.408, G.41/4)

Sıdkî Baba, Hz. Hüseyin için gözyaşı döken herkesin Allah tarafından cennetle müjdelenmesini ister:

Her kim ağlar şah Hüseyin'in aşkına matem günü

Hak cinân-ı pâkini bahş eylesin ihsan ile. (s.408, G.41/5)

Sıdkî Baba, Hz. Hüseyin'in kapısında kurban olarak canını verip ona kavuşmak ister:

İyd-i vasl-i pâkini arz'eylerim ihlâs ile

Âsitan-ı devletine canımı kurban ile. (s.409, G.41/6)

Hz. Hüseyin kapısı derman kapısı gibi görülür, orada dertlere derman aranır:

Sıdkî'nım geldim kapına ya Hüseyin-i Kerbelâ

Yâreme em kıl mürüvvet derdime derman ile. (s.409, G.42/10)

Matem gününde eğlenilmez, hoş zaman geçirilmez. Hz. Hüseyin'in Kerbela'da başına gelenler unutulmaz:

Mâh-ı matemdir bugün beyhude cünbüş eyleme

Bu cihanın âb-ı hoşgüvârını nûş eyleme.

Câzûdurlar bu arûs- u dehri aguş eyleme

Âdem iken cehl ile adını hargûş eyleme

Ol Yezid-i bed likanın sözlerin gûş eyleme

Macera-yı Kerbelâ'yı gel feramuş eyleme. (s.412, Mrs.47/1)

Hz. Hüseyin güneş gibi eren ve evliyaların üzerine doğar, onlar Hz. Hüseyin'in emri altına girerler:

Gün gibi eyler tulü bir gün gelir sahib liva

Zir-i sancağında bile enbiya vü evliya

Ehl-i imanım diyenler eylesinler iktida

Şah Hüseyin ile Hasan'dır kân-i eltaf ü vefa

Ol Yezid-i bed likanın sözlerin gûş eyleme

Macera-yı Kerbelâ'yı gel feramuş eyleme. (s.412, Mrs.47/2)

Küfe halkı, önce Hz. Hüseyin yolundan gider. Sonra dinden dönüp Hz. Hüseyin'e kötülük eder:

Küfe kavmi şah Hüseyin'e cümle biat ettiler

Sonra inkâr eyleyebilen çok hakaret ettiler

Şûrb-i hamr-i mengus ile meyl-i bi'dat ettiler

Çıktılar din-i mübiden ayş ü işret ettiler

Ol Yezid-i bed likanın sözlerin gûş eyleme

Macera-yı Kerbelâ'yı gel feramuş eyleme. (s.412, Mrs.47/3)

Hız. Peygamber'e dost olan kişi; Hız. Hüseyin'e yapılan zulme haksız kalmaz, Yezid'e lanet okur:

Katl'eder mi âl-i pâki ya müselmanım diyen
Razı olamaz böyle zulme hiçbir insanım diyen
Lânet etmez mi Yezid'e ehl-i imanım diyen
Nûr-u çeşm-i Mustafa'ya çün mühibbanım diyen
Ol Yezid-i bed likanın sözlerin gûş eyleme
Macera-yı Kerbelâ'yı gel feramuş eyleme. (s.412, Mrs.47/4)

Şeytanın nefsine uyanlar, Hız. Hüseyin'e çok kötülük ettiler. Onlar zulüm yolundan gittiler:

Sıdkî'ya gel kıl hikaye neylediler nettiler
Nefs-i şeytana uyuben râh-ı zulme gittiler
Şah Hüseyin-i Kerbelâ'ya çok cefalar ettiler
Ol mübarek serleri hep atlara çiğnettiler
Ol Yezid-i bed likanın sözlerin gûş eyleme
Macera-yı Kerbelâ'yı gel feramuş eyleme. (s.412-413, Mrs.47/5)

Hata ve günahı çok olan Sıdkî Baba, Hız. Hüseyin'in divanına gelerek ondan af dileyip günahlarının bağışlanması için yardım ister:

Pür hata rûy-u siyahım ya Hüseyin-i Kerbelâ
Af ile gufran için geldim huzur-u pâkine. (s.412, G.48/3)

Fani dünyanın günahkâr kulu Sıdkî Baba, Hız. Hüseyin hatırına Sırat Köprüsü'nden sağ salim geçip cennete gitmek ister:

Sırat köprüsü üstünden geçir bizi selâmetle
Halâs et nâr-ı cahimden Hüseyin-i Kerbelâ hakkı. (s.418, G.56/3)

Muharrem Ayı, her geldiğinde Hız. Hüseyin'in Kerbela'daki durumu akla gelir:

Yine mâh-ı muharrem nev hilâl ü eser verdi
Şehid-i Kerbelâ sultanların halin haber verdi. (s.424, G.64/1)

Kerbela Çölü'nde çok kötü şeyler oldu. Hz. Hüseyin'in başına bin türlü bela geldi:

O meydan-ı Kerbelâ'da neler oldu neler eyvah
Felek mahbub-u Mevlâ'yı her belâya siper verdi. (s.425, G.64/4)

Hz. Hüseyin Muharrem Ayı'nda şehit edilmiştir. Bu nedenle Sıdkî Baba da melekler gibi bu ayda gözyaşı döker:

Makamında Melâik **Sıdkî**'ya, hep âh ü zâr eyler
Hüseyin-i Kerbelâ çünkü bu ayda cân ü ser verdi. (s.425, G.64/5)

Hz. Hüseyin'de Hz. Ali'nin kişiliği görülür:

Gördüler nesl-i Hüseyin'de sırr-ı zâtın tulû'un
Dediler hem kutb-u âlem evliyasın ya Ali. (s.426, G.66/8)

Hz. Hüseyin, acıma ve merhamet yeridir. Onu sevenler, onun merhametinden şüphe etmezler:

Sen oldun şefkatpenâhım ya Hüseyin ibn-i Ali
Zerre yoktur ıstibâhım ya Hüseyin ibn-i Ali. (s.428, G.69/1)

Hz. Hüseyin'in kapısına gelenler onu padişah olarak görür, güzel duygular ile ona biat ederler:

Serfûrû kıldım hulûs-i pâk ile dergâhına
Çünkü sensin padişahım ya Hüseyin ibn-i Ali. (s.428, G.69/2)

Hz. Hüseyin, cennette ölümsüzlük suyunu dağıtan sakidir:

Cennet içre olduğunda sâki-i mâ'en tahir

Âyet-i Kevser güvahım ya Hüseyin ibn-i Ali. (s.428, G.69/3)

Hiz. Hüseyin'in gönöl yakan Kerbela Olayı'nı hatırlayanlar, yüreklerinde üzüntü hissederek:

Vak'a-i dilsûzûnu yâd eyledikçe dem be dem

Artar efgan ile âhım ya Hüseyin ibn-i Ali. (s.428, G.69/4)

Sıdkî Baba, Hiz. Hüseyin'in temiz bedeni ziyaret edilen Kâbe gibi görmüştür:

Âlem-i tahkiki de Merve, Safâ vü Kâbe'sin

Cism-i pâkin kıblegâhım ya Hüseyin ibn-i Ali. (s.428, G.69/5)

Günaha bulaşmış olan Sıdkî Baba, kendisini yüzü kara olarak görür. Hiz. Hüseyin'in gönöl kapısını günahlarından kurtulmak için niyaz eder:

Yüz sürüp geldim kapına bendegânın içre çün

Bir fakir rûy-u siyahım ya Hüseyin ibn-i Ali. (s.428, G.69/6)

Sıdkî Baba, Hiz. Hüseyin'in kapısının eşigine Allah tarafından günahlarının affedilmesi için yardım istemeye gelmiştir:

Âsitan-ı devletine geldi Sıdkî âh ile

Kıl muaf lûtf et günahım ya Hüseyin ibn-i Ali. (s.429, G.69/7)

Hiz. Hüseyin'e su içme fırsatı vermeden onu şehit ettiler:

Kurretü'l-ayn-i Resul'ü kıldılar susuz şehid

Hüseyin ibn-i Murtaza'ya vermediler mühleti. (s.436, G.77/18)

Hiz. Peygamber'e hürmet etmeyenler, Hiz. Hüseyin'in Fırat Nehri'nden su almasını engellediler:

Kestiler nehr-i Fırat'ı bir alay âda-yı din

Mustafa'nın âl'ine hiç kılmadılar hürmeti. (s.436, G.77/19)

Kerbela Çölü'nde Hz. Hüseyin şehit edilirken on dört masum çocuk da şehit edilir. Bundandır ki o zulmü işleyenlere lanet okunur:

Hem on dört mas'um-u pâki kıldılar bir bir şehid
Haricinin cümlesine eylesin Hak laneti. (s.437, G.77/27)

Hz. Hüseyin'e güzel duygular ile yüz sürüp onu niyaz etmek gerekir:

Şah Hüseyin-i Kerbelâ'ya sür yüzün ihlâs ile
Musa-yı Kâzım yolun tut azm-i Bağdat eyle gel. (s.440, G.81/5)

Muharrem Ayı gelince gönül, Hz. Hüseyin'e yapılan zulme kayıtsız kalmaz
gözünden kanlar akarcasına ağlar:

Geldi çün mâh-ı muharrem nâgehan ağla gönül
Eyleyüben gözlerinden hûn feşan ağla gönül
Etme bu aşkın yolunda kayd-ı can ağla gönül
Kerbelâ sultanlarından tut daman ağla gönül
Rûz ü şeb bülbül misali kıl fiğan ağla gönül
Şah Hüseyin-i Kerbelâ'ya her zaman ağla gönül. (s.442, Mrs.86/1)

Hak dinin yolunda Hz. Hüseyin ve yanındakiler susuz bir şekilde şehit edildi. Canlı cansız varlıklar bu zulme kan ağlamıştır:

Katl'olundu din yolunda niceler ol şâh ile
İçmediler bir katre su yetmiş üç hemrâh ile
Ağladı cümle Melâik gökte güneş mâh ile
Yâd edüp ol macerayı dembedem bin âh ile
Rûz ü şeb bülbül misali kıl fiğan ağla gönül
Şah Hüseyin-i Kerbelâ'ya her zaman ağla gönül. (s.442, Mrs.86/3)

Yezid kavmi, Hz. Hüseyin'i öldürmek için onu Kerbela Çölü gibi yardım gelmeyecek bir yere gitmeye zorladılar:

Katl için âl-i Resul'ü bir alay bağı hadid
Sürdüler at Kerbelâ'ya oldular haktan baid
Bendegâniyle Hüseyini kıldılar susuz şehid
Söyle her dem lânetullahi kavm-i Yezid
Rûz ü şeb bülbül misali kıl fiğan ağla gönül
Şah Hüseyin-i Kerbelâ'ya her zaman ağla gönül. (s.442, .8 Mrs 6/3)

Kerbela Olayı, her matem günü anılır. Hz. Hüseyin için gözyaşı dökenlerin günahların bağışlanacağına inanılır:

Mâh-ı matemdir bugün çün nâleler inşad ile
Terk-i hâb et macera-yı Kerbelâ'yı yâd ile
Affolur cürm ü günahın âh ile feryad ile
Terk-i cân eyledi ol şah âl ile evlâd ile
Rûz ü şeb bülbül misali kıl fiğan ağla gönül
Şah Hüseyin-i Kerbelâ'ya her zaman ağla gönül. (s.443, Mrs.86/4)

Hz. Hüseyin, susuz kalsın diye Fırat Nehri'nin yolu Yezid askerleri tarafından kesildi:

Kestiler nehr-i Fırat'ı el'ateş âh el'ateş
Yândı tutuştu feza-yı Kerbelâ âh el'ateş
Yârler aç yüreğinde olma asla çarekeş
Sinene dağlar vuruben **Sıdkî-i** biçare veş
Rûz ü şeb bülbül misali kıl fiğan ağla gönül
Şah Hüseyin-i Kerbelâ'ya her zaman ağla gönül. (s.443, Mrs.86/5)

Muharrem Ayı'nda gönül tüm zevklerden vazgeçer, karalar bağlar, gözden yaş yerine adeta kan akıtır:

Geldi çüm mâh-ı muharrem karalar bağla gönül

Gözlerinden hûn revan et su gibi çağla gönül
Dembedem bülbül gibi âh, dert ile inle gönül
Âşıkân-i âl-i Resul'ü gel bugün anla gönül
Macera-yı Kerbelâ'yı yad edüp ağla gönül
Âh çekip aşk ateşiyle sineni dağla gönül. (s.443, Mrs.87/1)

Kerbela Çölü cenk yerine döndüğünde Yezid, Hz. Peygamber'in torunu Hz. Hüseyin'e bir damla su vermemiştir. Bu nedenledir ki Yezid'e lanet okunur:

Lânet olsun Yezid'in cinsine ecdadına
Çok hakaret eyledi çün bu dinin bünyadına
Gelemedi âh yevm-i mahşer zalimanın yâdına
Vermediler bir katre su Mustafa evlâdına
Macera-yı Kerbelâ'yı yad edüp ağla gönül
Âh çekip aşk ateşiyle sineni dağla gönül. (s.443, Mrs.87/2)

Hz. Peygamber'e ve onun soyuna düşman olan Haricilere güven olmaz, onlar sözlerinde sadık değillerdir. Hz. Hüseyin gibi bir sultana kıymışlardır:

Bağlama bel Harici'nin peymanına
Sad hezeran lânet olsun kavmine a'vanına
Vurdular hançer Hüseyin'in gül gibi gerdanına
Etmediler asla hürmet dü cihan sultanına
Macera-yı Kerbelâ'yı yad edüp ağla gönül
Âh çekip aşk ateşiyle sineni dağla gönül. (s.443, Mrs.87/3)

Hz. Hüseyin tıpkı Hz. Peygamber gibi din yolunda izinden gidilecek birsidir. Hz. Hüseyin için gözyaşı dökenin günahlarının temizleneceğine inanılır:

Her kim ihlâs ile bugün ağlayuben çekse âh
Ol amel defterinden mahv olur kalmaz günah
Ehl-i cennettir Hüseyin'e ağlayan biştibâh
Kurretü'l-ayn-ı Muhammed barigâh-i din penâh
Macera-yı Kerbelâ'yı yad edüp ağla gönül

Âh çekip aşk ateşiyle sineni dağla gönül. (s.443-444, Mrs.87/4)

Hz. Hüseyin, her türlü belaya müptela olmuştur, cefa çekmiştir. Sıdkî Baba'nın Hz. Hüseyin'in acısıyla gökyüzünü inleyen feryadı ve döktüğü gözyaşı Ehlibeyt'e olan sevgisini gösterir:

Sıdkî'ya âh eyle arşı kaplasın efganımız
Ehlibeyt'in hubbuna gözyaşıdır bürhanımız
Çok belâlar çekti asla gülmedi sultanımız
Olmasın min ba'di mesrur dide-i gıryanımız
Macera-yı Kerbelâ'yı yad edüp ağla gönül
Âh çekip aşk ateşiyle sineni dağla gönül. (s.444, Mrs.87/5)

Hz. Ali soyundan olan Zeynel Abidin, Hz. Hüseyin yoluna canını ortaya koymuştur:

Hüseyin-i şah-i şehidin yoluna baş vermeyi
Zübde-i pâk-i Ali Zeynel âba'dan duymuşam. (s.446, G.91/7)

Matem Ayı, Hz. Hüseyin'in gönülleri kederlendirdiği ve aşk ile can verdiği zamandır:

Mah-ı matemdir Muharrem aynî mahşer rûz-u gam
Şah Hüseyin'in aşk ile can verdiği gündür bu dem. (s.446, G.92/1)

Hz. Hüseyin'i Kerbela'ya çağıran birtakım âsi ümmet, o meydanda ona kötülük etmiştir:

Davet eyleyip Hüseyinî Kerbelâ meydanına
Kıldılar çok cevri ü cefa sonra ol âsi ümem. (s.446, G.92/2)

Yezid, Fırat Nehri'nin yolunu kesince Hz. Hüseyin ve yanındaki değerli kişiler, susuz şehit olmuştur:

Kestiler nehr-i Fırat'ı bir alay kâfir Yezid

Susuzlukla şehid oldu nice zât-i muhterem. (s.446, G.92/3)

Hz. Peygamber'in gözünün nuru Hz. Hüseyin ve yanındaki sadık hizmetkarları, din düşmanlarının elinden zulüm gördüler:

Bendegâniyle beraber nûr-u ayn-i Mustafa

Düşmenân-i dîn elinden çekti bin türlü elem. (s.446, G.92/4)

Canlarını Hz. Hüseyin ile dîn yolunda verenlerin Hakk'ın güzelliğini görecekləri söylenir:

Cân ü ser kaydın feramuş eyleyenler **Sıdkî**'ya

Yettiler didar-ı Hakk'a dîn yolunda lâ cerem. (s.446, G.92/5)

Sıdkî Baba, herkesi Hz. Hüseyin gibi görür:

Âh ü feryad ile geldi **Sıdkî**-i biçareniz

Her biriniz bir şehidi-i Kerbelâ'sız lâ cerem. (s.447, G.93/13)

Hz. Hüseyin; Hz. Peygamber'in gözünün nuru, Hz. Ali'nin özüdür. Kerbela'da şehit edilmesi gönülleri derinden yaralamıştır:

Şâh Hüseyin-i Kerbelâ'dır kân-i eltaf ü kerem

Nakd-i Haydar, kurretü'l-ayn-i Resûl-u muhterem

Düşmenân-i dîn elinden çekti bin türlü elem

Vak'a-yı dilsûz-i matemdir muharrem rûz-u gam

Macera-yı Kerbelâ'yı yâd ile ey bü'l- himem

Lânet et Mervaniyâna verme mühlet dembedem. (s.448, Mrs.94/1)

Melunlar, dinin yüce değeri olarak görülen Hz. Hüseyin'e zulüm etmişlerdir:

İbn-i Said, Şimr-i Zülcevşen lâin pür ihtirab

Var idi hem yanlarında nice bin hınzır kilâb

Ettiler çün zulm ile ol Kâbe-i dini harab

Gelmedi mel'unların yâdına hiç yevmü'l-hesab
Macera-yı Kerbelâ'yı yâd ile ey bü'l- himem
Lânet et Mervaniyâna verme mühlet dembedem. (s.448, Mrs.94/2)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin; Hz. Peygamber'in gözünün nuru, Hz. Fatma'nın ciğerinin parçasıdır. Yezid, Hz. Hüseyin'e su vermeyerek on cefa çektirmiştir:

Şah Hüseyin ile Hasan'dır nûr-u çeşm-i Mustafa
Pâre-i ekba-i Zehra Fatıma Hayrû'n-nisa
Bağlatıp nehr-i Fırat'ı ol Yezid-i Bedlika
Vermeyüben bir katre su eylediler çok cefa
Macera-yı Kerbelâ'yı yâd ile ey bü'l- himem
Lânet et Mervaniyâna verme mühlet dembedem. (s.448, Mrs.94/3)

Alçak melunlar; Hz. Hüseyin'e ok attılar, onu ve yanındaki masumları susuz şehit ettiler:

Attılar ok şah Hüseyin'e bir bölük mel'un pelid
Al ü evlâd-i Resul'a kıldılar zulm-ü şedid
Kâfir-i mutlak değil mi leşkeriyle ol Yezid
Bu kadar ma'sum-i pâki kıldılar susuz şehid
Macera-yı Kerbelâ'yı yâd ile ey bü'l- himem
Lânet et Mervaniyâna verme mühlet dembedem. (s.448, Mrs.94/4)

Sıdkî Baba, Hz. Hüseyin'i candan sevenlerin mahşer günü ondan merhamet göreceğini söyler:

Sıdkî'ya sev cân ü dilden nesl-i pâk-i Hayder'i
İçesin yarın cinanda şevk ile ol Kevseri
Şah Hüseyin-i Kerbelâ'dır dü cihanın serveri
İster isen rûz-u mahşer şefkat-i Peygamber'i
Macera-yı Kerbelâ'yı yâd ile ey bü'l- himem
Lânet et Mervaniyâna verme mühlet dembedem. (s.448, Mrs.94/5)

Hz. Hüseyin, solmuş bir gül gibidir. Onun acısı, bülbülün güle olan aşkı gibi insanı inletir:

Yandı eyvah ol gül-i pejmürdeye, can, ağladım

Eyledim bülbül gibi çok nâleler, kan ağladım. (s.448, Mrs.95/1)

Hem gökyüzü hem de yeryüzündeki tüm insanlar, Hz. Hüseyin'in acısıyla ağlar:

Böyle kim kıldım tasavvur, ağlaşır ehl-i sema

Ağladı rûy-u zeminde cümle insan, ağladım. (s.449, Mrs.95/2)

Bu fani dünya, Hz. Hüseyin'in teşrifinden mutlu olmuştu. Ancak tüm kâinat, onun şehit edilmesine gözyaşı döktü. Sıdkî Baba da bu matem için gözyaşı döker:

Şol kadar şâd olmuş idi teşrifinden bu cihan

Gitti hayfa, ağladı bu kevn ü mekân, ağladım. (s.449, Mrs.95/3)

Hz. Hüseyin'in ölümü ile Ehlibeyt gökyüzünde eksiksiz olarak bulundu. Ama melekler ve gökyüzü, Hz. Hüseyin'e yapılan zulümden yas tuttu:

Beyt-i mamur oldu gökte, ehline dârü'l-hazen

Karalar giydi melâik, arş-ı rahman, ağladım. (s.449, Mrs.95/4)

Hz. Hüseyin'in acısının çaresi yoktur, o acıya sabır göstermek gerekir:

Ehl-i dertten çare sordum, ağlayu u derde âh

Söyledi: yoktur sabırdan başka derman, ağladım. (s.449, Mrs.95/5)

Hz. Hüseyin acısı insanların kalbini ateş gibi yakar:

Yerde gökte hep halayık seyr eder feryadıma

Düştü bu mülk-i vücuda nâr-i hicran ağladım. (s.449, Mrs.95/6)

Hz. Hüseyin'in ceddi dünyayı terk etti, o tüm belalarla yalnız kaldı:

Enbiya vü evliya hep kıldılar terk-i hayat

Böyle buyruldu Hûda'dan hükm ü ferman, ağladım. (s.449, Mrs.95/7)

Evliyalar, erenler fani dünyayı terk etti. Hz. Hüseyin de ecel şerbetini içti:

Padişahlar saltanat terkini kıldı akıbet

İçti bu câm-i ecelden nice sultan ağladım. (s.449, Mrs.95/8)

Sıdkî Baba, Hz. Hüseyin'in acısıyla kendinden geçmiştir, perişan şekilde dolaşmıştır:

Sıdkî'ya sahraya düştüm taşa çaldım başımı

Yüzlerim sürdüm zemine, çok perişan ağladım. (s.449, Mrs.95/9)

Sıdkî Baba, Hz. Hüseyin'i aşk ile sever onun iyiliğini ve merhametini ister:

Ya Hüseyin-i Kerbelâ ben âşık-i hayranınım

Babına yüz süregeldim talib-i ihsanınınım. (s.449, G.96/1)

Hz. Hüseyin, gül bahçesi gibidir. Ona âşık olanlar, onun derdinden zaman zaman bülbul gibi inler:

Ravza-i dârüs-selâmdır vasl-ı pâkin bahçesi

Dembedem bi hâb ü rahat bülbul-i nalânınım. (s.449, G.96/2)

Hz. Hüseyin'in kapısında sadakatle bekleyenler, onun kapısının eşliğinden bir an bile ayrı kalmak istemez:

Kılma mehcûr asitân-ı devletinden el'aman

Kelb-i kuyun âşinası bir geda derbanınım. (s.449, G.96/3)

Hz. Hüseyin, gül bahçesi gibi güzeldir. Ondan ayrı kalmak aşğın yüreğini yakar:

Gülistân-ı pâk-i hüsnünden cüda bülbul gibi

İftirakın ateşiyle sinesi büryanınım. (s.449, G.96/4)

Sıdkî Baba, kendisini Hz. Hüseyin yoluna kurban etmekten mutluluk duyar:

Sıdkî-i biçarenim geldim hulûs-u pâk ile

İyd-i vaslın Kâbesinde kıl kabul kurbanınım. (s.449, G.96/5)

Zalimler, Fırat Nehri'nin önünü keserek Hz. Hüseyin'in suya ulaşmasını engellediler.

Onu susuz şehit ettiler:

Kerbelâ'ya ordusun kurdu Yezid-i ha'inin

Kestiler nehr-i Fırat'ı arttı feryad ü enin

Vermediler su Hüseyin'e ol gürûh-u zalimin

Yandı tüttü âl ü evlâd-i emirü'l-mü'minin

Matem-i âl-i nebidir, ayin-i din-i mübin

Ağlayıp âh eyle tâ kim olasın gamdan emin. (s.469, Mrs.127/1)

Hz. Hüseyin'i susuz bırakıp onun başını kesen Yezid ve askerinin cehennemden çıkmaması temenni edilir:

Çektiler hançerlerini bir alay kâfir pelid

Âl ü evlâd-i Resûl'ü kıldılar susuz şehid

Bahr-i gufran-ı gafurdan oldular hep nâ ümid

Çıkmasın çâh-i cahimden leşkeriyle ol Yezid

Matem-i âl-i nebidir, ayin-i din-i mübin

Ağlayıp âh eyle tâ kim olasın gamdan emin. (s.469, Mrs.127/2)

Sıdkî Baba, Hz. Hüseyin'in acısıyla acı çeker. Sıdkî Baba'nın gözyaşı, Ceyhun Nehri gibi çağlar:

Ağlayalım arşa çıksın **Sıdkî**'ya efganımız

Çağlasın Ceyhun misali çeşm-i hûneşanımız

Bademe şâd olmasın bu dide-i giryanımız

Verdi cânın Kerbelâ da gitti ol sultanımız

Matem-i âl-i nebidir, ayin-i din-i mübin

Ağlayıp âh eyle tâ kim olasın gamdan emin. (s.470, Mrs.127/5)

Hz. Hüseyin'in başını kesen İbn-i Mülcem'e lanet okunur:

İbn-i Mülcem lânetullah vurdu hañcer zulm ile
Şehadet şerbetin içti ol imam'ül-müttekin. (s.471, G.130/4)

Şehadet sırası dinin sultanı Hz. Hüseyin'e geldiğinde o da bu yolda başını verdi:

Geldi nevbet şâh Hüseyin-i Kerbelâ'ya ayniyle
Din yolunda verdi başın gitti ol sultan-ı din. (s.471, G.130/6)

Hz. Hüseyin'ine kavuşma kokusunu alan sevgili, onun kapısının eşliğinden ayrılmaz:

Gelmişim dönmem efendim âsitanından senin
Almışam bûy vuslat-ı anberfeşanından senin. (s.474, G.134/1)

Hz. Hüseyin, merhamet ve iyilik kaynağıdır. Kendisinden yardım umanları geri çevirmez:

Sen şefaât madenisin isterim lûtf ü kerem
Kulu reddetmek değildir çünkü şanından senin. (s.474, G.134/2)

Hz. Hüseyin, gül bahçesi gibidir. Ondan ayrı kalmak bülbül gibi aşığı ağlatır:

Dembedem artar fîğanım nâleler bünyâd ile
Andelibim kılma meçhur gülüstanından senin. (s.474, G.134/3)

Hz. Hüseyin, cennetteki meleklerin güzelliğini tamamlayan bir süs ağacı gibidir:

Arş-i âlâ hurilerle cennet-i me'va tamam
Buldu revnak kamet-i serv-i revanından senin. (s.474, G.134/4)

Sıdkî Baba, kendisini çaresiz bir sadık hizmetkar olarak gördüğü Hz. Hüseyin kapısında ağlayarak ondan merhamet ister:

Âh ile geldi kapına şefaât ya Hüseyin
Sıdkî-i biçaredir bu, bendegânından senin. (s.474, G.134/5)

Hz. Hüseyin'in kapısında sadık hizmetkar olanlar, günahlarının affedilesi için ondan yardım ister:

İltica kıldım kapına gedayım ya Hüseyin
Kıl muaf lütf'et günahım pür hatayım ya Hüseyin. (s.475, G.136/1)

Hz. Hüseyin'in gönül evi, yardıma muhtaç olanlara şefaât eder:

Nûr-u ayn-i fahr-i âlemsin şefiü'l-müznibisin
Hân-ı ihsanına geldim bir gedayım ya Hüseyin. (s.475, G.136/2)

Hz. Hüseyin'in dergahına sığınmak bile mutluluk göstergesidir:

Dergeh-i âlempenahından beni dûr eyleme
Kelb-i kûy-i pâkin ile âşınayım ya Hüseyin. (s.475, G.136/3)

Hz. Hüseyin'e aşk duyan gönül; onun emri altında birleşir, canını aşk yolunda feda eder:

Zir-i sancağı şerife gelmişim lâ kaydı cân
Varlığıyla râh-ı aşkında fedayım ya Hüseyin. (s.475, G.136/4)

Hz. Hüseyin'in yolunda ölüme gitmek; tüm mal, mülk ve iktidar gücünden daha değerli bir nimettir:

Neylerim saltanat tahtın nimet-i uzma budur
Kelb-i kûy-i teşnegân-i Kerbelâ'yım ya Hüseyin. (s.475, G.136/5)

Gaflet uykusunu terk eden aşık, Hz. Hüseyin'in devasız derdine tutulur:

Terk-i hâb-ı gaflet ettim bülbül-ü aşüfle tek

Derd-i aşkı bidevaya müptelayım ya Hüseyin. (s.475, G.136/6)

Sıdkî Baba, Hz. Hüseyin'in günahı çok olanlara yardım etme lütfundan yaralanmak ister:

Bendegânınla beraber yarlığa bu **Sıdkî**'yı

Ehl-i cürmüm talib-i lütf ü ata'yım ya Hüseyin. (s.475, G.136/7)

Hz. Hüseyin; evliyaların ve enbiyaların sığındığı, yüz döndüğü bir Ehlibeyt'tir:

Kıblegâh-ı evliyadır âsitanın ya Hüseyin.

Mülteca-yı enbiyadır dü damanın ya Hüseyin. (s.475, G.137/1)

Melekler; Hz. Hüseyin'in ayak bastığı yeri öperler, onunla gurur duyaralar. Çünkü o, Hz. Peygamber'e benzer:

İftihar eyler Melaik hâk-i pâ'yn pûs ile

Nûr-u ayn-i pâkisin çün Mustafa'nın ya Hüseyin. (s.476, G.137/2)

Hz. Hüseyin'in serviye benzeyen boynunu izleyenler, ona âşık olurlar:

Oldular ihlâs ile hep âşık-ı âşüftesi

Seyr edenler kamet-i serv-i revanım ya Hüseyin. (s.476, G.137/3)

Hz. Hüseyin'in başı kesilince laleye benzeyen göğsünden al kanlar dökülür:

Lâle veş göğsünde dağlar oldu peyda göklerin

Ol zaman kim dökülünce hâke kanın ya Hüseyin. (s.476, G.137/4)

Hz. Hüseyin'in damla damla dökülen kanıyla adeta Kerbela Çölü gül bahçesine dönüştü:

Katra katra hûn-i pâkin damladıkça seyr ile

Gülistana döndü hâki, Kerbelâ'nın ya Hüseyin. (s.476, G.137/5)

Hz. Hüseyin âşıkları, ona zulüm eden Yezid'in cehennem ateşinden kurtulmaması ister:

Ol Yezid-i bed'likalar bulmasın nardan necat
Cânına lânetler olsun zalimanın ya Hüseyin. (s.476, G.137/6)

Hz. Hüseyin'in yasıyla dökülen gözyaşları, adeta her yeri denize çevirir:

Açılır cennet kapısı, cûş eder bahr-ı hayat
Ağladıkça mateminle bendegânın ya Hüseyin. (s.476, G.137/7)

Hz. Hüseyin'in emrine uyup ona sadakat gösterenlerin rahata ereceğine inanılır:

Zir-i sancağında giren buldular fevz ü felâh
Mehd-i sahip zamanısın cihanın ya Hüseyin. (s.476, G.137/8)

Hz. Hüseyin'in şanı, ondan yardım isteyenlere lütfunu gösterip merhamet göstermektir:

Kıl şefaât **Sıdkî**-i biçareye mahşer günü
Lütf ü ihsan eylemektir kula şanın ya Hüseyin. (s.476, G.137/9)

Sıdkî Baba, Hz. Hüseyin gibi Kerbelâ Çölü'nde can vermek istemiştir:

Macerâ-yı Kerbelâ'da ol zaman şahım Hüseyin
N'ola ben de kıla idim terk-i cân şahım Hüseyin. (s.476, G.138/1)

Hz. Hüseyin'in sancağının altına girenler, kalplerini onun sevgisiyle sınarlar:

Açtı sancağ-ı şerifin Mehdi-i devranımız
Eyledim bu kalbimi ben imtihan şahım Hüseyin. (s.476, G.138/2)

Binlerce sadık hizmetkar, Hz. Hüseyin'in emri altına girmiştir:

Ahmed-i Şeyh-i Cemaleddin sahib-i sancağ idi

Geldi ihâs ile yüz bin bendegân şahım Hüseyin. (s.476, G.138/3)

Can ve canandan vazgeçen âşık, Hz. Hüseyin yoluna katılır:

İştirâk ettim dahi ben terk-i hânüman ile

Ol liva kim açılınca nâgehan şahım Hüseyin. (s.476, G.138/4)

Hz. Hüseyin'in yolunda giden binlerce asker, din için toplamış Allah'ın askeri gibidir:

Bu kadar asker mücahid leşker-i Mevlâ idi

Der idim bu asker ile her zaman şahım Hüseyin. (s.476, G.138/5)

Ehlibeyt sevdasını yüreğinde taşıyanlar, Hz. Hüseyin aşkına Yezid'e meydan okur:

Süre idim sür'at ile yüzlerim imdat için

Çala idim tığ Yezid'e bi-güman şahım Hüseyin. (s.477, G.138/6)

Sıdkî Baba, günahı çok çaresiz biri olarak Hz. Hüseyin'den yardım ister:

Kıl muaf cürmü günahım **Sıdkî**-i biçareyim

Ah ile geldim kapına el'aman şahım Hüseyin. (s.477, G.138/7)

Hz. Hüseyin'in kapısının eşiği, Kâbe gibi değerli görülür. Günahlardan kurtulmak için oraya yüz sürülür:

Âsitanın Kâbe'sidir kıblegâhım ya Hüseyin

Süregeldim yüzlerim affet günahım ya Hüseyin. (s.477, G.139/1)

Sıdkî Baba, Hz. Hüseyin'den başkasına biat etmez. Çünkü Hz. Hüseyin, aşk ehlinin hem görünen hem de gizli yüzüdür:

Gayri bir ferde cihanda etmezim ben serfürû

Zahir ü batında sensin padişahım ya Hüseyin. (s.477, G.139/2)

Hz. Hüseyin, müminlere iyilik ve merhamet dağıtır. Ona inanlar bundan şüphe duymaz:

Sen emirü'l-müminisin kân-i eltaf ü kerem
Kalmadı kalbimde asla ıstıbahım ya Hüseyin. (s.477, G.139/3)

Hz. Hüseyin bir güldür. Ona âşık olanlar, tıpkı bir bülbül gibi aşk acısı çekerler:

Gülşen-i pâk-i visalin olmuşum âşüftesi
Bülbül-ü şeyda misali artar âhım ya Hüseyin. (s.477, G.139/4)

Sıdkî Baba; kendisini yüzü kara, günahkâr biri olarak görür. Bu nedenle Hz. Hüseyin'den yardım ister:

Sıdkî-i biçarenim geldim şefaât dileyi
Bendeğânın içre bir rûy-u siyahım ya Hüseyin. (s.477, G.139/5)

Hz. Hüseyin, kendisini sevenlerin gönül evinde yüce bir konuktur:

Ta ezel bu cânımın cânânıdır şahım Hüseyin
Hem saray-ı kalbimin mihmanıdır şahım Hüseyin. (s.477, G.140/1)

Müminler, Hz. Hüseyin'in yolunu din yolu olarak görür:

Bunların şanında geldi âyet âyet "hel-eta"
Müminanın dinidir imandır şahım Hüseyin. (s.477, G.140/2)

Hz. Hüseyin; Hz. Ali'nin değerlisi, Hz. Fatma'nın kalbinin nuru, tüm alemin de hükümdarıdır:

Nakd-i Haydar nûr-i kalb-i Fatıma Hayrû'n-nisa
On sekiz bin âlemin sulatanıdır şahım Hüseyin. (s.477, G.140/3)

Hz. Hüseyin, adalet dağıttığı için tüm halk onun emrine girmiştir:

Zir-i fermanına girdi cümleten halk-ı cihan

Avn-i Hak'la çün adalet kânidir şahım Hüseyin. (s.477, G.140/4)

Hz. Hüseyin, din yolunda can vermekten korkmayan Hak âşığı bir sultandır:

Din yolunda can ile ser kaydın asla etmedi

Ol Hûda'nın âşk-ı hayranıdır şahım Hüseyin. (s.477, G.140/5)

Hz. Hüseyin, tüm alemini yaratan Allah yolunda canını kurban etmiştir:

On sekiz bin âlem-i halk eyleyen ol Halik'in

Barigâh-i pâkinin kurbanıdır şahım Hüseyin. (s.478, G.140/6)

Hz. Hüseyin'in kapısının eşiği dertlere derman olur:

Âsitan-ı devletin pûs eyleyen bulur şifa

Her hususta dertlerin dermanıdır şahım Hüseyin. (s.478, G.140/7)

Hz. Hüseyin'in mahşer günü günahkarlara Allah'ın merhamet etmesi için yardımcı olacağına inanılır:

Rûz-u mahşerde şefa'at etmek için **Sıdkî**'ya

Ol Hûda'nın lütfudur, ihsanıdır şahım Hüseyin. (s.478, G.140/8)

Gönül yoksunu kimsesiz, Hz. Hüseyin'in kapsında derdine derman arar:

Bir gedayım bâbına ihsana geldim ya Hüseyin

Dertliyim bu derdime dermana geldim ya Hüseyin. (s.478, G.141/1)

Günahı çok olan geda, Allah tarafından bağışlanmak için Hz. Hüseyin'inden yardım ister:

Pür hata rûy-u siyahım lütfuna bel bağlayıp

Kıl mürüvvet aff ile gufrana geldim ya Hüseyin. (s.478, G.141/2)

Hz. Hüseyin'in aşkıyla can ve canandan geçen âşık, onu görmek için çöllere düşer:

Kat'edüben nice çöller terk-i hanüman ile

Ol cemâl-i pâkini seyrana geldim ya Hüseyin. (s.478, G.141/3)

Hz. Hüseyin'in yüzü aydınlık saçar. Hz. Hüseyin'i sevenler, onun etrafında pervane gibi döner:

Yandırıp bu perr ü bâlim eyle gel mahv ü fena

Şem'a-i didarına pervane geldim ya Hüseyin. (s.478, G.141/4)

Vuslat günü Hz. Hüseyin'e kavuşacak olan âşık, tıpkı güle kavuşmuş bülbül gibi olacaktır:

Rûz ü şeb bi-hâb ü rahat nâle vü efgan ile

Bülbül-ü aşüfteyim gülşana geldim ya Hüseyin. (s.478, G.141/5)

Hz. Hüseyin, zulme uğrayanların sığındığı mert insanların meydanıdır:

Zulmedüben yıktılar ol kal'a-i esrarımı

Dev elinden sen Şah-ı Merdan'a geldim ya Hüseyin. (s.478, G.141/6)

Hz. Hüseyin'in gönül divanı, haksızlığa uğrayanların derdine çare olma yeridir:

Kıldılar yağma meta'im bir bölük a'dâ-yı din

Arzuhalim sunmağa divana geldim ya Hüseyin. (s.478, G.141/7)

Hz. Hüseyin'in belli bir mekânı yoktur. O, kendisine güzel duygular ile gelen herkese yardım dağıtır:

Âsitan-ı pâkine yüz sürmeğe ihlâs ile

Arz'edüben lâmekândan kâna geldim ya Hüseyin. (s.478, G.141/8)

Sıdkî Baba, kendisini bir su damlası olarak görür. Hz. Hüseyin'e katılarak büyük bir denize dönüşür:

Bu vücudüm katrasın gark etmek için lâ tahaf
Çağlayuben su gibi ummana geldim ya Hüseyin. (s.478, G.141/9)

Hz. Hüseyin'in yüzü alemleri aydınlatır, onu gören aşk ile yanar:

Âfitâb-i tal'atın kıldı münevver âlemi
Nûr-u veçhin şûlesinde yâna geldim ya Hüseyin. (s.478, G.141/10)

Sıdkî Baba, kavuşma gününde bir koç gibi canını Hz. Hüseyin'e feda etmekten mutluluk duyar:

Vuslatın iyd'inde zebh et **Sıdkî**-i biçareni
Teslim oldum koç gibi kurbanı geldim ya Hüseyin. (s.478, G.141/11)

Hz. Hüseyin; tüm alemin hükümdarı, gariplerin gönül sultanıdır:

Bir gedayım kalbimin tahtında sultanım Hüseyin
On sekiz bin âlem içre mir-i fermanım Hüseyin. (s.479, G.142/1)

Hz. Hüseyin; Hz. Fatma'nın sevdiceği, Allah'ın aslanı Hz. Ali'nin değerli bir evladıdır:

Ol cigerpâre-i Zehra Fatıma Hayrûn'n-nisa
Hak habibi nakd-i pâk-i şîr-i Yezdanım Hüseyin. (s.479, G.142/2)

Hz. Hüseyin'in ayağının tozu evliyaların göz sürmesi gibidir. Hz. Hüseyin, Hz. Peygamber'in özündendir:

Kûhl-u çeşm-i evliyadır hâk-i pâ-yi devletin
Dedi çün mahbub-i Mevlâ, cism ile cânım Hüseyin. (s.479, G.142/3)

Hz. Hüseyin; gerçeğin kıblesi, yönüdür:

İftihar eyler melâik pâ pûs-i pâkinle hem

Kible-i ehl-i hakikat kutb-u devranım Hüseyin. (s.479, G.142/4)

Hz. Hüseyin'in değerli kapısına niyaz eyleyenin derdine derman bulacağına inanılır:

Âsitan-ı izzetin pûs eyleyen bulur şifa

Hâce-i ilm-i tababet derde dermanım Hüseyin. (s.479, G.142/5)

Hz. Hüseyin'in ağzı, hayat suyunun çeşmesi gibidir. Dudakları Allah'ın nurudur:

Femm-i pâkindir mübarek çeşme-i âb-i hayat

Leblerin nûr'ül-Hûda'dır Şah-ı Merdanım Hüseyin. (s.479, G.142/6)

Hz. Hüseyin'in dili berekettir, sözleri şeker bitkisi gibi tatlıdır. Dişleri inci tanesidir:

Âb-ı nisandır lisanın sözlerin kand-i nebat

Dendaneler bahr-i dilde dürr ü mercanım Hüseyin. (s.479, G.142/7)

Hz. Hüseyin'in yüzü gül, boyu servi ağacı gibidir. Güzel yüzünü görenler, ona âşık olurlar:

Ol sekiz cennet, cemâlin âşık-ı aşüftesi

Ey yüzleri gül kamet-i serv-i revanım Hüseyin. (s.479, G.142/8)

Hz. Hüseyin'in yüzü o kadar aydınlık ve parlaktır ki dünyayı bir güneş gibi aydınlatır:

Şû'le-i nûr-i cemalindir ısıtan âlemi

Âsüman-i mülk-ü dilde mâh-i tâbanım Hüseyin. (s.479, G.142/9)

Hz. Hüseyin uzun boylu, güzel kokuludur:

Kametindir serv-i nâz-ı cennet-i dar'üs-selâm

Sünbül-ü kâkûl-i müşkin, anber efşanım Hüseyin. (s.479, G.142/10)

Hz. Hüseyin'in gül kokulu gerdanı Hz. Peygamber'in öptüğü yerdir. Hz. Hüseyin, velayet bağının gonca gülüdür:

Gerden-i anberfeşanım busegâh-i Mustafa

Gülbün-ü bağ-ı velâyet gonca handanım Hüseyin. (s.479, G.142/11)

Hz. Hüseyin'in gül bahçesine benzeyen yüzünü hatırlayanlar, aşktan çılgına dönen bülbül gibi hüzünlenir:

Gülşen-i pâk-i cemalin yâdî kıldıkça müdam

Bülbül-ü şeyda misali artar efganım Hüseyin. (s.479, G.142/12)

Hz. Hüseyin'in bakışı ve kirpikleri, insanları kendisine aşık edecek kadar cezbedicidir:

Nergis-i şehîlâ-yı çeşmin olmuşum mestanesi

Tiğ-i müjgânın tenimde koymadı kanım Hüseyin. (s.480, G.142/13)

Hz. Hüseyin'in sümbül gibi olan kokusu onu sevenlerin kalbini yakar:

Yâd'a geldikçe efendim sünbül-ü şebbûların

Od gibi yanar tutuşur kalb-i viranım Hüseyin. (s.480, G.142/14)

Hz. Hüseyin'in güzel özelliklerinin konuşulması dinleyenlerin bilgisini artırır:

Hamdülillah kim muhabbet eyleyip ihlâs ile

Söyledikçe vasf-i pâkin artar irfanım Hüseyin. (s.480, G.142/15)

Sıdkî Baba, canını Hz. Hüseyin yolunda kurban etmekten çekinmez:

Bendegânınla kabul et **Sıdkî**-i biçareni

Koç gibi geldim kapına, sana kurbanım Hüseyin. (s.480, G.142/16)

Sıdkî Baba, fani dünyadan göç edip toprak altına girince Hz. Hüseyin hatırına muradına erişmeyi bekler:

Gelmişim hâk-i derine ver muradım el'aman
Hüseyin-i şah-i şehidân Kerbelâ'nın hakkıyçün. (s.481, G.144/7)

Muharrem Ayı gelince Hz. Hüseyin aşkıyla dağlar, taşlar, melekler feryat edercesine ağlar; yas tutarlar:

Geldi çün mâh-ı muharrem âşıkân ağlar bugün
Arş-i âlâ'da melâik kareler bağalar bugün.
Nâle vü feryad eder hep taş ile dağlar bugün
Hep eridi yüreğinde kalmadı yağlar bugün
Âteş-i aşk ü muhabbet sinemi dağlar bugün
Gözlerimin yaşı durmaz kan ile çağlar bugün. (s.481-482, Mrs.145/1)

Kerbela Olayı, âşığın yüreğini kor gibi yakar. Hz. Hüseyin'in acısı âşığı divane eder, çılgın bülbüle döndürür:

Macera-yı Kerbelâ'dır yandıran ten hanemi
Dediler Beytû'l-hazendir seyr eden kâşanemi
Bülbül-ü şeyda mıyım ya bilmezem pervane mi?
Edemez kimse teselli bu dil-i divanemi
Âteş-i aşk ü muhabbet sinemi dağlar bugün
Gözlerimin yaşı durmaz kan ile çağlar bugün. (s.482, Mrs.145/2)

Her türlü belaya tutulan Hz. Hüseyin'in kanı, Kerbela Çölü'nü adeta sulamıştır:

Ol zaman kim âh ile çün göstereptür ser belâ
Nazil oldu enbiya vü evliya her belâ
Kalmadı illâ Hüseyin'e gelmedik hiçbir belâ
Hûn-i evlâd-ı Resul ile boyandı Kerbelâ
Âteş-i aşk ü muhabbet sinemi dağlar bugün
Gözlerimin yaşı durmaz kan ile çağlar bugün. (s.482, Mrs.145/3)

İbn-i Sa'id, Hz. Hüseyin'e türlü zulümler etmiştir. Onu susuz bırakmıştır. İman edenler bu zulme gözyaşı döker:

İbn-i Sa'id pür cefa hain peli-âverd ile
Bağlandı nehr-i Fırat'ı bir alay namerd ile
Ağlamaz mı ehl-i iman Şah Hüseyin'in vird ile
Ol şehitler halini yâd eyleyüben derd ile
Âteş-i aşk ü muhabbet sinemi dağlar bugün
Gözlerimin yaşı durmaz kan ile çağlar bugün. (s.482, Mrs.145/4)

Sıdkî Baba; gece gündüz Hz. Hüseyin acısıyla feryat eder, ona yapılan zulmü aklından çıkarmaz. Hz. Peygamber soyuna dua eder:

Sıdkî, ya âh eyleyüben naleler kıl subh ü şam
Etme minba'di fenada şiven ile ihtişam
Âlü evlâd-i Resule kıl salât ile selâm
Unutulmaz bu felâket tâ ilâ-yevme'l-kıyam.
Âteş-i aşk ü muhabbet sinemi dağlar bugün
Gözlerimin yaşı durmaz kan ile çağlar bugün. (s.482, Mrs.145/5)

Muharrem Ayı gelince Hz. Hüseyin aşkına melekler ağlar, karalar giyip yas tutar:

Geldi çün mâh-ı muharrem âşıkân ağlar bugün
Kareler bağlar melâik âsüman ağlar bugün. (s.482, Mrs.146/1)

Kerbela Olayı; insanları, melekleri yasa sokmuştur, derinden üzmüştür:

Yasa girdi cennet içre huriler gılman ile
Macera-yı Kerbelâ'ya ins ü cân ağlar bugün. (s.482, Mrs.146/2)

Kerbela acısı gözlerden kanlı yaşlar akıtır:

Aktı seller çeşmemizden oldu tufan-i cedid
Gark olup hûnâb-ı gamda kûnfekân ağlar bugün. (s.483, Mrs.146/3)

Hz. Hüseyin'in acısına Müslüman olmayanlar bile ağlarken Müslüman gibi görünenlerin bazıları ağlamaz:

Ey münafık derd ile sen ağlamazsın ya niçün
Ol Yezid'in ettiğine kâfiran ağlar bugün. (s.483, Mrs.146/5)

Matem Ayı'nda yer ile gök, ay ile güneş dinin yol göstericisi Hz. Hüseyin için ağlar:

Matem-i mâh-ı muharrem, ayin-i din-i mübin
Yer ile gök, mihr ile mâh, cümle kan ağlar bugün. (s.483, Mrs.146/6)

Tüm insanlık; Hz. Hüseyin'e gözyaşı döker, onu haksız yere zulüm eden Yezid'e lanet okur:

Sad hezeran lânet olsun ol Yezid'in cânına
Kıldı zalâm-ı sariha hep cihan ağlar bugün. (s.483, Mrs.146/7)

Hz. Hüseyin, yolun hem marifet hem tarikat sultanıdır. Bu nedenle Ehlibeyt'in önde gelenidir:

Hem şariat hem tarikat, mârifetin sultanı hem
Ehlibeytin serfirazı Hüseyin-i Kerbela'mız var. (s.484, G.148/3)

Kûfe kavmi, Hz. Hüseyin yolundan gitmeye önce söz verdi. Sonra sözlerinden cayarak Hz. Hüseyin'e şiddetli zulüm ettiler:

Kûfe kavmi Şamî ile zulmü iksar ettiler
Kıldılar davet Hüseyin'i nice ısrar ettiler
Düştüler çok kıyl ü kale türlü güftar ettiler
Nâmeler yazıp demadem çünkü icbar ettiler
Hak dediler Şah Hüseyin'e evvel ikrar ettiler
Bozdular kavl ü kararı sonra inkâr ettiler. (s.488, Mrs.156/1)

Kerbela Çölü'nde Hz. Hüseyin'e Yezid ordusu, çok kötülük etti. Hz. Hüseyin ve yanındakilere merhamet göstermedi:

Kurdular ceng ü cidali Kerbelâ meydanına
Çok hakaretler eylediler ol keremler kânına
Kılmadılar hiç mürüvvet dü cihan sultanına
Lânet olsun Yezid'in nice yüz bin cânına
Hak dediler Şah Hüseyin'e evvel ikrar ettiler
Bozdular kavl ü kararı sonra inkâr ettiler. (s.489, Mrs.156/3)

Fırat Nehri'nin yolunu keserek Hz. Hüseyin'e su vermeyenlerin kalbi kötülükle doludur. Onlar hınzır olarak görülmüştür:

Kestiler nehr-i Fırat'ı leşker-i İblis recim
Âl ü evlâd-ı Resûl'e etmediler hiç rahim
İçlerinde çünkü asla yok idi tab'-i halim
Cümlesi hınzır muhannet pür cefa kalb-i cahim
Hak dediler Şah Hüseyin'e evvel ikrar ettiler
Bozdular kavl ü kararı sonra inkâr ettiler. (s.489, Mrs.156/3)

Muharrem Ayı'nda Hz. Hüseyin aşkıyla yaş döken gözler dert görmezler. O gözler aslında mutluluk saçar:

Bugün mâh-ı muharremdir bunda nâlan olan gözler
Ağrı görmez bu matemde eşk-i recan olan gözler
Enin âh ile her dem dolup umman olan gözler
Safabahş olmasın asla bugün şâdan olan gözler
Silinsin ayine âsa âb ile kan olan gözler
Hüseyin-i Kerbelâ aşkı ile giryân olan gözler. (s.490, Mrs.158/1)

Aşk ehli gönül, Hz. Hüseyin için gözünden adeta yaş yerine kan akıtır. Hz. Hüseyin'in derdiyle dertlenir:

Ciğerden yârler açup ey gönül nâgehan ağla

Şehid-i Kerbelâ halin yâd ile durma yan ağla
Demadem bülbül misali eyleyüp hûnfeşan ağla
Hüseynin çektiği derd ü belâyâ her zaman ağla
Silinsin ayine âsa âb ile kan olan gözler
Hüseyn-i Kerbelâ aşkı ile giryân olan gözler. (s.490, Mrs.158/2)

Hz. Hüseyin'in aşkı, sevgiliyi gece gündüz ağlatır. Sevgili, Hz. Hüseyin aşkıyla Allah'a dua eder:

Huzur-u pâk-ı Mevlâ'ya sürüp yüz âh ü zarımla
Geceler terk-i hâb ettim bu dil-i bikararımla
Tarik-i aşk-i âla'da fedayım cümle varımla
Semaya çıktığı âhım değildir ihtiyarımla
Silinsin ayine âsa âb ile kan olan gözler
Hüseyn-i Kerbelâ aşkı ile giryân olan gözler. (s.490, Mrs.158/3)

Hz. Hüseyin'in acısı; yürekleri dağlar, kan gibi gözyaşı döktürür, rahat bir hayat vermez:

Enin et ey gönül ağla, figanın berdevam olsun
Demidir ey gözüm çağla, hâb-ı rahat haram olsun
Şehid-i Kerbelâ sultanlarına bin selâm olsun
Cemal-i pâk-i Mevlâ'yı seyr ile şadükâm olsun
Silinsin ayine âsa âb ile kan olan gözler
Hüseyn-i Kerbelâ aşkı ile giryân olan gözler. (s.491, Mrs.158/4)

Sıdkî Baba, Hz. Hüseyin'e yapılan zulme mahşer gününe kadar feryat eder, o kötülüğü unutmaz:

Yezid-i Bedlika mel'un gönderüp Küfe ye leşker
Ali'nin âl-i pâkine zulm ile çektiler hançer
Şehid oldu sussuzlukla cümle evlâd-ı Peygamber
Figan et âh ile ağla ey **Sıdkî** tâ ilâ mahşer
Silinsin ayine âsa âb ile kan olan gözler

Hüseyin-i Kerbelâ aşkı ile giryân olan gözler. (s.491, Mrs.158/5)

Muharrem Ayı gelince yas tutulur, gözlerden kan çağlar, kalp aşk acısıyla dağlanır:

Geldi matem günleri âh eylemek eyyamdır
Didelerden eşk-i hûnun çağlamak eyyamdır
Kalb-i mahzun yâs ü kara bağlamak eyyamdır
Macera-yı Kerbelâ'yı söylemek eyyamdır
Ey muhibb-i âl olanlar ağlamak eyyamdır
Sûziş-i matemle sine dağlamak eyyamdır. (s.491-492, Mrs.160/1)

Yezid; Hz. Peygamber soyundan Hz. Hüseyin'i susuz bırakıp şehit etti. Mümin olan bu kötülüğe yas tutar:

Eyledi âl-i Resûl'e çün hakaret ol Yezid
Vermedi bir katre su mazlumlara bağı hadid
Lânetullahı âla kavm-i Yezii bi adid
Ehl-i imanım diyen matem eder her yıl cedid
Ey muhibb-i âl olanlar ağlamak eyyamdır
Sûziş-i matemle sine dağlamak eyyamdır. (s.492, Mrs.160/2)

Ziyad oğlu Ubeyd; Hz. Hüseyin'e hiç merhamet göstermez, onu susuz olarak şehit edilmesine neden olur:

Gör ne tedbir eyledi hain Ubeyd ibn-i Ziyad
Ömr-i nahsı gönderip men'etti âbı bimedded
Ateş-i atş-ı alevgir oldu buldu izdiyad
Hasılı hiç rahmet etmedi bu kavm-i irtidad
Ey muhibb-i âl olanlar ağlamak eyyamdır
Sûziş-i matemle sine dağlamak eyyamdır. (s.492, Mrs.160/4)

Hz. Hüseyin'e gözyaşı dökenin günahlarından kurtulacağına, Hz. Hüseyin kapısında hizmetkâr olanın kurtuluşa ereceğine inanılır:

Ağlayan **Sıdkî** mukaddem, ol şah-i Levlâk olur
Yalınız gıryan, değil insan, kamu emlâk olur
Eşiğinde ol şahın cümle halayık hâk olur
Ağlayan ihlâs ile cümle günahından pâk olur
Ey muhibb-i âl olanlar ağlamak eyyamdır
Sûziş-i matemle sine dağlamak eyyamdır. (s.492, Mrs.160/5)

Hz. Hüseyin, Süfyan kavmine biat etmedi. Çünkü velayet sahibi olmak iman ehlinin hakkıdır. Bu nedenle türlü zulümlere uğradı:

Hüseyin'e eyledi teklif-i biat bi haya mel'un
Velf, olmak imam-i ehl-i imana, nâvera mel'un
Sebeup bu idi kim etti bu fi'le ictira mel'un
Anın a'vanı ve ensarı olsun câbecâ mel'un
Gönül sûzan ender sûzan, bugün mâh-ı muharremdir
Ciğer pür yâre, dil sâd pâre pâre gözlerim nemdir. (s.497, Mrs.166/3)

Kerbela Çölü'nde yürekleri yakan zulümler yaşanır. Hz. Hüseyin'in yanındaki masumlar bile su diye inler:

Semaya erdi ahlar âteşi, hem sinede dağlar
Ali Asgar su deyü haymegâh içinde hem ağlar
Değil Âdem, tahammül edemez billah buna dağlar
Gözüm sel oldu aktı maceradan durmayıp çağlar
Gönül sûzan ender sûzan, bugün mâh-ı muharremdir
Ciğer pür yâre, dil sâd pâre pâre gözlerim nemdir. (s.497, Mrs.166/4)

Hz. Hüseyin'in atı Zülcenah bile Hz. Hüseyin'e yapılan zulümden dolayı gözyaşı döker:

Zuhur etti âlâmet yevm-i âşura sabahı gör
Şehid oldu o gün mazlum Hüseyin, vakt-i revah'ı gör
Bu ne fi'l idi kim cür'et eyledi, bi felâhı gör
Bu halde haymegâha geldi ağlar Zülcenah'ı gör

Gönül sûzan ender sûzan, bugün mâh-ı muharremdir
Ciğer pür yâre, dil sâd pâre pâre gözlerim nemdir. (s.497, Mrs.166/5)

Hz. Hüseyin'e yapılan kötülüğe yer gök, tüm müminler ağlar. Lakin Yezid'in gönlü mutludur:

Bu hâle oldular hatta zemin ü asüman giryan
Bu hâle etti cümle ehl-i iman sinesin biryan
Bu halete Yezidiler olurlardı âceb handan
Ma'zallah bunların gönüllerinde yoğimiş iman
Gönül sûzan ender sûzan, bugün mâh-ı muharremdir
Ciğer pür yâre, dil sâd pâre pâre gözlerim nemdir. (s.497-498, Mrs.166/6)

Kerbela toprağı Hz. Hüseyin'e yapılan zulümden utanır, gönüller mazlum ve üzgün olur:

Kabul eyle seninçün âh eder **Sıdkî**'ya eyâ mazlum
Eyâ masum eya bikes garib ü müptelâ mazlum
Nasıl etti bu halâtı sana gerdun reva mazlum
Bu haletten utandı soldu hâk-i Kerbelâ mazlum
Gönül sûzan ender sûzan, bugün mâh-ı muharremdir
Ciğer pür yâre, dil sâd pâre pâre gözlerim nemdir. (s.498, Mrs.166/7)

Hz. Hüseyin; doğruluğa erişmenin kapısıdır, yolun parlayan aydınlığıdır, denizin inci tanesidir:

Hidayet âsümanının bâbıdır bu Hüseyinî'ler
Tarikat mülkünün afitâbıdır bu Hüseyinî'ler
Velâyet bahrinin dürr-ü nâb'ıdır bu Hüseyinî'ler
Nübüvvet ser çeşmesinin âb'ıdır bu Hüseyinî'ler
Cihana gelmenin aslı Ehlibeyt'e muhabbettir
Muhibb-i hanedan olmak iki âlemde devlettir. (s.501, G.170/4)

Matem Ayı'nda Hz. Hüseyin'e sevgi duyanların gözlerinden kan çağlar, onlar hayattaki tüm zevklerini terk eder:

Mâh-ı matemdir bugün çün gözlerim al kan olur
Terk-i hab-ı gaflet ile her demim nalân olur. (s.502, G.174/1)

Hz. Hüseyin'in Kerbela Çölü'ndeki gönülleri yaralayan durumu akla geldikçe yürek kor gibi yanar:

Yâd kıldıkça Hüseyin-i Kerbelâ'nın ahvalini
Vak'a-i dilsûz ile bu yüreğim biryan olur. (s.503, G.174/2)

Hz. Hüseyin'in acısından dağ, taş bile yas tutar; gözyaşı döker:

Matem eyler dağ ile taş Şah Hüseyin'e âh ile
Çünkü her dem gözlerinden çeşmeler ceryan olur. (s.503, G.174/3)

Hz. Hüseyin gibi bir sultana gönül vermek gerekir. Çünkü onun kapısının eşiğindeki temiz toprağın bile dertlere derman olacağına inanılır:

Kıl teveccüh Kerbelâ'nın ol aziz sultanına
Hâk-i pâk-i âsitânı dertlere derman olur. (s.503, G.174/4)

Hz. Hüseyin'in mübarek adını güzel duygularla ananlar, sözü geçen yol önderi olur:

Her kim ihlâs ile nâm-i pâkini yâd eylese
Nutku taşa tesir eyler sahibü'l-ferman olur. (s.503, G.174/5)

Hz. Hüseyin'e sadık hizmetkar olan biri, dünyanın en büyük mertebesine erişir:

Eylese bâbında kulluk sıdk ile bir bendesi
Rütbe-i fevka'l âla'da âleme sultan olur. (s.503, G.174/6)

Sıdkî Baba; dertlerine çare bulmak, iyilik görmek için Hz. Hüseyin'in gönül kapısını bekler:

Bekle dergâhi rıza-yı Bârî'yi **Sıdkî** geda
Hak kerimdir yârene em, haline ihsân olur. (s.503, G.174/7)

Kerbela şehidi Hz. Hüseyin'in için gözyaşı dökkenlerin mahşer günü günahlarının bağışlanacağına inanılır:

Kim ki şâh-i Kerbelâ'nın aşkına giryan olur
Rûz-u mahşerde günahı aff ile gufran olur. (s.503, G.175/1)

Hz. Hüseyin için Muharrem Ayı'nda gözyaşı döküp yas tutanların yerinin cennet olacağı, mutluluğa ereceği söylenir:

Kim ki mâh-ı muharrem matem eyler âh eyler
Cennet-i darü's-selâm da şâd ile handan olur. (s.503, G.175/2)

Hz. Hüseyin'in acısıyla karlar giyip yas tutanlar; günü gelince nur ile aydınlanır, süslenip bezenir:

Şah Hüseyin'in matemiyile kim ki giyse kareler
Nûr ile olmuş müzeyyen hülleler ihsan olur. (s.503, G.175/3)

Sıdkî Baba, Kerbela Olayı için kim ki gözünden bir damla gözyaşı akıtırsa aslında o gözyaşının kişinin derdine derman olacağını belirtir:

Macerâ-yı Kerbelâ'ya ağlayan nalân ile
Gözlerimin yaşı her bir derdine derman olur. (s.503, G.175/4)

Hz. Hüseyin'e gözyaşı dökkeninin Allah tarafından ödüllendirileceğine inanılır:

Ağlayan için Hüseyin'e cânib-i Hakdan dahi
Ehl-i cennettir bu bendem diyerek ferman olur. (s.503, G.175/5)

Sıdkî Baba, Matem Ayı'nda sevk sürüp rahatından vazgeçmeyenlerin cehennem ateşi ile cezalandırılacağını söyler:

Ayş ü işret eylese bir kimse bu matem günü
Me'kûlâtı cehennemde âteş-i Sûzan olur. (s.503, G.175/6)

Hz. Hüseyin'in şehitlerin en üstünü, en yücesidir:

Hem Hasan hulk-i Rıza'nın yolunun kurbanıyız
Hüseyin şah-i şehidan-i Kerbelâ'dır şahımız. (s.511, G.187/3)

Matem Ayı gelince Hz. Hüseyin'e sadık dost olanlar, aşk acısından bağırarak ağlar:

Ağlayalım arşa çıksın âh ile efganımız
Mâh-ı matemdir bugün çün ey bizim ihvanımız. (s.514, Mrs.192/1)

Ehlibeyt soyuna canı ile kurban olanlar, Hz. Hüseyin'in emri altına girer:

Biz gürûh-u bende-i âl-i abâ'yız can ile
Şah Hüseyin-i Kerbelâ'dır sahibü'l- fermanımız. (s.514, Mrs.192/2)

Yezid'in kötülüğü sonucunda Hz. Hüseyin şehadet şerbetini içip fani dünyadan göç etmiştir:

Ol Yezid-i bedlikalar kıldılar susuz şehid
Nûş edip şehd-i şehâdet gitti ol sultanımız. (s.514, Mrs.192/3)

Hz. Hüseyin, Yezid elinden çok kötülük yaşamıştır. Bu nedenle Yezid'e lanet okunur:

Lânet olsun ol Yezid-i bedlikaya sâd hezar
Çok hakaret gördü andan ol şefaât kânımız. (s.514, Mrs.192/4)

Hz. Hüseyin'in Kerbela'daki durumu hatırlandıkça yürekler yanar, feryatlar gökyüzüne çıkar:

Yâd kıldıkça Hüseyin-i Kerbelâ ahvalini

Çıkmasın mı arş-ı âlâ'ya kadar nâlânımız. (s.514, Mrs.192/5)

Kerbela gibi bir olay varken Hz. Hüseyin'i sevenler hiç mutlu olamazlar, onu için hep gözyaşı dökerler:

Macera-yı Kerbelâ çün var iken **Sıdkî** geda

Gayr-i mümkün şâd ola bu çeşm-i hûn-efşanımız. (s.514, Mrs.192/7)

Matem Ayı'nda dinin rehberi Hz. Hüseyin için yürekler yanar, yas tutulur:

Matem-ı mâh-ı muharrem âyin-i din-i mübin

Macera-yı Kerbelâ'ya nâlezar etmez miyiz? (s.516, G.195/6)

Şeyh Cemaleddin Efendi, Hz. Peygamber ve Ehlibeyt yolundan giden biridir. Onun ölümü üzerine Hz. Hüseyin'in bile ağladığına inanılır:

Kerbelâ çölünde şâh-ı şehidan

Ağlar birbiriyle yâr ü Mihriban

Ağladı beytullah sarsıldı cihan

Seyyid Cemaleddin Sultan göçünce. (s.520, Şeyh Cemaleddin Efendi'nin Ölümüne Yazılanlar, 2/2)

Matem Ayı geldiğinde Hz. Peygamber'in soyundan gelen Hz. Hüseyin'e kalbi taş gibi olan kişi, zorluğa tahammül edip yas tutmaz:

Ol şefaât kânının evlâdına matem günü

Edemez sabr ü tahammül sinesinde taş olan. (s.549, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 27/5)

Kerbela Çölü'nde Hz. Hüseyin'e yapılan zulüm unutulmaz, yas sürekli hatırlanır:

Çıkmadı kalbimden asla macera-yı Kerbelâ

Daima tecdid-i matem adetimdir her dahi. (s.561, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 51/3)

Şeyh Cemaleddin Efendi, Hz. Hüseyin için gözyaşı döker, Yezid'e lanet okumayı âdet edinir:

Macera-yı Kerbelâ'ya ağlayup leyl ü nehâr

Lânet eylerim Yezid'e adetim var daima. (s.562, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 52/5)

Yezid'in Hz. Hüseyin'e yaptığı zulümden kalbi incinen Şeyh Cemaleddin Efendi, Yezid'e sürekli lanet okur:

Olmuşam âzürde andan basmasın toprağıma

O! Yezid-i bedlikaya lânetim var daima. (s.562, Yakınlarının ve Eşyalarının Dilinden Mersiyeler, 52/6)

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

İnanç değerlerin aktarılması bakımından şairler tarih boyunca önemli bir yere sahip olmuştur. Şairlerin kaleminden ve gözünden inanç değerleri başka bir anlatım tarzıyla karşımıza çıkmıştır. Bu bağlamda baktığımız zaman Alevi-Bektaşî inancının anlatılması ve aktarılması açısından Sıdkî Baba şiirlerinde güçlü bir inanç boyutu görülmektedir.

Küçük yaştan itibaren Hacı Bektaş Dergâhına gitmek için yapmış olduğu mücadelenin ve aldığı medrese eğitiminin etkisi Sıdkî Baba'nın edebi kişiliğinin oluşmasında etkili olduğu görülmektedir. Bektaşî Dergâhında Feyzullah Efendi ve Cemaleddin Efendi'den aldığı eğitim, Sıdkî Baba'nın derin manalar ifade eden inanç dünyasının şekillenmesine katkı sunmuştur. Sıdkî Baba, aldığı medrese eğitimden sonra Anadolu'nun çeşitli illerini gezerek Alevi-Bektaşî öğretisini yaymıştır. Alevi-Bektaşîlerin Allah'ın birliğine, Hz. Peygamber'e ve Ehlibeyt'e olan sevgisini anlatan şiirler yazdığı divanda yer alan şiirlerde açıkça görülmektedir.

Sıdkî Baba Dîvânı'nda Hz. Peygamber'i ve Ehlibeyt'i anlatan dizelerde Hz. Peygamber'in ve Ehlibeyt'in bağışlayıcı, merhamet edici, kurtarıcı, yol gösterici özellikleri anlatılmıştır. Sıdkî Baba, insanların iki cihanda da mutlu olmalarının yolunun Hz. Peygamber'e inanmak ve Ehlibeyt'in yolundan gitmekten geçtiğini şiirlerinde belirtmiştir. Onlara biat etmeyi kendisine en büyük görev saymış, kurtuluşun anahtarı olarak Hz. Peygamber ve Ehlibeyt sevgisini görmüştür. Hz. Peygamber'in şefaati ve merhameti, Hz. Ali'nin yiğitliği ve kahramanlıkları, Hz. Fatma'nın edep ve ahlakı, Hz. Hasan'ın bilgeliği ve hırstan uzak yaşamı, Hz. Hüseyin'in Kerbela'daki yiğitlikle dolu mücadelesi ve haince şehit edilmesinden duyulan üzüntü Sıdkî Baba'nın içli ve akıcı anlatımında dile gelmiştir. Sıdkî Baba, Hz. Peygamber'in ve Ehlibeyt'in fiziksel ve kişilik özelliklerini de şiirlerde yer yer betimlenmiştir. Kimi insanlarda bu özellikleri gördüğü için de onlara olan hayranlığını Hz. Peygamber ve Ehlibeyt üzerinden anlatmıştır.

Sıdkî Baba, şiirlerinde kendisini bu dünyada garip ve günahkâr bir kul olarak görmüştür. Kulun bu dünyaya Allah'a hizmet etmek için geldiğine söyler. Hizmeti sırasında bilerek ya da bilmeyerek işlemiş olduğu günahlardan dolayı kendisini üzgün, çaresiz ve değersiz hisseder. Bu nedenle Hz. Peygamber'i ve Ehlibeyt'i sevmesi ve onların yolundan gitmesi neticesinde bu günahlarının Allah tarafından affedileceğine inanır. Sıdkî Baba, Hz. Peygamber'i iki cihanın efendisi, tüm peygamberlerin lideri, insanların en yücesi, yaratılmışların efendisi ve ümmetin şefaatchisi olarak görmüştür. Sıdkî Baba'ya göre Allah'a

giden dosdoğru yol; Kur'an'ı sevmekten, Hz. Peygamber'e muhabbet beslemekten, Ehlibeyt'e bağlı kalmaktan ve Allah'a ibadet etmekten geçmektedir. Hz. Peygamber'in soyu iyi özelliklere sahip insanlardan oluşmaktadır. Hz. Peygamber'in soyunu; temiz, yüce, bilgili, ahlaklı ve yiğit insanlar olarak görmüştür. Bu nedenle Ehlibeyt'e biat edip onlara derin sevgi beslemek gerektiğini söyler. Ehlibeyt'e düşman olanların kalplerini kötülüklerden arındırmadığını ve Ehlibeyt'in güzelliğinden feyz alamadıklarını belirtir. Sıdkî Baba, şiirlerinde bu gibi insanları Ehlibeyt düşmanı olarak görmüştür. Bu düşünceye sahip insanları yoldan sapmış kişiler olarak anlatmıştır. Sıdkî Baba, birçok şiirinde Hz. Peygamber'i ve Ehlibeyt'i, insanları doğru yola götüren bir kılavuz olarak nitelendirmiştir.

Sıdkî Babaya göre ilahi aşka düşenler, bu dünyanın geçici heveslerine tamah etmezler. Onların isteği sürdükleri Hak, Muhammed, Ali yolunun tüm acılarını aşk ile yaşayıp o yola muhabbet duymaktadır. Şiirlerde Hz. Fatma'nın edep, ahlak ve merhametine, Hz. Hasan'ın bilgeliğine, huyunun ve ahlâkının güzelliğine, Hz. Hüseyin'in sağlam karakteri ve yiğitliğine vurgu yapılmıştır. Sıdkî Baba, Hz. Hüseyin'i ve Kerbela olayını anlattığı şiirlerinde bir yandan Hz. Peygamber ve Ehlibeyt yolunu sürmenin zor olduğunu vurgularken diğer yandan bu yolun Hak yolu olduğunu da vurgular. Sıdkî Baba, bu yolda olanları kalpleri yumuşak, niyetlerini iyi bir meleğe benzetmiştir. Hz. Hüseyin'in için yazılan şiirlerin birçoğunun mersiye türünde olması Kerbela Olayı'nın Sıdkî Baba'nın ruhunda derin izler bıraktığını göstermektedir. Sıdkî Baba, Hz. Peygamber ve Ehlibeyt yolunda yürüten erenleri, pirleri, yol önderlerini seçilmiş insan olarak görmüştür. Pirlerine, şeyhlerine olan bağlılığını ve sevgisini dizelerine yansıtmıştır. Özellikle Hacı Bektaş Dergâhındaki şeyhlerine olan bağlılığını Hz. Peygamber ve Ehlibeyt üzerinden anlatmıştır. Çünkü onları Hz. Peygamber ve Ehlibeyt soyundan gelen yol evlatları olarak görmüştür. Onlara olan sadakati ile Alevi-Bektaşî inanç dünyasına olan bilgisi artmıştır. Bu övgüler ile birlikte Alevi-Bektaşî inancının önderleri olan dönemin bazı dedelerini de şiirlerinde eleştirmiştir. Onları yolun değerlerini bilmedikleri için uzak durulması gereken insanlar olarak görmüştür. Sıdkî Baba'nın bazı dedelerin yanı sıra dönemin kimi kadılarını da Hz. Peygamber yolundan saptıkları için eleştirdiği dizeleri de bulunmaktadır. Sıdkî Baba Dîvânı'nda yer alan Hz. Peygamber ve Ehlibeyt ile ilgili şiirlerin niceliğine baktığımız zaman Hz. Peygamber, Hz. Ali ve Hz. Hüseyin için yazılan şiirlerin genel olarak daha fazla olduğu görülmüştür.

KAYNAKÇA

- Ahmedova, Zamira (2011). *Hız. Hüseyin'in Hayatı, Hilâfet Mücadelesi ve Din Anlayışı*. (Doktora Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Altınok, Baki Yaşa (2013). *Sıdkı Baba Dîvânı*. Ankara: Sistem Ofset Yayıncılık.
- Akbulut, Ali Cem (2020). Âşık Sıtkı'nın Hayatına Dair Yeni Bilgiler ve Bilinmeyen Bazı Şiirleri. Ankara: *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*. S. 93, ss. 223-239.
- Aksu, Ali (2017). *Cennet Kadınlarının Seyyidesi Hz. Fâtıma*. Sivas: Sivas Belediyesi Yayınları.
- Aktaş, Cihan (2014). "Babasının Annesi": Hz. Fatıma. İstanbul: *Din ve Hayat Dergisi*. S.23, ss. 34-37.
- Apak, Âdem (2013). *Ana Hatlarıyla İslâm Tarihi 2 (Hulefâ-i Râşidîn Dönemi)*. İstanbul: Ensar Neşriyat.
- Apak, Âdem (2013). *Ana Hatlarıyla İslâm Tarihi 3 (Emeviler Dönemi)*. İstanbul: Ensar Neşriyat.
- Attepe, Arzu (2015). *Alevilerin Cem İbadetine Görsel Bir Bakış*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aydın, Ayhan (2006). *Akademisyenlerle Alevilik-Bektaşılık Söyleyişleri*. İstanbul: Horasan Yayınları.
- Aydoğan, Tuğba (2011). Bektaşî Şairi Âşık Sıdkı Baba'nın Nasihatnamesi. Manisa: *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. S.2, ss.290-302.
- Canbay, Halil İbrahim (2019). Tarihî Rivayetlere Göre Hz. Hasan'ın Halifeliği. *İslami İlimler Dergisi*. S. 2, ss.227-255.
- Cennet, Mehmet Zülfi (2020). Risâaletine Delil Oluşu İtibariyle Kur'an'da Hz. Muhammed'in Nübübbet Öncesi Hayatına Dair İzduşümler. *Bingöl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*. S. 16, ss. 205-220.
- Çağrııcı, Mustafa (2005). "Örnek Oluşu". *TDVİA*. C.30, s.445. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

- Çiftlikçi, Ramazan (2016). Âşık Sıtkı Baba Dîvanı'nda Devriyeler. Malatya: *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*. S.2, ss.13-33.
- Coşar, Mevhibe (2011). Alevi-Bektaşî Kültüründe Sayılara Yüklenen Anlamlar. Ankara: *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*. S.60, ss.113-128.
- Dedekargınoğlu, Hüseyin (2020). Alevilikte Tevallâ ve Teberrâ Kavramları. Ankara: *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*. S.93, ss.163-191.
- Değer, Mete Bülent (2019). Âşık Sıdkî Baba'nın Aruzlu Şiirlerinde Sevgiliye Dair Divan Edebiyatı Mazmun ve Mecazları. Ankara: *Alevilik Araştırma Dergisi*. S.17, ss. 197-210.
- Delice, Ali (1999). Asr-ı Saadet, Hulefâ-i Râşidîn ve Emeviler Döneminde Lakap Takma ve Halifelerin Lakapları. *EKEV Akademi Dergisi*. S.1, ss. 165-183.
- Demir, Ahmet İshak (2010). Cem Dergisi'nin Bakış Açısıyla Kerbelâ. Samsun: *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*. S. 29, ss. 179-224.
- Demir, Ahmet İshak ve Yaşar Şanlı (2017). Cem Dergisi'nin Sunumuyla Alevilik'te İnançlar. Rize: *e-makâlât Mezhep Araştırmaları Dergisi*. S.1, ss.51-76.
- Demir, Necati (2011). Türk Düşünce Dünyasında Hazret-i Ali. Ankara: *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*. S. 60, ss. 85-104.
- Demirel, Şener (2016). Sıdkî Baba Divanı'nda Yer Alan "Destân-ı Hürriyet-i Osmanî" Adlı Şiir Üzerine Düşünceler. Bursa: *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*. S.5, ss. 1748-1764.
- Demirel, Şener ve Yelda Kökçü (2019). Şeyh Cemâleddin'in Vefatı Üzerine Yeniceli Sıdkî Baba'nın Yazmış Olduğu Şiirler. Adıyaman: *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. S. 32, ss. 201-239.
- Duman, Asiye (2011). Kavram ve Kavramlaştırma Açısından Alevilik ve Bektaşilik. Ankara: *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*. S. 60, ss. 105-112.
- Erkoçoğlu, Fatih (2010). Kutsal(laştırılmış) Bir Mekan: Kerbela (Osmanlı Hâkimiyetinin Sonuna Kadar). Sivas: C.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi. S.1, ss. 277-320.
- Fığlalı, Ethem Ruhi (1997). "Hasan". *TDVİA*. C.16, s.283. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

- Fığlalı, Ethem Ruhi (2006). *Türkiye’de Alevîlik Bektâşîlik*. İzmir: İzmir İlâhiyat Vakfı Yayınları.
- Hıdır, Muhammed Salim ve Muhammed b. Abdulhâdî eş-Şeybânî (2012). *Cennet Gençlerinin Efendisi Hz. Hüseyin Radiyallâhu Anh Hayatı ve Şehâdeti*. İstanbul: Ümmülkura Yayınevi.
- Gökçe, Ali Fuat (2013). Devlet Adamı Hazreti Ali’nin Yönetim ve Adalet Anlayışı. Uluslararası 1. Geçmişten Günümüze Alevilik Sempozyumu.
- Göner, İlyaz (2011). *Hz. Ali’nin Fıkî Yönü ve Haneî Mezhebine Etkisi (Buhârî ve Müslim Özelinde)*. (Yüksek Lisans Tezi). Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gölmez, Mevlüt (2015). Âşık Ömer Divanı’nda Alevi-Bektaşî İzleri. Konya: *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*. S. 37, ss. 285-307.
- Göner, Özkan (2016). *12 İmam Efendilerimiz*. Bursa: Emek Yayınevi.
- Güneş, Hüseyin (2019). Hz. Muhammed’in (Sav) Vefatı. İstanbul: *Siyer Araştırma Dergisi*. S.5, ss.85-106.
- Görebüz, İncinur Atik (2012). Kerbelâ Şehidinden Sevgili İmgesine: Hz. Hüseyin. Ankara: *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*. S. 64, ss. 129-146.
- Kalageri, Çiğdem (2019). Sıdkî Baba’nın Ağıt ve Mersiyelerindeki Sözcüklerin Kaynak Dil Bakımından Sınıflandırılması. Samsun: *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*. S. 25, ss. 215-229.
- Kandemir, M. Yaşar (2005). “Fâtıma.” *TDVİA*. C.12, s.219-220. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Kandemir, M. Yaşar (2005). “Şahsiyeti.” *TDVİA*. C.30, s.424. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Kartal, Alparslan (2021). Hadis İlminde Kadın Muhaddislerin Lakapları Üzerine Bir İnceleme. Ankara: *EKEV Akademi Dergisi*. S. 86, ss. 91-111.
- Kasar, Veysel (2012). Kur’an’da Hz. Muhammed’in (a.s.m) Risaletinin Delilleri. Şanlıurfa: *Harran Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Dergisi*, S. 27, ss. 93-132.
- Koşık, Halil Sercan (2015). Bir Bektaşî Nasihat-nâmesinde Sünnî İtikadı İzleri. *Littera Turca Journal Of Turkish Language and Litarature*. S. 2, ss. 93-108.

- Köse, Ayşe Nur (2020). *Gelenekli Dini Gruplardan Alevi-Bektaşî Kültüründe Kadın Anlayışı (Malatya Örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kurtoğlu, Orhan (2019). Sıdkî Baba'nın Velâyetnâme Müellifi Ali Nihânî'ye Dair Hatıraları. Ankara: *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*. S. 90, ss. 11-24.
- Makrizi, Takiyüddin Ahmet (2002). Ehl-i Beyt'in Fazileti. Çev. M. Mahfuz Söylemez. Ankara: *AÜİFD*. S.2, ss.413-447.
- Muhammedî, Ramazan (2021). İmam Hasan'ın İlmî Mirası. İzmir: *Çağdaş Din Çalışmaları Dergileri*. S. 17, ss. 47-63.
- Ölker, Perihan (2016). Hz. Fatıma Destanı. Konya: *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*. S. 36, ss. 351-366.
- Öztürk, Emine (2010). Hz. Fatma Kültü. *Toplum Bilimleri Dergisi*. S.8, ss. 108-127.
- Peköz, Emine (2020). Hz. Ali. Ed. Ali Aksu. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları.
- Rıza, Ali (2019). *Hadise-i Kerbela*. Çev. Muharrem Uçan. İstanbul: Kalender Yayınevi.
- Sabuncu, Ömer (2019). "Hz. Peygamber'in Güzel Ahlakı". Editör: Mahmut Öztürk. Farklı Yönleriyle İslâm Ahlâkı. İstanbul: *Nida Akademi*, ss. 11-34.
- Sarıçam, İbrahim (2011). Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı. Ankara: DİB Yayınları.
- Sarıkaya, M. Saffet (2017). Alevilik-Bektaşiliğin Tasavvufî Boyutu Üzerine. Ankara: *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*. S. 82, ss. 9-23.
- Sevil, Belgin (2019). *Sıdkî Baba'nın Mersiye Mecmuası (Metin İnceleme)*. (Yüksek Lisans Tezi). Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tülücü, Süleyman (1997). "Hâtim et- Tâî". *TDVİA*. C.16, ss. 472-473. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Usluer, Fatih (2010). Hurûfilikte On İki İmam. Ankara: *Turkish Studies*. C.5, S.1, ss. 1361-1389.
- Uyaniker, Nursel (2018). Hanımlara Mahsu Gazete'de Yayınlanan Hz. Fâtıma Konulu Risale ile Türkçe Yazmalarda Ele Alınan Ahvâl-i Fâtıma'ların Edebî Üslup Bakımından Karşılaştırılması. Ankara: *Alevilik Araştırma Dergisi*. S.16, ss.237-252.

- Uyar, Hasan Hüseyin (2013). *Hız. Peygamber'in (sav) Ehl-i Beyt Eğitimi*. (Yüksek Lisans Tezi). Çorum: Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Üçer, Cenksu (2019). *Anadolu'da Alevî Ocakları ve Grupları*. Ankara: Ankara Okulları Yayınları.
- Varol, Mehmet Bahaüddin (2013). *Hız. Hasan*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Yanikkaya, Salih (2010). *Kur'an Çerçevesinde Peygamberlik ve Hız. Peygamber*. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yıldız, Alim (2014). *Çeşitli Yönleriyle Hız. Hasan*. Sivas: Be Yayınları.
- Yıldız, Harun (2004). Ehl-i Beyt İnanışının Anadolu Alevîleri Üzerindeki İzdüşümleri. Konya: *Marife Dini Araştırmalar Dergisi*. S.3, ss.283-302.
- Yıldırım, Ramazan (2009). Tasavvufî Bir Yorum Olarak Alevîlik ve Bektaşîlik. Ankara: EKEV Akademik Dergisi. S. 41, ss. 103-114.
- Yücel, İrfan (2006). *Peygamberimizin Hayatı*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
- Yürek, Orhan İyişen (2020). Abdullah b. Muhammed Eş-Şebrâvî (ö. 1171/1758) ve Ehli Beyt Hakkındaki Şiirleri. Konya: *Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*. S. 49, ss.173-208.

Web Kaynakları:

Kaynak:<https://www.jethaber.com.tr/alevilikte-nubuvvet-ve-hz-muhammed-sav-makale,1316.html> / Erişim Tarihi: 15.12.2021. Kaynak Kişi: Fevzi Rençber.

Kaynak: <https://www.nedirnedemek.com/> Erişim Tarihi: 17.12.2021

Kaynak: <https://www.luggat.com/> Erişim Tarihi: 21.12.2021

ÖZ GEÇMİŞ

Adı Soyadı : Hüseyin SEZDİ

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi (Malatya)
İnönü Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
(Malatya)

Yüksek Lisans Öğrenimi : İnönü Üniversitesi Alevilik Araştırmaları Enstitüsü
Alevilik-Bektaşılık Araştırmaları Anabilim Dalı
(Malatya)

Bilimsel Çalışma Alanı : Alevilik-Bektaşılık Araştırmaları